DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

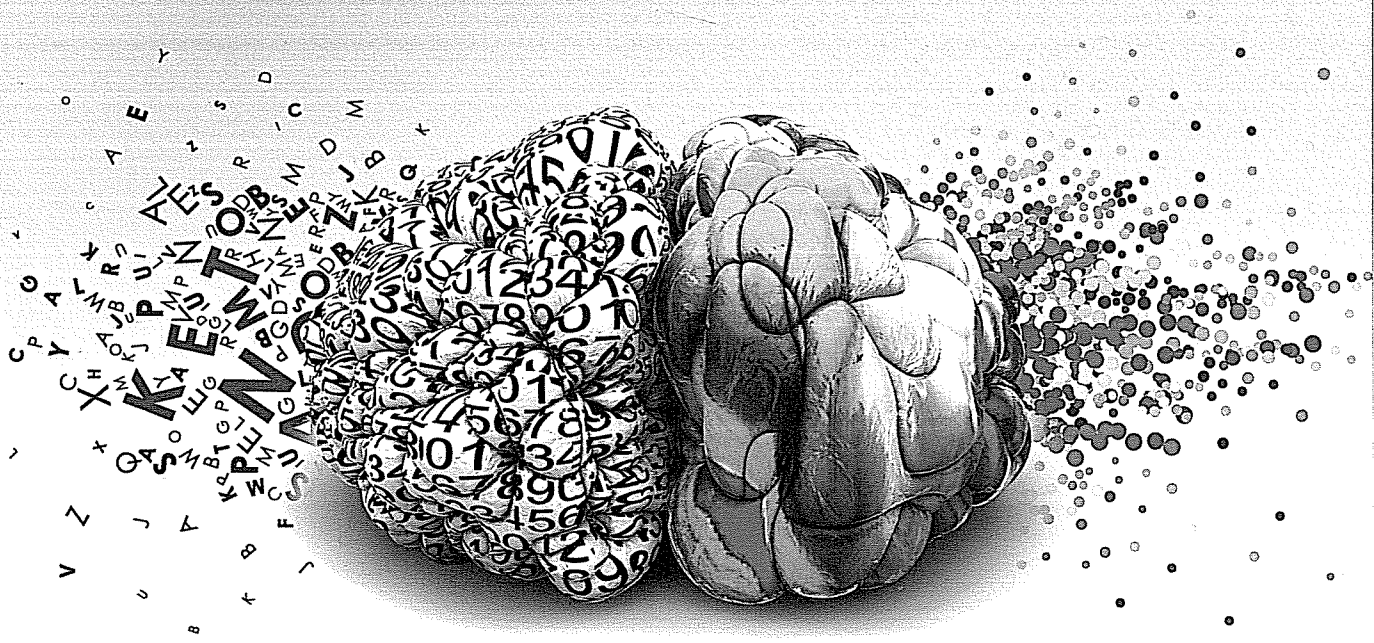
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranlev.org

YAYIN KODU
1050

KPSS

ORDİNARYÜS

GENEL YETENEK - GENEL KÜLTÜR

Türkiye Coğrafyası

SORU BANKASI

AÇIKLAMALI VE ÇÖZÜMLÜ
GÜNCEL SORULAR
DENEME SINAVLARI

murat uzaktan eğitim
mue.com.tr
4 4 4 8 1 9 4

MURAT yayınları 1983

MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

SUNU

Sevgili Arkadaşlar,

Murat Yayınları ve Murat Eğitim Kurumları olarak 1983 yılından beri eğitim-öğretim alanında hizmet vermekteyiz. Sürdürdüğümüz eğitim kalitemiz, profesyonel eğitim kadromuz, modern eğitim anlayışımız, kurumsal disiplinimiz ve tecrübemizle her yıl KPSS'de kurs ve yayınlarımızla bireysel ve kitlesel başarılara imza atmaktayız.

Bu doğrultuda seçkin eğitim kadromuz tarafından hazırlanan yayınlarımız, ÖSYM tarafından günümüze kadar yapılan sınavlar ve sınavlardaki test tekniği dikkate alınarak her yıl gözden geçirilmekte, güncellenmekte ve yenilenerek sizlere sunulmaktadır.

İyi bir geleceğe, yoğun çalışma, kapsamlı kaynaklar ve güvenilir bir uzman rehberliğinde ulaşabileceğinizi biliyoruz. Yayınlarımızla siz değerli öğrencilerimizin yükünü hafifletmeyi; ezberci bir anlayışla değil, ÖĞRENEREK, öğrendiklerinizi yorumlayarak bilgilerinizin KALICILIĞINI sağlamayı amaçladık.

Kamu Personeli Seçme Sınavı'nda başarılı olabilmenin yollarından biri de KPSS'de çıkabilecek sorulara benzer çok sayıda soru çözmektir. Bu nedenle uzun ve yorucu bir çalışma sonrası hazırlanan bu soru bankasında; "Açıklamalı Sorular" bölümlerinde soruların yanıtları en ince ayrıntısına kadar açıklanarak anlatılmıştır.

Gireceğiniz tüm sınavlarda ve yaşantınızda başarı, sağlık ve mutluluk diliyoruz.

MURAT YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

TÜRKİYE COĞRAFYASI	SAYFA
Türkiye'nin Coğrafi Konumu	1
Türkiye'nin Yer Şekilleri	14
Türkiye'nin Akarsuları ve Gölleri	21
Türkiye'de Dış Kuvvetler, Doğal Afetler ve Doğal Çevre	29
Türkiye'nin İklimi ve Bitki Örtüsü	41
Türkiye'de Nüfus ve Yerleşme	59
Türkiye'de Tarım - Hayvancılık - Ormancılık	89
Türkiye'de Madenler ve Enerji Kaynakları	125
Türkiye'de Sanayi - Ticaret - Ulaşım - Turizm	135
Türkiye'de Ortak Payda ve Bölge	161

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

murat uzaktan eğitim

mue.com.tr

444 8 194

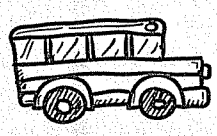
Evinizin rahatlığında KPSS'ye hazırlanın.

Murat Uzaktan Eğitim ile Öğretmenler Canlı Canlı Evinize Geliyor...

Zengin Ders İçerikleri

Murat Eğitim yayın kadrosu ve tasarım uzmanlarımızın hazırladıkları zengin ders içerikleri ile bir adım önde olun.

Ulaşım ve Zaman Kaybına Son

Kafeterya, kantin gibi alanlarda yiyecek, içecek ve yol masrafına son verin. Zamanı lehinize kullanın.

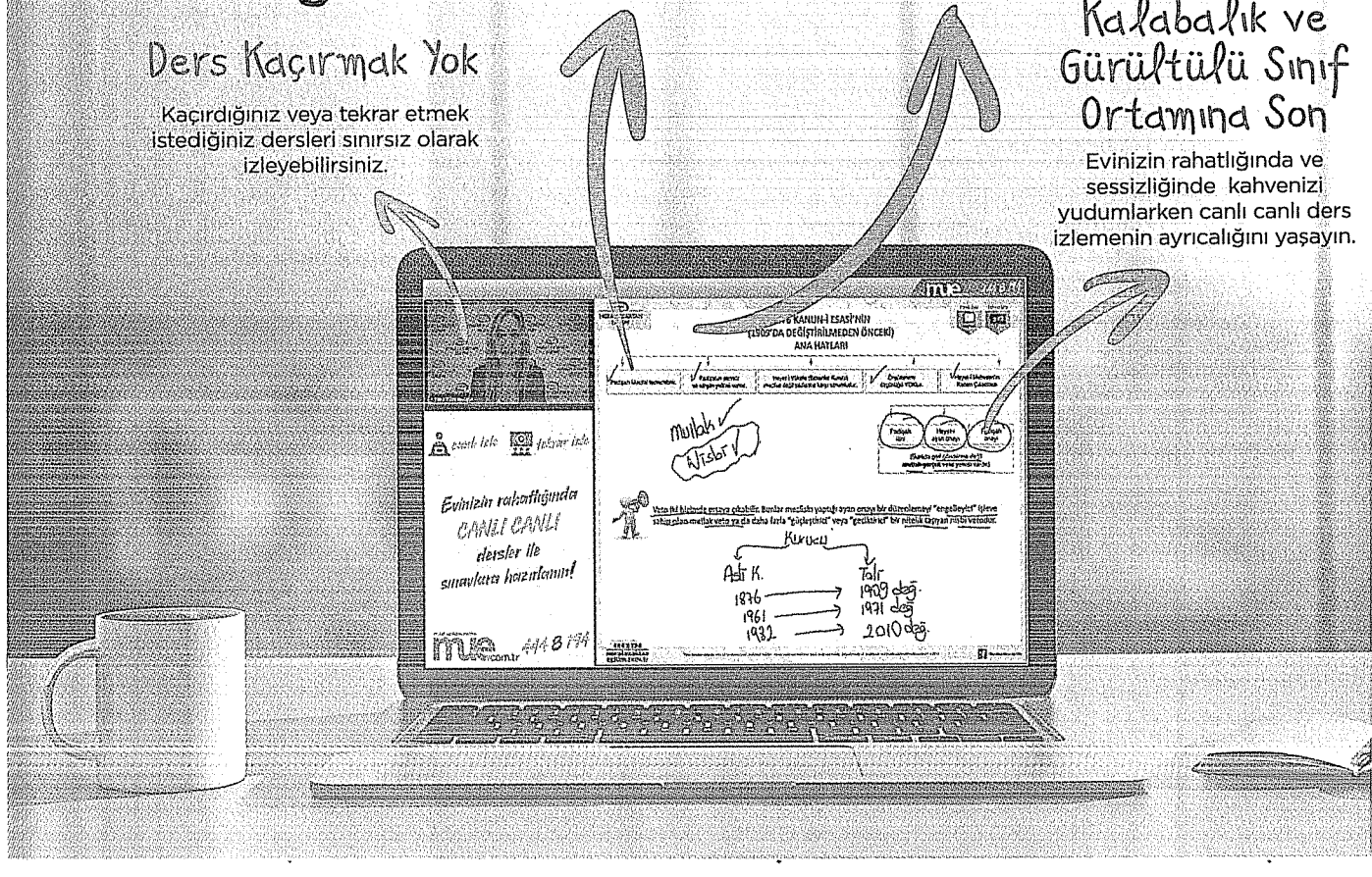

Ders Kaçırmak Yok

Kaçırdığınız veya tekrar etmek istediğiniz dersleri sınırsız olarak izleyebilirsiniz.

Kalabalık ve Gürültülü Sınıf Ortamına Son

Evinizin rahatlığında ve sessizliğinde kahvenizi yudumlarken canlı canlı ders izlemenin ayrıcalığını yaşayın.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://anitey.org

TÜRKİYE'NİN COĞRAFİ KONUMU

TEST • 1

1. Türkiye, 36°-42° Kuzey paralelleri ile 26°-45° Doğu meridyenleri arasında yer alır.

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin matematik konumunun sonuçlarından biri değildir?

A) Güneş ışınlarının düşme açısının güneyden kuzeye doğru küçülmesi

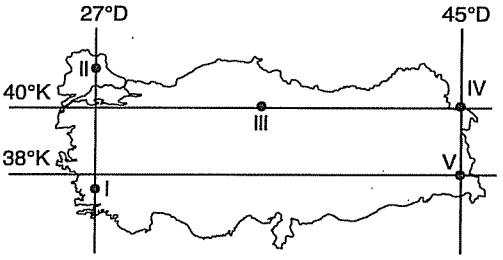
B) Doğusu ile batısı arasında 76 dakikalık yerel saat farkı olması

C) Güneşin Erzurum'da Ankara'dan daha önce tepe noktasına ulaşması

D) Türkiye üzerinden yapılan transit ticaretin gelişmesi

E) Dağların güneye dönük yamaçlarının daha çok ısınması

2. Aşağıdaki Türkiye haritasında beş yöre numaralarla gösterilmiş ve bu yörelerin coğrafi koordinatlarıyla ilgili bazı bilgiler verilmiştir.

Yalnızca haritadaki bilgilerden yararlanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) 21 Haziran tarihinde II numaralı yerde güneş I numaralı yerden önce doğar

B) Başlangıç meridyenine en yakın nokta II numaralı yerdir

C) III numaralı yerde bütün bir yıl boyunca gece ile gündüz arasındaki süre farkı en azdır

D) V numaralı yer yıl boyunca güneş ışınlarını IV numaralı yere göre daha büyük açıyla alır.

E) 21 Aralık tarihinde en uzun gece süresini II numaralı yer yaşar

3. Denizli ve Bursa aynı boylam üzerinde yer alır.

Buna göre bu iki şehirde;

I. Yerel saat,

II. Güneş ışınlarının düşme açısı,

III. Öğle vakitleri,

IV. Baş meridyene uzaklık,

V. Gündüz süreleri

gibi özelliklerden hangileri yıl boyunca aynıdır?

A) I ve II

B) I ve III

C) II ve IV

D) III ve V

E) IV ve V

4. **Türkiye'de en son yapılan değişiklik ile birlikte ulusal saatin yıl boyunca ayarlandığı aşağıdaki kentlerden hangisinin üzerinden geçmektedir?**

A) Iğdır

B) Ankara

C) Hatay

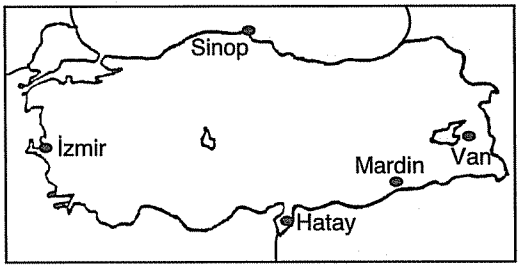
D) İzmit

E) İstanbul

MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://tarihey.org

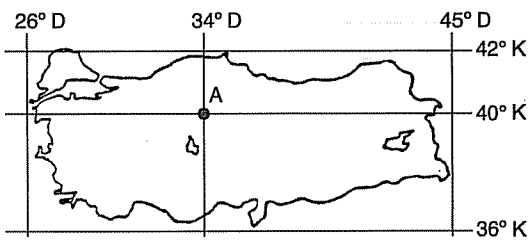
5. Aşağıdaki, Türkiye haritasında bazı kentler gösterilmiştir.

Buna göre, bu kentlerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) Çizgisel hız en az Sinop'dadır.
B) Yaz mevsiminde verilen kentler arasında en sıcak olan Mardin'dir.
C) 21 Mart tarihinde güneş en geç İzmir'de doğar.
D) Yerel saati en ileri olan Van'dır.
E) En uzun gündüzü Sinop yaşar.

6.

Haritada işaretli A noktası ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Yerel saati ile ulusal saat arasındaki farka
B) Ekvatora olan kuş uçumu uzaklığına
C) Deniz seviyesinden yüksekliğine
D) Matematik konumuna
E) Bakı yönüne

MURAT YAYINLARI

7. **Türkiye'nin üç tarafının denizlerle çevrili olması aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olmamıştır?**

A) Kıyı ile iç kesim arasındaki ulaşımın zorlaşmasında
B) Kıyı bölgelerinde iklimin ılıman olmasında
C) Ormanların daha çok kıyı bölgelerde toplanmasında
D) Kıyılarda yıllık sıcaklık farkının iç kesimlerden daha az olmasında
E) Nüfusun daha çok kıyılarda toplanmasında

8. I. İzmir'den Ankara'ya doğru sıcaklığın düşmesi
II. Antalya'da yıllık ortalama sıcaklığın Zonguldak'tan daha yüksek olması
III. Malatya'da yerel saatin Muğla'dan ileri olması
IV. Trabzon'da günlük sıcaklık farklarının Gümüşhane'den daha az olması

Yukarıda verilen durumlar, sırasıyla hangi seçeneklerin sonucu olarak ortaya çıkar?

	I	II	III	IV
A)	Karasallık	Yükselti	Enlem	Nemlilik
B)	Yükselti	Enlem	Boylam	Nemlilik
C)	Boylam	Enlem	Boylam	Nemlilik
D)	Karasallık	Boylam	Yükselti	Nemlilik
E)	Yükselti	Nemlilik	Boylam	Yükselti

MURAT YAYINLARI

9. Türkiye Asya'yı Avrupa'ya bağlayan önemli demir ve karayolları üzerindedir. Karadeniz'i Akdeniz'e bağlayan iki önemli boğaza sahiptir.

Bu bilgilere dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Türkiye'de transit ticaret gelişmiştir.
B) Ülkenin jeopolitik önemi fazladır.
C) Boğazlar uluslararası ticaretin gelişmesinde önemli bir konuma sahiptir.
D) Kıtalar arası önemli bir kavşak noktası özelliğine sahiptir.
E) Türkiye'de turizm çeşitliliği fazladır.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://fanatikey.org

10. Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe düzenli olarak değişiklik gösteren olaylara "enlem etkisi" denir.

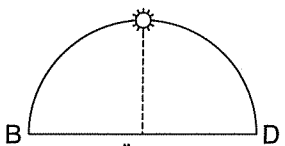
Buna göre, Türkiye'de aşağıdaki durumlardan hangisinin enleme bağlı olarak ortaya çıktığı söylenemez?

A) Dünya'nın çizgisel dönüş hızının Samsun'da Sivas'tan az olması
B) Akdeniz'den Karadeniz'e doğru tuzluluğun ‰39'lardan, ‰18'lere kadar düşmesi
C) Ankara ve Erzurum'daki cisimlerin öğle vakti gölge boyu uzunluklarının aynı olması
D) Ege kıyılarında orman alt sınırının Karadeniz kıyılarından yüksek olması
E) Dağların güney yamaçlarında karların kuzey yamaçlarına göre daha erken erimesi

11. 21 Haziran tarihinde aşağıdaki illerin hangisinde gece süresi daha uzun ve güneşin doğuşu daha erken yaşanmaktadır?

A) Eskişehir
B) Karaman
C) Kilis
D) Tekirdağ
E) Amasya

12.

Güneş şekildeki gibi Ankara üzerindeyken aşağıda verilen illerin hangisinde yerel saat daha geridedir?

A) Kayseri
B) İzmir
C) Mersin
D) Sinop
E) Erzurum

13. I. En uzun kara sınırı olan ülkedir.
II. Doğal sınır özelliği göstermektedir.
III. Çizimi en eski tarihte belirlenen sınırdır.

Yukarıda verilen özelliklerden hangileri Suriye sınırına aittir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

14. I. Hatay'dan Sinop'a gidildikçe gölge boylarının uzaması
II. Mevsimler arası sıcaklık farklarının belirgin olması
III. Doğu Anadolu Bölgesi'nde tarım ürünlerinin İç Anadolu Bölgesi'ne göre daha geç olgunlaşması
IV. İç Anadolu Bölgesi'ndeki sıcaklık farklarının Karadeniz Bölgesi'nden fazla olması

Yukarıda verilen durumlardan hangileri Türkiye'nin özel konumunun sonucu olarak ortaya çıkmıştır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

15. I. Ortadoğu ülkeleri ve Avrupa ülkeleri arasında enerji koridoru olmasında
II. Kış mevsiminde en yüksek sıcaklıkların güney kıyılarında ölçülmesinde
III. Tarım ürünü çeşidinin fazla olmasında
IV. En uzun gündüzün 21 Haziran'da yaşanmasında

Yukarıda verilen özelliklerden hangilerinin oluşmasında Türkiye'nin hem özel hem de matematik konumu etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve IV
D) II ve III E) III ve IV

MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranley.org

16. Türkiye'nin bakı durumu ile ilgili verilen aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Dağların güney yamaçlarında tarım ürünleri daha erken olgunlaşır.

B) Kuzey yamaçlarda kar erimeleri daha geç olur.

C) Güney yamaçlarda orman üst sınırı daha yüksektir.

D) Kuzey yamaçlarda kalıcı kar sınırı daha yüksektir.

E) Güney yamaçlarda yerleşme ve nüfus daha yoğundur.

17. Türkiye'de,

- Haziran ayında yaz koşullarının yaşanması
- Akdeniz'den Karadeniz'e doğru tuzluluk oranının azalması
- Dağların güneye bakan yamaçlarının diğer yamaçlardan sıcak olması

aşağıdakilerden hangisinin sonucudur?

A) Üç tarafının denizlerle çevrili olmasının

B) Yer şekillerinin engebeli olmasının

C) Kuzey Yarımküre'nin Orta Kuşağında yer almasının

D) Doğu-batı doğrultusunda geniş olmasının

E) III. Jeolojik zamanda oluşmasının

18. • Azerbaycan petrolü

• Türkmenistan doğal gazı

• Irak petrolü

boru hatları ile Türkiye üzerinden Akdeniz'e ulaşmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun Türkiye'ye sağlayacağı yararlardan biri değildir?

A) Ülke ekonomisine katkı sağlar.

B) Enerji açığının kapanmasına yardımcı olur.

C) Kara yolu ulaşımı canlanır.

D) Doğu Akdeniz limanları önem kazanır.

E) Türkiye'nin jeopolitik önemi artar.

MURAT YAYINLARI

19. I. Antalya'nın Adana'dan daha çok yağış alması

II. Güney'den esen rüzgarların hava sıcaklığıın artırması

III. Toros Dağları'nın güney yamaçlarının kuzey yamaçlarından daha sıcak olması

IV. Doğu'ya doğru gidildikçe tarım ürünü çeşidinin azalması

Yukarıda verilenlerden hangileri Türkiye'nin matematik konumunun sonuçlarındandır?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve III

D) II ve III E) III ve IV

MURAT YAYINLARI

20. 20 Haziran tarihli hava raporuna göre "Türkiye'de güneyden gelen hava kütlelelerinin etkili olacağı ve sıcaklık değerlerinin artacağı belirtilmiştir."

Bu durumun yaşanmasında;

I. Yükselti

II. Denizellik

III. Bitki örtüsü

IV. Mutlak konum

faktörlerinden hangisi etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) Yalnız IV

D) I ve II E) II ve III

Ücretsiz PDF kitap alışveri - https://matbuy.org

1. D Soruda belirtilen ifade Türkiye'nin matematik konumudur. Türkiye üzerinden yapılan transit ticaret Asya ile Avrupa kıtaları arasında olmasından kaynaklanmaktadır. Bu durum özel konumun sonucudur.

2. C Dünyada gece ile gündüz arasındaki süre farkı Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe artar. Verilen numaralı yerlerden I Ekvator'a daha yakın olduğu için gece ile gündüz arasındaki süre farkı III numaralı yere göre daha azdır.

3. B Denizli ve Bursa aynı enlem üzerinde değildir. Bu yüzden Güneş ışınlarının düşme açısı, ekinoks tarihleri hariç gece gündüz süreleri aynı değildir. Meridyenler arasındaki uzaklık ekvatordan kutuplara doğru daraldığı için baş meridyene olan uzaklıkları aynı olamaz. Şehirler aynı boylam üzerinde oldukları için yıl boyunca yerel saatleri ve öğle vakitleri aynıdır.

4. A Türkiye'de en son yapılan yasal düzenleme sonucu kış saati uygulaması kaldırıldı. Ulusal saat yıl boyunca Iğdır kenti üzerinden geçen 45° Doğu Boylamı'na göre ayarlanmaktadır.

5. E Herhangi bir tarih verilmediği için Sinop'un gündüz süresinin diğer illerden kısa veya uzun olduğuna dair bir yorum yapamayız. Sinop en uzun gündüzü 21 Haziran'da yaşar. En kısa gündüzü 21 Aralık'ta yaşar.

6. C Haritada verilen koordinatlara bakılarak A noktasının deniz seviyesinden yüksekliğine ulaşılamaz. Yükselti, özel konumla ilgili bir durumdur. Yerel saati, bakı yönü, ekvatora olan kuşuçumu uzaklığı matematik konuma bakılarak bulanabilir.

7. A Kıyı ile iç kesimler arasında ulaşımın zorlaşması, dağların kıyıya paralel uzanmasının sonucudur. Denizellik etkili olmamıştır.

8. B
- İzmir'den Ankara'ya doğru yükselti arttığı için sıcaklık düşer. (yükselti)
- Antalya, Zonguldak'tan daha güneyde yeraldığı için ortalama sıcaklığı daha yüksektir. (enlem)
- Malatya, Muğla'nın doğusunda kaldığı için yerel saati ileridir. (boylam)
- Trabzon'da nemlilik Gümüşhane'ye göre daha yüksek olduğu için sıcaklık farkı daha azdır. (nemlilik)

9. E Önemli yolların üzerinde bulunması ve boğazlara sahip olması Türkiye'de turizm çeşitliliğini fazla etkilememiştir. Türkiye'de turizm çeşitliliğinde iklim ve yerşekilleri daha belirgin etkiye sahiptir.

10. D Orman alt sınırını belirleyen faktör nemlilik ve yağıştır. Nem ve yağışın fazla olmasına bağlı olarak Karadeniz kıyılarında orman alt sınırı Ege kıyılarından daha düşüktür. Bu durumun sebebi matematik konum değil özel konumdur.

11. C 21 Haziran tarihinde Türkiye'de en uzun gündüz yaşanmaktadır ve kuzeye doğru gidildikçe gündüz süresi artar. Dolayısıyla güneye doğru da gece süresi artmaktadır. Doğuya doğru gidildikçe güneş daha erken doğmaktadır. Seçeneklerdeki iller içerisinde en güneydeki ve doğudaki il ise Kilis'tir.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://fiziktr.org

12. B Ankara'da öğle vakti yaşanırken yerel saatin en geri olduğu kent verilenler içerisinde en batıda olan İzmir'dir.

13. A Suriye sınırı en uzun kara sınırı olan ülkedir. Yapay sınır özelliği gösterir.
Çizimi en eski tarihte belirlenen ülke İran'ır.

14. E Hatay'dan Sinop'a doğru gidildikçe gölge boyunun uzaması ile Türkiye'de mevsimler arası sıcaklık farklarının belirgin yaşanmasında matematik konum etkili olmuştur.
Doğu Anadolu'da yükseltinin İç Anadolu'ya göre fazla olmasına bağlı olarak sıcaklık değerlerinin düşük olması tarım ürünlerinin daha geç olgunlaşmasına yol açmıştır.
Karadeniz Bölgesin'de denizelliğe bağlı olarak sıcaklık farkı İç Anadolu Bölgesi'ne göre daha azdır. Yükselti ve denizellik koşulları özel konumla ilgili olduğu için cevap III ve IV'tür.

15. D Avrupa, Afrika ve Asya'nın birbirine en çok yaklaştığı yerde bulunan Türkiye enerji koridoru görevi görmektedir. Bu özel konumun sonucudur. En uzun gündüzü 21 Haziran'da yaşamasının sebebi matematik konumudur. Kış mevsiminde en yüksek sıcaklıkların güney kıyılarında ölçülmesi hem enlemden hem de denizellikten yani özel konumdan kaynaklanır. Tarım ürünü çeşitliliğinin fazla olması da hem Orta Kuşakta yer almasından yani matematik konumundan hem de engebeli olmasına bağlı olarak aynı anda farklı iklim tiplerinin görülmesinden yani özel konumdan kaynaklanır.

16. D Bakı etkisinden dolayı güney yamaçlarda sıcaklık daha yüksektir. Bu nedenle güney yamaçlarda kuzey yamaçlara göre tarım ürünleri erken olgunlaşır, kar erimeleri daha erkendir, orman üst sınırı daha yüksektir, yerleşme ve nüfus daha yoğundur. Kuzey yamaçlar bakı durumunda olmadığından daha soğuktur. Bu yüzden kalıcı kar sınırı kuzey yamaçlarda daha düşüktür.

17. C Türkiye, Kuzey Yarım Küre'de Orta Kuşak'ta yer alan bir ülkedir.

- 21 Haziran'da güneş ışınları Yengeç Dönencesi'ne (KYK) dik gelir. Bu tarih Türkiye'de yaz mevsiminin başlangıcıdır.
- Enlem etkisine bağlı olarak Akdeniz'den Karadeniz'e doğru gidildikçe deniz suyu sıcaklığının azalmasına bağlı olarak buharlaşma da azalır. Bu durum tuzluluk oranının azalmasına sebep olur.
- Türkiye, KYK'de Yengeç Dönencesi'nin kuzeyinde yer aldığı için bakı yönü güneydir. Bu nedenle dağların güney yamaçları diğer yamaçlardan daha sıcaktır.

18. C Boru hatlarının Türkiye'den geçmesi, jeopolitik önemini artırır. Ticareti canlandırarak, ülke ekonomisine katkı sağlar. Fakat karayolu ulaşımını canlandıran bir durum oluşturmaz.

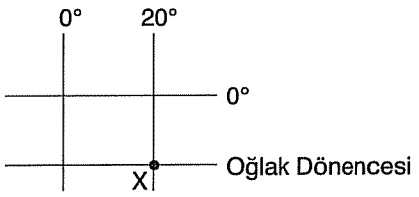
19. D Türkiye Kuzey Yarımküre'de yer aldığı için güneyden esen rüzgarlar sıcaklığı artırır. Yengeç Dönencesinin kuzeyinde yer almasından dolayı dağların güney yamaçları güneş ışınlarını daha büyük açıyla alır. Bu iki durum da Türkiye'nin matematik konumunun sonucudur.

20. C Türkiye'de güneyden gelen hava kütlelerinin sıcaklığı artırmasının nedeni mutlak konumdur. Enleme bağlı olarak güneyden gelen hava kütleleri sıcaklığı artırır.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://tanitay.org

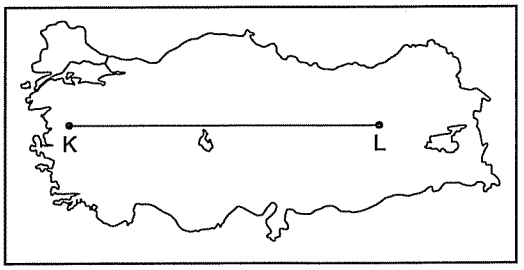
1.

Coğrafi koordinatları verilen "X" noktasında en uzun gündüz süresi yaşanırken "İstanbul-İzmir-Antalya" kentlerinde yaşanan gündüz süresi uzunluklarının en uzundan en kısaya doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisi gibi olur?

A) İstanbul - İzmir - Antalya
B) İstanbul - Antalya - İzmir
C) İzmir - Antalya - İstanbul
D) Antalya - İstanbul - İzmir
E) Antalya - İzmir - İstanbul

2.

Haritada gösterilen K noktasından L noktasına doğru gidildikçe aşağıdakilerden hangisi <u>değişmez</u>?

A) Güneş ışınlarının düşme açısı
B) Sıcaklık
C) Yerel saat
D) Yükselti
E) Bitki örtüsü

3. Aydın 38° Kuzey paraleli ile 28° Doğu meridyenin kesiştiği yerde, Ankara ise 40° Kuzey paraleli ile 33° Doğu meridyenin kesiştiği yerdedir.

Buna göre Aydın ve Ankara için aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Ekinokslarda güneş Ankara'da Aydın'dan önce doğar.
B) Ankara'da gece ile gündüz arasındaki zaman farkı Aydın'dan daha fazladır.
C) Aydın'da öğle vakti gölge boyu yıl boyunca Ankara'dan daha uzundur.
D) Aydın'da gurup süresi Ankara'dan daha kısa sürer.
E) Ankara'da yer çekimi Aydın'dan daha fazladır.

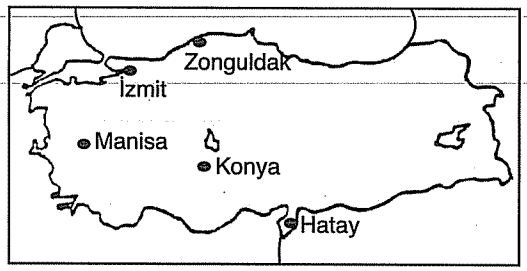
4. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin özel konumunun iklim üzerindeki sonuçlarından biri <u>değildir</u>?**

A) Rize'de Ocak ayı sıcaklık ortalamalarının Sivas'tan yüksek olması
B) Batıdan doğuya doğru gidildikçe yıllık ortalama sıcaklıklarının düşmesi
C) Kuzeyden esen rüzgarların sıcaklığı düşürmesi
D) Karadeniz'de föhn rüzgarının etkili olduğu günlerde sıcaklığın yükselmesi
E) Torosların güney yamaçlarında yağış miktarının kuzey yamaçlara göre daha fazla artması

MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranlev.org

5.

Türkiye haritasında gösterilen kentler için;

I. Hatay - Manisa arasındaki yerel saat farkı, Zonguldak - İzmit arasındakinden fazladır.

II. Verilen kentler içerisinde çizgisel hızı en fazla olan Zonguldak'tır.

III. 21 Aralık tarihinde Konya'da gece süresi İzmit'ten uzundur.

yargılarından hangileri yanlıştır?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

6. **Türkiye'nin Akdeniz kıyılarına kış aylarında güneyden esen rüzgarların sıcaklığı artırması,**

I. Denizellik
II. Enlem
III. Yer şekilleri
IV. Bakı

özelliklerinden hangileriyle açıklanabilir?

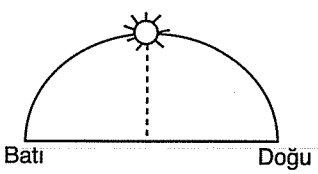
A) Yalnız I
B) Yalnız IV
C) I ve II
D) II ve III
E) III ve IV

7. İstanbul Boğazı dünyanın önemli su yollarından biridir. Dünyanın bir çok su yoluna göre işlek bir deniz trafiğine sahiptir.

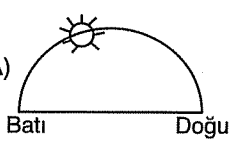
Bu durumun ortaya çıkmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?

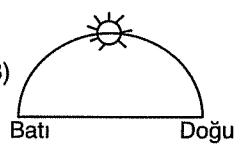
A) Karadeniz'i Akdeniz'e bağlaması
B) Avrupa ve Asya kıtaları arasında yer alması
C) Çevresinde nüfusun yoğun olması
D) Karadeniz'e kıyısı olan ülkeleri Akdeniz'e ulaştırması
E) Orta doğu petrollerinin Avrupa'ya taşınması

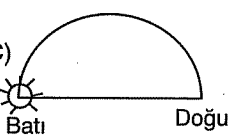
8.

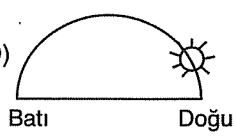

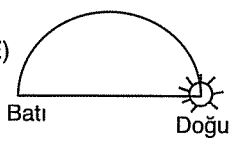
21 Mart tarihinde, Türkiye'nin en batısında Güneş'in konumu yukarıdaki gibi ise Türkiye'nin en doğusunda Güneş'in konumu aşağıdakilerden hangisidir?

A)

B)

C)

D)

E)

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

9. Türkiye'nin Kuzey Yarımküre'de olduğuna;

I. Yıl içinde dört farklı mevsimin yaşanması

II. 21 Mart'ta gece-gündüz süresinin eşit olması

III. Başlangıç meridyeninin doğusunda yer alması

IV. 21 Haziran'da en uzun gündüzün yaşanması

gibi özelliklerden hangileri kanıt olarak gösterilemez?

A) Yalnız I B) Yalnız IV

C) Yalnız III D) I ve II

E) I, II ve III

10. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin özel konumu sonucunda ortaya çıkmıştır?

A) İzmir'de maki üst sınırının Antalya'dan daha düşük olması

B) Batı Torosların güney yamacında tarım ürünlerinin kuzey yamaca göre daha çabuk olgunlaşması

C) Hakkari'de karın yerde kalma süresinin Malatya'dan daha uzun olması

D) Karayel'in Zonguldak'ta sıcaklığı düşürmesi

E) Samsun'da gölge boyunun Ankara'dan uzun olması

11. Türkiye, kış mevsiminde 30° Doğu boylamı üzerinde bulunan İzmit'in yerel saatini ortak saat olarak kullanır.

Bu boylamla ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Başlangıç boylamı ile arasında 120 dakikalık zaman farkı vardır.

B) 36° kuzey enlemi ile çakıştığı nokta Ekvator'a 3996 km kuş uçumu uzaklıktadır.

C) Türkiye'de yerel saatin en geri olduğu boylamdır.

D) Türkiye'nin en doğusu ile arasında 60 dakikalık zaman farkı vardır.

E) Türkiye'nin en batısı ile arasında 4° lik boylam farkı vardır.

12. I. İzmir'in kış sıcaklık ortalamasının Erzurum'dan yüksek olması

II. Muğla'dan Çanakkale'ye gidildikçe sıcaklık ortalamalarının düşmesi

III. Iğdır'ın yerel saatinin Ankara'dan ileri olması

Verilen bilgilerin nedeni aşağıdakilerden hangisine doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III
A)	Göreceli konum	Enlem	Boylam
B)	Boylam	Göreceli konum	Enlem
C)	Enlem	Boylam	Göreceli konum
D)	Enlem	Göreceli konum	Boylam
E)	Göreceli konum	Boylam	Enlem

13. Edirne, Malatya, Mersin kentlerinin konumları düşünüldüğünde:

I. 21 Haziran'da en kısa gündüzü yaşar.

II. Güneş daha önce doğar.

III. Güneşin karşısından geçiş hızı daha yavaştır.

Yukarıda özellikleri verilen kentler aşağıdaki seçeneklerden hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	I	II	III
A)	Mersin	Edirne	Malatya
B)	Edirne	Mersin	Malatya
C)	Malatya	Mersin	Edirne
D)	Edirne	Malatya	Mersin
E)	Mersin	Malatya	Edirne

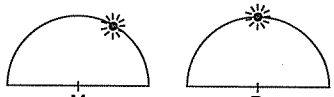
MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://tanitay.org

14. **Türkiye'nin jeopolitik konumuyla ilgili aşağıda verilen özelliklerden hangisi zamanla daha az değişime uğramıştır?**

A) Jeolojisi ve topografyası
B) Uluslararası örgütlerle olan ilişkiler
C) Askeri durum
D) Kültürel ve sosyal değerler
E) Politik durumlar

15. **Aşağıdaki şekillerde 21 Mart günü Türkiye'de M ve R kentlerinde Güneş'in ufuktaki görünümü gösterilmiştir.**

Buna göre M ve R kentleri için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) R kenti öğle vaktini yaşamaktadır.
B) M kenti R kentinin batısındadır.
C) R kentinde güneş daha erken batar.
D) R kentinin Greenwich ile arasında yerel saat farkı daha fazladır.
E) M kentinde gündüz daha uzundur.

16. **Türkiye'nin Orta Kuşak'ta bulunması aşağıdaki durumların hangisinin ortaya çıkmasında etkili olmamıştır?**

A) Cephe yağışlarının görülmesi
B) Dört mevsimin belirgin olarak yaşanması
C) Gezici hava kütlelerinin etkisinde kalması
D) Kuzey'den gelen serin ve nemli havanın Doğu Karadeniz kıyılarında bol yağış bırakması
E) Akdeniz iklim kuşağında yer alması

17. Türkiye'ye tatil yapmak üzere gelen bir turist grubu geldikleri dönemde gündüzlerin gecelerden uzun olduğunu görmüşlerdir.

Bu turist grubunun hangi tarihler arasında Türkiye'de bulunduğu söylenebilir?

A) 21 Aralık - 20 Ocak
B) 24 Eylül - 15 Ekim
C) 10 Kasım - 20 Kasım
D) 22 Mart - 30 Mart
E) 10 Şubat - 11 Mart

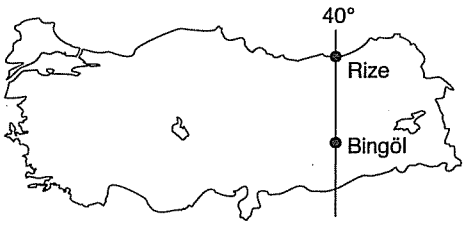
18. **Hemen hemen aynı enlemler üzerinde bulunan Tekirdağ ve Kars kentleri için 21 Haziran tarihinde aşağıdakilerden hangisi kesinlikle aynıdır?**

A) Yıllık sıcaklık farkı
B) Hakim rüzgar yönü
C) Öğle vakitlerini yaşadıkları an
D) Güneş ışınlarını düşme açısı
E) Mutlak nem oranı

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

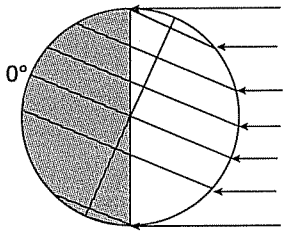
19. Aşağıdaki haritada, Rize ile Bingöl il merkezlerinin yakınından geçen boylam gösterilmiştir.

Haritadaki bilgilere göre, aşağıdaki durumlardan hangisi Rize ve Bingöl'de aynıdır?

A) Yerel saat
B) Bitki örtüsü
C) Yıllık sıcaklık ortalaması
D) Ekvator'a uzaklık
E) Başlangıç meridyenine olan uzaklık

20.

Dünya'nın güneşe göre konumu yukarıdaki şekildeki gibi iken;

I. En uzun gündüz, en kısa gece yaşanır
II. Yıl içerisinde güneş ışınları en büyük açıyla gelir en kısa gölge boyları oluşur.
III. Güneyine doğru gündüz uzunlukları artarken kuzeyine doğru azalır.

gibi durumlardan hangileri Türkiye'de yaşanır?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) II ve III

21. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de bakı etkisinin sonuçlarından biri değildir?

A) Kuzey Anadolu Dağları'nın kuzey yamaçlarında bitki örtüsünün daha gür olması
B) Torosların güneye bakan yamaçlarında maki üst sınırının daha yüksek olması
C) Torosların güney yamaçlarında kar erimelerinin daha erken başlaması
D) Kaçkar Dağları'nın güney yamaçlarında kar erimelerinin daha erken başlaması
E) Torosların Kuzey yamaçlarında yerleşme üst sınırının daha düşük olması

22. Nedeni; kara sularının ilgili ülke tarafından 12 mile çıkarılmak istenmesi,

Çözüm önerileri; yapılan anlaşmalara uyulması ve sorunun barışçıl yollardan çözülmesi,

Yukarıda belirtilen neden-çözüm önerisi bilgisi Türkiye'yi ilgilendiren bölgesel sorunlardan hangisidir?

A) Kıbrıs sorunu
B) Batı Trakya sorunu
C) Ege Denizi'ndeki kıta sahanlığı sorunu
D) Irak sorunu
E) Suriye sorunu

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://tanitay.org

1. E Oğlak Dönencesinde en uzun gündüzün yaşandığı tarih 21 Aralıktır. Bu tarihte Türkiye'de en uzun gece yaşanmaktadır ve gece süresi kuzeye gidildikçe artar. Gündüz süresi en uzun olan iller sırasıyla Antalya, İzmir ve İstanbul'dur.

2. A K ile L aynı enlem üzerinde yer aldığı için Güneş ışınlarının düşme açışı değişmez. Yerel saat boylama bağlı olarak, sıcaklık ve bitki örtüsü özel konuma bağlı olarak değişiklik gösterir.

3. C Aydın, Ankara'dan daha güneyde kaldığı için güneş ışınlarını daha büyük açıyla alır. Bu yüzden gölge boyu Ankara'dan daha kısadır. Gölge boyu güneyden kuzeye gidildikçe uzar.

4. C Türkiye Kuzey Yarımküre'de yer aldığı için kuzeyden esen rüzgarlar sıcaklığı düşürür. Bu durum özel konumun değil matematik konumun sonucudur.

5. E II numaralı öncülde çizgisel hızı en fazla olan il en güneydeki Hatay olmalıdır. III numaralı öncülde 21 Aralık'ta İzmit'te gece süresi Konya'dan daha uzun olmalıdır.

6. C Akdeniz kıyılarına kış mevsiminde güneyden esen rüzgarlar enlem ve denizellik etkisiyle sıcaklığı artırır. Güney kökenli rüzgârlar enlem etkisine bağlı olarak sıcaklığı artırır. Kış mevsiminde denizel etki iklimi ılımanlaştırır. Buna bağlı olarak sıcaklık artar.

7. E İstanbul Boğazı'nın Ortadoğu petrollerinin Avrupa'ya taşınmasında etkisi yoktur. İstanbul Boğazı, Karadeniz'den Akdeniz'e geçişte önemli bir su yoludur. Buna bağlı olarak ticareti de geliştirir.

8. A Türkiye'nin en batısı ile en doğusu arasında 45° – 26° = 19° x 4° = 76 dakikalık zaman farkı vardır. Bu ise bir saat onaltı dakikadır. En batısında saat 12.00 iken en doğusunda yaklaşık 13.16'dır. Yerel saatin 13.16'yı gösteren konumu ise A seçeneğidir.

9. E Yıl içerisinde dört mevsim yaşanması; Orta Kuşak'ta yer almasının sonucudur.
Başlangıç Meridyeni'nin doğusunda yer alması saatin daha ileri olmasına sebep olmuştur. Bulunduğu yarım küre hakkında bilgi vermez.
21 Mart'ta ise tüm Dünya'da gece-gündüz eşitliği yaşanmaktadır. Bu durum Türkiye'nin hangi yarımküre'de yer aldığını açıklamaz.
21 Haziran tarihinde Kuzey Yarımküre'de en uzun gündüzler yaşanır.

10. C Malatya ve Hakkari, Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alır. Malatya ova, Hakkari ise engebelidir. Bu nedenle sıcaklık değerleri farklıdır. Hakkari'de yükselti fazla olduğu için kar daha uzun süre yerde kalmaktadır. Bu durum özel konumdan kaynaklanır.

11. C Türkiye'de yerel saatin en geri olduğu boylam, en batıda yer alan 26° Doğu boylamıdır. Yapılan en son düzenlemeyle kış saati uygulaması kaldırılmıştır.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

12. A

I. İzmir'in kış sıcaklık ortalamasının Erzurum'dan yüksek olmasının nedeni denizellik ve yükselti yani göreceli konumdur.

II. Muğla'dan Çanakkale'ye gidildikçe sıcaklık ortalamalarının düşmesinin nedeni enlemdir.

III. Iğdır'ın yerel saatinin Ankara'dan ileri olmasının nedeni boylamdır. Iğdır, Ankara'ya göre daha doğudaki bir boylam üzerinde yer alır.

13. E

- 21 Haziran'da en kısa gündüzü en güneyde yer alan Mersin yaşar.
- Güneş önce daha doğudaki Malatya'da doğar.
- Güneş karşısından geçiş hızı daha yavaş olan en kuzeydeki Edirne'dir.

14. A Kültürel, sosyal, siyasi ve askeri durumlar günlük olaylar ve gelişen teknolojiden daha çok etkilendiği için görülen değişim daha fazladır. Jeolojisi ve topografyası, yerin yapısına bağlı olduğundan değişmesi uzun yıllar alır. Bu nedenle daha az değişim görülür.

15. E 21 Mart tarihinde Türkiye'nin her yerinde gece gündüz süresi eşittir. Bu tarih Dünya'da gece-gündüz eşitliğinin yaşandığı tarihtir.

16. D Doğu Karadeniz'in bol yağış olmasının sebebi kıyıya yakın ve paralel uzanmış dağlar yani özel konumdur. Bu durum Orta Kuşak'ta olmasıyla açıklanmaz.

17. D Türkiye, Kuzey Yarım Küre'de yer alan bir ülkedir. 21 Mart'ta, gece-gündüz eşitliği yaşandıktan sonra gündüzler uzamaya başlar. 21 Mart-23 Eyül tarihleri arasında gündüzler gecelerden uzundur.

18. D Hemen hemen aynı enlem üzerinde bulunan Tekirdağ ve Kars kentlerinde 21 Haziran tarihinde güneş ışınlarının düşme açıları aynıdır. Çünkü iki kentin ekvatora uzaklıkları aynıdır;

- Yıllık sıcaklık farkları üzerinde karasallık-denizellik, yükselti gibi faktörler,
- Hakim rüzgar yönlerinde yerşekilleri,
- Öğle vakitlerini yaşadıkları an üzerinde bulundukları boylamın
- Mutlak nem oranları üzerinde karasallık-denizellik, yükselti ve ortalama sıcaklıklıklarının farklı olması etkili olmuştur.

19. A Rize ve Bingöl illerinin enlem ve özel konum özelliklerinin farklı olmasından dolayı bitki örtüleri, yıllık sıcaklık ortalamaları, Ekvator'a olan uzaklıkları ile başlangıç meridyenine uzaklıkları farklılık göstermektedir. Aynı boylam üzerinde bulunan merkezlerin yerel saatleri, öğle vakitleri ile gölge boyunun gün içinde en kısa olduğu an aynıdır.

20. C Şekilde dünyanın Güneşe göre 21 Haziran konumu gösterilmiştir. Bu tarihte Türkiye'de gündüzler kuzeye doğru uzar. Güneş ışınları daha büyük açıyla gelir bu nedenle gölge boyu kısalır.

21. A Bakı etkisi dağların daha çok güneş ışını alan güney yamaçlarında görülür.

Türkiye'deki dağların güney yamaçlarında maki üst sınırı yüksek, kar erimesi erken, yerleşme üst sınırı daha yükseklerdedir. Ancak Kuzey Anadolu Dağları'nın kuzey yamaçlarında bitki örtüsünün gür olması yağışın fazla olmasıyla ilgildir. Bu durumun temel nedeni ise Karadeniz'deki dağların kuzey yamaçlarının denize dönük olmasıdır. Bu durum bakıdan kaynaklanmaz.

22. C Soruda anlatılan neden ve çözüm önerisi Ege Denizi'ndeki kıta sahanlığı sorunudur. Türkiye ile Yunanistan arasında Ege Denizi'nde kıta sahanlığı sorunu yaşanmaktadır.

MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://anley.org

1. Bir Türkiye fiziki haritasında Gediz Ovası yeşil, Iğdır Ovası sarı, Pasinler Ovası ise kahverengi ile gösterilmektedir.

Kullanılan renklerin değişiklik göstermesi belirtilen ovaların hangi bakımdan farklı olmasıyla ilgilidir?

A) Bitki örtüsü
B) Yükselti
C) Tarım ürünleri
D) Yağış miktarı
E) Nüfus yoğunluğu

2. • Türkiye'de en az yağış alan yerlerdendir.
• Tahıl tarımı ve koyun yetiştiriciliği yaygındır.
• Türkiye'nin en büyük kapalı havzalarına yakındır.

Yukarıda verilen özelliklerin hepsi aşağıdaki platolardan hangisine aittir?

A) Teke Platosu
B) Uzunyayla Platosu
C) Obruk Platosu
D) Erzurum-Kars Platosu
E) Şanlıurfa Platosu

3. **Aşağıdakilerden hangisi Karadeniz kıyısında yer alan Kuzey Anadolu Dağları ile Akdeniz kıyısında yer alan Toros Dağları'nın ortak özelliklerinden biri değildir?**

A) Kıyıya paralel uzanmaları
B) Genç oluşumlu olmaları
C) Kuzey yamaçlarının güney yamaçlarından daha fazla yağış alması
D) Ormanların geniş yer kaplamaları
E) Bir çok doğal geçit barındırmaları

4. Yükselti arttıkça sıcaklık azalır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de yükselti-sıcaklık ilişkisine örnek gösterilemez?

A) Türkiye'de kalıcı karların yüksek dağlarda görülmesi
B) Palandöken Dağları'nın kuzey yamaçlarından kar erimelerinin güney yamaçlarına göre daha geç olması
C) Kuzey Anadolu Dağları'nın yamaçlarında föhn rüzgarlarının mikroklima alanlar oluşturması
D) Doğu Anadolu'da yaz mevsiminin sıcak geçtiği Malatya, Elazığ ve Iğdır ovalarında pamuk yetiştirilmesi
E) Bir dağ yamacı boyunca geniş yapraklı, karışık ve iğne yapraklı ormanların kuşaklar oluşturması

5. I. Mersin ile Karaman arasında ulaşımın zor olması
II. Antalya'nın Güneş ışınlarını Zonguldak'tan daha büyük açıyla alması
III. Batıdan doğuya doğru gidildikçe sıcaklığın azalması
IV. Ege'de deniz etkisinin geniş bir alana yayılması
V. Karadeniz'in Akdeniz'den daha serin olması

Yukarıdaki durumlardan hangileri Türkiye'nin yer şekilleri özelliklerinden kaynaklanmaktadır?

A) I ve II
B) III ve IV
C) IV ve V
D) I, III ve IV
E) II, IV ve V

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

6. Toroslar, Akdeniz kıyılarının hemen gerisinde kıyıya paralel olarak uzanan yüksek dağlardır.

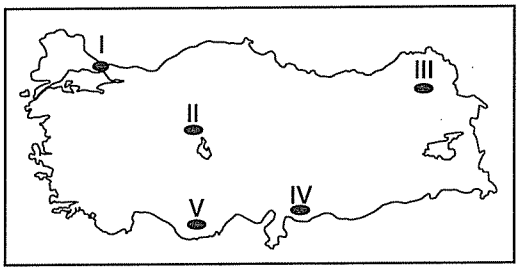
Toroslar bu özelliği ile aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olmamıştır?

A) Tarım alanlarının dağılışında
B) Kıyının şekillenmesinde
C) Karstik şekillerin yaygın olmasında
D) Deniz etkilerinin yayılış alanında
E) Ulaşım imkanlarında

7. I. Yıldız Dağları
II. Karacadağ
III. Erciyes Dağı
IV. Bozdağlar

Yukarıda verilen dağların hangilerinin oluşumunda orojenez etkili olmuştur?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve IV
D) II ve IV
E) III ve IV

8.

Yukarıdaki haritada verilen platolarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) I nolu platoda sanayi gelişmiştir.
B) II nolu platoda küçükbaş hayvancılık yapılır.
C) III nolu platoda çayırlar yaygındır.
D) IV nolu platoda yaz kuraklığı şiddetlidir.
E) V nolu platoda nüfus fazladır.

9. **Aşağıdakilerden hangisi Büyük Menderes ve Çukurova deltalarının ortak özelliklerinden biri değildir?**

A) Nüfusun yoğun olması
B) Sanayi kuruluşlarının fazla olması
C) Akdeniz iklim koşullarının görülmesi
D) Önemli turizm merkezlerinin bulunması
E) Tarımsal etkinliğin yoğun olması

10. **Ege Bölgesi'nin aşağıdaki özelliklerden hangisi diğer dördünün nedeni olarak gösterilebilir?**

A) Deniz etkisinin iç kesimlere kadar sokulması
B) Ulaşımın doğu-batı yönünde gelişmesi
C) Dağların kıyıya dik uzanması
D) Çok sayıda koy ve körfezin olması
E) Limanların art bölgesinin geniş olması

11. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin yer şekillerine ait bir özellik değildir?**

A) Büyük bir kısmı 1000 m'den fazla yükseltiye sahiptir.
B) Kuzey ve güneyinde orojenez etkili olmuştur.
C) Bazı alanlarda buzul şekillerine rastlanır.
D) Kıyıların tamamında alçak düzlükler bulunur.
E) İç Anadolu Bölgesi epirojeneze uğramıştır.

MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://tanitey.org

12. Karadeniz ve Akdeniz'de dağlar kıyıya paralel Ege'de ise dağlar kıyıya dik uzanır.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun ortaya çıkardığı sonuçlardan biri değildir?

A) Karadeniz ve Akdeniz'in yağış miktarı daha fazladır.

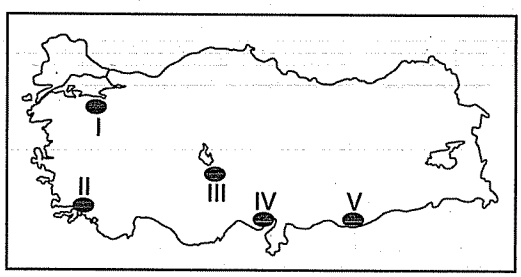
B) Ege'de yat turizmi gelişmiştir.

C) Kıyı ve iç kesim arasında ulaşım Ege'de daha kolaydır.

D) Karadeniz ve Akdeniz kıyılarında falezler yaygındır.

E) Akdeniz kıyılarında güneyden esen rüzgarlar sıcaklığı artırır.

13.

Yukarıdaki haritada numaralandırılmış yerlerden hangisinde tarım alanları yer şekillerinin engebeli olması nedeniyle daha dardır?

A) I B) II C) III

D) IV E) V

14. • Amik

• Erzincan

• Bingöl

Yukarıdaki ovaların ortak özelliği aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Kış ılıklığı yaşanması

B) Tektonik oluşumlu olmaları

C) Pirinç tarımının yaygın olması

D) Nüfus yoğunluklarının fazla olması

E) Fiziki haritalarda yeşil renkle gösterilmeleri

15. **Aşağıdaki yer şekillerinin hangisinin oluşumunda iç kuvvetler etkili olmamıştır?**

A) Meke Gölü

B) Kaz Dağları

C) Bakırçay grabeni

D) Damlataş Mağarası

E) Aladağlar

16. **Türkiye'nin jeolojik ve jeomorfolojik özellikleri ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?**

A) Karadeniz kıyılarında killi, Akdeniz kıyılarında ise kireçli topraklar yaygındır.

B) Buzul aşınım ve birikim şekillerinin en yaygın olduğu alanlar Türkiye'nin doğusunda bulunur.

C) Nevşehir Yöresi'nde yaygın olarak görülen peribacaları volkanik arazinin akarsular tarfından aşındırılması sonucu oluşmuş şekillerdir.

D) Yıldız Dağları ve çevresi genç oluşumlu olduğu için buralarda deprem riski fazladır.

E) Kırıklı yapının yaygın olmasına bağlı olarak Batı Anadolu'da termal kaynaklar fazladır.

MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://tanitey.org

17. Türkiye'de aynı bölgede bulunan Kemer'de denize girilirken aynı anda Bey Dağları'nda kayak yapılabilmektedir.

Bu durum Türkiye'nin aşağıda verilen hangi özelliğinin sonucudur?

A) Asya ile Avrupa kıtaları arasında yer almasının
B) Orta kuşakta yer almasının
C) Kısa mesafelerde yükselti farklılıklarının görülmesinin
D) Bitki örtüsünün çeşitlilik göstermesinin
E) Akarsu ağının sık olmasının

18. Türkiye'de bazı ovaların üzerinde tarım yapılabilen alanların yüzölçümü kentleşme ve sanayileşme nedeniyle giderek azalmaktadır.

Aşağıdaki ovalardan hangi ikisinde bu durum <u>daha fazla</u> yaşanmaktadır?

A) Iğdır-Malatya
B) Adapazarı-Bursa
C) Harran-Ceylanpınar
D) Isparta-Tefenni
E) Çubuk-Develi

19.

Yukarıdaki haritada gösterilen ovalardan hangisi oluşum yönünden diğerlerinden farklıdır?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

20. I. Antalya ile iç kesimler arasında karayolları yapım maliyetinin yüksek olması
II. Hakkari de tarımda makine kullanımının zor olması

Yukarıdaki durumların ortaya çıkmasını sağlayan nedenler aşağıda verilen seçeneklerdeki durumların hangisinin de ortaya çıkmasını sağlamıştır?

A) Rize'de çay yetiştirilmesi
B) Türkiye'de tütünün yetişme alanının sınırlı olması
C) Doğu Karadeniz'de tarımsal nüfus yoğunluğunun fazla olması
D) Nabucco boru hattının Türkiye'den geçmesi
E) Türkiye'de taşkömürünün yaygın olmaması

21. Orojenez, tortul malzemelerin kıvrılarak veya kırılarak yükselmesi ile dağ oluşumudur.

Aşağıdaki dağların hangisi Alp-Himalaya orojeneze bağlı olarak oluşmuş bir kıvrım dağı <u>değildir</u>?

A) Bey B) Kaçkar
C) Yıldız D) Sündiken
E) Mercan

22. I. Asya ve Avrupa kıtalarında topraklarının bulunması
II. Deprem riskinin yüksek olması
III. Linyit yataklarının yaygın olması
IV. Dağların doğu-batı yönlü uzanması

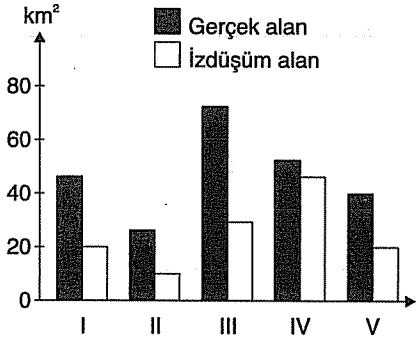
Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'nin oluşumunu yakın jeolojik zamanda tamamladığının kanıtıdır?

A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://tarihey.org

23. Gerçek yüzölçümü, yükselti ve engebeler dikkate alınarak yapılan ölçüm sonucu elde edilen alandır. İzdüşüm yüzölçümü ise, her yerin deniz seviyesinde ve engebenin olmadığı varsayılarak elde edilen alandır.

Yukarıda beş ilin gerçek alanı ile izdüşüm alanı verilmiştir.

Bu illerden hangisinde hidroelektirk enerji potansiyelinin daha az olduğu söylenebilir?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

24. "Burada yükseltisi az olan dağlar, yer yer tepelik alanlar ve ovalar vardır. Yer şekilleriyse doğal engel olarak önemli bir rol oynamaz." **diyen bir araştırmacı aşağıdaki coğrafi yörelerin hangisinden söz etmektedir?**

A) Hakkari
B) Ergene
C) Menteşe
D) Taşeli
E) Biga

25. **Türkiye'ye ait aşağıdaki durumlardan hangisinin ortaya çıkmasında yerşekillerinin etkili olduğu söylenemez?**

A) Doğu Karadeniz'de heyelan riskinin yüksek olması
B) Doğu Anadolu Bölgesi'ndeki akarsuların hidroelektrik potansiyelinin yüksek olması
C) Marmara Bölgesi'ndeki tarım alanlarında makine kullanımının kolay olması
D) Akdeniz kıyılarında deniz turizm süresinin uzun olması
E) Karadeniz Bölgesi'nde kıyı ile iç kesimler arasında ulaşımın zor olması

26. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de arazi kullanımıyla ilgili olarak verilmiş yanlış bir bilgidir?**

A) Kar kalınlığının fazla ve topoğrafik şartların uygun olduğu bazı dağlık alanlar kış sporları amacıyla kullanılmaktadır.
B) Doğu Karadeniz başta olmak üzere doğal güzelliklere sahip birçok yer mesire alanı veya yayla turizmi amacıyla kullanılır.
C) Bütün volkanik sahalardaki ova ve platolarda verimli toprakların etkisiyle tarım ürünleri çeşitliliği fazladır.
D) Vadi kenarlarında yer alan alüvyal ovalarda tarımsal faaliyetler yoğunlaşmıştır.
E) Doğuda bulunan birçok akarsu iklim ve topoğrafya şartlarına bağlı olarak önemli hidroelektrik güç potansiyele sahiptir.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://mirrey.org

1. B Fiziki haritalarda renkler deniz seviyesine göre yükseltileri gösterir.
0 - 500 m arası yeşil
500 - 1000 m arası sarı
1000 - 1500 m arası açık kahverengi
1500 m'den yüksek yerler kahverengi ve tonlarıyla gösterilir.
Ovaların farklı renklerle gösterilmesi de yükseltilerinin farklı olmasından kaynaklanır.

2. C Özelikleri verilen alan Obruk Platosu'dur. Bu platoda yağış miktarı azdır. Bozkır bitki örtüsüne bağlı olarak küçükbaş hayvancılık yapılır. En büyük kapalı havzalar Tuz Gölü ve Konya Bölümü'ne yakındır.

3. C Kuzey Anadolu Dağları'nın kuzey, Toroslar'ın güney yamaçları denize dönüktür. Bu yüzden Toroslar'ın güney yamaçları fazla yağış alırken, Kuzey Anadolu Dağları'nın kuzey yamaçları daha fazla yağış alır.

4. B Palandöken Dağlarının kuzey yamaçlarındaki karların güney yamaçtakilere göre daha geç erimesi bakı sonucudur. Türkiye Kuzey Yarım Küre'de dönenceler dışında yer almaktadır. Bu yüzden her zaman dağların güney yamaçları güneş ışınlarını daha büyük açı ile alır. Böylece sıcaklık kuzey yamaçlara göre daha yüksektir ve karlar daha önce erir.

5. D Antalya'nın Güneş ışınlarını Zonguldak'tan daha büyük açıyla alması Karadeniz'in Akdeniz'den daha serin olması Türkiye'nin matematik konumundan kaynaklanır.

6. C Karstik şekillerin yaygınlığı kayaç yapısıyla ilgilidir. Dağların uzanışından etkilenmemiştir.

7. C - Yıldız Dağları, kıvrılma
- Bozdağlar, kırılma
- Erciyes ve Karacadağ volkanizma
sonucunda oluşmuştur. Yıldız ve Bozdağlar, orojenez sonucunda oluşmuştur.

8. E Haritada V ile gösterilen Taşeli Platosu'nda karstik yapı ve engebeden dolayı nüfus seyrektir. Türkiye'nin seyrek nüfuslu alanlarından biridir.

9. D Delta ovaları verimli tarım alanları olduğu için nüfus genelde yoğundur. Büyük Menderes ve Çukurova, Akdeniz ikliminin etkisindedir. Fakat Çukurova da önemli turizm merkezi bulunmamaktadır. Büyük Menderes ovasında Milet Antik kenti yer almaktadır.

10. C Ege kıyılarında dağların kıyıya dik uzanması başta kıyıda girinti-çıkıntının fazla olmasında, koy-körfezlerin fazla olmasında etkili olmuştur. Ayrıca dağların kıyıya dik uzanması nedeniyle dağların arasındaki çöküntü boşluklarının sayesinde limanların art bölgesi geniş, iç kesimlerle ulaşımın kolay olmasını sağlarken, deniz etkisinin iç kesimlere kadar sokulmasını sağlamıştır.

11. D Türkiye'de özellikle Doğu Karadeniz, Teke ve Taşeli Platosunun olduğu kesimlerde kıyılar yüksek ve dik yamaçlı falezlerden oluştuğu için tüm kıyılarda alçak düzlükler var denilememektedir.

12. E Dağların kıyıya paralel uzanması deniz etkisinin iç kısımlara ulaşmasını engeller. Bu yüzden Akdeniz ve Karadeniz kıyıları, Ege kıyılarına göre daha fazla yağış alır.

- Ayrıca dağların hem kıyıya paralel uzanması hem de kıyıya yakın ve yüksek olması Akdeniz ve Karadeniz kıyılarında falezlerin yaygın görülmesine yol açmıştır.
- Ege'de dağların kıyıya dik uzanması, kıyı ve iç kesimler arasındaki ulaşımı kolaylaştırmıştır. Ayrıca kıyılarda girinti-çıkıntı fazladır. Bundan dolayı çok sayıda bulunan koy ve körfezler önemli yat turizm alanlarıdır.
- Akdeniz kıyılarında güneyden esen rüzgârların sıcaklığı artırmasının nedeni dağların uzanışı değil enlem etkisidir.

13. B II numaralı yer Menteşe Yöresi'dir. Engebeli olduğu için tarım alanları dardır.

14. B Amik, Erzincan ve Bingöl ovalarının ortak özelliği tektonik oluşumlu olmalarıdır.

MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Alanı - https://tamtey.org

15. D Meke Gölü volkanik faaliyetler sonucu oluşmuş bir maar gölü, Kaz Dağları ve Aladağ orojenez ile Bakırçay grabeni çökme ile oluşmuştur. Damlataş Mağarası ise karstik erime sonucunda oluşmuştur. Bu durum dış kuvvetlerin sonucudur.

16. D Yıldız Dağları ve çevresi I. jeolojik dönemde oluşan masif arazilerdir. Bu nedenle deprem riskinin az olduğu alanlardır.

- Buzul aşınım ve birikim şekilleri Türkiye'nin doğusunda yükselti daha fazla olduğu için yaygındır.
- Nevşehir Yöresi'ndeki peri bacaları volkanik arazilerin akarsular tarafından aşındırılmasıyla oluşmuştur.
- Kırıklı yapının Batı Anadolu'da yaygın olması nedeniyle termal kaynaklar fazladır.
- Karadeniz kıyılarında killi, Akdeniz kıyılarında ise kireçli topraklar yaygındır.

17. C Kemer'de denize girilirken Bey Dağları'nda kayak yapılması yerşekilleri ve yükseltinin kısa mesafelerde değişmesiyle ilgilidir. Türkiye'de yerşekillerinin çeşitlilik göstermesi aynı anda farklı iklim özelliklerinin görülmesine sebep olmuştur.

18. B Adapazarı ve Bursa ovalarının verimli tarım alanları yoğun yerleşme ve sanayileşme nedeniyle giderek daralmaktadır. Nüfusun bu ovalarda hızla artması bu duruma sebep olmuştur.

19. E I, II, III, IV numaralı ovalar delta, V numara ile gösterilen ova tektonik oluşumludur.

20. C

I. Akdeniz Bölgesi'nde dağlar kıyıya paralel uzanır ve genel olarak yükseltileri fazladır. Bu durum Antalya ile iç kesimler arasındaki yol yapım maliyetinin yüksek olmasına sebep olmuştur.

II. Hakkâri engebenin fazla olduğu bir yerdir. Tarımda makine kullanımını sınırlandıran en önemli etken engebelidir. Bu nedenle Hakkâri'de tarımda makine kullanımı zordur. Öncüllerde verilen durumlara neden olan fakör yer şekilleridir. Doğu Karadeniz'de tarımsal nüfus yoğunluğunun fazla olmasının sebebi de engebedir. Engebeli yerlerde tarım alanları dardır. Bu durum tarımsal nüfus yoğunluğunun yüksek çıkmasına sebep olmaktadır.

21. C Yıldız Dağları I. jeolojik zamana ait bir kıvrım dağıdır. Alp-Himalaya orojenezi III. jeolojik zamanda meydana geldiği için Yıldız Dağları'nın oluşumunda etkili olmamıştır.

22. C Türkiye bugünkü yerşekilleri görünümünü III. ve IV. Jeolojik zamanlarda kazanmıştır. Linyit yatakları III. jeolojik zamanda oluşmuştur. Yine bu dönemde oluşan fay hatları deprem riskini yükseltmiştir. Bu nedenle, linyit yataklarının yaygınlığı ve deprem riskinin yüksek olması, genç yapılı bir ülke olduğunun kanıtıdır.

23. D Gerçek alan ile izdüşüm alan farkının fazla olduğu yerler engebenin fazla olduğu alanlardır.

IV numaralı yer gerçek alan ile izdüşüm alan arasında farkın ve engebenin en az olduğu ildir. Bu nedenle hidroelektrik potansiyeli ve akarsuların akış hızı azdır.

24. B Ergene Yöresi'nde, ortalama yükselti ve engebe az, ovalık alanlar geniş yer kaplar. Hakkari, Menteşe, Taşeli ve Biga yörelerinde engebe fazladır.

25. D Akdeniz Bölgesi'nde deniz turizm süresinin uzun olması enleme bağlı olarak sıcak dönemin uzun sürmesi ile ilgili bir durumdur.

26. C Bütün volkanik sahalarda, örneğin Erzurum-Kars Platosu'nda tarım ürünleri çeşitliliği fazla değildir. Burada iklimin sert karasal olması, tarım ürünlerindeki çeşitliliği azaltmıştır.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF kitap arşivi - https://tanitey.org

1. **Aşağıda akarsularla ilgili verilen özelliklerden hangisi Türkiye'nin yarı kurak bir iklime sahip olmasının sonucunda ortaya çıkmıştır?**

A) Genelde dar ve derin vadiler oluşturması
B) Akış hızlarının fazla olması
C) Bazı akarsularda balıkçılık yapılabilmesi
D) Taşıdıkları su miktarının yıl içinde değişiklik göstermesi
E) Genelde boylarının kısa olması

2. Akarsuların aşındırma güçleri yükselti ve engebeye bağlı olarak artar.

Buna göre;

I. Çoruh,
II. Susurluk,
III. Karasu,
IV. Göksu

gibi akarsulardan hangilerinin aşındırma gücü diğerlerinden daha azdır?

A) Yalnız II
B) Yalnız IV
C) I ve II
D) II ve III
E) III ve IV

3. Sularını denize ulaştıramayan akarsulara kapalı havza denir.

Buna göre;

I. Aras
II. Yeşilırmak
III. Dicle
IV. Meriç

gibi akarsu havzalarından hangileri kapalı havza özelliği gösterir?

A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve II
D) II ve III
E) III ve IV

4. **Aşağıdakilerden hangisi Susurluk, Bakırçay ve Gediz akarsularının ortak özelliğidir?**

A) Hidroelektrik potansiyellerinin yüksek olması
B) Doğu-batı yönünde akmaları
C) Yaz aylarında su seviyelerinin azalması
D) Uzunluklarının fazla olması
E) Aşındırma güçlerinin fazla olması

MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranlev.org

5. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de baraj göllerinin yapılış amaçlarından biri değildir?**

A) Enerji üretmek.
B) Taşkınları önlemek.
C) Tarımda sulama yapmak.
D) Kullanma suyu sağlamak.
E) Taşımacılık yapmak.

6. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'deki doğal göllerin özelliklerinden biri değildir?**

A) Oluşum bakımından en yaygın olan tektonik göllerdir.
B) Tamamında balıkçılık yapılır.
C) Karstik göller en çok Akdeniz Bölgesi'ndedir.
D) Heyelan set gölleri, Karadeniz Bölgesi'nde yaygındır.
E) Göllerin toplam yüzölçümleri genelde küçüktür.

7. Bazı akarsular önüne çıkan dağları enine yararak boğaz vadiler oluşturur. Bu tür vadiler akarsuların dağlara dik doğrultuda aktığı yerlerde oluşmuştur.

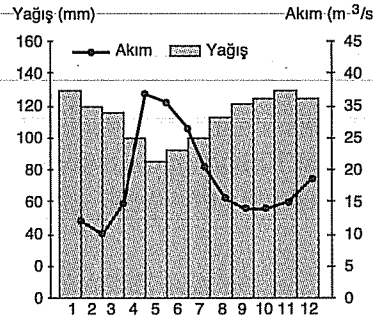
Buna göre,

I. Dicle,
II. Gediz,
III. Sakarya,
IV. Göksu

gibi akarsulardan hangilerinde boğaz vadi oluşumu daha azdır?

A) Yalnız II
B) Yalnız III
C) I ve II
D) II ve IV
E) III ve IV

8.

Yukarıda Türkiye'deki bir yöreye ait yağış ve bu yörede bulunan bir akarsuyun akım grafiği verilmiştir.

Bu grafiğe bakılarak aşağıdakilerden hangisi hakkında bilgi edinilemez?

A) Kurak dönemin olup olmadığı
B) Akarsu rejimi
C) Akarsuyun yıllık akım miktarı
D) Akarsuyun taşkın yapıp yapmadığı
E) Akarsuyun yıllık akım farkı

9. **Aşağıdaki akarsuların geçtiği yerlerin coğrafi yapısı göz önüne alındığında, hangisi üzerinde yapılan barajlardan tarımda sulamada yeterince yararlanılması beklenemez?**

A) Ergene
B) Sakarya
C) Zap
D) Gediz
E) Meriç

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

10. Çoruh ve Aras nehirlerinde kimyasal kirlilik oranı düşükken, Sakarya ve Gediz nehirlerinde yüksektir.

Bu durum nehirlerin hangi özelliğinin farklı olmasından kaynaklanır?

A) Uzunlukları
B) Aktıkları bölgenin yağış rejimleri
C) Yatak eğimleri
D) Aktıkları bölgenin sanayileşme düzeyi
E) Taşıdıkları su miktarı

11. **Türkiye akarsularına ait aşağıda verilen özelliklerin hangisinde iklim faktörü daha fazla etkili olmuştur?**

A) Rejimleri düzensizdir.
B) Aşındırma güçleri fazladır.
C) Baraj yapımına uygundurlar.
D) Ulaşıma elverişli değildirler.
E) Bazılarının ağızlarında deltalar oluşmuştur.

12. Toprağın kütleler halinde yer değiştirmesine heyelan denir. Heyelanın olumsuz sonuçları dışında bir de heyelan set göllerinin oluşumuna neden olmuştur.

Aşağıda verilen göllerden hangisi buna örnektir?

A) Bafa Gölü
B) İznik Gölü
C) Salda Gölü
D) Eber Gölü
E) Abant Gölü

13. Dar ve derin vadilerde akan akarsular rafting turizminin gelişmesinde etkili olmuştur.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisinde rafting turizmi için en elverişli akarsular birlikte verilmiştir?

A) Büyük Menderes - Gediz
B) Bakırçay - Küçük Menderes
C) Çoruh - Karasu
D) Ergene - Sakarya
E) Kızılırmak - Susurluk

14. Kaynağını bir ülkeden alıp, başka bir ülkeden denize ya da göle dökülen akarsular, suyun kullanımı bakımından ülkeler arasında sorunlar yaratmaktadır.

Buna göre, Türkiye'deki aşağıda verilen akarsuların hangisinde böyle bir sorun yaşanması beklenir?

A) Seyhan
B) Manavgat
C) Yeşilırmak
D) Aras
E) Susurluk

15. Karadeniz Bölgesi'ndeki akarsuların rejimleri diğer bölgelerdeki akarsulara göre daha düzenlidir. Ancak ilkbahar ve sonbahar dönemlerinde yükselmeler görülür.

Bu durumun ortaya çıkmasında;

I. Kar erimeleri
II. Yağışın artması
III. Kaynak sularının debilerinin artması

faktörlerinden hangileri etkili olmamıştır?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://fenmey.org

16. Türkiye akarsuları denge profiline ulaşamamıştır.

Aşağıdakilerden hangisi denge profiline ulaşamamış akarsularda görülen bir özellik değildir?

A) Hidroelektrik potansiyeli yüksektir.
B) Taşımacılığa uygun değildirler.
C) Derin vadiler içinde akarlar.
D) Akımları düşüktür.
E) Aşındırma güçleri fazladır.

17. **Aşağıda Türkiye'nin su varlığı ile ilgili verilen bilgilerden hangisi doğrudur?**

A) Buzulların etkisiyle oluşmuş göller daha çok batıdaki dağlarda bulunur.
B) Türkiye sınırları içinde kalan en uzun akarsu Fırat'tır.
C) Van Gölü'nün suları tarımda sulama amaçlı kullanılır.
D) Akarsular denge profiline ulaşmıştır.
E) Kırıklı yapı sebebiyle fay kaynakları yaygın olarak görülür.

18. Akarsu rejimleri üzerinde iklim şartlarının etkisi oldukça fazladır. Kar yağışlarının fazla olduğu yüksek yerlerde akarsuların en fazla çekildiği dönem kış mevsimidir.

Aşağıda verilen akarsulardan hangisinde böyle bir durum gözlenir?

A) Büyük Menderes
B) Murat
C) Manavgat
D) Sakarya
E) Gediz

19. I. Akarsuların akış hızı genelde fazladır.
II. Akarsuların rejimleri genelde düzensizdir.
III. Akarsuların debisi düşüktür.
IV. Akarsuların boyları genelde kısadır.

Yukarıda Türkiye akarsularıyla ilgili verilen özelliklerin hangilerinin oluşmasında iklim koşulları etkili olmuştur?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I ve IV

20. **Türkiye'deki baraj göllerinin ömrünün genelde kısa olması aşağıdakilerden hangisiyle daha fazla ilgilidir?**

A) Akarsu boylarının kısa olmasıyla
B) Yağışların yetersiz olmasıyla
C) Akarsu debilerinin düşük olmasıyla
D) Erozyonun kuvvetli olmasıyla
E) Baraj gölleri alanlarının küçük olmasıyla

21. Çağlayanlar oluşturan bazı akarsularda, suyun düştüğü yerde oluşan çukurluklara dev kazanı adı verilir.

Buna göre;

I. Meriç,
II. Çoruh,
III. Manavgat

gibi akarsulardan hangilerinin yatağında dev kazanı oluşumlarına daha az rastlanılır?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

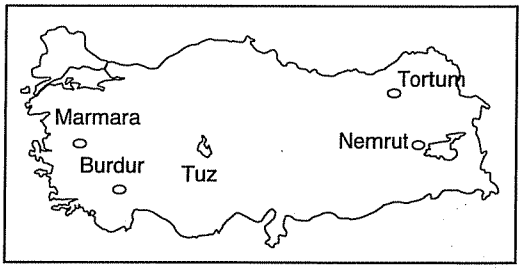
MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://tanitey.org

22. Aşağıda verilen göl ve oluşum şekli eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

A) Sera Gölü - Heyelan Set
B) Bafa Gölü - Tektonik
C) Kestel Gölü - Karstik
D) Van Gölü - Volkanik Set
E) Büyük Çekmece Gölü - Kıyı Set

23.

- Kapalı havzada yer aldığı için suları acıdır.
- Alanı yıl içerisinde önemli oranda değişir.
- Alüvyonların bir vadinin önünü tıkaması sonucu oluşmuştur.
- Volkanik bir çanak içinde yer alır.

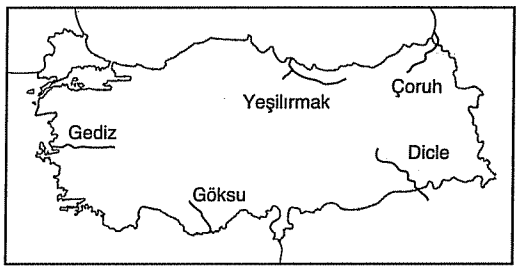
Haritada yer alan göllerden hangisiyle ilgili bilgi verilmemiştir?

A) Tortum
B) Tuz
C) Nemrut
D) Marmara
E) Burdur

24. Aşağıdaki göllerin hangisinden elektrik üretimi amacıyla yararlanılmaktadır?

A) Ulubat Gölü
B) Sapanca gölü
C) Eymir Gölü
D) Büyük Çekmece Gölü
E) Çıldır Gölü

25.

Haritada verilerin akarsuların hangisinde;

– Menderes oluşumu

– Akımının kışın yükselmesi

gibi durumlar daha belirgindir?

A) Dicle
B) Yeşilırmak
C) Çoruh
D) Göksu
E) Gediz

26.

Ankara'dan başlayarak önce Gaziantep'e daha sonra Şırnak'a ulaşacak olan bir gözlemci grubu hangi akarsuların üzerinden geçebilir?

A) Kızılırmak - Fırat - Dicle
B) Yeşilırmak - Aras - Dicle
C) Meriç - Seyhan - Zapsuyu
D) Bakırçay - Fırat - Kura
E) Bartın Çayı - Çoruh - Ceyhan

MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranlev.org

27. Sel rejimli akarsular Türkiye'de en fazla İç Anadolu Bölgesi'nde görülür.

Türkiye'de sel rejimli akarsuların en fazla İç Anadolu'da görülmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi daha fazladır?

A) Havzalarının dar olması
B) Doğal bitki örtüsünün bozkır olması
C) Kuzeyde ve güneyde etrafının dağlarla çevrili ola
D) Yağışın düzensiz ve sağanak şeklinde düşmesi
E) Yatak eğimlerinin fazla olması

28. **Aşağıdakilerden hangisi Murat, Çoruh ve Aras nehirlerinin ortak özelliği değildir?**

A) Açık havzalıdırlar
B) Hidroelektrik potansiyeli yüksektir
C) Taşımacılığa uygun değillerdir
D) Kimyasal kirlilikleri düşüktür
E) Ağızları Türkiye sınırları dışındadır.

29. **Aşağıda Türkiye'de barajlardan yararlanma şekillerinden bazıları verilmiştir;**

I. Balıkçılık
II. Turizm
III. Enerji üretimi
IV. Tarımda sulama

Türkiye'deki barajlardan yukarıdaki amaçlardan hangileri bakımından daha fazla yararlanılır?

A) I ve II B) I ve IV
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

30. Yatak eğimi fazla olan akarsu boylarında, akarsuyun biriktirme faaliyeti az olur.

Buna göre aşağıdaki akarsulardan hangisinin yatağı boyunca alüvyon birikiminin en az olması beklenir?

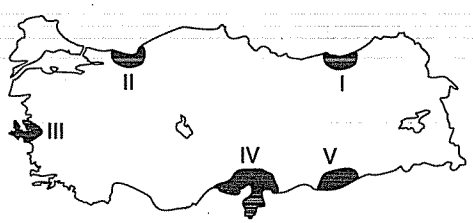
A) Manavgat
B) Meriç
C) Küçük Menderes
D) Susurluk
E) Sakarya

31. Akarsular akış gösterdikleri alanın genel özelliklerini yansıtırlar ve buna bağlı olarak çeşitli özellikler gösterirler.

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye akarsularının genel özellikleri arasında yer almaz?

A) Aşındırma faaliyeti güçlüdür.
B) Hidroelektrik enerji üretimine elverişlidirler.
C) Genellikle düzenli rejimlidirler.
D) Ulaşıma elverişli değildirler.
E) Genellikle boyları kısadır.

32.

Yukarıdaki haritada numaralarla gösterilmiş taralı alanların hangisinde akarsuların akış yönünün doğu-batı doğrultusunda olması dağların uzanış doğrultusuna bağlıdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://manley.org

1. D Türkiye'de genelde görülen iklimde yaz mevsimi kurak geçmektedir. Bu nedenle akarsuların taşıdıkları su miktarı yazın azalmaktadır. Kış mevsiminde yağışların artmasına bağlı olarak ilkbahar da ise kar erimelerine bağlı olarak taşıdıkları sular artmaktadır.

2. A Susurluk Çayı, yükselti ve eğimin az olduğu bir yerde aktığı için aşındırma gücü diğerlerine göre daha azdır. Çoruh, Karasu ve Göksu engebeli alanlardan geçtikleri için aşındırma güçleri fazladır.

3. A Yeşilırmak Karadeniz'e, Dicle, Basra Körfezi'ne, Meriç, Ege Denizi'ne dökülür. Bu nedenle açık havzalıdır. Aras Nehri kapalı havza olan Hazar Gölü'ne döküldüğü için kapalı havza özelliği gösterir.

4. C Gediz, Susurluk ve Bakırçay havzaları Akdeniz ikliminin etkisi altında oldukları için yaz aylarında kuraklık nedeniyle su seviyeleri azalır.

5. E Taşımacılık amacıyla baraj yapılmaz. Baraj gölü uygunsa taşımacılık yapılabilir. Baraj yapımında en önemli özellik enerji üretimi ve tarımda sulama yapabilmektir.

6. B Balıkçılık yapılabilmesi için göl sularının tatlı olması gerekir. Türkiye'de göl sularının hepsi tatlı değildir. Bu nedenle tamamında balıkçılık yapılmaz.

7. A Graben alanlarında genel olarak dağlara paralel olarak akan Gediz Nehrin'de boğaz vadi oluşumuna çok fazla rastlanmaz.

8. D Akarsuların taşkın yapmalarında vadilerinin özellikleride etkilidir. Geniş tabanlı vadilerde taşkın riski daha yüksektir. Grafikte akarsuyun vadi şekli ile ilgili bilgi verilmediği için taşkın yapıp yapmadığı anlaşılamaz.

9. C Zap suyu Hakkari'den geçmektedir. Bölgenin engebeli yer şekilleri nedeniyle tarım yapılamadığı için bu akarsudan tarımda sulama amaçlı faydalanılması beklenmemektedir.

10. D Sakarya ve Gediz nehirlerinin geçtikleri alanlarda kentleşme ve sanayileşme oranı yüksek olduğu için, sanayi ve kentsel atıklar sonucu kimyasal kirlilikleri fazladır.

11. A Ulaşım, aşındırma güçleri, baraj yapımına uygunluk ve delta oluşumu daha çok jeomorfolojik (yerşekilleri) özellikleri ilgilidir. Rejimlerinin düzensiz olmasının temel nedeni yağışların düzensiz olmasıdır.

12. E Bafra Gölü " Akarsu set
Salda Gölü → Karstik
İznik ve Eber Gölü → Tektonik
Abant Gölü, heyelan set gölüdür.

13. C Çoruh ve Karasu nehirleri engebeli bir arazide aktıkları için akış hızları fazladır ve rafting sporuna uygundurlar.

14. D Aras, kaynağını Doğu Anadolu'dan alır ve Türkiye dışından Hazar Denizi'ne dökülür. Bu nedenle geçtiği ülkelerle sorun yaşanması beklenir. Seyhan, Manavgat, Yeşilırmak ve Susurluk tamamı Türkiye'de kalan akarsulardır.

15. C Karadeniz'de bulunan akarsular yağmur ve kar sularıyla beslenmektedir. Bölgenin her mevsim yağış almasından dolayı rejimi daha düzenlidir.
Sonbaharda yağışların artmasıyla, ilkbaharda ise kar erimelerinin yaşanmasıyla taşıdıkları su miktarları artar.

16. D Denge profili; akarsuyun yatağını aşındırarak deniz seviyesine kadar indirmesidir. A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler denge profili ile ilgilidir. Akım ise daha çok iklim özellikleri ile ilgilidir.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranlev.org

17. E Buzul gölleri yüksek dağların zirvelerinde bulunduğundan daha çok doğuda bulunur. Tamamı Türkiye sınırları içinde kalan en uzun akarsu Kızılırmak'tır. Fırat nehri Türkiye'de doğup Basra körfezine dökülür. Van Gölü kapalı havza olduğundan suları acıdır. Bu nedenle tarımda sulama amaçlı kullanılmaz. Ülkemiz genç yapılı olduğundan akarsular denge profiline ulaşmamıştır. Ancak kırıklı yapının çok olmasından dolayı fay kaynakları çoktur.

18. B Doğu Anadolu'dan kaynağını alan Murat Nehri'nin, kar yağışlarının fazla olduğu kış döneminde suyu azalır. Büyük Menderes, Manavgat, Sakarya ve Gediz'de kışın yağışlarla beraber su seviyelerinde artış görülür.

19. D

I. Akarsuların akış hızının fazla olmasını etkileyen en önemli faktör yer şekilleridir.
II. Akarsu rejimlerini etkileyen en önemli faktör iklimdir. Düzenli yağış rejiminin olduğu yerlerde akarsu rejimleri de genelde düzenlidir.
III. Akarsuların debisini etkileyen faktörlerden biri de iklimdir. Yağış miktarının fazla olduğu alanlarda akarsuların debisi yüksektir
IV. Akarsuların boylarının kısa olmasını etkileyen en önemli faktör yer şekilleridir.

20. D Türkiye'de kuvvetli erozyon etkisiyle taşınan topraklarla baraj gölleri dolmakta ve barajların ömrü kısalmaktadır.

21. A Çoruh ve Manavgat yatak eğimleri fazla olan vadilerde aktıkları için dev kazanları oluştururlar. Meriç, yatak eğimi az olduğu için dev kazanı oluşumuna rastlanmaz.

22. B Bafa Gölü, akarsuyun bir körfezin önünü tıkamasıyla oluşmuş alüvyal set gölüdür.

23. A Suları acı olan Burdur Gölü,
Alanı en çok değişen Tuz Gölü,
Alüvyal setleşmeyle oluşan Marmara Gölü
Volkanik çukurlukta oluşan Nemrut Gölüdür.
Tortum Gölü ile ilgili bilgi verilmemiştir.

24. E Çıldır Gölü üzerindeki taşkın koluna kurulan santral ile bu gölden elektirk üretimi yapılmaktadır.

25. E Gediz Nehri, yatak eğimi az olduğu için menderesler çizerek akar. Ege Bölgesi'ne en fazla yağış düşen mevsim kış olduğu için akımı kışın yükselir.

26. A Ankara'dan önce Gaziantep'e daha sonra Hakkari'ye ulaşacak bir gözlemci grubu sırasıyla Kızılırmak, Fırat ve Dicle nehirlerinden geçecektir.

27. D İç Anadolu'da konveksiyonel (kırkikindi) adı verilen ve aniden bastıran yağışların görülmesi buradaki akarsuların sel rejimli olmasına neden olur.

28. A Murat, Fırat Nehri'nin koludur. Fırat nehri Basra Körfezi'ne dökülür.

Çoruh Karadeniz'e dökülür.

Bu nedenle açık havzalıdırlar. Ancak Aras Nehri Hazar Denizi'ne (Hazar Gölü) döküldüğü için kapalı havzadır.

29. E Türkiye'de barajlardan yararlanma şekillerine bakıldığında öncelikli olarak,

- Yarı kurak iklim özellikleri görüldüğü için tarımda sulama ihtiyacını karşılamak
- Enerji açığını kapatabilmek ve var olan potansiyeli kullanılabilir hale getirebilmek için hidroelektrik enerji üretimini yaygınlaştırmak vardır.

30. A Manavgat Çayı; Torosların denize bakan yamaçlarından doğar, dar ve derin vadiler oluşturarak Akdeniz'e dökülür. Bu nedenle diğer akarsulara göre alüvyon biriktirmesi daha az olur.

31. C Ülkemizde akarsuların rejimleri düzenli değildir. Bunun en temel nedeni iklimdir. ülkemizde çeşitli iklim tiplerinin görülmesi, yağış azlığı ya da yarı kuraklık, rejimlerinin düzenli olmasını engellemiştir.

32. C Türkiye'de dağların uzanış yönü genellikle doğu-batı doğrultusundadır. Bu durum Ege Bölgesi'ndeki dağların kıyıya dik uzanmasını bu durumda akarsuların doğu-batı yönlü akmasına neden olmuştur.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://trarsiv.org

1. Dış kuvvetler enerjilerini atmosfer ve güneşten alırlar.

Aşağıdaki dış kuvvetlerden hangileri Türkiye' nin şekillenmesinde en çok ve en az etkiye sahiptir?

	En çok	En az
A)	Rüzgâr	Heyelan
B)	Akarsu	Buzullar
C)	Dalga	Rüzgâr
D)	Akarsu	Dalga
E)	Heyelan	Buzullar

2. I. Akarsu vadisi

II. Falez

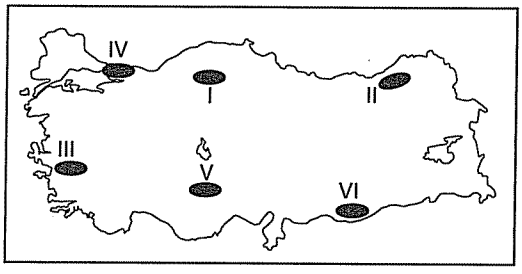
III. Delta ovası

IV. Tektonik ova

Yukarıdaki yer şekillerinden hangileri Türkiye'nin her bölgesinde görülmez?

A) Yalnız III B) Yalnız IV C) I ve III
D) I ve IV E) II ve III

3.

Yukarıdaki haritada işaretli alanların hangisinde rüzgarın şekillendirici etkisi daha fazla görülür?

A) I ve III B) II ve VI C) III ve IV
D) IV ve VI E) V ve VI

4. Türkiye'nin büyük bölümü ormanların yetişmesine elverişli olmasına rağmen tahribat nedeniyle yüzölçümünün %27'si ormanla kaplıdır. Özellikle Akdeniz ve Ege kıyılarından İstanbul'a kadar 1.700 km'lik sahil şeridinden 160 km içeriye kadar olan alan, orman yangınları bakımından oldukça hassasdır. 1937'den 2005 yılına kadar toplam 77.785 adet orman yangını çıkmıştır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Türkiye'deki orman yangınlarının nedenlerinden biri olamaz?

A) Orman içi yolların, gözetleme kulelerinin yapılmaması, yaşlı, kuru ağaçların kesilerek yerine yenisinin dikilip ormanların gençleştirilmemesi.

B) Kendiliğinden tutuşan, kozalaklarını fırlatarak, yangının geniş bir alana yayılmasını sağlayan Kızılçam'ın, yaz sıcaklıklarının yüksek olduğu kıyılarda yoğunlaşması

C) Ormanların yarıdan fazlasının bulunduğu alanda yoğun turizm faaliyetleri sırasında bilinçsizlikten yaşanan kazalar ya da turizmi engellemek için yapılan sabotajlar

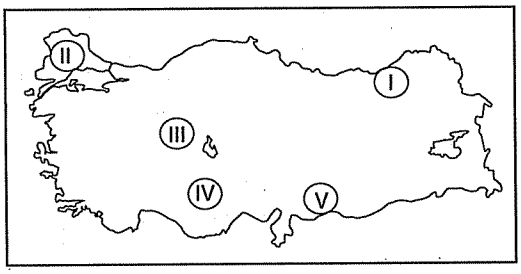
D) Çiftçilerin makine alım gücünün olmadığı, ya da traktör kullanımına uygun olmayan ekim alanlarındaki anızın yakılması.

E) Kırsal kesimde konut yapımı malzemesi, mobilya kağıt, kereste, tomruk, tel direği gibi çeşitli amaçlarla yol edilen ormanların bulunduğu yerde ekolojik dengenin bozulması

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranlev.org

5. Gündüzleri ısınıp genleşen kayalar geceleri soğuma ile büzüşür. Zamanla taşların dağılması ve parçalanması gerçekleşir. Bu olaya fiziksel (mekanik) çözülme denir.

Böyle bir çözülme yukarıdaki haritada işaretli yerlerin hangisinde daha az görülür?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

6. Sel ve taşkınlar Türkiye'de depremden sonra en fazla can ve mal kaybına neden olan doğal afettir.

Havzalarındaki yerşekilleri dikkate alındığında aşağıdaki akarsulardan hangisinin taşkın yapma olasılığı diğerlerinden daha yüksektir?

A) Fırat Nehri
B) Çoruh Nehri
C) Manavgat Nehri
D) Zapsuyu
E) Meriç Nehri

7. Humus, bitki kalıntılarının çürüyerek parçalanmaları sonucunda oluşmuş organik maddelerdir. Buna göre;

I. Erzurum - Kars
II. Doğu Karadeniz
III. Yıldız Dağları
IV. Orta Fırat

bölümlerinden hangilerinde topraktaki humus miktarı daha azdır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız IV
D) I ve II E) III ve IV

8. **Aşağıdakilerden hangisi doğal dengeyi bozan etmenlerden biri değildir?**

A) Bataklıkların kurutulması
B) Yeraltı sularının aşırı kullanılması
C) Bitki örtüsünün cılız olduğu alanlarda ağaçlandırma yapılması
D) Endüstriyel atıkların akarsulara karışması
E) Tarımda aşırı ilaç kullanılması

9. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de erozyonun kuvvetli olduğu yörelerde görülebilecek bir özellik değildir?**

A) Ekolojik dengenin bozulması
B) Tarımsal verimin düşmesi
C) Nadas alanlarının azalması
D) Göçlerin yaşanması
E) Arazinin çıplaklaşması

10. • Obruk
• Traverten
• Sarkıt - dikit

Yukarıda verilen oluşumlar aşağıdakilerden hangisinin dağılışı ile paralellik gösterir?

A) Nemli topraklar
B) Killi araziler
C) Yarı kurak bölgeler
D) Kalkerli araziler
E) Volkanik araziler

11. Türkiye'de iklim, bitki örtüsü, ana kaya ve mikroorganizma özelliklerinin etkisiyle oluşan yerli topraklar yaygın olarak görülür.

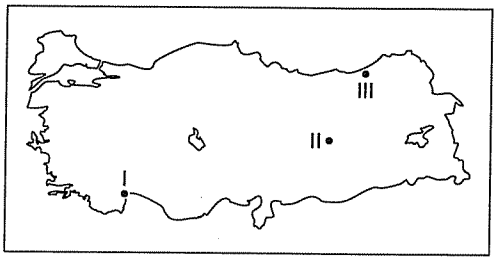
Buna göre Türkiye'de görülen aşağıdaki toprak türlerinden hangisi böyle bir özellik göstermez?

A) Kahverengi Bozkır
B) Alüvyon
C) Podzol
D) Çernezyom
E) Terra-rossa

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

12. Aşağıdaki haritada 10 Ekim 2011 (Antalya), 23/24 Temmuz 2002 (Rize), 28 Ocak 2008 (Tunceli) tarihlerinde meydana gelen doğal afetlerin yerleri numaralandırılarak gösterilmiştir. Bu doğal afetler can ve mal kayıplarına yol açmıştır.

Haritadaki numaralı yerlerde yaşanan doğal afetler aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	Çığ	Heyelan	Sel
A)	I	II	III
B)	I	III	II
C)	II	I	III
D)	III	II	I
E)	II	III	I

13. Konya Yöresi'nde doğal şartlar ve beşerî etkinliklere bağlı olarak her geçen gün ekolojik denge bozulmaktadır.

Ekolojik dengedeki bu bozulmaların neden-sonuç ilişkisi göz önüne alındığında, aşağıdakilerden hangisinin bir sorun ortaya çıkardığı söylenemez?

A) Erozyonla verimli toprak kaybının artması

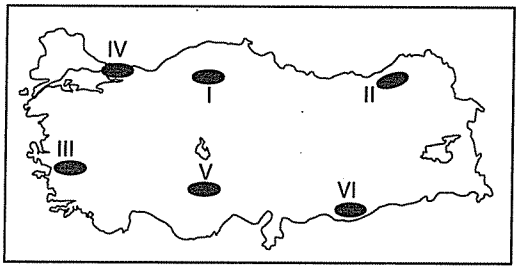
B) Göllerin su seviyesinin giderek azalması

C) Tarımsal üretimde dalgalanmaların artması

D) Tatlı su ekosistemine uygun balık türlerinin yetiştirilmesi

E) Artezyen sularının kimyasal özelliklerinin değişmesi

14. Türkiye'de buzullar en az etkili olan dış kuvvettir. Buzul şekillerine genelde 2500 metre yükseklikten sonra rastlanır.

Buna göre yukarıdaki haritada gösterilen yerlerin hangisinde buzul izlerine rastlanılır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

15. I. Dağların uzanış yönü

II. Akarsu

III. Buzul

IV. Dalga

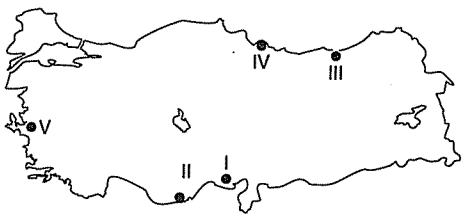
V. Gel-git

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye kıyılarının şekillenmesinde etkili olmamıştır?

A) Yalnız V B) I ve II C) II ve III

D) III ve IV E) III ve V

16.

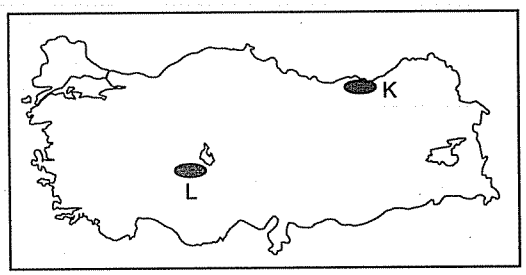
Haritada işaretli yerlerde görülen topraklardan hangisi diğerlerinden farklıdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranlev.org

17. Aşağıda verilen harita incelendiğinde K yöresinde heyelan olayının L yöresinden daha fazla yaşandığı görülmektedir.

Bu durum gösterilen iki yörenin;

I. yer şekilleri,

II. bitki örtüsü,

III. yağış rejimi,

IV. ekonomik etkinlikler

gibi faktörlerden hangileri bakımından farklı olmasından kaynaklanmaktadır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III

D) II ve IV E) III ve IV

18. **Aşağıda Türkiye'de yer alan bazı yer şekilleri ile bu yerşekilerini oluşturan dış kuvvet eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?**

A) Kapıdağı Yarımadası - Dalga biriktirmesi

B) Pamukkale Travertenleri - Karstik biriktirme

C) Peribacaları - Su ve rüzgar aşındırması

D) Delta - Akarsu biriktirmesi

E) Obruk - Rüzgar aşındırması

19. **Türkiye'de çığ olaylarının sıklıkla yaşandığı bir yöre için,**

I. kar yağışları fazladır.

II. bitki örtüsü gürdür.

III. eğim fazladır.

IV. yükselti fazladır.

gibi yargılardan hangisi kesinlikle söylenebilir?

A) Yalnız I B) I ve III C) I ve IV

D) Yalnız II E) III ve IV

20. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye kıyılarının özelliklerinden biri değildir?**

A) Ege Denizi'ndeki adalar, çökme sonucu sularla örtülen karanın deniz yüzeyinde kalan kısımlarıdır.

B) Akdeniz'de kıyı boyunca yer yer falezler, oluşmuştur.

C) Karadeniz'de dağların kıyıya paralel uzanması körfez ve yarımada sayısını azaltmıştır.

D) İstanbul ve Çanakkale boğazları yükselen deniz sularının altında kalmış eski akarsu vadilerine örnektir.

E) Marmara Denizi'nde haliçli kıyılar yaygındır.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF kitap Arşivi - https://tanitev.org

1. **B** Türkiye'nin şekillenmesinde etkisi en fazla olan dış kuvvet akarsular, en az etkili olan ise buzullardır. Buzulların etkisinin en az olması Türkiye'nin matematik konumundan kaynaklanmaktadır.

2. **E** Falez ve delta ovası deniz kıyılarında oluştuğu için her bölgede görülmez. Falez, deniz derinliğinin fazla ve dağların kıyıya paralel uzandığı alanlarda, delta ise deniz derinliğinin az olduğu alanlarda görülür.

3. **E** V ve VI ile gösterilen yerlerde yağış miktarı az ve bitki örtüsü cılızdır. Bu nedenle rüzgarın şekillendirici etkisi buralarda daha fazladır.

4. **E** Türkiye'de orman yangınlarının nedenlerine bakıldığında büyük bir bölümü beşerî faktörlerdir. Anız yakımı, bilinçsizlikten kaynaklanan hatalar, ağaçların özellikleri (tutuşmaya elverişli olması) orman yangınlarının nedenleri arasındadır. Fakat ormanlardan doğrudan yararlanma (mobilya, kereste, teldireği, yapı malzemesi, vb.) ekolojik dengeyi bozmakta, fakat orman yangınlarına sebep olmamaktadır.

5. **A** Mekanik çözülme karasal iklimin etkili olduğu yerlerde görülür. Doğu Karadeniz'de nemlilikten dolayı kimyasal çözünme daha fazladır.

6. **E** Geniş ve derin olmayan vadilerde taşkın riski her zaman yüksektir. Meriç Nehri geniş tabanlı denilen derin olmayan vadiler içinde aktıkları için burada taşkın riski daha yüksektir.

7. **C** Orta Fırat Bölümü, Güneydoğu Anadolu'da'dır. Bitki örtüsünün cılız olması toprakların humus bakımından zengin olmasını engellemiştir. Erzurum - Kars, Doğu Karadeniz ve Yıldız Dağları'nda bitki örtüsünün varlığına bağlı olarak humus görülmektedir.

8. **A** Bitki örtüsünün cılız olduğu alanların ağaçlandırılması doğal dengeyi bozan değil, aksine çeşitlendiren bir etmendir. Diğer seçeneklerde doğal faktörlere müdahale görülmektedir.

9. **C** Erozyonun kuvvetli olduğu yerlerde nadas alanlarında azalma meydana gelmez. Tam tersi nadas alanlarının fazla olması erozyonu artıran bir durumdur.

10. **D** Obruk, traverten, sarkıt ve dikit karstik arazilerde oluşan şekillerdir. Obruk karstik erime, traverten, sarkıt ve dikit karstik biriktirme şeklidir.

11. **B** Kahverengi bozkır, pozdol, çernezyom ve terra-rossa toprakları yerli kaya topraklarıdır. Bulundukları yerlerdeki iklim özelliklerine bağlı olarak oluşmuşlardır. Alüvyon ise akarsular tarafından taşınıp eğimin azaldığı yerlerde biriktirilmiş topraklardır. Taşınmış topraklar grubunda yer alır. Bu nedenle bulunduğu yerin iklim özelliklerini taşımaz.

MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://antcv.org

12. E Verilen alanların iklim koşulları ve yer şekilleri düşünüldüğünde: I. numaralı alan (Antalya) Akdeniz Bölgesi'ndedir. Bu bölgede verilen tarihlerde (10 Ekim 2011) yağışların artmasına bağlı olarak sel yaşanır. II. numaralı alan (Tunceli) Doğu Anadolu Bölgesi'ndedir. Verilen tarihte (28 Ocak 2008) kar yağışının görülmesi ve eğimin fazla olması çığ olaylarının yaşanmasına sebep olmaktadır. III. numaralı (Rize) Karadeniz Bölgesi'ndedir. Her mevsim yağışların görülmesi ve arazinin eğimli olması verilen tarihlerde (23/24 Temmuz 2002) heyelan yaşanmasına neden olmuştur.

13. D Canlı ve cansız varlıkların oluşturduğu ortama ekosistem adı verilir. Bazı doğal olaylar ile insanlar ekolojik dengenin bozulmasına neden olabilir.
Konya Yöresi'nde;
- Erozyonla toprak kaybının artması
- Kuraklık ve bilinçsiz sulama nedeniyle göl su seviyelerinin azalması
- Kuraklığa bağlı olarak ortaya çıkan sulama sıkıntısının tarımsal üretimde dalgalanmalar yaratması
- Bilinçsizce açılan artezyen kuyularındaki suların kimyasal özelliklerinin değişmesi ekosistem için önemli sorunlar oluşturur.

Oysa yöredeki baraj, göl, gölet ve akarsularda uygun balık türlerinin yetiştirilmesi ekosistemde çeşitliliği artırır. Bu nedenle herhangi bir sorun oluşturmaz.

14. B Haritada II numarayla gösterilen Doğu Karadeniz'de yüksek dağların bulunması nedeniyle buzul izlerine rastlanır.

15. E Türkiye'de matematik konumundan dolayı buzullar, özel konumundan dolayı gel - git kıyı şekillenmesinde etkili olmamıştır.

16. C III numara ile gösterilen Doğu Karadeniz kıyılarında kahverengi orman toprağı vardır. Diğer alanlarda alüvyal topraklar görülür.

17. B Doğu Karadeniz'de (K) heyelan olayının sık görülmesi yer şekillerinin engebeli ve her mevsim bol yağış alması ile ilgilidir. L yöresi (İç Anadolu Bölgesi) hem yağış azlığı hem de yerşekillerinin sadeliğine bağlı olarak heyelanın az yaşandığı yerdir.

18. E Obruk, karstik aşındırmayla oluşan bir şekildir. Rüzgar aşındırma şekli mantarkayadır.

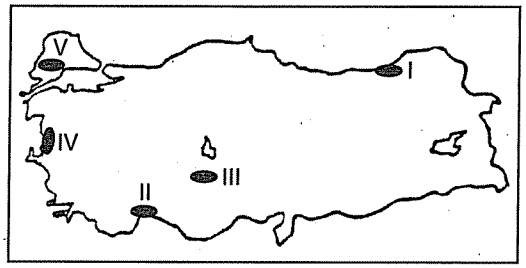
19. B Çığ, yüksek ve engebeli dağlık arazilerde yamaçlarda tabakalar halinde birikmiş olan kar yığınlarının aşağı kaymasıyla oluşur. Bu nedenle çığ olaylarının sık yaşandığı bir yöre için eğim ve kar yağışı fazladır diyebiliriz.

20. E Türkiye kıyılarında gel-git etkisi zayıf olduğu için haliçli kıyılara hiçbir yerde rastlanmaz.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://arsiv.org

1.

Yukarıdaki haritada işaretli alanlarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) I'de kimyasal çözünme yaygındır.
B) II'de karstik şekiller yaygındır.
C) III'de rüzgar şekilleri görülür.
D) IV'de enine kıyı tipi görülür.
E) V'deki akarsularda taşkın yapma riski düşüktür.

2. I. Adapazarı Ovası'na sanayi tesislerinin kurulması

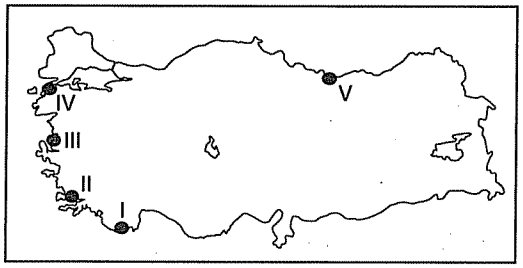
II. Amik Gölü'nün kurutularak tarım alanına dönüştürülmesi

III. Bolu Dağı Tüneli'nin açılması

Yukarıdakilerden hangisinin yapılması doğaya daha az zarar vermiştir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

3.

Yukarıdaki haritada işaretli kıyı tipleri ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I'de Dalmaçya B) II'de Limanlı
C) III'de Enine D) IV'de Ria
E) V'de Boyuna

4. Aşağıdakilerden hangisi Gemlik Körfezi ile Edremit Körfezlerinin ortak bir özelliği değildir?

A) Yağış rejimi
B) Bitki örtüsü
C) Bulundukları denizler
D) Çevrelerinde yetiştirilen tarım ürünleri
E) Kış ılıklığı

5. I. Sinop - İnceburun

II. Çukurova

III. Abant Gölü

Yukarıda verilen yer şekillerini oluşturan kuvvetler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III
A)	Buzul	Akarsu	Rüzgar
B)	Dalga	Rüzgar	Akarsu
C)	Akarsu	Yer altı suları	Heyelan
D)	Dalga	Akarsu	Heyelan
E)	Heyelan	Rüzgar	Buzul

6. Anadolu karası, Avrasya Levhası ile Arabistan Levhası'nın karşılaşma alanında bulunur.

Bu iki levhanın birbirine doğru yaklaşması Türkiye'de;

I. karstik alanlar,

II. sıcak su kaynaklar,

III. deprem bölgeleri,

IV. delta ovaları

gibi oluşumlardan hangilerinin görülmesine neden olmuştur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

7. **Aşağıda verilen yerşekillerinden hangisinin oluşumunda yer üstü suları doğrudan etkili olmuştur?**

A) Ürgüp-Göreme'deki peribacaları
B) Uludağ'daki sirk gölleri
C) İstanbul Boğazı'ndaki ria tipi kıyılar
D) Konya Ovası'ndaki mantar kayalar
E) Damlataş Mağarası'ndaki sarkıt ve dikitler

8. Çeşitli dış kuvvetlerin etkisiyle bitki örtüsünden yoksun dağ yamaçlarında aşınma olması yer yer ana kayanın yüzeye çıkmasına ve yamaçlarda toprak birikiminin engellemesine neden olmaktadır.

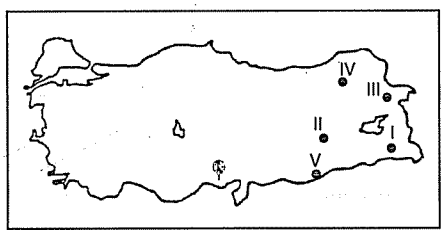
Buna göre;

I. Küre Dağları'nın kuzey yamaçları
II. Güney doğu Toroslar'ın kuzey yamaçları
III. Bolkar Dağları'nın güney yamaçları
IV. Köroğlu Dağları'nın güney yamaçları

yerlerinden hangilerinde ana kayanın yüzeye çıktığı alanlar daha fazla bulunur?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

9.

Çığ erken uyarı sistemlerinin geliştirilmesi, çığa karşı alınacak en etkili önlemler içinde yer almaktadır.

Buna göre aşağıdaki numaralı yerlerden hangisinde iklim ve yerşekilleri özellikleri dikkate alındığında bu sisteme duyulan ihtiyaç daha azdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

10. I. Deprem
II. Çığ
III. Orman yangını
IV. Sel

Türkiye'de yaşanan yukarıdaki doğal afetlerden hangilerinin oluşumunda meteorolojik olayların etkisi daha fazladır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

11. **Muğla, Elmalı, Acıpayam, Tefenni ovalarında ortak görülen toprak türü aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Çernozyom topraklar
B) Podzol topraklar
C) Terra rossa topraklar
D) Moren topraklar
E) Alüvyal topraklar

12. **Marmara Denizi kıyılarında kıyı oku, lagün, tombolo gibi şekillere rastlanılması;**

I. Kıyıda körfez ve limanların fazla olması
II. Deniz tuzluluğunun az olması
III. Kıta sahanlığının geniş olması
IV. Dalgaların aşındırma güçlerinin fazla olması

gibi özelliklerden hangisinin sonucudur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve IV
D) II ve III E) III ve IV

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://tanitey.org

13. Kolüvyal topraklar, eğimli yamaçlardan dış kuvvetlerin etkisiyle süpürülen çeşitli boyutlardaki malzemenin dağ eteğinde birikmesiyle oluşan topraklardır.

Buna göre aşağıdaki yerlerden hangisinde kolüvyal topraklara çok fazla rastlanmaz?

A) Tekirdağ
B) Kastamonu
C) Çanakkale
D) Muğla
E) Hakkari

14. Heyelan riskinin fazla olduğu yerler için;

I. Gerçek alan - izdüşüm alan arasında fark fazladır.
II. Akarsuların taşkın riski yüksektir.
III. Hidroelektrik potansiyel fazladır.
IV. Nadas alanları fazladır.
V. Makineli tarıma uygun değildir.

gibi durumlardan hangileri söylenebilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve V
D) I, II ve IV E) I, III ve V

15. **Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye'de çevre sorunlarına karşı alınacak önlemlerden biri olamaz?**

A) Gökova'daki termik santralin bacalarına filtreler takılması
B) Ankara'da alternatif enerji kaynakları kullanımının yaygınlaştırılması
C) Küçükçekmece'deki sıvı atıkların arıtılarak denizlere verilmesi
D) Dilovası'ndaki petro-kimya fabrikalarının Kocaeli kent merkezine taşınması
E) Çukurova'da toprağın ekolojik dengesini bozan zirai ilaçlamanın azaltılması

16. I. Fiyortlu kıyı
II. Mercanlı kıyı
III. Haliçli kıyı
IV. Boyuna kıyı
V. Limanlı kıyı

Yukarıda verilen kıyı tiplerinden hangisi Türkiye'nin özel konumu sebebiyle görülmemektedir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

17. **Aşağıda verilen kentlerden hangisinde deprem riski diğerlerinde daha azdır?**

A) Kütahya B) Bingöl
C) Erzincan D) Manisa
E) Kırklareli

18. **Türkiye'de bulunan aşağıdaki topraklardan hangisinin oluşumunda iklim ve ana kayanın etkisi daha azdır?**

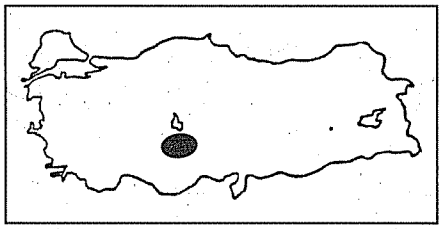
A) Alüvyal topraklar
B) Volkanik topraklar
C) Çernezyom toprakları
D) Podzol toprakları
E) Terra-Rossa toprakları

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

19. Türkiye'nin yeraltı suları ve kaynakları ile ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Geçirimli kayaçların olduğu yörelerde yeraltı suları fazladır.
B) Karstik kaynaklar Teke Yarımadası'nda yaygındır.
C) Fay kaynakları sağlık sektöründe yaygın olarak kullanılır.
D) Artezyen kaynaklarının sularında kireç oranı yüksektir.
E) Yamaç kaynakları Türkiye'de yaygın görülen kaynaklardır.

20.

Haritada belirtilen taralı alanın fiziki özellikleri düşünüldüğünde aşağıda verilen doğal afetlerden hangisinin daha fazla görülmesi beklenir?

A) Deprem
B) Erozyon
C) Heyelan
D) Orman yangını
E) Çığ

21. Türkiye'de yerşekilleri incelendiğinde;

- Nemrut Dağı'nda krater gölü
- Pamukkale'de travertenler
- Toroslarda sirk gölleri
- İç Anadolu'da platolar
- Akdeniz kıyılarında falezler gözlenmektedir.

Bu örneklerde Türkiye'de çeşitli yerşekillerinin oluşumunda aşağıdakilerden hangisinin etkisinden söz edilmemiştir?

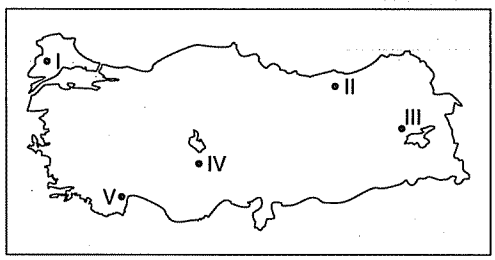
A) Volkanizma faaliyetlerinin
B) Kalkerli arazi yapısının
C) IV. zamandaki yükselme hareketinin
D) Buzul aşındırmalarının
E) Dalga biriktirmesinin

22. Türkiye'de yerşekillerinin oluşumunda buzul aşındırmasının etkisi azdır.

Bu durum Türkiye'nin hangi özelliğinin sonucu olarak ortaya çıkmıştır?

A) Yükseltisinin fazla olmasının
B) Engebeli bir ülke olmasının
C) Orta Kuşak'ta yer almasının
D) Yarımada olmasının
E) Fay hatlarının geniş yer tutmasının

23.

Yukarıdaki haritada işaretli yerlerin hangisinde volkanik kökenli toprakların daha yaygın olması beklenir?

A) I ve II
B) II ve III
C) III ve IV
D) III ve V
E) IV ve V

24. Türkiye'de ağaçlandırma çalışmalarının aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkisi daha azdır?

A) Sel olaylarının azalmasında
B) Erozyonun azalmasında
C) Barajların toprakla dolmasının gecikmesinde
D) Yeraltı sularının daha çok beslenmesinde
E) Tarımsal verimin artmasında

25. Ana kayanın çözülmesi sonucunda farklı özelliklerin görüldüğü toprak katmanları oluşur. Bunlardan en üstte canlı kalıntılarının bulunduğu A katmanı bulunmaktadır. Derinlere doğru B, C ve D katmanları karşımıza çıkar.

Buna göre, Türkiye'deki aşağıdaki yerlerden hangisinde toprak katmanlarının görülmesi beklenmez?

A) Altınbaşak Ovası
B) Haymana Platosu
C) Silifke Ovası
D) Ardahan Platosu
E) Konya Ovası

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://tanitay.org

1. E V ile gösterilen yerde (Ergene Havzası) akarsular geniş tabanlı vadiler içinde aktıkları için taşkın yapma riski yüksektir.

2. C Adapazarı Ovası tarım alanıyken sanayi tesislerinin kurulması ve Amik Gölü'nün kurutularak tarım alanına dönüştürülmesi mevcut ekosistemi bozduğu için yanlış arazi kullanımına örnektir. Bolu Dağı Tünelinin açılması ile tarım alanları ve mevcut ekosistem etkilenmediği için doğal çevreye en az zarar veren bu durumdur.

3. B II ile gösterilen (Menteşe) kıyılar Ria tipidir.

4. C Edremit Körfezi, Ege Denizi'nde, Gemlik körfezi Marmara Denizi'nde yer almaktadır. Edremit ve Gemlik Körfezi çevrelerinde görülen Akdeniz iklimine bağlı olarak yağış rejimleri, bitki örtüsü, yetiştirilen tarım ürünleri ile kış ılıkları benzerlik gösterir.

5. D Kapıdağ yarımadası dalga biriktirmesi ile oluşturmuş bir tombolodur. Seyhan-Ceyhan nehirlerinin taşıdıkları materyallerin denize döküldükleri yerlerde birikmesi ile Çukurova deltası oluşmuştur. Heyelan sonucu akarsuyun önünün kapanması ile bir heyelan set gölü olan Abant Gölü meydana gelmiştir.

6. C Anadolu karası, Arabistan levhasının kuzeye doğru hareketi ile Avrasya levhası arasında sıkışmış ve bunun sonucunda sıcak su kaynakları artmış deprem riski yükselmiştir.

7. A Uludağ'daki sirk gölleri buzulların, İstanbul Boğazı'ndaki ria tipi kıyılar morfolojik yapının, Konya Ovası'ndaki mantar kayalar rüzgarların, Damlataş Mağarası'ndaki sarkıt ve dikitler karstik biriktirmenin etkisiyle oluşmuştur. Peribacalarının oluşumu sel suları ya da akarsu gibi yüzey suları ile ilgilidir.

8. D Güneydoğu Toroslar'ın kuzey yamaçları ile Köroğlu Dağları'nın güney yamaçları deniz etkisine uzak olduğu için bitki örtüsü daha cılızdır, bu nedenle ana kayanın yüzeye çıktığı alanlar daha fazla bulunmaktadır.

9. E Haritada V ile gösterilen Mardin çevresinde çığ tehlikesi olmadığı için erken uyarı sisteminin kurulması gerekmez. I, II, III ve IV numaralı yerler engebe ve kar yağışına bağlı olarak çığ görülme ihtimali olan yerlerdir.

10. D Deprem jeolojik yapıyla, orman yangınlarının bir çoğuda insan etkisiyle ilgilidir. Sel ve çığda meteorolojik olayların etkisi daha fazladır.

11. C Muğla, Elmalı, Acıpayam, Tefenni ovaları karstik ovalardır. Bu ovalarda Akdeniz iklimi görüldüğü için ortak görülen toprak terra-rossadır.

12. B Kıyı oku, lagün, tombolo gibi kıyı şekilleri kıyının sığ olduğu yani kıta sahanlığının geniş olduğu yerlerde oluşan dalga biriktirme şekilleridir.

13. A Kolüvyal topraklar, daha çok dağ eteklerinde bulunduğu için Tekirdağ gibi eğimin az olduğu yerlerde fazla rastlanmaz.

14. E Heyelan yağışın fazla olduğu engebeli arazilerde görülmektedir. Bu nedenle gerçek alan-izdüşüm alan arasındaki fark fazla, eğimden dolayı ise hidroelektrik potansiyel yüksek, makineli tarım ise azdır. Engebeli arazilerde çentik vadi görülür ve taşkın riski azdır. Yağış fazla olduğu için ise nadas alanları görülmemektedir.

MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://kanitev.org

15. D Termik santrallerde fosil yakıtların kullanılması sebebi ile bacalarına filtre takılması karbon salınımı azaltacaktır.

- Alternatif enerji kaynakları (su gücü, rüzgar, jeotermal) daha az çevre kirliliğine yol açtığı için kullanımı yaygınlaştırılmalıdır.
- Sıvı atıkların arıtılarak denizlere verilmesi daha az çevre kirliliğine sebep olacaktır.
- Zirai ilaçlamanın azaltılmasıyla toprağın ekolojik dengesi daha az zarar görecektir. Ancak sanayi tesislerinin kent merkezlerine taşınması bir önlem değil daha fazla çevre kirliliği yaratacak bir durumdur.

16. C Haliçli kıyı, gelgitin yoğun etkili olduğu okyanus kıyılarında görülür. Türkiye'nin okyanusa kıyısı olmadığı için (özel konum) haliçli kıyı görülmemektedir.

17. E Kütahya ve Manisa illeri Batı Anadolu fay hattı Bingöl, Doğu Anadolu fay hattı Erzincan, Kuzey Anadolu fay hattı üzerinde yer alan illerdir. Bu nedenle deprem riski yüksektir. Kırklareli ise masif arazi olduğu için deprem riski azdır.

18. A İklim ve ana kaya yerli (zonal) topraklar üzerinde etkilidir. Alüvyal topraklar akarsu taşıması ile oluştuğu için iklim ve ana kayanın etkisi azdır. Çernezyom, podzol ve terra-rossa da iklimin, volkanik topraklarda ana kayanın etkisi fazladır.

19. D Artezyen kaynaklar, iki geçirimsiz tabaka arasına sıkışmış basınçlı suyun sondajla çıkarılmasıyla oluşan kaynaklardır. Artezyen kaynaklarının değil, karstik kaynakların suyunda kireç oranı daha yüksektir.

20. B Haritadaki taralı olan Konya Ovası ve çevresidir. Burada bitki örtüsünün cılız olması ve kuraklıktan dolayı erozyon daha fazla görülür.

21. E

- Nemrut Dağı'ndaki krater gölü volkanizma ile,
- Pamukkale travertenleri karstik biriktirme ile
- Toroslardaki sirk gölleri buzul aşındırması ile,
- Akdeniz kıyılarındaki falezler dalga aşındırması ile,
- İç Anadolu'daki platolar IV. zamanındaki yükselme hareketi ile olmuştur.

22. C Türkiye, matematik konumundan (Orta kuşakta bulunması) dolayı buzul aşındırmasından fazla etkilenmemiştir. Sadece yüksek dağlarda görülmektedir.

23. C Haritada III ile gösterilen alanda Süphan, Tendürek ve Nemrut, IV ile gösterilen alanda ise Erciyes, Melendiz ve Hasan gibi volkanik dağların bulunması çevrelerinde volkanik kökenli toprakların oluşmasına neden olmuştur.

24. E Ağaçlandırma çalışmaları ile tarımsal verim arasında ilişki yoktur. Tarımsal verim daha çok iklim ve uygulanan yöntemlerle ilgilidir.

25. C Silifke Ovası oluşum bakımından delta ovası özelliği gösterir. Delta ovaları akarsuların alüvyonlarının denize döküldüğü yerlerde biriktirmesiyle oluşmuştur. Bu nedenle buralarda toprak katmanlarının görülmesi beklenmez.

MURAT YAYINLARI

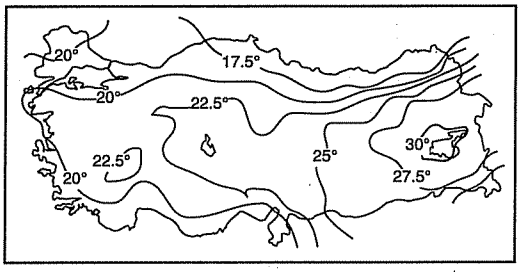
MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://tanitay.org

TÜRKİYE'NİN İKLİMİ VE BİTKİ ÖRTÜSÜ

TEST • 7

1. En sıcak ve en soğuk ayın sıcaklık ortalamaları arasındaki fark, yıllık sıcaklık farkını verir.

Türkiye'nin yıllık sıcaklık farkını gösteren haritaya bakılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

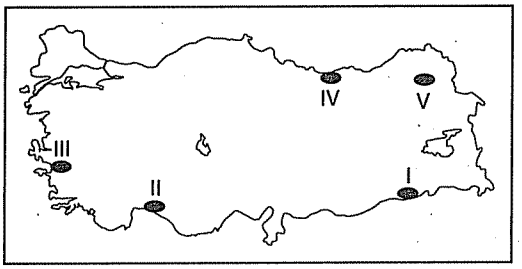
A) Yıllık sıcaklık farkı en fazla Doğu Anadolu'dadır.
B) Kıyı kuşağında yıllık sıcaklık farkı iç kesimlerden azdır.
C) Yıllık sıcaklık farkı batıdan doğuya doğru artmaktadır.
D) Yıllık sıcaklık farkı her yerde 20°C'nin üstündedir.
E) Karadeniz kıyıları farkın en az olduğu yerdir.

2. Türkiye'de etkili olan iklim özelliklerinin ortaya çıkmasında matematik ve özel konumun önemli etkileri bulunmaktadır.

Buna göre, aşağıda Türkiye'ye ait iklim özelliklerinden hangisinin ortaya çıkmasında matematik konumun etkisi yoktur?

A) İç kesimlerde genelde karasal iklimin etkili olması
B) Kış mevsiminde güney kıyılarımızda cephesel yağışların görülmesi
C) Kış mevsiminde kuzeyden gelen soğuk hava kütlelerinin etkili olması
D) Güney kıyılardan kuzey kıyılara gidildikçe don olayının sayısının artması
E) Yıl içinde dört mevsimin etkili olması

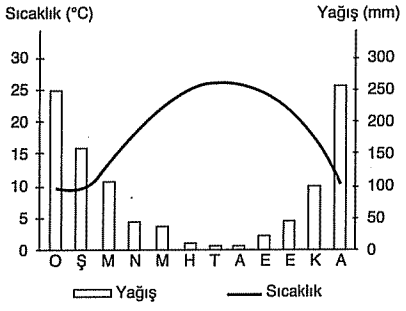
3.

Yukarıdaki haritada numalandırılan yerlerin hangilerinin doğal bitki örtüleri benzerlik gösterir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) IV ve V

4. Aşağıdaki grafikte bir yörenin sıcaklık ve yağış dağılışı gösterilmiştir.

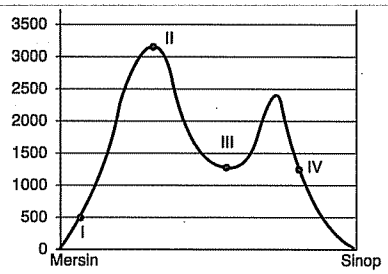
Bu grafiğe bakarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) En yağışlı mevsim kıştır.
B) Yıllık sıcaklık farkı 20°C'den azdır.
C) Yaz kuraklığı belirgindir.
D) Don olayları görülür.
E) Yağış rejimi düzensizdir.

MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://tanitey.org

5. Aşağıda Mersin'le Sinop arasındaki yükselti profili şematik olarak verilmiştir.

Bu şekilde I, II, III ve IV numaralı yerlerdeki doğal bitki örtüsü aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	Geniş yapraklı orman	Çayır	Step	Maki
B)	Maki	Çayır	Step	Karma orman
C)	Step	İğne yapraklı orman	Karma orman	Çayır
D)	Maki	Step	Karma orman	Step
E)	İğne yapraklı orman	Karma orman	Maki	Geniş yapraklı orman

6. **Aşağıdakilerden hangisi bakı durumunun Türkiye'de sıcaklığa etkisine örnek gösterilebilir?**

A) Erzurum'daki yaz sıcaklık ortalamasının Ankara'dan daha düşük olması
B) Bozdağlar'ın güney yamaçlarının kuzey yamaçlarından daha sıcak olması
C) Föhn rüzgarlarının etkili olduğu yerlerde sıcaklığı artırması
D) Akdeniz kıyılarının Karadeniz kıyılarından daha sıcak olması
E) Ağrı Dağı'nda kalıcı karların bulunması

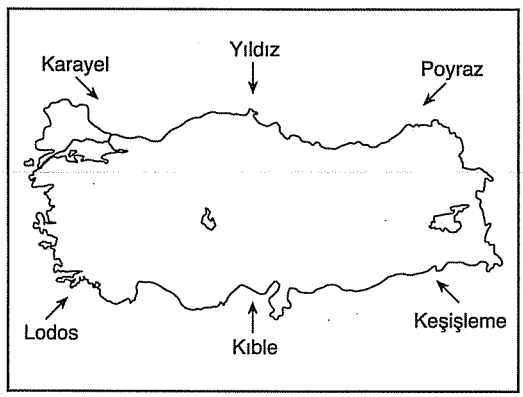
MURAT YAYINLARI

7. Türkiye yaklaşık 12 bin çeşit bitki türü ile dünyanın bitki örtüsü bakımdan zengin ülkelerinden birisidir.

Bu durumun ortaya çıkmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi daha azdır?

A) Orta Kuşak'ta yer alması
B) Yağış rejimlerinin bölgeden bölgeye değişiklik göstermesi
C) Yarımada ülkesi olması
D) Kuzey Yarımküre'de yer alması
E) Yükselti değerlerinin farklılık göstermesi

8.

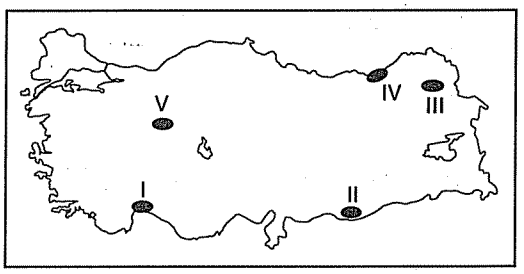
Yukarıdaki haritada Türkiye'de esen başlıca yerel rüzgarlar ve esme yönleri gösterilmiştir.

Bu rüzgarlardan Karayel, Yıldız, Poyraz estiğinde hava sıcaklığını düşürürken, Lodos, Kıble, Keşişleme estiğinde artırır. Buna göre rüzgarların sıcaklığa etkisiyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Denizden gelen rüzgarlar yağış getirir ve sıcaklığı düşürür.
B) Yükseltisi az olan bölgelerden gelen rüzgarlar sıcaklığı arttırır.
C) Dağlardan gelen rüzgarlar sıcaklığı düşürür.
D) Türkiye'de güneyden gelen rüzgarlar daha etkilidir.
E) Rüzgarların sıcaklığa etkisi Türkiye'nin enleminin sonucudur.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranlev.org

9.

Yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanların hangisinde, güneşli gün sayısı ve yıllık sıcaklık farkı daha az, bağıl nem oranı ise daha fazladır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Türkiye'de yağışın rejimi ve coğrafi dağılışı ile ilgili aşağıda verilen yargılardan hangisi yanlıştır?

A) Karadeniz kıyıları hariç Türkiye'de yağışın yıl içindeki dağılışı düzensizdir.

B) Akdeniz ve Ege kıyılarında yağışın yıl içindeki dağılışı birbirine benzer.

C) Kıyı yöreleri iç kesimlere göre genelde daha fazla yağış alır.

D) İç Anadolu'da ovalara düşen yağış miktarı Ege ovalarına düşen yağış miktarından fazladır.

E) Toros dağlarının güneye bakan yamaçları kuzeye bakan yamaçlarından daha fazla yağış alır.

11. Meteoroji Genel Müdürlüğü'nden yapılan açıklamaya göre;

Şanlıurfa - Mardin Yöresi'nde Temmuz ayının büyük bir bölümünde Basra Alçak Basıncının ve güneydoğu yönlü rüzgarların etkili olacağı belirtilmiştir.

I. Tarımda sulama ihtiyacı artacaktır.

II. Maksimum nem artacaktır.

III. Samyeli rüzgârı etkili olacaktır.

Buna göre yukarıdakilerden hangilerinin Şanlıurfa-Mardin Yöresi'nde yaşanması beklenir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

12. Aşağıda bazı iklim ve bitki örtülerine ait özellikler verilmiştir.

I. Bulutluluk oranı fazla olan kent

II. En yağışlı mevsimi kış olan kent

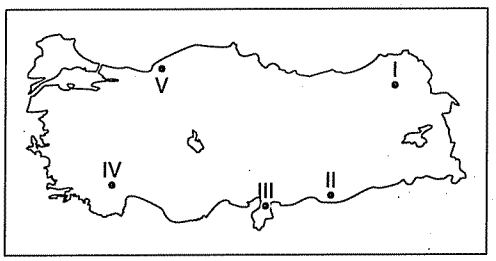
III. Doğal bitki örtüsünün tahribi ile psödomakilerin görüldüğü kent

IV. Yıllık ortalama yağışın 500 mm'nin altında olduğu kent

Yukarıda verilen özellikler seçeneklerdeki kentlerle eşleştirildiğinde hangi kent bu eşleştirmenin dışında kalır?

A) Trabzon B) Kırklareli
C) Gaziantep D) Karaman
E) Bartın

13.

Yukarıda gösterilen taralı alanlar ile ilgili verilen iklim özelliklerinden hangisi doğru değildir?

A) Donlu gün sayısının en fazla olduğu yer I numaralı alandır.

B) III numaralı alanın yıllık yağış miktarı fazladır.

C) Sıcaklık farkının en fazla olduğu yer yazları en sıcak olan II numaralı alandır.

D) V numaralı alanda serin ve nemli bir iklim görülür.

E) IV numaralı alanda karasal iklim özellikleri görülür.

14. Akdeniz ile Ege kıyılarının iklim özellikleri birbirine benzer.

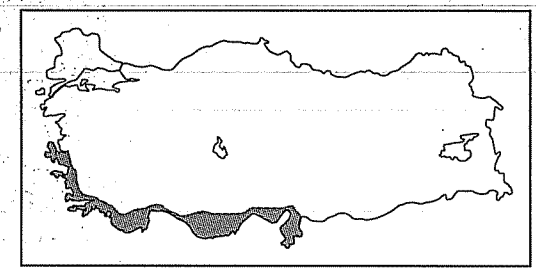
Buna göre bu iki yörenin aşağıdaki özelliklerinden hangisinin benzer olması beklenmez?

A) Yağış rejimleri B) Bitki örtüleri
C) Yağış miktarları D) Akarsu rejimleri
E) Tarım ürünleri

MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://tanitev.org

15.

Haritada taranarak gösterilen alanın iklim özellikleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) En yağışlı mevsim sonbahardır.
B) Kar yağışı ve don olayı nadir görülür.
C) Yaz mevsimi sıcak ve kurak geçer.
D) Cephe yağışları görülür.
E) Güneşlenme süresi uzundur.

16. Karadeniz kıyılarında görülen iklimde yağış rejimi düzenlidir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu durumdan kaynaklanan bir sonuç değildir?

A) Deniz turizminin kısa sürmesi
B) Bitki örtüsünün gür olması
C) Nem oranının yüksek olması
D) Tarım alanlarının dar olması
E) Güneşli gün sayısının az olması

17. I. Her mevsimin yağışlı geçmesi
II. Kış mevsiminin ılık geçmesi
III. Yaz mevsiminin kurak geçmesi
IV. Akarsu rejiminin düzenli olması
V. Yer şekillerinin engebeli olması

Yukarıdakilerden hangileri maki bitki örtüsünün yaygın olarak görüldüğü alanların ortak özelliğidir?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) III ve V E) IV ve V

18. İzmir'den yola çıkan ve kıyı boyunca Rize'ye kadar giden bir turist grubu;

I. Kızılçam
II. Defne
III. Ladin
IV. Antropojen bozkır

gibi bitki topluluklarından hangilerini görebilir?

A) I ve II B) I ve III C) I, II ve III
D) II, III ve IV E) III ve IV

19. Doğu Karadeniz kıyılarında bağıl nem ve bulutluluk oranı fazladır.

Bu durum;

I. dağınık yerleşme,
II. çay tarımı,
III. yıllık sıcaklık farkı,
IV. kimyasal çözünme,
V. orman yangınları

gibi özelliklerden hangilerinin azalmasına neden olmuştur?

A) I ve II B) I ve V C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

20. I. Yıl boyunca sıcak, yazlar yağışlı
II. Kışlar ılık, yazlar serin, yıl boyu yağışlı
III. Yıllık sıcaklık ortalaması 0°C'nin altında
IV. Yıllık sıcaklık farkı fazla, en çok yağış ilkbaharda

Yukarıda özellikleri verilen iklim tiplerinden hangilerinin Türkiye'de görüldüğü söylenemez?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://tr.ntlev.org

1. D Harita incelendiğinde Karadeniz kıyılarında yıllık sıcaklık farkının 20°C'nin altında olduğu görülür.

2. A Kuzeyde ve güneyde dağların kıyıya paralel uzanması denizel etkinin iç kesimlere ulaşmasını engelleyerek buralarda karasal iklimin egemen olmasına neden olmaktadır. Bu durum matematik konumla değil, Türkiye'nin özel konumuyla ilgili bir durumdur.

3. C I'de bozkır, II'de maki, III'de maki, IV orman, V'de çayırlar yaygınlık gösterir. II ve III numaralı yerlerde Akdeniz iklimi görüldüğü için bitki örtüleri aynıdır.

4. D Grafiğe göre kış sıcaklık değerleri 10°C'nin altına düşmediği için don olayları görülmez. Don olayları sıcaklığın 0 °C'nin altına düştüğü yerlerde görülür.

5. B Akdeniz kıyılarında 800 m'ye kadar makiler, Toroslar'da 3000 m'de çayırlar, İç Anadolu'da 1200 m'de bozkır, Karadeniz kıyılarında 1200 m'de karma ormanlar yaygındır.

6. B Türkiye Kuzey Yarım Küre'de ve Yengeç Dönencesi'nin kuzeyinde yer aldığı için bakı yönü güneydir. Bu nedenle Bozdağlar'ın güney yamaçlarının kuzey yamaçlarından sıcak olması bakının bir sonucudur.

- Erzurum'daki yaz sıcaklık ortalamasının Ankara'dan düşük olması yükseltiden kaynaklanır.
- Föhn rüzgarı sıcak ve kuru bir rüzgar olduğu için etkili olduğu yerlerde sıcaklığı artırır.
- Akdeniz kıyılarının Karadeniz kıyılarından daha sıcak olmasının nedeni enlemdir.
- Ağrı Dağı'nda kalıcı karların bulunması ise yükseltiden kaynaklanır.

7. D Türkiye'nin Kuzey Yarımküre'de yer alması bitki örtüsünün çeşitliliği üzerinde fazla etkili değildir. Bitki örtüsü çeşitliliğinde en önemli faktör iklimdir. Yerşekillerinin çeşitliliği, denizellik etkisi bitki örtüsü çeşitliliğini etkilemektedir.

8. E Enlem etkisiyle Türkiye'de kuzeyden gelen rüzgarlar sıcaklığı düşürür, güneyden gelenler sıcaklığı artırır.

9. D Haritada verilen yerler içerisinde güneşli gün sayısının en az, bağıl nemin en fazla ve yıllık sıcaklık farkının en az olduğu yer IV ile gösterilen Doğu Karadeniz kıyılarıdır.

10. D Türkiye'deki yağış özelliklerine baktığımızda genel olarak yağış rejiminin düzensiz olduğunu görürüz. Yağış rejiminin düzenli olduğu yer, Karadeniz kıyılarıdır.

Akdeniz ve Ege kıyılarında hem yağış rejimi düzensiz hem de en çok yağış aldıkları mevsim kıştır.

Kıyılar denizellik etkisiyle iç kesimlere göre daha fazla yağış alır.

Torosların güney yamacı, denize bakan taraf olduğu için kuzey yamaçlara göre daha fazla yağış alır.

Türkiye'nin en az yağış alan bölgesi İç Anadolu'dur. Denizellik koşulundan dolayı Ege ovalarına düşen yağış miktarı, karasallığın etkili olduğu İç Anadolu ovalarına düşen yağış miktarından fazladır.

MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://tanitay.org

11. E Türkiye'de Basra alçak basıncının etkili olduğu dönemlerde yaz sıcaklık değerleri artmakta ve kuraklık belirginleşmektedir. Bu durum tarımda sulamaya duyulan ihtiyacı arttırır.

Samyeli, güneydoğu yönlü sıcak ve kuru rüzgardır. Öncülde belirtilen "güneydoğu yönlü rüzgârlar" ifadesinden samyeli rüzgarının etkili olacağına ulaşabiliriz. Maksimum nem sıcaklıkla doğru orantılıdır. Mardin-Şanlıurfa Yöresi'nde sıcaklığın artması maksimum neminde artmasını sağlayacaktır. Bu nedenle I, II ve III numaralı bilgilere ulaşabiliriz.

12. B

- En fazla bulutluluk süresine sahip; Trabzon,
- En yağışlı mevsimi kış olan; Gaziantep,
- Bitki örtüsünün tahribi ile kıyılarda psödomakinin görüldüğü Bartın,
- Yıllık ortalama yağışın 500 mm'nin altında olduğu kent Karaman'dır.

Kırklareli'ne ait bir özellik bulunmamaktadır.

13. C Türkiye'de sıcaklık farkının en fazla olduğu yer kış mevsiminde aşırı soğumanın yaşandığı I numaralı bölgedir. (Erzurum-Kars)

14. C Akdeniz ve Ege kıyılarında yağış miktarını dağların uzanış yönü etkilemektedir. Dağlar Akdeniz'de kıyıya paralel, Ege'de dik uzandığından yağış miktarları farklıdır. Akdeniz kıyıları, Ege kıyılarından daha fazla yağış almaktadır.

15. A Taralı alanlarda Akdeniz ikliminin etkisi görüldüğü için en yağışlı mevsim kıştır. En yağışlı mevsimi sonbahar olan iklim Karadeniz iklimidir.

16. D Tarım alanlarının dar olması yer şekilleri ile ilgilidir. Engebeli yerşekillerinin olduğu Doğu Karadeniz'de tarım alanları dardır. Güneşli gün sayısı, nemlilik, bitki örtüsü iklimle ilgilidir.

17. C Maki, Akdeniz ikliminin doğal bitki örtüsüdür. Bu iklimde yazlar kurak, kışları ise ılık ve yağışlı geçer. Yağış rejimi düzensizdir.

18. C Turist grubu Akdeniz iklimi görülen kıyılarda kızılçam ve defne, Karadeniz iklimi görülen kıyılarda ladin görecektir. Antropojen bozkır iç kesimlerde (Ankara, Eskişehir) görülen bitki topluluğudur.

19. D Doğu Karadeniz kıyılarında bağıl nem oranının fazla olması; aşırı ısınma ve aşırı soğumayı önlediği için yıllık sıcaklık farkını azaltmıştır. Bağıl nemin fazla olması yağışları artırmış bu durumda orman yangınlarını azaltmıştır.

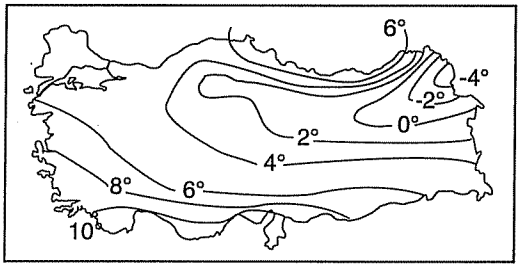
20. B Yıl boyunca sıcak, yazların yağışlı geçtiği iklim muson iklimidir. Türkiye'de görülmez.

- Kışlar ılık, yazlar serin ve yıl boyu yağış görülen iklim Karadeniz iklimidir. Karadeniz kıyıları ve Marmara Bölgesi'nin Karadeniz'e kıyısı olan kısımlarında görülür.
- Yıllık sıcaklık ortalaması 0°C'nin altında olan iklim kutup iklimidir. Türkiye'de görülmez.
- Yıllık sıcaklık farkının fazla ve en çok yağışlı ilkbahar da alan iklim karasal iklimdir. Türkiye'de özellikle İç Anadolu Bölgesi'nde görülmektedir.

MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://tarihce.org

1. Aşağıda Türkiye'nin Ocak ayı indirgenmiş izoterm haritası verilmiştir.

Yukarıdaki haritaya göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

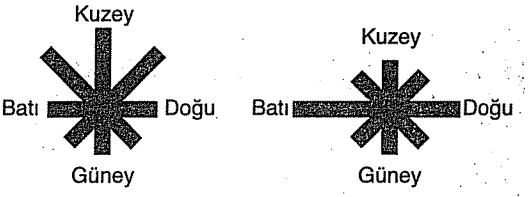
A) En yüksek sıcaklıklar Akdeniz kıyılarında görülür.
B) Sıcaklık farkı yaklaşık 14°C civarındadır.
C) Ege kıyılarının kuzeyi, güneyinden daha soğuktur.
D) Sıcaklığın en düşük olduğu yer Kuzeydoğu Anadolu'dur.
E) Sıcaklık değerleri enleme bağlı olarak güneyden kuzeye doğru düzenli olarak azalır.

2. Nem bir yerdeki ısınma ve soğuma üzerinde etkili olan önemli bir faktördür. Nem aşırı ısınma ve aşırı soğumayı engelleyerek ılıman hava koşullarının oluşmasına neden olur.

Buna göre, aşağıdaki kentlerden hangilerinin iklimlerinin farklılık göstermesinde nemlilik önemli bir faktördür?

A) Edirne - Bursa
B) Çanakkale - İzmir
C) Ankara - Sivas
D) Ağrı - Diyarbakır
E) Antalya - Sinop

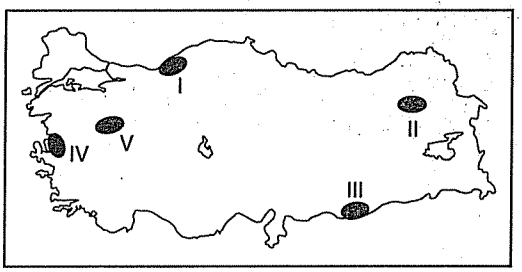
3. Yer şekillerinin uzanış doğrultusu hakim rüzgâr yönünü etkileyen önemli bir faktördür.

Bulundukları alanın yerşekilleri özellikleri düşünüldüğünde, yukarıdaki rüzgâr frekans gülleri hangi kentlere aittir?

	I	II
A)	Antalya	Manisa
B)	Trabzon	İzmir
C)	Samsun	Adana
D)	İstanbul	Çanakkale
E)	Malatya	Konya

4. Hava sıcaklığı arttıkça buharlaşma şiddetlenir.

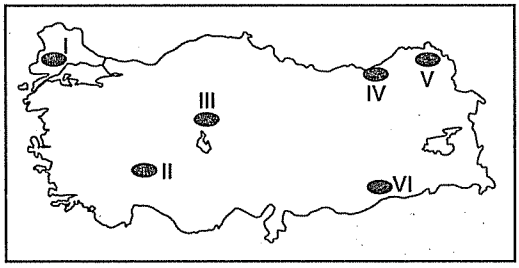

Buna göre, yukarıdaki Türkiye haritasında işaretli yerlerden hangisinde yaz mevsiminde buharlaşma şiddeti daha fazladır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

MURAT YAYINLARI

5. Bozkır, ilkbahar yağışlarıyla yeşeren, yaz kuraklığında sararan otsu bitki topluluğudur.

Buna göre, yukarıdaki haritada gösterilen yerlerin hangisinde bozkır bitki örtüsü yaygın değildir?

A) I ve IV B) II ve III C) II ve V
D) IV ve V E) IV ve VI

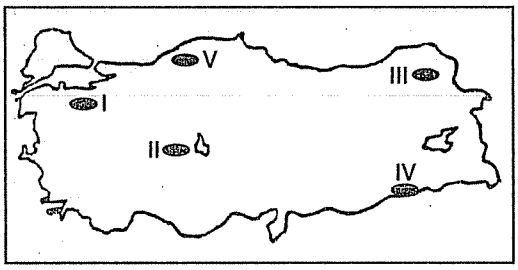
6. Akdeniz ikliminin doğal bitki örtüsü olan makilerin üst sınırının Marmara Bölgesi'nde Ege ve Akdeniz'e göre daha düşük olmasında;

I. İki kıtada toprağı olması
II. Tarımsal ürün çeşitliliğinin fazla olması
III. İklim çeşitliliğinin fazla olması
IV. Enlem etkisi
V. Bakı faktörünün olması

gibi durumlardan hangisi etkili olmuştur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

7.

Yukarıdaki haritada numaralanmış yerlerin iklim özellikleri gözönüne alındığında,

- Yaz mevsiminin kısa ve serin geçtiği,
- Yıllık sıcaklık farkının fazla olduğu,
- En yağışlı mevsimin yaz olduğu,

yer kaç numara ile gösterilmiştir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıda Türkiye'de görülen bazı iklim özellikleri verilmiştir.

I. Rize'de yaz ve kış mevsimleri arasındaki sıcaklık farkının az olması
II. Güneyden esen rüzgarların sıcaklığı artırması
III. Kars'ta karın yerde kalma süresinin Edirne'den daha uzun olması

Buna göre, yukarıda verilen olaylarda etkili olan faktörler aşağıdakilerden hangisinde sırasıyla verilmiştir?

	I	II	III
A)	Yükselti	Denizellik	Enlem
B)	Yükselti	Enlem	Denizellik
C)	Enlem	Yükselti	Denizellik
D)	Denizellik	Enlem	Yükselti
E)	Denizellik	Yükselti	Enlem

9. Aşağıda bazı illerin en yağışlı mevsimleri ve bu ilde en etkili olan yağış çeşidi eşleştirilmiştir.

Bu eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

A) Antalya → Kış → Cephe yağışları
B) Kars → Yaz → Konveksiyonel yağışlar
C) Rize → Sonbahar → Orografik yağışlar
D) Ankara → Kış → Orografik yağışlar
E) Konya → İlkbahar → Konveksiyonel yağışlar

10. Aynı bölgede yer almalarına rağmen Adana'nın Hatay'dan daha az yağış almasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Güneydoğuda esen rüzgarların etkisinde olması
B) Yazın YB etkisinde kalması
C) Bağıl nemin fazla olması
D) Kıyının rüzgara açık olması
E) Dağların daha içerde yer alması

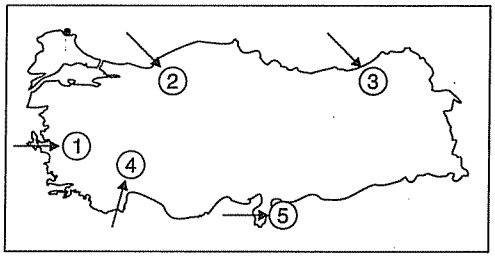
MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

11. İzmir ile Afyonkarahisar aynı bölgede ve yaklaşık aynı enlemler üzerinde yer almaktadır. Buna rağmen her iki şehirde sıcaklık ortalamaları birbirinden farklıdır.

Bu durumun oluşmasında etkili olan faktörler aşağıdakilerden hangisinde bir arada verilmiştir?

A) Bitki örtüsü - Denizsellik
B) Yükselti - Bakı etkisi
C) Bakı etkisi - Yağış rejimi
D) Karasallık - Yükselti
E) Jeolojik yapı - Karasallık

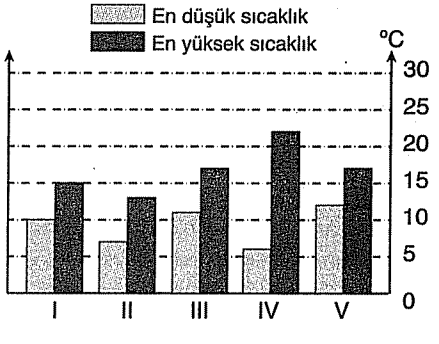
12.

Türkiye'nin yeryüzü şekilleri ve iklim özellikleri düşünüldüğünde yukarıdaki haritada oklar doğrultusunda ilerleyen nemli hava kütlelerinden hangisinin iç kısımlara daha fazla yağış bırakması beklenir?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

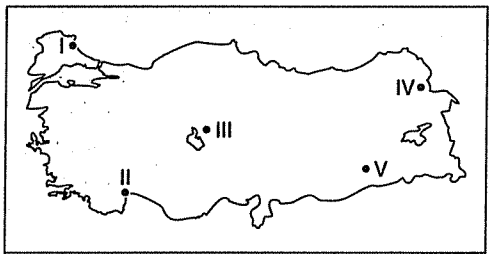
13. Aşağıda Türkiye'ye ait beş merkezin gün içerisindeki en yüksek ve en düşük sıcaklıkları verilmiştir.

Buna göre, grafikte gösterilen merkezlerin hangisinde karasallık daha belirgin yaşanmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

14.

Haritada işaretlenen yerlerde yetişen doğal bitki örtüleri aşağıdakilerden hangisinde yanlış eşleştirilmiştir?

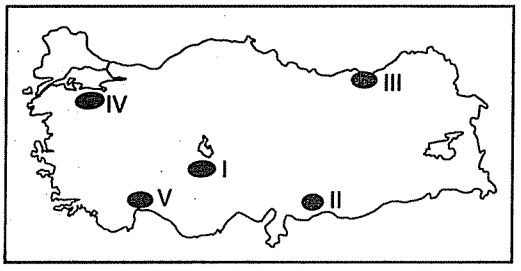
A) I - Orman
B) II - Maki
C) III - Garig
D) IV - Alpin çayır
E) V - Bozkır

15. I. Hakkari Yöresi
II. Doğu Karadeniz Kıyıları
III. Tuz Gölü çevresi

Yukarıdaki yerlerin yıllık yağış miktarı bakımından en fazla olandan en aza doğru sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?

A) I, II ve III B) I, III ve II C) II, I ve III
D) II, III ve I E) III, II ve I

16.

Yukarıdaki haritada verilen numaralı alanlardan hangisinde yetişen bitki örtüsü günlük sıcaklık farkının fazla olmasından daha az etkilenmektedir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

MURAT YAYINLARI

17. Türkiye'de cephe yağışlarının yaygın görülmesinde;

I. Orta Kuşak'ta yer alması,

II. dağların doğu-batı yönünde uzanması,

III. yükseltinin doğuya doğru artması,

IV. bitki örtüsünün çeşitli olması

gibi fökterlerden hangisiyle açıklanabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) II ve III

D) II ve IV E) III ve IV

18. I. Lodos → Güneydoğudan esen ve yağış getiren

II. Kıble → Güneyden esen, kurak

III. Karayel → Kuzeybatıdan esen ve soğuk

IV. Etezyen → Batı kıyılarında kuzeyden esen, soğuk rüzgarlardır.

Yukarıda rüzgarlarla ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II

D) II ve III E) III ve IV

19. Aşağıdakilerden hangisinin görülmesinde iklimin etkisi yoktur?

A) İç bölgelerde bozkırların yaygın olmasında

B) Nüfus dağılışının düzensizlik göstermesinde

C) Sıcaklığın doğuya doğru azalmasında

D) Toprak türlerinin çeşitli olmasında

E) Tarımda nadas uygulaması olmasında

20. Sıradağlar, boğazlar, derin ve uzun vadiler rüzgarların esiş yönlerini etkiler. Rüzgârlar boğazlarda ve vadilerde belli bir doğrultuda daha fazla eserken, engebesiz alanlarda ise bütün yönlerden az-çok eşit eser.

Buna göre aşağıdaki kentlerden hangisinin tüm yönlerden eşit oranlarda rüzgar alması beklenir?

A) Konya

B) Antalya

C) İzmir

D) Trabzon

E) Adana

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

1. E Harita incelendiğinde Karadeniz kıyılarının, Erzurum-Kars Bölümü'nden daha yüksek sıcaklığa sahip olduğu görülür. Bu nedenle sıcaklık güneyden kuzeye doğru düzenli olarak azalmaz.

2. A Edirne ve Bursa kentlerinin dışındaki diğer kentlerin karasallık veya denizellik koşulları aynı olduğu için bunların sıcaklıklarının farklılık göstermesinde nemliliğin önemli bir etkisi yoktur.

3. B Yerşekillerinin uzanışı ile hakim rüzgâr yönü arasında bir paralellik vardır. Buna göre Karadeniz kıyılarında genel olarak hakim rüzgârlar kuzey yönlü, Ege kıyılarında ise batı yönlüdür.

4. C Sıcaklık arttıkça buharlaşma artar. Yaz mevsiminde en sıcak yerler Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndedir. Bu durumun oluşmasında; karasallık, enlem ve güneyinden gelen hava kütleleri etkili olmuştur. Bu nedenle buharlaşmanında en şiddeti olduğu yer III numara ile gösterilen alandır.

5. D I, II, III ve IV numaralı alanlarda görülen iklim karasaldır. Buna bağlı olarak bozkırlar yaygındır. IV numaralı alan Doğu Karadeniz kıyılarında görülen bitki örtüsü orman, V numara ile gösterilen Erzurum-Kars Bölümü'nde görülen bitki örtüsü ise çayırlardır.

6. D Makilerin yükselti sınırını belireyen faktör sıcaklıktır. Marmara, Ege ve Akdeniz'de farklı olması enlem ile açıklanır. Enleme bağlı olarak kıyılarda güneyden kuzeye gidildikçe sıcaklık azalır. Akdeniz'den Marmara'ya gidildikçe maki üst sınırı azalır.

7. C Verilen özellikler Erzurum-Kars çevresinde görülen sert karasal iklime aittir. Haritada III numara ile gösterilen Erzurum-Kars Bölümü'nde görülen bu iklimde kışlar sert soğuk, kar yağışlı, yazlar kısa, serin ve yağışlı geçer.

8. D Rize'de sıcaklık farkının az olması denizellikten kaynaklanmaktadır. Nemin fazla olması sıcaklık farkını azaltır. Güneyden esen rüzgarların sıcaklığı artırması enlem faktörü il ilgilidir. Kars'ın yükseltisi Edirne'den daha fazla olduğu için Kars'ta karın yerde kalma süresi daha uzundur.

9. D Ankara'da görülen karasal iklimde en çok yağış ilkbahar mevsiminde düşer. Kışlar soğuk ve kar yağışlı yazlar ise kurak geçer. İlkbaharda görülen yağışlar, ısınmayan bağlı olarak havanın yükselmesiyle gerçekleşir. Bu yağış çeşidine konveksiyonel yağış denir.

10. E Dağlar Adana'da kıyıdan uzaktadır. Bu nedenle bölgedeki nemli hava aniden yükselip yağış bırakamaz. Dağların denize paralel ve yakın olduğu Hatay'da ise yağış miktarı artar.

MURAT YAYINLARI

11. D İzmir'den Afyonkarahisar'a doğru gidildikçe hem denizellik etkisi azalmakta hem de yükselti artmaktadır. Bu durum sıcaklıkların azalmasında etkili olmuştur.

12. A Dağların uzanışı deniz etkisisinin iç kısımlara girmesini etkilemektedir. Dağların kıyıya dik uzandığı yerlerde nemli hava kütleleri daha fazla iç kesimlere girebilmektedir. bu durum iç kesimlere daha fazla yağış bırakmasına sebep olur.

13. D Nem sıcaklık farkının az olmasına sebep olan bir faktördür. Nemli bölgelerde aşırı ısınma ve soğuma gerçekleşmez. Karasallığın belirgin olduğu bölgelerde nem az olduğu için günlük sıcaklık farkı fazladır. Bu nedenle IV numara ile gösterilen alanda karasallık daha belirgin olarak yaşanmaktadır.

14. C III numaralı alan İç Anadolu Bölgesi'ni göstermektedir. Bu bölgede görülen karasal iklime bağlı olarak bozkırlar yaygındır.

15. C Verilen yerler içinde sırasıyla en fazla yağış Doğu Karadeniz kıyıları, Hakkari Yöresi ve Tuz Gölü çevresine düşer. Tuz Gölü çevresi, Türkiye'nin en az yağış alan yerlerinden biridir. Doğu Karadeniz kıyıları ve Hakkari ise en fazla yağış alan yerlerdendir.

16. A Verilen numaralı yerlerden olan I numara Konya-Tuz Gölü çevresini göstermekte. Burada nemin az olmasına bağlı olarak günlük sıcaklık farkı diğer yerlerden daha fazladır. Bu nedenle buralarda yetişen bitki örtüsü günlük sıcaklık farkının fazla olmasından diğer numaralı yerlere göre daha az etkilenmektedir.

17. A Türkiye Orta Kuşakta yer aldığı için kış mevsiminde kuzeyden gelen soğuk hava kütlesi ile güneyden gelen sıcak hava kütlesinin karşılaşma alanında yer alır. Bu yüzden çoğunlukla cephe yağışları görülür. Cephe şağışları Türkiye'nin matematik konumuna bağlı olarak gerçekleşmektedir.

18. C Lodos; güneybatıdan esen, yağış getiren; kıble ise güneyden esen ve Toros Dağları'nın güney yamacında yağış bırakabilen rüzgarlardır.

19. C Doğuya doğru sıcaklığın azalması yükseltinin artmasına bağlıdır. Bu durumda iklimin değil yerşekillerinin etkisi vardır. Bitki örtüsü, toprak çeşitliliği, nüfus ve nadasta iklim koşullarının etkisi vardır.

20. A Rüzgârların esiş yönlerini belirleyen en önemli faktörlerden biri yer şekillerinin uzanış doğrultularıdır. Adana, Antalya ve Trabzon'da dağların kıyıya paralel uzanmasından dolayı bu kentler rüzgârı yıl boyunca daha çok denizden alırlar. İzmir'de dağlar kıyıya dik uzandığı için rüzgâr yıl içinde daha çok batıdan eser. Konya'nın yer şekilleri bakımından sade olmasından dolayı yıl boyunca her yönden rüzgârları alması beklenir.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

1. Tahrip edilen ormanların kendini yenileyebilmesi nem ve yağış durumuna bağlıdır.

Aşağıda verilen kentlerden hangisinde tahrip edilen ormanlar kendilerini daha hızlı yeniler?

A) Aksaray B) Şanlurfa C) Amasya
D) Muğla E) Malatya

2. Türkiye'de ormanların dağılışında belirgin düzensizlikler görülmektedir.

Aşağıda belirtilen durumlardan hangisinin ormanların dağılışı üzerinde daha az etkili olduğu söylenebilir?

A) Maksimum nemin fazla olması
B) Yağış miktarı
C) Denize yakınlık
D) Arazinin engebeli oluşu
E) İnsan tahribi

3. **Türkiye'de bitki örtüsünün tahrip edildiği bir yerde**

I. Sel ve taşkınların artması
II. Sıcaklık ortalamalarının düşmesi
III. Yeraltı sularının yeterince beslenememesi

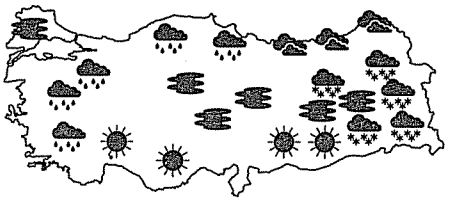
gibi durumlardan hangileri ortaya çıkar?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

4. **Aşağıda verilen kentlerden hangisinde karasallık diğerlerinden daha belirgindir?**

A) Uşak
B) Zonguldak
C) Sivas
D) Kars
E) Mersin

5. Aşağıdaki haritada herhangi bir günde Türkiye'deki hava durumu gösterilmiştir.

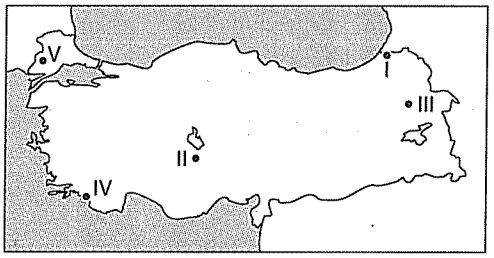

Güneşli Bulutlu Sisli
Yağmurlu Karlı

Haritada verilen bilgilerden yararlanılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Güney kıyılarda hava açık ve güneşlidir.
B) Doğu Anadolu'nun yüksek kesimlerinde sıcaklık 0°C'nin altına düşmüştür.
C) Yaz mevsimi yaşanmaktadır.
D) Kuzey ve batı kesimlerinde bağıl nem oranı yüksektir.
E) İç bölgelerde sis görülmektedir.

6. Bağıl nem oranının artması yağış ihtimalini artırır. Yani bağıl nem yağışla doğru orantılıdır.

Buna göre haritadaki numaralı yerlerden hangileri sırasıyla bağıl nemin en fazla ve en az olduğu yerlerdir?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) III ve V E) IV ve V

MURAT YAYINLARI

7. Lodos, Türkiye'de güney batıdan esen sıcak bir rüzgardır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin genelinde kış mevsiminde lodosun etkinliğini artırması ile ortaya çıkacak durumlardan biri değildir?

A) Çanakkale ve İstanbul boğazlarında kuvvetli eserek deniz ulaşımının aksaması

B) İç kesimlerde yalancı bahar etkisi oluşturarak dikili alanlara zarar vermesi

C) Yüksek kesimlerde ani kar erimelerine sebep olarak sel ve taşkınlara yol açması

D) Doğu Karadeniz kıyılarında nem ve yağışları artırması

E) Ülke genelinde sıcaklıkları yükseltmesi

8. I. Yaz mevsiminde en fazla yağış Erzurum-Kars yaylalarına düşmektedir.

II. Doğu Karadeniz ve Antalya kıyıları yamaç yağışlarının en fazla olduğu kıyılardır.

III. İç kesimde yer alan çukur alanlar yağışların en az olduğu kesimlerdir.

IV. Toros Dağları'nın kuzey yamaçları güney yamaçlarına göre daha yağışlıdır.

V. Tüm yörelerde ilkbahar mevsimi genelde yağışlı geçmektedir.

Türkiye'de yağışın dağılışı ile ilgili yukarıda verilen bilgilerden hangileri yanlıştır?

A) I ve II B) I ve IV

C) II ve V D) III ve IV

E) II, III ve V

9. • Güneydoğudan esen sıcak ve kuru bir rüzgârdır.

• Dağları aşarak inen havanın ısınması sonucu oluşan sıcak ve kuru bir rüzgardır.

• Kuzeybatıdan esen kışın kar yağışlarına sebep olan soğuk rüzgardır.

• Kara ve denizlerin gün içerisinde farklı ısınmasından doğan, gündüz denizden karaya doğru esen rüzgardır.

Yukarıdaki açıklamalarda Türkiye'de esen rüzgarlardan hangisiyle ilgili bir özellik verilmemiştir?

A) Karayel B) İmbat C) Yıldız

D) Keşişleme E) Föhn

10. Aşağıda üç ilin yıllık sıcaklık ortalamaları ve yükselti değerleri verilmiştir.

	Sıcaklık	Yükselti
Erzurum	8 °C	1400 m
Bartın	10 °C	600 m
Karaman	9 °C	900 m

Buna göre, bu illerin indirgenmiş sıcaklık değerlerinin yüksekten düşüğe doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Erzurum - Karaman - Bartın

B) Bartın - Karaman - Erzurum

C) Karaman - Bartın - Erzurum

D) Bartın - Erzurum - Karaman

E) Karaman - Erzurum - Bartın

MURAT YAYINLARI

11. I. Karadeniz Bölgesi'nde dağlık alanlarda yükselti arttıkça ağaç türlerinin değişmesi

II. Maki üst sınırının Akdeniz Bölgesi'nden Ege Bölgesi'ne doğru gidildikçe değişmesi

III. Kuzey Anadolu dağlarının kuzey ve güney yamaçlarında farklı bitki örtüsüne rastlanılması

IV. Ege Bölgesi'nde güneyden kuzeye doğru gidildikçe orman üst sınırının alçalması

Yukarıdaki gözlemlerden hangileri bitki türlerinin dağılışı üzerinde enlemin etkili olduğuna örnektir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

12. Doğu Karadeniz kıyılarındaki dağlarda 0 - 1000 m. arası geniş yapraklı orman, 1000 - 1200 m. arası karışık orman, 1200 - 2000 m. arası iğne yapraklı orman, 2000 m.'den yükseklerde de çayırlar görülmektedir.

Bitki örtüsünün yükseldikçe bu şekilde değişim göstermesinin temel nedeni nedir?

A) Basıncın artması
B) Yağışın azalması
C) Sıcaklığın azalması
D) Bağıl nemin azalması
E) Föhn rüzgârının etkili olması

13. İklim; doğal bitki örtüsünü, akarsuların debisi ile rejimini, toprak oluşumunu, toprak tiplerini ve çeşitli ekonomik faaliyetleri etkiler.

Buna göre, aşağıda verilen durumlardan hangisinin ortaya çıkmasında iklimin etkisinden söz edilemez?

A) İç Anadolu'da bozkır bitki örtüsünün yaygın olması
B) Karadeniz'de bazı akarsu rejimlerinin kısmen düzenli olması
C) Ege Bölgesi'nde kaplıca turizminin gelişmiş olması
D) Ormanların kıyılarda yoğunluk göstermesi
E) Muz tarımının sadece Akdeniz Bölgesi'nde yapılması

MURAT YAYINLARI

14. **Aşağıdakilerden hangisi podzol topraklarının yaygın olarak görüldüğü yerlerin özellikleri olarak sayılamamaktadır?**

A) Topraklarda yıkanmanın fazla olması
B) En fazla yağışını ilkbaharda alması
C) Yaz kuraklığının görülmemesi
D) Tuz ve kireç miktarının az olması
E) Rüzgar erozyonu görülme riskinin az olması

15. Trabzon, Çanakkale ve Hatay illerinde yaşanan sıcaklık farkı; Konya, Ankara ve Bitlis'te yaşanan sıcaklık farkından daha azdır.

Bu durumun ortaya çıkmasındaki faktör aşağıdaki illerin hangisinde sıcaklık farkının az olmasını sağlamıştır?

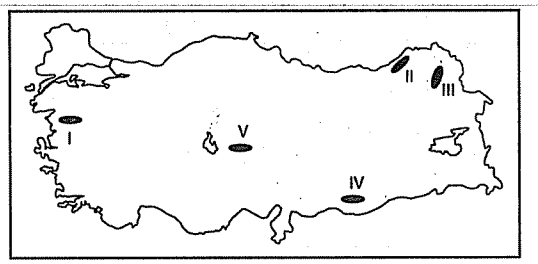
A) Eskişehir
B) Edirne
C) Çorum
D) Mersin
E) Şanlıurfa

16. İzmir, Eylül ve Mart aylarında, güneş ışınlarını aynı açıyla alır. Fakat Eylül ayı Mart ayına göre daha sıcak geçmektedir.

Bu durum aşağıdaki durumlardan hangisinin oluşumu ile benzerlik göstermektedir?

A) Dağların güney yamacının kuzey yamacından daha sıcak olması
B) Temmuz ayının Ocak ayından daha sıcak olması
C) Yazın karaların denizlerden daha sıcak olması
D) Akşam saatlerinin sabah saatlerinden sıcak olması
E) Aynı enlemde yükseklere çıkıldıkça sıcaklığın azalması

17. Yaz mevsimi serin ve nemli geçen yüksek yerlerde daha çok dağ çayırları yetişir.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış yerlerin hangisinde dağ çayırları daha yaygındır?

A) I ve II B) I ve V C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

19. Yamaç yağışları denizden gelen nemli hava kütlelerinin dağ yamaçlarına çarparak yükselmesi sonucu meydana gelir.

Buna göre, aşağıdaki yerlerin hangisinde yıl içinde yamaç yağışlarının daha çok görülmesi beklenir?

A) Menteşe Dağları'nın batı yamaçları
B) Küre Dağları'nın güney yamaçları
C) Toros Dağları'nın kuzey yamaçları
D) Yunt Dağları'nın doğu yamaçları
E) Yıldız Dağları'nın güney yamaçları

MURAT YAYINLARI

20. **Aşağıdaki toprak türlerinin hangisinde A, B, C ve D horizonları gelişme göstermemiştir?**

A) Podzol
B) Çernezyom
C) Kestane renkli bozkır
D) Regosol
E) Terra-Rossa

18. I. Yalova
II. Artvin
III. Mersin
IV. İzmir

Yukarıdaki şehirlerin hangisinde kıyı ile iç kesimler arasında iklim farklılığı daha fazladır?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) II ve IV

MURAT YAYINLARI

21. Orman alt sınırını yağış koşulları belirler. Yağışın fazla olduğu yerlerde orman alt sınırı deniz seviyesine daha yakındır.

Buna göre Türkiye'de orman alt sınırının diğerlerine göre daha düşük olduğu şehir aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ordu
B) Muğla
C) Yalova
D) Çanakkale
E) Hatay

1. **D** Verilen kentler içinde Muğla'nın yağış miktarı daha fazla olduğu için ormanlar kendilerini daha hızlı yeniler.

2. **A** Maksimum nemin fazla olması havanın taşıyabileceği nem miktarının fazla olması demektir. Ormanların dağılışını etkileyen ise yağışın fazla olması yani bağıl nemin yüksek olmasıdır.

3. **D** Bitki örtüsü suyu çeken ve toprağı tutan bir faktördür. Tahribiyle beraber sel ve taşkın riski artar. Aynı zamanda yeraltı sularının beslenme kaynağı azalır.

4. **D** Doğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan Kars sert karasal iklimin görüldüğü bir kenttir. Aynı zamanda yükseltinin de fazla olmasına bağlı olarak karasallığı daha fazla yaşamaktadır.

5. **C** Harita incelendiğinde güneyde havanın güneşli olduğu görülmektedir. Doğu Anadolu'da kar yağışının görülmesi sıcaklığın 0 °C'nin altına düştüğünün kanıtıdır. Çünkü kar yağışı 0 °C'nin altında gerçekleşir. Kuzey ve batı kesimlerde yağışın görülmesi bağıl nemin yüksek olduğunu gösterir. Ancak kar yağışı görüldüğü için yaz mevsimi yaşanmaktadır diyemeyiz.

6. **A** Bağıl nem yağışla doğru orantılıdır. Buna göre;

- Bağıl nemin en fazla olduğu yer – I numara ile gösterilen Doğu Karadeniz kıyılarıdır. Doğu Karadeniz kıyıları Türkiye'de en fazla yağış alan yerdir.
- Bağıl nemin en az olduğu yer. II numara ile gösterilen İç Anadolu Bölgesi (Tuz Gölü çevresi)dir. Türkiye'nin en az yağış alan yeri Tuz Gölü çevresidir.

7. **D** Lodos, Türkiye'ye güneybatıdan esen sıcak bir rüzgardır. Ayrıca boğazlarda kuvvetli eserek fırtınalara neden olmaktadır. Doğu Karadeniz kıyılarındaki yağışlarda etkisi azdır. Doğu Karadeniz kıyılarına yağış bırakan rüzgarlar daha çok kuzey kökenlidir.

8. **B**

- Yaz mevsiminde Doğu Karadeniz kıyıları Erzurum-Kars Bölümü'nden daha fazla yağış alır. Sadece Erzurum-Kars Bölümü'nde görülen sert karasal iklim en fazla yağışını yazın alır.
- Toros Dağları'nın Akdeniz'e bakan güney yamaçları kuzey yamaçlarına göre daha fazla yağış alır.

9. **C**

- Güneydoğudan esen sıcak ve kuru rüzgâr keşişleme (samyeli),
- Dağları aşarak inen havanın ısınması sonucu oluşan rüzgar föhn,
- Kuzeybatıdan esen soğuk ve kışın kar yağışına sebep olan rüzgar karayel
- Gün içinde kara ve denizlerin farklı ısınmasıyla oluşan rüzgar imbat

Yıldız rüzgarı ile ilgili bilgi verilmemiştir.

10. **A** İndirgenmiş sıcaklık yükselti faktörü ortadan kaldırılarak hesaplanmıştır.

Erzurum → 1400:200 = 7 → İndirgenmiş sıcaklığı → 15 °C

Karaman → 900:200 = 4,5 → İndirgenmiş sıcaklığı → 13,5 °C

Bartın → 600:200 = 3 → İndirgenmiş sıcaklığı → 13 °C'dir.

11. **D**

- Maki üst sınırının Akdeniz'den Ege'ye doğru alçalmasının sebebi enleme bağlı olarak güneyden kuzeye doğru sıcaklığın azalmasıdır.
- Ege kıyılarında kuzeye doğru sıcaklık azaldığı için orman üst sınırında azalır.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

12. C Dağ yamacı boyunca yükseldikçe bitki örtüsünün değişmesi sıcaklığın azalmasıyla açıklanır. Sıcaklığın azalması ağaçların yapraklarını etkiler. Nemli ve sıcak alanlarda geniş yapraklı, sıcaklığın azaldığı alanlarda ise iğne yapraklı ormanlar görülür. Ormanların bittiği yerlerde çayırlar görülür.

13. C Ege'de kaplıca turizminin gelişmesi jeolojik yapıyla ilgilidir. Bölgede kırıklı yapı görüldüğü için sıcaksu kaynakları yaygındır. Buna bağlı olarak kaplıca turizmi gelişmiştir.

14. B Podzol toprakları özellikle Batı Karadeniz'de görülen serin ve nemli bölge topraklarıdır. Bu bölge her mevsim yağışlıdır ancak en yağışlı olduğu dönem ilkbahar değil sonbahar mevsimidir.

15. D Trabzon, Çanakkale ve Hatay kentlerinde sıcaklık farkının az olmasının sebebi denize yakınlıktan dolayı nemliliğin fazla olmasıdır. Nemin fazla olduğu yerlerde aşırı ısınma ve soğuma yaşanmamaktadır. Bu durum Mersin kentinde de görülmektedir. Mersin deniz kıyısında yeraldığı için sıcaklık farkı diğer kentlere göre daha azdır.

16. D Dağların güney yamacının kuzey yamacından sıcak olmasının nedeni, bakıdır.

Türkiye'ye temmuz ayında güneş ışınlarının geliş açısı daha büyük olduğu için Ocak ayından daha sıcaktır.

Karaların ve denizlerin ısınma özellikleri farklıdır. Karalar çabuk ısınır, çabuk soğur. Denizler geç ısınır, geç soğur.

Aynı enlemlerde yükseklere çıkıldıkça sıcaklığın düşmesi yükseltiyle ilgilidir.

Akşam saatlerinde ısı birikimi daha fazla olduğu için sabah saatlerinden daha sıcaktır. Aynı durum eylül ayının mart ayından daha sıcak geçmesine de sebep olmuştur. Çünkü yaz süresince ısı birikimi, kış süresince ise ısı kaybı yaşanır.

17. C Harita II ile işaretli yer Doğu Karadeniz Bölümü'nün III ile işaretli yer Erzurum Kars Bölümü'nü göstermektedir. Bu bölümlerde yaz mevsimi serin ve nemli geçtiği için dağ çayırları yaygındır.

18. D Artvin ve Mersin'de dağlar kıyı çizgisine paralel olduğu için kıyıları ile iç kesimleri arasında iklim farklılığı daha fazladır.

19. A Küre Dağları'nın güney, Toros Dağları'nın kuzey, Yunt Dağları'nın doğu, Yıldız Dağları'nın güney yamaçları denize dönük değildir. Bu yüzden buralar Menteşe Dağları'nın denize dönük olan batı yamaçları kadar yağış alamaz.

20. D Regosoller volkanlarda çıkan kum boyutundaki malzemeler ile akarsuların taşıyıp biriktirdiği kumlu depolardaki topraklardır. Suyu hızlı sızdırdıkları için ayrışma fazla olmaz, toprak geç oluşur. Bu nedenle regosoller üzerine toprağın tüm katmanları görülmemektedir. Yani azonal (taşınmış) topraktır.

21. A Orman alt sınırını yağış koşulları belirler. Türkiye'nin en fazla yağış alan bölgesi Karadeniz'dir. Hem yağış rejimi düzenli hem de yağış miktarı fazladır. Bu nedenle orman alt sınırının en düşük olduğu bölge Karadeniz'dir. Seçenekleri içerisinde verilen ve Karadeniz Bölgesi'nde yer alan Ordu orman alt sınırı en düşük olan ildir.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

1. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye nüfusunun özellikleri arasında <u>yer almaz</u>?**

A) Nüfusun yarısından çoğu çocuk ve gençlerden oluşur.

B) Kentsel nüfus kırsal nüfustan fazladır.

C) Çalışan nüfusta erkek oranı kadınların oranından fazladır.

D) Tarım sektöründe çalışanların oranı hizmet sektöründen fazladır.

E) Kadın ve erkek nüfus miktarı birbirine yakındır.

2. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de köyaltı yerleşmelerine ait doğru bir bilgi <u>değildir</u>?**

A) Divan, göçebe çobanların çadırlarından oluşan geçici yerleşmelerdir.

B) Çiftlik, geniş toprak mülkiyeti içindeki küçük yerleşme birimleridir.

C) Yayla, yaz mevsiminde hayvan otlatmak amacıyla gidilen yüksek yerlerdeki geçici yerleşmelerdir.

D) Mezra Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da yaygınlık gösteren tarım ve hayvancılığın bir arada yapıldığı yerleşim birimidir.

E) Ağıl, genellikle küçükbaş hayvancılık yapılan etrafı çitlerle veya taşlarla çevrili üstü açık yerleşim birimleridir.

3.

İl	Nüfus Yoğunluğu (km^2)
X	80
Y	20
Z	40

Yukarıda X, Y, Z illerinin nüfus yoğunlukları verilmiştir. Bu illerin yüzölçümlerinin eşit olduğu düşünülürse nüfus miktarlarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Nüfusu en az olan Y ilidir.

B) Z ili X ilinden az nüfusludur.

C) Nüfus miktarı en fazla olan X ilidir.

D) Tarımsal nüfus yoğunluğu en az olan Y ilidir.

E) Y ilinin nüfusu Z ilinden daha azdır.

4.

	1950	2000
Aritmetik nüfus yoğunluğu	26	89
Tarımsal nüfus yoğunluğu	107	98
Fizyolojik nüfus yoğunluğu	131	282

Yukarıdaki tabloda Türkiye'nin 1950 ile 2000 yıllarına ait aritmetik, tarımsal ve fizyolojik nüfus yoğunlukları verilmiştir.

Yukarıda verilen bilgiler göz önüne alındığında aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) 1950 yılında tarımsal nüfus yoğunluğu 2000 yılından fazladır.

B) 1950 ile 2000 yılları arasındaki nüfus miktarı 3 kattan fazla artmıştır.

C) 2000 yılındaki fizyolojik nüfus yoğunluğu 1950 yılındakinden iki katından fazladır.

D) Verilen üç nüfus yoğunlukları içinde yıllara göre değişim en az tarımsal nüfus yoğunluğunda olmuştur.

E) Fizyolojik nüfus yoğunluğunun artmasının nedeni nüfusun hızlı bir şekilde artmasıdır.

5. Aşağıda Türkiye'de göç veren bazı şehirler, göç verme nedenleri ile birlikte verilmiştir.

I. Kırklareli - Yağış miktarının çok olması

II. Artvin - İş olanaklarının az olması

III. Sivas - Yer şekillerinin elverişsiz olması

IV. Kars - İklimin elverişsiz olması

Bu eşleştirmelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II

D) II ve IV E) III ve IV

MURAT YAYINLARI

6. I. Orman işçisi

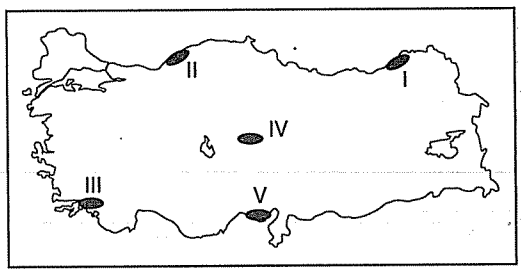
II. Tur rehberi

III. Marangoz

Yukarıdaki meslek gruplarının yer aldığı ekonomik faaliyetler hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

	I. meslek	II. meslek	III. meslek
A)	Birincil	İkincil	Üçüncül
B)	Birincil	Üçüncül	İkincil
C)	Üçüncül	Birincil	İkincil
D)	İkincil	Birincil	Üçüncül
E)	Üçüncül	İkincil	Birincil

7.

Yukarıdaki Türkiye haritasında işaretli yerlerin hangisi hem mevsimlik hem de yerleşik göç daha fazla alır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Kentleşme hızının yüksek olduğu yerlerde, doğum oranı genelde düşüktür.

Buna göre aşağıdaki şehirlerin hangisinde doğuma bağlı nüfus artış hızının diğerlerinden daha düşük olması beklenir?

A) Kütahya
B) Artvin
C) Bursa
D) Sivas
E) Ardahan

9. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin gelişmiş bir ülke konumuna geldiğinin göstergesi olamaz?**

A) Okur-yazar oranının yükselmesi
B) Kişi başına düşen milli gelirin yükselmesi
C) Nüfus artış hızının düşmesi
D) Ortalama yaşam süresinin uzaması
E) İç göçlerin artması

10. Türkiye nüfusunun büyük bir kısmı kıyı ve kıyıya yakın yerlerde yaşamaktadır. Bununla birlikte kıyı kuşağında olmasına rağmen az nüfuslanmış yerlerde vardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu duruma örnek gösterilebilir?

A) Zonguldak Yöresi
B) Teke Yarımadası
C) Doğu Karadeniz kıyıları
D) Çukurova
E) Büyük Menderes Ovası

11. Nüfus miktarları birbirine yakın iki merkezden birinin nüfus yoğunluğu diğerinden fazladır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisi ile açıklanır?

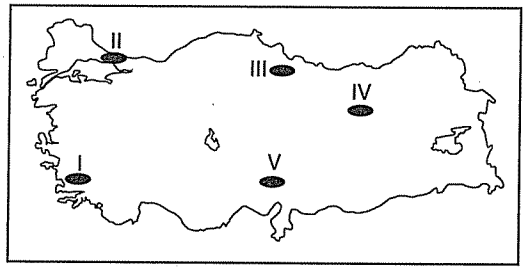
A) Yer şekillerinin sade olması
B) Yüz ölçümünün küçük olması
C) Mevsimlik nüfus değişiminin fazla olması
D) Tarım alanlarının geniş olması
E) Nüfus dağılışının düzenli olması

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

12. Son yıllarda yapılan nüfus sayım sonuçları düşünüldüğünde aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin nüfusuna ait bir özellik değildir?

A) Erkek nüfus, kadın nüfustan fazladır.
B) Nüfusun %90'nından fazlası kentlerde yaşamaktadır.
C) Demografik yatırımlar artmaktadır.
D) Aktif nüfus içinde kadın nüfus oranı azalmaktadır.
E) Çalışan nüfus en fazla hizmet sektöründe yer almaktadır.

13.

Yukarıdaki Türkiye haritasında numaralanmış yörelerin hangisinde;

- Doğal kaynak tüketimi,
- Nitelikli işçi sayısı,
- Kentli nüfus oranı

diğerlerinden daha fazladır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

14. Ege kıyıları sık nüfuslu olmasına rağmen Menteşe Yöresi tenhadır.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Topraklarının verimsiz olması
B) Maden yataklarının az olması
C) Yer şekillerinin engebeli olması
D) Sanayinin gelişmemiş olması
E) İkliminin elverişsiz olması

15. Tarımla uğraşan nüfusun tarım alanlarına bölünmesiyle elde edilen nüfusa tarımsal nüfus yoğunluğu denir.

Buna göre;

I. Bursa
II. Artvin
III. Bingöl
IV. Eskişehir
V. Kastamonu

illerinden hangilerinde tarımsal nüfus yoğunluğu daha fazladır?

A) I ve IV B) II ve V C) III ve V
D) I, III ve IV E) II, III ve V

16. Doğu Karadeniz'in kırsal kesiminde nüfusun artmasında doğumların fazla olması daha etkili olmuştur.

Doğum oranının yüksek olması aşağıdaki sonuçlardan hangisinin meydana gelmesinde etkili değildir?

A) Bölge dışına göçlerin yaşanmasında
B) Kişi başına düşen tarım alanının azalmasında
C) İşsizliğin artmasında
D) Dağınık yerleşmenin görülmesinde
E) Tüketimin artmasında

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

17. Aşağıdakilerden hangisinin Türkiye'de kırsal kesimden kentlere göçe neden olduğu söylenemez?

A) Geleneksel tarım yöntemlerinin terk edilerek makineli tarımın yoğunlaşması
B) Tarımı yapılan ürünlerin çeşitlenmesi
C) Kırsal kesimde iş olanaklarının çok kısıtlı olması
D) Eğitim ve sağlık hizmetlerinin kırsal kesimde yetersiz olması
E) Tarım topraklarının miras yoluyla parçalanması

18. Aşağıdakilerden hangisinin Türkiye'de uygulanan nüfus politikalarından daha az etkilenmesi beklenir?

A) Genç nüfus oranı
B) Kadın ve erkek nüfus oranı
C) Nüfus artış hızı
D) Nüfusun sağlık durumu
E) Nüfusun eğitim durumu

MURAT YAYINLARI

19. Aşağıda bazı kentlerin gelişmesinde etkili olan önemli özellikler verilmiştir.

- Üniversitesi ile sosyo-kültürel alanda önemli bir gelişme gösteren kenttir.
- İlk demir çelik fabrikasının kurulmasıyla gelişip il olmuştur.
- Cumhuriyetin ilk yıllarında küçük bir kasaba iken, savunma sanayinin kurulmasıyla gelişmiş, kent haline gelmiştir.
- Hinterlandı dar olmasına rağmen, Zigana ve Kop geçitleriyle Anadolu içlerine kara yolu ile bağlanmış, İran-Karadeniz transit yolu üzerinde bulunan liman kentidir.

Aşağıdaki kentlerden hangisine ait bir özellik verilmemiştir?

A) Karabük
B) Samsun
C) Trabzon
D) Eskişehir
E) Kırıkkale

20.

- Göç alır.
- Nüfuslanmasında maden çıkarımı ve sanayileşme etkili olmuştur.
- Nüfus yoğunluğu Türkiye ortalamasının üstündedir.

Yukarıdaki özelliklerin tümüne sahip yöre aşağıdakilerden hangisidir?

A) Zonguldak
B) Eskişehir
C) Çukurova
D) Tuz Gölü
E) Menteşe

MURAT YAYINLARI

1. **D** 2015 verilerine göre Türkiye'de en fazla çalışan oranı hizmet sektöründedir. Çalışan nüfus içinde en az pay tarım sektörüne aittir.

2. **A** Türkiye'de köyaltı yerleşmeleri içinde görülen divan daha çok tarımın ön planda yer aldığı, köy mahalleleri şeklinde kurulmuştur. Özellikle Batı Karadeniz'de yaygındır.

3. **D** Tabloda tarımla uğraşan nüfus ve tarım alanlarının oranı belirtilmediği için tarımsal nüfus yoğunluğuyla ilgili bilgiye ulaşılamaz.

4. **E** Aritmetik nüfus yoğunluğu toplam nüfusun yüzölçümüne bölünmesiyle 1 km'ye düşen insan sayısını bulmak için kullanılır. Tarımsal nüfus yoğunluğu tarımsal nüfusun tarım alanlarına bölünmesiyle bulunur. Fizyolojik nüfus yoğunluğu ise toplam nüfusun tarım alanlarına bölünmesiyle elde edilir. 1950 ve 2000 yıllarına ait veriler ile bu nüfus yoğunluklarını etkileyen faktörler göz önüne alındığında E seçeneğindeki durum hariç diğer seçeneklerdeki durumlara ulaşılır. E seçeneğinde belirtilen 1950 ile 2000 yıllarında fizyolojik nüfus yoğunluğunun artmasında nüfusun hızlı artmasının dışında tarım alanlarının varlığının da değişmiş olması etkileyeceği için kesin olarak bu duruma ulaşılamaz.

5. **A** Kırklareli'nin göç verme nedeni sanayinin gelişmemesi, yerşekillerinin engebeli olması ve ana yollara göre sapa kalmasıdır. Yağış miktarının çok olması göç nedeni değildir.

6. **B** Hayvancılık, tarım, ormancılık gibi faaliyetler birincil, tur rehberi, eğitimci, doktor gibi hizmete yönelik faaliyetler üçüncül, marangoz gibi hammadde ve yarı işlenmiş maddelerin yeni ürünlere dönüştürüldüğü faaliyetler ikincil faaliyetlerdir.

7. **E** Çukurova Yöresi, verimli tarım alanı olması ve bir çok ürünün hasadında iş gücüne ihtiyaç duyulması nedeniyle mevsimlik, sanayisinin gelişmiş olması nedeniyle de yerleşik göç alır.

8. **C** Bursa'da nüfus artış hızının yüksek olmasında doğurganlığın etkisi azdır. İş olanaklarının elverişliliği nedeniyle göç alır ve bu durum nüfusunu artırır.

9. **E** Gelişmiş ülkeler kentleşme sürecini tamamladığı için iç göçler azalmıştır. Genel olarak bütün kentlerde iş imkanının artması iç göçün azalmasına neden olur.

10. **B** Teke Yarımadası, Akdeniz Bölgesi'ndedir. İklim şartları elverişli olmasına rağmen engebeli olması ve karstik yapısı nedeniyle az nüfuslanmıştır.

MURAT YAYINLARI

11. B Nüfus miktarları birbirine yakın olan yerlerde nüfus yoğunluğunu yüzölçümü belirler. Yüzölçümü küçük olan yerde nüfus yoğunluğu fazla olur. Nüfus yoğunluğu nüfusun yüz ölçümüne bölünmesiyle elde edilir.

12. D Son yıllarda yapılan sayım sonuçlarına bakıldığında,
- Erkek nüfusun kadın nüfustan fazla olduğu
- Nüfusun %90'ından fazlasının kentlerde yaşadığı
- Nüfusun artmasına bağlı olarak demografik yatırımların arttığı
- Aktif nüfusun yarısından fazlasının hizmet sektöründe çalıştığı görülmektedir.
- Aktif nüfus içerisinde kadın nüfus, erkek nüfustan azdır, fakat giderek azalma göstermez. Bu nedenle kadın nüfus oranı azalır diyemeyiz.

13. B II nolu yerde (Çatalca-Kocaeli Bölümü) sanayi diğerlerinden daha çok geliştiği için nitelikli işçi sayısı ve kentli nüfus oranı yüksektir. Nüfusu fazla olduğu için doğal kaynakların tüketimi de fazladır.

14. C Menteşe Yöresi'nde nüfusun az olmasının nedeni yer şekillerinin engebeli olmasıdır. Engebeli yer şekilleri, ulaşım olanaklarını zorlaştırmış, iş imkanlarını kısıtlamıştır.

15. E Artvin, Bingöl ve Kastamonu'da engebeli yapıdan dolayı tarım alanları az, tarımla uğraşan nüfus fazladır. Bu yüzden tarımsal nüfus yoğunlukları yüksektir.

16. D Doğu Karadeniz'in kırsal kesiminde dağınık yerleşmenin görülmesi, yer şekillerinin engebeli ve su kaynaklarının fazla olmasıyla ilgilidir.

17. B Köyden kente göçün nedenlerine bakıldığında,
- Makineli tarımın yaygınlaşması ve buna bağlı olarak işgücüne duyulan ihtiyacın azalması
- Eğitim-sağlık hizmetlerinin yetersizliği
- İşsizlik
- Toprakların miras yoluyla parçalanması görülebilir.

Tarım ürünlerinde çeşitliliğin artması olumlu bir durumdur. Ürün çeşitliliğinin artması köyden kente göçü artırmaz.

18. B Kadın ve erkek nüfus oranı nüfus politikasından etkilenmez. Çünkü cinsiyet doğumlarla ortaya çıkan doğal bir süreçtir.

19. B Üniversitesi ile sosyo-kültürel alanda önemli bir gelişme gösteren kent-Eskişehir.
- İlk demir-çelik fabrikasının kurulmasıyla gelişip il olan kent-Karabük
- Cumhuriyetin ilk yıllarında küçük bir kasaba iken savunma sanayinin kurulmasıyla gelişen kent-Kırıkkale
- Hinterlandı dar olmasına rağmen, Zigana ve Kop geçitleriyle Anadolu içlerine kara yolu ile bağlanmış, İran-Karadeniz transit yolu üzerinde bulunan liman kenti-Trabzon Samsun'a ait bir bilgi bulunmamaktadır.

20. A Verilen özelliklerin hepsi Zonguldak Yöresi'ne aittir. Zonguldak'ta taş kömürünün varlığı ve buna bağlı olarak demir-çelik sanayinin bulunması nüfusu artırmıştır.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

1. **1927 ve 2015 yılları arasındaki Türkiye nüfusu incelendiğinde aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?**

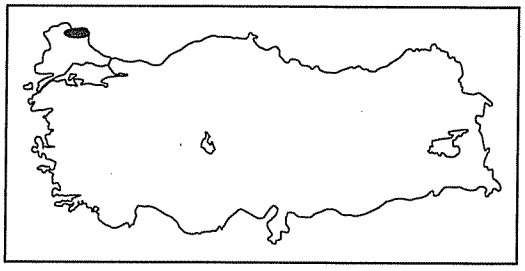
A) Her sayım döneminde nüfus yoğunluğu artmıştır.
B) Ortalama yaşam süresi uzamıştır.
C) Nüfus piramidinin taban kısmı bir kaç sayım döneminde birbirine benzerlik gösterir.
D) Eğitim seviyesi giderek artmaktadır.
E) Nüfus artış hızı sanayileşme ile birlikte artmıştır.

2. I. Mobilya üreten işçi
II. Bankada çalışan memur
III. Mermer ocağında çalışan madenci
IV. Şehirlerarası otobüste çalışan şoför

Yukarıdaki mesleklerden hangileri üçüncül ekonomik faaliyet grubunda yer alır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

3.

Haritada işaretli alanda nüfusun seyrek olmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?

A) Ana yollara göre sapa kalması
B) Engebeli olması
C) Tarım alanlarının kısıtlı olması
D) Sanayinin yeterince gelişememesi
E) İkliminin elverişsiz olması

4. Köyden göç edip büyük şehre gelmiştik. Fakat evlerimizin hiçbir alt yapısı olmadığı gibi bir de kaçak yapılmış binalardı. Büyüklerimizin çoğu işsizdi. Çevremizde site denilen modern ve yüksek binalardan oluşan yerleşim alanları vardı. İçlerinde oyun alanları, parklar ve spor alanları vardı. Çocukluğumda düşünmüştüm şehir neresiydi?

Yukarıdaki göç hikayesinden yararlanarak;

I. Çarpık kentleşme oluşmuştur.
II. Göç ekonomik faaliyetleri ortadan kaldırmıştır.
III. İşsizlik sorunu ortaya çıkmıştır.

verilen çıkarımlardan hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

5. Türkiye'de özellikle 1985 yılından sonra nüfus artış hızı azalma göstermeye başlamıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de 1985' ten sonra nüfus artış hızının düşmesinin nedenlerinden biri değildir?

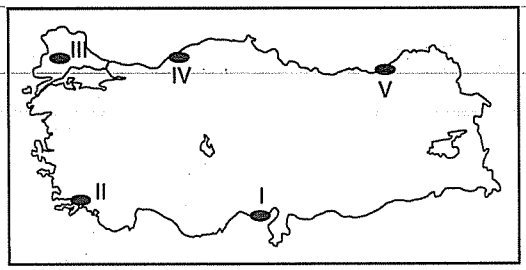
A) Sanayi ve kentleşmenin ilerlemesi
B) Aile planlaması çalışmalarının yaygınlaşması
C) Eğitim seviyesinin yükselmesi
D) İthalatın artıp, ihracatın azalması
E) Kadının ekonomik hayata katılımının artması

MURAT YAYINLARI

6. • Dağınık kır yerleşmelerinin yaygın olarak bulunduğu,
• Halkın geçim kaynağının tarım ve hayvancılık olduğu,

bir yöre için aşağıdaki yargılardan hangisi kesinlikle söylenemez?

A) Şehirleşme oranı düşüktür.
B) Yer şekilleri dağlık ve engebelidir.
C) Yaşam daha çok doğal koşullara bağlıdır.
D) Makineli tarım zordur.
E) Yağış miktarı az, su kaynakları yetersizdir.

9.

Haritada numaralanmış yerlerin hangisinde turizme dayalı mevsimlik göç diğerlerinden daha fazladır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

MURAT YAYINLARI

7. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de yapılan nüfus sayımlarından elde edilen temel bilgilerden biri değildir?**

A) Nüfusun yaş gruplarına göre oranı
B) Nüfusun eğitim durumu
C) Kişi başına tüketilen enerji miktarı
D) Çalışan nüfusun iş kollarına göre dağılımı
E) Kırsal - kentsel nüfus oranı

10. **İzmir çevresi ile İstanbul çevresi nüfus ve yerleşme özellikleri bakımından karşılaştırıldığında aşağıdakilerden hangisi benzer değildir?**

A) Dışarıdan göç alırlar.
B) Tarıma bağlı mevsimlik nüfus değişimi fazladır.
C) Aritmetik nüfus yoğunlukları Türkiye ortalamasının üstündedir.
D) Nüfuslanmalarında sanayileşme etkili olmuştur.
E) Kentsel nüfus oranları yüksektir.

MURAT YAYINLARI

8. I. İdari kent - Ankara
II. Tarım kenti - Adana
III. Maden kenti - Kırıkkale
IV. Liman kenti - Samsun
V. Ticaret kenti - Gaziantep

Yukarıda verilen kent ve fonksiyonel özellik eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

11. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de bir yörede nüfusun artmasında diğerlerinden daha az etkili olmuştur?**

A) Sanayinin gelişmiş olması
B) Sağlık, eğitim hizmetlerinin gelişmiş olması
C) Turizmin gelişmiş olması
D) Ticaretin gelişmiş olması
E) Yer şekillerinin sade olması

12. **Türkiye'de yayla yerleşmelerinin ortaya çıkmasında;**

I. Hayvanlar için otlak temini

II. Maden ocaklarında çalışmak

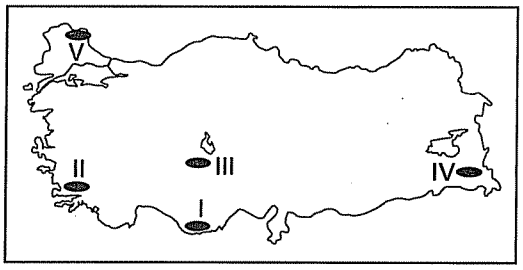
III. Yazın serinleme ihtiyacı

özelliklerinden hangileri etkili olmamıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve III E) II ve III

13.

Haritada işaretli alanların hangisinin az nüfuslanmasında hem yer şekillerinin engebeli olması hem de iklimin elverişsiz olması birlikte etkili olmuştur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

14. Eğim ve engebenin fazla olduğu yerlerde tarımda makine kullanımı sınırlıdır ve bu duruma bağlı olarak verilen göç oranı da düşüktür.

Buna göre, aşağıdaki illerden hangisinin makineli tarıma bağlı olarak daha fazla göç vermesi beklenir?

A) Bitlis

B) Hakkâri

C) Kastamonu

D) Artvin

E) Aksaray

15. • Türkiye'nin en yoğun nüfuslu yerlerindendir.

• Nüfuslanmasında sanayi ve tarım birlikte etkili olmuştur.

• Göç alır.

Yukarıdaki özelliklerin tümüne sahip olan yöre aşağıdakilerden hangisidir?

A) İstanbul

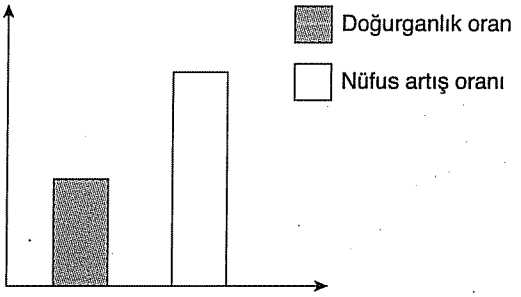
B) Muğla

C) Antalya

D) Zonguldak

E) Adana

16. Aşağıdaki grafik Türkiye'de bir şehirdeki doğurganlık ve nüfus artış oranını göstermektedir.

Bu grafiğe bakılarak aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

A) İş olanakları fazladır.

B) Göç alır.

C) Tarımla uğraşan nüfus fazladır.

D) Okur-yazar oranı yüksektir.

E) Sanayi gelişmiştir.

17. Türkiye'de nüfus ve nüfus yoğunluğu en fazla olan il İstanbul'dur.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun sonuçlarından biri değildir?

A) Tüketim fazladır.

B) Kilometrekareye düşen insan sayısı fazladır.

C) Enerji tüketimi fazladır.

D) Turizm gelirleri yüksektir.

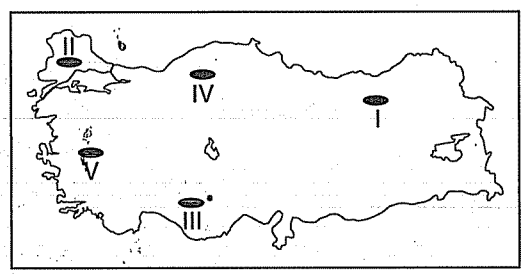
E) Plansız kentleşme fazladır.

MURAT YAYINLARI

18. **Köyden kente göçü azaltmada aşağıdaki önlemlerden hangisinin etkisi diğerlerinden daha az olur?**

A) Tarım alanlarını genişletmek.
B) Eğitim hizmetlerini artırmak.
C) İş imkanlarını artırmak.
D) Sulamayı yaygınlaştırmak.
E) Tarım ve hayvan ürünlerini işleyen sanayi kuruluşlarını yaygınlaştırmak.

19. Haritada işaretli yerlerde bazı köyaltı yerleşmeler gösterilmiştir.

Buna göre, aşağıda eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

A) I - Kom
B) II - Yayla
C) III - Oba
D) IV - Divan
E) V - Çiftlik

20. Aşağıda Türkiye'nin seyrek nüfuslu bölgeleri verilmiştir.

I. Yıldız Dağları
II. Teke Platosu
III. Menteşe Yöresi
IV. Tuz Gölü çevresi

Hangilerinin nüfusunun az olma nedeni sırasıyla yağış azlığı ve arazi yapısıdır?

A) I ve II
B) III ve II
C) II ve IV
D) IV ve II
E) IV ve III

21. Nüfusları köyden az olan, idari yapılanmaları olmayan genellikle su kaynaklarına yakın yerlere kurulmuş kırsal yerleşmelere köyaltı yerleşmeleri denir. Yürütülen ekonomik faaliyete göre kalıcı veya geçici olabilmektedir.

Buna göre, aşağıda verilen köyaltı yerleşmelerinden hangisi kalıcı yerleşme özelliği gösterir?

A) Kom
B) Yayla
C) Çiftlik
D) Dalyan
E) Oba

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

1. E Nüfus artış hızı 1927'den 2014 yılına kadar dalgalanma göstermektedir. Sanayileşmenin artması; kentleşmenin artması, eğitim seviyesinin yükselmesi, kadının iş hayatına daha çok katılması dolayısıyla da doğum oranının azalması demektir. Bu durum nüfus artış hızını artırmamaktadır.

2. D Üçüncül ekonomik faaliyet grubu hizmet sektörüdür. Memur ve şoför hizmet grubundadır. Madenci, birincil, işçi, ikincil ekonomik faaliyet grubundadır.

3. E Haritada işaretli alanda ılıman ve yağışlı Karadeniz iklimi görülür. Bu iklim az nüfuslanmada etkili değildir. İklim olanakları elverişli fakat engebeli yerşekillerinin bulunması nüfusun seyrek olmasına yol açmıştır.

4. D Göç hikayesi incelendiğinde, alt yapı sorunları olduğu için çarpık kentleşmenin olduğunu "büyüklerimizin çoğu işsizdi" ifadesinden işsizlik sorunu olduğunu çıkarabiliriz. Fakat göçlerin ekonomik faaliyetleri oradan kaldırdığı söylenemez.

5. D A, B, C ve E seçeneklerinde verilen durumlar doğum oranlarının düşmesine neden olarak nüfus artışının azalmasına neden olmaktadır. Fakat bir ülkedeki ihracatın veya ithalatın artması doğurganlığı veya nüfus artış hızını etkilememektedir.

6. E Dağınık kır yerleşmeleri, yerşekillerinin engebeli, su kaynaklarının bol olduğu yerlerde görülmektedir. Doğu Karadeniz Bölümü'nde bu tür yerleşmeler yaygındır. Bu nedenle yağış miktarı yetersizdir diyemeyiz. Doğu Karadeniz'de engebe fazla olduğu için makineli tarım zordur, şehirleşme oranı düşüktür.

7. C Nüfus sayımlarından kişi başına tüketilen enerji miktarı ile bilgi elde edilemez. Nüfusun yapısal özelliklerine (yaş, cinsiyet, eğitim durumu, iş kollarına göre dağılım vb.) ait bilgiler elde edilir.

8. C Kırıkkale'de demir-çelik sanayisi, rafineri ve savunma sanayisi bulunmaktadır. Bu nedenle sanayi kenti olarak tanımlanır.

9. B Haritada II numara ile gösterilen yer Bodrum, Marmaris gibi turizm beldelerinin olduğu yöredir. Bu yüzden turizme dayalı mevsimlik göç diğerlerinden daha fazladır.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

10. B İzmir çevresinde tarıma dayalı mevsimlik nüfus değişimi, İstanbul çevresine göre daha fazladır. İstanbul'un nüfuslanmasında en az etki tarıma aittir.

11. E Türkiye'de yer şekillerinin sade olduğu her yer sık nüfuslanmamıştır. Sanayinin, ticaretin ulaşımın geliştiği yerlerde iş olanakları arttığı için nüfus artar.

12. B Yayla yerleşmelerinin ortaya çıkmasında maden ocaklarında çalışma ihtiyacı etkili olmamıştır. Otlak sıkıntısı yaşanan alanlarda otlak bulabilmek için, Akdeniz'de ise yazın serinlemek için yaylalara gidilmektedir.

13. D I., II. ve V. alanlar yerşekilleri

III. alan iklim elverişsizliği nedeniyle az nüfuslanmıştır.

IV. alan hem yer şekillerinin engebeli olması hem de iklim elverişsizliği nedeniyle az nüfuslanmıştır.

14. E Bitlis, Hakkari, Kastamonu ve Artvin illerinde engebenin fazla olması tarımda makine kullanımını zorlaştırmaktadır. Aksaray'da ise yerşekillerinin sade olması nedeniyle tarımda makine kullanımı daha kolaydır. Bu nedenle tarımda makine kullanımına bağlı olarak yapılan göçlerin Aksaray'da daha fazla olması beklenir. Çünkü makine kullanımı insan gücüne olan ihtiyacı azaltmaktadır.

15. E Verilen yöreler içerisinde yoğun nüfuslu olan, sanayi ve tarımın birlikte geliştiği ve göç alan yer Adana Yöresi'dir.

16. C Doğurganlık oranı düşük olan bir yerde nüfus artış oranı yüksekse orası gelişmiş bir yerleşmedir. İş olanakları fazladır ve buna bağlı olarak göç alır. Bu özelliği taşıyan yerlerde tarımla uğraşan nüfus azdır.

17. D İstanbul'da turizm gelirlerinin yüksek olmasının nüfus yoğunluğu ile ilgili yoktur. Nüfusun fazla olması tüketimi artırır, gecekondulaşma ve plansız kentleşmeye sebep olur.

18. A Tarımsal verimliliği artıracak önlemler alınmadığı sürece tarım alanlarını genişleterek köyden kente göç engellenemez.

19. B II nolu alanda (Trakya'da) yükselti az olduğu için yayla yerleşmelerine rastlanmaz. Yayla yükseltinin fazla olduğu alanlarda görülen düzlüklerdir.

20. D Türkiye'nin en az yağış alan yeri Tuz Gölü ve çevresidir. Bu nedenle az nüfuslanmış. Teke Platosu ise hem yer şekilleri hem de karstik araziden dolayı seyrek nüfuslu olan bir alandır.

21. C Çiftlikler geniş tarım alanları veya otlak üzerine kurulu olan büyük işletmeler şeklinde oluşturulan köyaltı yerleşmeleridir ve çiftlikler kalıcı yerleşmeler şeklinde kurulmuşlardır.

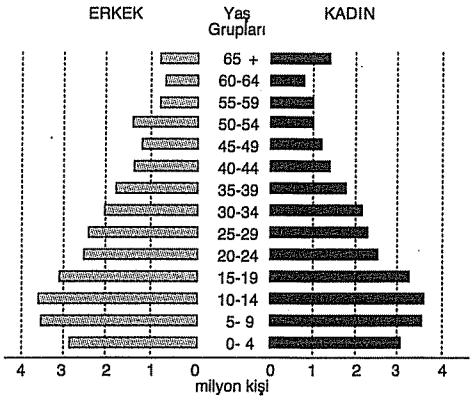
MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

1. • Ekonomisinde hayvancılık önemli yer tutar.
   • Ekonomisinde sanayi faaliyetlerinin payı daha fazladır.
   • Önemli sağlık ve turizm merkezidir.
   • Limanının gelişmesinde doğal geçitler etkili olmuştur.

Aşağıdaki kentlerden hangisine ait bir özellik yukarıda <u>verilmemiştir</u>?

A) İzmir B) Kocaeli C) Ardahan
D) Konya E) Trabzon

2. Aşağıda Türkiye nüfusuna ait piramit verilmiştir.

Bu nüfus piramitine bakarak aşağıdaki bilgilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Kadın - erkek nüfusu birbirine yakındır.
B) Doğum oranı düşmektedir.
C) Genç nüfus yaşlı nüfustan fazladır.
D) Çalışma çağındaki nüfus fazladır.
E) Aritmetik nüfus yoğunluğu fazladır.

3. **Aşağıda verilen köyaltı yerleşmesi ve yapılan ekonomik faaliyet eşleştirmelerinden hangisi <u>yanlıştır</u>?**

A) Yayla - Hayvancılık
B) Divan - Tarım
C) Mezra - Hayvancılık
D) Kom - Tarım
E) Dalyan - Balıkçılık

4. Tunceli, Bingöl ve Hakkari gibi illerde nüfus yoğunluğu Türkiye ortalamasının altındadır.

Bu durumun ortaya çıkmasında aşağıdakilerden hangisi etkili <u>olmamıştır</u>?

A) Yükseltinin fazla olması
B) Doğurganlık oranının fazla olması
C) Ulaşım olanaklarının kısıtlı olması
D) İklimin sert olması
E) Sanayi tesislerinin az olması

5. Makineli tarımın yaygınlaşması, kırsal kesimde büyük ölçüde işgücü fazlalığına neden olmaktadır.

Aşağıdaki yerlerden hangisinde böyle bir durumla karşılaşılması <u>beklenmez</u>?

A) Şanlıurfa
B) Adapazarı
C) Artvin
D) Konya
E) Eskişehir

6. Aşağıda Türkiye'de tarımla uğraşan nüfus oranının yıllara göre değişimi gösterilmiştir.

1970 → % 70
1980 → % 60
1990 → % 55
2005 → % 33
2009 → % 25

Tarımda çalışan nüfus oranının azalması aşağıdakilerden hangisine bağlanabilir?

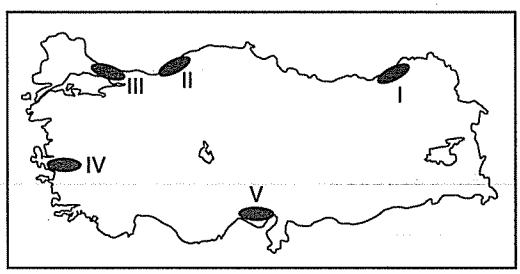
A) Tarım ürünleri ihracatının azalmasına
B) Nadas uygulamasının yaygınlaşmasına
C) Tarım alanlarının küçülmesine
D) Sanayi ve hizmet sektörünün gelişmesine
E) Hayvancılığın ön plana çıkmasına

MURAT YAYINLARI

7. **Türkiye'de doğal nüfus artış hızı yüksek olan bir bölge için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Göç verir.
B) Yerleşim, iklim ve yer şekillerinden çok fazla etkilenmiştir.
C) Erkek nüfus oranı daha fazladır.
D) Aktif nüfus oranı düşüktür.
E) Kalifiye eleman ihtiyacı azdır.

8. Aşağıdaki haritada aritmetik nüfus yoğunluğu fazla olan bazı yöreler gösterilmiştir.

Hangisinde nüfus yoğunluğunun fazla olması dışardan göç alınması ile ilgili değildir?

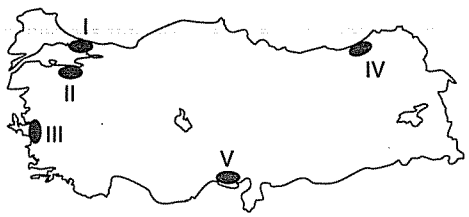
A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Bingöl'de aritmetik nüfus yoğunluğu düşük olduğu halde tarımsal nüfus yoğunluğu yüksektir.

Tarımsal nüfus yoğunluğunun fazla olmasının en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Nüfusun az olması
B) Tarım alanlarının kısıtlı olması
C) Sulamanın yetersiz olması
D) Ürün çeşidinin az olması
E) Topraklarının verimli olması

10. Aşağıdaki haritada Türkiye'de nüfus yoğunluğu fazla olan yerler gösterilmiştir.

Haritadaki numaralı yerlerden hangisinde nüfusun yoğun olmasında etkili olan faktör diğerlerinden farklıdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Çiftlikler, geniş tarım arazisine sahip, tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin yapıldığı sürekli köy altı yerleşmelerindendir.

Buna göre, aşağıdaki yörelerin yer şekilleri özelliği göz önüne alandığında hangisinde çiftliklerin daha yaygın olması beklenir?

A) Tunceli çevresi
B) Konya çevresi
C) Artvin çevresi
D) Kastamonu çevresi
E) Hakkâri çevresi

12. **Aşağıda verilen nüfus özelliklerinden hangisinin gerçekleşmesi Türkiye'nin kalkınmış ülke durumuna gelmesini etkilemez?**

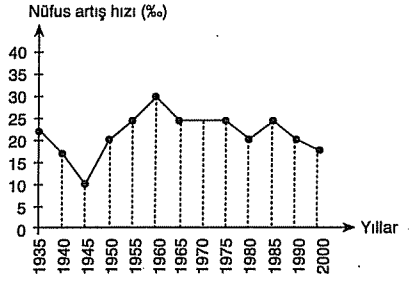
A) Çalışma çağındaki nüfusun çalışıyor durumda olması
B) Nüfus artış hızının düşmesi
C) Eğitim seviyesinin yükselmesi
D) Aritmetik nüfus yoğunluğunun artması
E) Sanayide çalışan nüfus oranının artması

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

13. Aşağıdakilerden hangisi köyden kente göçler sonucunda değişikliğe uğramaz?

A) Köylerdeki erkek nüfus oranı
B) Toplam nüfus
C) Kırsal - kentsel nüfus oranı
D) Kültürel yapı
E) Nüfus dağılışı

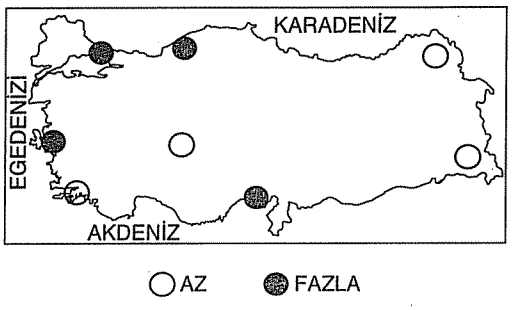
14. Aşağıda verilen grafikte 1935 - 2000 yılları arasında Türkiye'deki nüfus artış oranları verilmiştir.

Buna göre, hangisi grafiğe bakılarak ulaşılabilecek bir sonuç değildir?

A) Nüfus artış hızı 1985'den 2000 yılına azalmıştır.
B) Nüfus artış hızının en yüksek olduğu yıl 1960'dır.
C) Artış hızı hiçbir zaman binde 10'nun altına düşmemiştir.
D) 1965 - 1975 yılları arasında artış hızı değişmemiştir.
E) 1945 yılında Türkiye nüfusu 1940 yılına göre azalmıştır.

15. Aşağıdaki Türkiye haritasında nüfus yoğunluğunun az ve fazla olduğu bazı alanlar gösterilmiştir.

Buna göre haritadaki yerler dikkate alındığında Türkiye'de nüfusun dağılışında aşağıdakilerden hangisinin daha az etkili olduğu söylenebilir?

A) Yer şekillerinin
B) Sıcaklık ortalamasının
C) Ulaşım olanaklarının
D) Sanayi faaliyetlerinin
E) Bitki örtüsünün

16. Aşağıdakilerden hangisi göçler sonucu şehirlerin plansız büyümesinin bir kanıtı olamaz?

A) Sanayi kuruluşlarının kent içinde kalması
B) Kent içi ulaşımın zorlaşması
C) Alt yapı hizmetlerinin yetersiz kalması
D) Gecekondulaşmanın artması
E) Sosyal aktivite merkezlerinin yetersiz kalması

17. Nüfus artışında etkili olan ekonomik etkinlikler kentlere göre farklılık gösterir.

Aşağıda verilen kentlerin hangisinde görülen nüfus artışı Seydişehir'deki nüfus artışıyla aynı nedene bağlanabilir?

A) Çarşamba
B) Turgutlu
C) Beyşehir
D) Elbistan
E) Merzifon

MURAT YAYINLARI

18. Aşağıda bazı sayım yıllarına göre Türkiye nüfusu verilmiştir.

Sayım Yılı	Nüfus
1985	50.664.450
1990	56.664.450
2000	67.830.927
2017	80.810.525

Sadece bu tabloya bakılarak aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

A) 1990 - 2000 yılları arasında nüfus 10 milyondan fazla artmıştır.

B) En fazla artış 2000 - 2017 yılları arasında olmuştur.

C) 1990 yılından 2017 yılına kadar nüfus 20 milyondan fazla artmıştır.

D) Kırsal nüfus giderek azalmıştır.

E) Türkiye nüfusu sürekli artmıştır.

19.
- Sanayileşmenin yetersiz oluşu
- Makineleşmeye bağlı işsizlik
- Erozyona bağlı verimsizlik

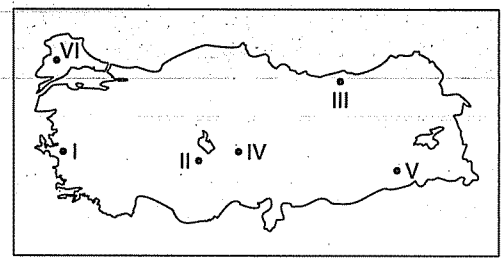
Yukarıda verilenlerden hangileri en çok göç veren yerin Doğu Karadeniz olmasına sebep olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II

C) Yalnız III D) I ve II

E) II ve III

20.

Yukarıdaki yerleşim tiplerinden hangisi hakkında verilen bilgi doğru değildir?

A) I numaralı alanda kentsel yerleşme daha fazladır.

B) II numaralı alan seyrek nüfusludur ve toplu yerleşme görülür.

C) III ve VI numarada yayla yerleşimi yaygındır.

D) IV numarada tüflü kayalarla yapılan meskenler yaygındır.

E) V numarada kerpiç evler görülür.

21.
- Türkiye'de en yaygın görülen köyaltı yerleşmeleridir.
- Daha çok hayvancılık faaliyetlerinin yapıldığı geçici yerleşmelerdir.
- Karadeniz, Doğu Anadolu ve Akdeniz gibi bölgelerde daha çok görülür.

Yukarıda verilen özellikler aşağıdaki köyaltı yerleşmelerinden hangisine aittir?

A) Mahalle

B) Yayla

C) Çiftlik

D) Divan

E) Mezra

MURAT YAYINLARI

1. D Ekonomisinde hayvancılığın önemli yer tuttuğu kent: Ardahan
- Ekonomisinde sanayi faaliyetlerin payının daha fazla olduğu kent: Kocaeli
- Önemli sağlık ve turizm merkezi olan kent: İzmir
- Limanının gelişmesinde doğal geçitlerin etkili olduğu kent: Trabzon'dur.

Konya ile ilgili herhangi bir özellik verilmemiştir.

2. E Nüfus piramitlerinde yüz ölçüm bilgisi olmadığı için nüfus yoğunluğu ile ilgili yorum yapılamaz. Nüfus yoğunluğu nüfusun yüzölçümüne bölünmesiyle bulunur.

3. D Kom, hayvancılık yapılan köyaltı yerleşmesidir. Doğu Anadolu Bölgesi'nde görülmektedir.

4. B Tunceli, Bingöl ve Hakkari gibi illerde nüfus yoğunluğunun az olmasında doğurganlık oranının fazla olması etkili olmamıştır. Verilen illerde iş olanaklarının kısıtlı olması göçe sebep olmaktadır.

5. C Artvin engebeli bir yer olduğu için makineli tarım yapılamaz. Bu nedenle tarımda işgücüne ihtiyaç duyulur.

6. D Kentlerde sanayi ve hizmet sektörünün gelişmesi köyden kente göçe sebep olmuş, bu da tarımla uğraşan nüfus oranını azaltmıştır.

7. C Doğal nüfus artışı, doğum oranının ölüm oranından fazla olmasıdır. Türkiye'de doğum oranının fazla olduğu bölgeler, Doğu Anadolu ve Karadeniz'dir. Bu bölgelere baktığımızda yer şekillerinin engebeli olması, sanayi faaliyetlerini, ulaşımı, tarımı olumsuz etkilemiştir. Bu nedenle bu bölgelere göç verir. Göç veren yerlerde kadın nüfus oranı, erkek nüfus oranından fazladır. Göçün fazla olması aktif nüfus oranını azaltmıştır. Sanayi faaliyetlerinin gelişmemiş olması kalifiye elemana duyulan ihtiyacı da azaltmıştır.

8. A I'de gösterilen yer Doğu Karadeniz kıyılarıdır. Burada nüfus yoğunluğunun fazla olması ekonomik faaliyetlerin iç kısımlara göre daha fazla olmasıdır.

9. B Bingöl'de tarımsal nüfus yoğunluğunun fazla olması tarım alanlarının kısıtlı olmasıyla ilgilidir. Tarımsal nüfus yoğunluğu tarım alanlarının dar olduğu yerlerde fazladır.

10. D IV numaralı yer olarak verilen Doğu Karadeniz kıyılarında nüfus yoğunluğu fazladır. Bunun nedenleri dağların kıyıya paralel ve yakın uzanması ile kıyılarda yapılan balıkçılık ve tarım gibi ekonomik faaliyetlerdir. Diğer yerlerde ise nüfusun yoğun olmasında sanayinin, ulaşımın ve ticaretin gelişmesi daha fazla etkili olmuştur.

11. B Tunceli, Artvin, Kastamonu ve Hakkâri çevrelerinde yer şekilleri engebelidir. Konya çevresinde yer şekilleri sadedir. Buna bağlı olarak çiftliklerin Konya çevresinde daha yaygın olması beklenir.

12. D Türkiye'nin aritmetik nüfus yoğunluğunun artması nüfusunun artması ile ilgidir. Nüfus yoğunluğu kalkınmanın göstergesi olamaz.

MURAT YAYINLARI

13. B Göçler sonucunda köylerdeki nüfus azalır, kentsel nüfus artar, nüfusun dağılışı düzensizleşir, kültürel yapı değişir. Ancak toplam nüfus değişmez.

14. E Grafiğe göre 1945 yılında nüfus artış hızı yaklaşık ‰10 olmuştur. Buna göre nüfus 1940 yılına göre ‰10 civarında artmıştır. Nüfus artış hızının azalması nüfusun azalması anlamına gelmez. Bir önceki yıla göre daha az artış yaşanmış demektir.

15. E Nüfus yoğunluğunun az ya da fazla olmasını etkileyen faktörler:

- Yer şekilleri: Engebenin fazla olduğu alanlarda ulaşım koşulları zor, sanayi faaliyetleri az olduğu için nüfus yoğunluğu azdır.
- Sıcaklık: Ilıman iklimin görüldüğü, sıcaklık ortalamalarının yüksek olduğu yerlerde nüfus yoğunluğu fazladır.
- Ulaşım: Önemli yol kavşağında bulunan ve hinterlandı geniş olan liman kentlerinde nüfus yoğunluğu fazladır.
- Sanayi: Sanayinin geliştiği yerlerde iş imkânları fazla olduğu için nüfus yoğunluğu fazladır.
- Bitki örtüsü: Nüfus dağılışında en az etkili olan faktörlerden biridir.

16. E Göçler sonucunda sanayi kuruluşları kent içerisinde kalır, kentiçi ulaşım zorlaşır, alt yapı hizmetleri yetersiz kalır ve gecekondulaşma artar. Bunlar plansız kentleşmenin sonuçlarıdır. Ancak sosyal aktivite merkezlerinin yetersizliği plansız kentleşme ile ilgili değildir.

17. D Seydişehir'de nüfus artışı madencilik ve sanayiye bağlıdır. Elbistan'da da zengin maden yatakları ve gelişmekte olan sanayi kuruluşları bulunur. Nüfus artışı da buna bağlı olmaktadır. Ancak Çarşamba, Turgutlu, Beyşehir ve Merzifon'daki nüfus artışı tarımsal faaliyetlere bağlıdır.

18. D Tabloda 1985 - 2017 yılları arasındaki nüfus miktarları verilmiştir. Bu yıllar arasındaki nüfus değişimlerine ait bilgiler çıkarabiliriz. Tabloda kırsal nüfus ile ilgili bilgi verilmediğinden kırsal nüfusun azaldığına ya da arttığına ulaşılamaz.

19. A Doğu Karadeniz engebeli yapısından dolayı makineli tarıma uygun değildir. Ayrıca yağışın fazla olması, bitkilerin gür olması erozyonu engeller. Bölgede sanayileşmenin az olması işsizliğe bağlı olarak göç olaylarını artıran bir sebeptir.

20. C III numaralı alan Doğu Karadenizdir ve yaylalar görülür ancak VI numaralı alanın yükselti fazla olmadığı için yaylalar bulunmamaktadır.

21. B Özellikleri verilen köyaltı yerleşmesi yayladır. Daha çok hayvancılığın yapıldığı geçici yerleşim alanlarıdır. Mahalle, divan, çiftlik ve mezra sürekli köyaltı yerleşmeleridir.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

1. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de köyden kente yapılan göçlerin sonuçları arasında yer almaz?**

A) Kırsal kesimde erkek nüfus oranının azalması
B) Kentlerde trafik ve alt yapı sorunlarının yaşanması
C) Kent çevrelerinde verimli tarım alanlarının yerleşmeye açılması
D) Tarımla uğraşan nüfus oranının azalması
E) Bölgeler arası enerji üretim miktarının değişmesi

2. I. Rize, Trabzon ve Giresun illerinin kırsal kesiminde konutlarda yapı malzemesi olarak daha çok ahşap malzeme kullanılır.

II. Eskişehir, Kayseri ve Yozgat illerinin kırsal kesiminde dağların güney yamaçlarında yerleşme yoğunluğu, kuzey yamaçlarından daha fazladır.

Yukarıda verilen durumları ortaya çıkaran etkenler aşağıdakilerden hangisidir?

	I	II
A)	Ormanların geniş yer kaplaması	Sıcaklık ortalamasının daha yüksek olması
B)	Kış mevsiminin ılık geçmesi	Yağış miktarının fazla olması
C)	Dağlık arazilerin yer kaplaması	Yaylacılık faaliyet yerlerinin gelişmesi
D)	Deniz ticaretinin gelişmiş olması	Tahıl tarımının yaygın olarak yapılması
E)	Ekili-dikili arazi oranının az olması	Yaz kuraklığının belirgin olması

3.
- Adana çevresi
- Menteşe yöresi
- Rize çevresi
- Antalya yöresi

Yukarıdaki alanların ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hinterlandın geniş olması
B) Ulaşım ağının gelişmiş olması
C) Mevsimsel göç almaları
D) Tarıma dayalı ekonominin gelişmesi
E) Nüfusların seyrek olması

4.
- Sanayi
- Turizm
- Ormancılık
- Hayvancılık

Yukarıda bazı illerin gelişmesinde etkili olan ekonomik faaliyetler verilmiştir.

Buna göre aşağıdaki illerden hangisinin gelişmesinde etkili olan bir ekonomik faaliyet verilmemiştir?

A) İzmit B) Amasya
C) Kastamonu D) Nevşehir
E) Erzurum

5. I. Alanının küçük, nüfusun fazla olması
II. İş olanaklarının fazla olması
III. Göç alması
IV. Doğum oranının yüksek olması

Yukarıdakilerden hangileri Doğu Karadeniz kıyılarında aritmetik nüfus yoğunluğunun Türkiye ortalamasının üstünde olmasının nedenleri arasında gösterilemez?

A) Yalnız IV B) I ve II C) I ve IV
D) II ve III E) II ve IV

MURAT YAYINLARI

6. Türkiye'de nüfusun tarihsel gelişimi ve sayım dönemlerine göre nüfus hareketleri göz önüne alındığında aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

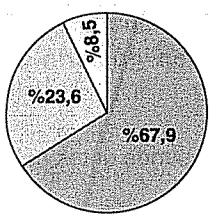
A) Kırsal alanlarda yaşayan nüfus miktarı sayım dönemlerinde sürekli azalmıştır.
B) Sayım dönemlerinin tamamında toplam nüfus miktarı sürekli artmıştır.
C) En düşük nüfus artışı hızı II. Dünya savaşından dolayı 1940-1945 yılları arasındadır.
D) Türkiye'de ilk nüfus sayımı 1927 yılında yapılmıştır.
E) Cumhuriyetin ilk yıllarında kadın, günümüzde ise erkek sayısı toplam nüfus içinde daha fazladır.

7. Kırsal alanlardaki yapıların inşaa edilmesinde kullanılan malzemelerin belirlenmesinde doğal çevre, iklim ve bitkisi önemli bir etkiye sahiptir.

Buna göre, aşağıda verilen kent ve kullanılan yapı malzemesi eşlemesinden hangisi yanlış verilmiştir?

A) Giresun - Ahşap
B) İzmir - Taş
C) Aksaray - Toprak
D) Samsun - Toprak
E) Nevşehir - Taş

8. Aşağıdaki grafikte 2017 yılında Türkiye nüfusunun üç ana yaş grubuna göre dağılımı gösterilmiştir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bu grafikten çıkarılacak bir sonuç değildir?

A) Bağımlı nüfus oranı aktif nüfus oranından azdır.
B) Genç nüfus fazladır.
C) Çalışma çağındaki nüfus fazladır.
D) Tarımsal nüfus yoğunluğu fazladır.
E) En az oran 65 yaş ve üzerindedir.

9. Türkiye'nin nüfusu sürekli olarak artmaktadır.

Aşağıda verilen durumlardan hangisi bu artışa bağlı olarak kesinlikle artış gösterir?

A) Tarımsal nüfus yoğunluğu
B) Aritmetik nüfus yoğunluğu
C) Aktif nüfus oranı
D) Ortalama yaşam süresi
E) Nüfus artış hızı

10. Aşağıda Türkiye'de göç alan yerler ve göç alma nedenleri verilmiştir.

I. İskenderun → Sanayi
II. Ordu → Fındık tarımı
III. Marmaris → Turizm
IV. Zonguldak → Maden
V. Hatay → Pamuk tarımı

Bunlardan hangileri sürekli göç almaya yöneliktir?

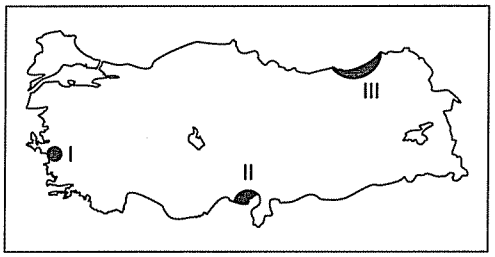
A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve IV
D) II ve IV E) IV ve V

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

11. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'deki iç göçlerin sebeplerinden değildir?

A) Toprakların verimsizleşmesi
B) İşsizliğin artması
C) Kentlerin çekiciliğinin artması
D) Kırsal kesimde konut sıkıntısı yaşanması
E) Tarımda makineleşmenin artması

12.

Yukarıdaki haritada verilen alanlarda nüfus yoğunluğunun fazla olmasında;

I. Tarımsal faaliyetler
II. Ticaretin yoğun olması
III. Yeraltı kaynakları
IV. İklim koşullarının uygun olması

gibi özelliklerden hangileri ortak özellik olarak etkili olmuştur?

A) I ve III B) I ve IV C) II ve IV
D) II ve V E) III ve IV

13. Tarla tarımının da görüldüğü, mahalle yapısında Bolu ve çevresinde yaygın olan sürekli yerleşim alanlarıdır.

Yukarıda tanımı verilen köyaltı yerleşim birimi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Divan B) Oba C) Mezra
D) Yayla E) Çiftlik

14. Aşağıda 2015 yılında Akdeniz Bölgesi'nde yer alan bazı illerin yıllık nüfus artış hızları verilmiştir.

İller	Artış hızı (‰)
Adana	11,24
Antalya	32,40
Burdur	-32,75
Mersin	12,09

I. Nüfusu azalan tek il Burdur'dur.
II. Nüfus miktarı en fazla Antalya'da artmıştır.
III. Artış oranı farkı en fazla Adana ile Burdur illeri arasındadır.

Yukarıdaki verilere göre düşünüldüğünde numaralı durumlardan hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

15. Aşağıdakilerden hangisi köy yerleşmelerinin özelliklerinden biri değildir?

A) Nüfus azdır.
B) Geçici yerleşmelerdir.
C) Ekonomik faaliyet tarım ve hayvancılıktır.
D) Mesken yapımında doğal şartlar etkilidir.
E) İş bölümü belirgin değildir.

16. Bir ekonomik faaliyetin yoğun olarak yapıldığı yer, zamanla o ekonomik faaliyetin bölgesi olarak alınır.

Buna göre, aşağıdaki illerden hangisi ait olmadığı ekonomik faaliyet bölgesi olarak eşleştirilmiştir?

A) Zonguldak - Maden bölgesi
B) Kocaeli - Sanayi bölgesi
C) Edirne - Tarım bölgesi
D) Muğla - Turizm bölgesi
E) Bingöl - Tarım bölgesi

MURAT YAYINLARI

17. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan günümüze kadar geçen sürede aşağıdakilerden hangisine yönelik nüfus politikası uygulanmamıştır?

A) Aile planlamasına
B) Nüfusun artırılmasına
C) Nüfusun niteliğinin iyileştirilmesine
D) Dış göçlerin artırılmasına
E) Nüfus artış hızının düşürülmesine

18. I. Yüzölçümünün genişliği
II. Su kaynaklarının varlığı
III. Yer şekillerinin özelliği
IV. Doğurganlık oranı

Yukarıda verilen durumlardan hangileri kırsal kesimlerde görülen dağınık veya toplu yerleşmelerinin ortaya çıkmasında etkili olan önemli faktörlerdir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve III
D) II ve III
E) III ve IV

19. • Turizm
• Liman
• Sanayi
• Ticaret

Yukarıda verilen dört fonksiyonun da gelişme gösterdiği şehir aşağıdakilerden hangisidir?

A) Adana
B) İzmir
C) İzmit
D) Trabzon
E) Çanakkale

20. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de nüfus artışı sonucunda ortaya çıkacak olumlu sonuçlardan biri değildir?

A) Vergi gelirlerinin artması
B) İç ticaretin canlanması
C) Demografik yatırımların artması
D) İş gücünün artması
E) Askeri gücün artması

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

1. E Bölgelerin enerji tüketim miktarları göçler sonucunda değişir, fakat enerji üretim miktarlarının değişmesi göçlerden kaynaklanmaz.

2. A Karadeniz'de meskenlerde yapı malzemesi olarak ahşap kullanılması ormanların yaygın olmasına bağlıdır. İç Anadolu'da dağların güney yamaçlarında yerleşmelerin daha fazla olması bakı faktörüne bağlı sıcaklık ortalamasının yüksek olmasından kaynaklanır.

3. C Rize ve Adana'da tarım amacıyla, Menteşe ve Antalya yöresinde ise turizm nedeniyle mevsimlik göçler yaşanmaktadır.

4. B Seçeneklerde Amasya kentlerinin gelişmesinde etkili olan bir ekonomik faaliyetler verilmemiştir.
- İzmit'in gelişmesinde sanayi,
- Nevşehir'in gelişmesinde turizm,
- Kastamonu'nun gelişmesinde ormancılık,
- Erzurum'un gelişmesinde hayvancılık faaliyetleri etkili olmuştur.

5. D Doğu Karadeniz kıyılarında nüfus yoğunluğunun fazla olması; doğurganlığın fazla ve yüz ölçümünün küçük olmasıyla ilgilidir. Bu kıyılarda iş olanakları azdır ve dışarıya göç verir.

6. A
- Türkiye'de ilk nüfus sayımı 1927 yılında yapılmıştır.
- Bütün sayım dönemlerine bakıldığında nüfusun sürekli arttığı görülmektedir.
- 1940-1945 yıllarında II. Dünya savaşı nedeniyle nüfus artış hızı azalmıştır.
- 1927'den 1945 yılına kadar kadın nüfus erkek nüfusundan fazla idi. 1945'ten sonra erkek nüfus kadın nüfusunun önüne geçmiştir.
- Kırsal alanda yaşayan nüfus miktarı değil, kırsal nüfus oranı azalmıştır.

7. D Samsun ve çevresinde dört mevsimi yağışlı Karadeniz iklimi etkili olduğu için buralarda toprak yapı malzemesi kullanılmak mümkün değildir. İklim ve bitki örtüsü özellikleri nedeniyle en fazla kullanılan yapı malzemesi ahşaptır.

8. D Grafik, nüfusun yaş gruplarına göre dağılımını göstermektedir. Tarımsal nüfus yoğunluğu bilgisi bu grafikten çıkarılamaz.

9. B Tarımsal nüfus yoğunluğu tarım alanı ve tarımla uğraşan nüfusla, aktif nüfus oranı ve ortalama yaşam süresi gelişmişlikle, nüfus artış hızı doğurganlıkla ilgilidir. Bu özellikler sürekli artış göstermeyebilir. Oysa Türkiye'de nüfus sürekli arttığı için aritmetik nüfus yoğunluğu da sürekli artmaktadır. Yüz ölçümü değişmediği için aritmetik nüfus yoğunluğu, sürekli artış gösterir.

10. C İskenderun'daki sanayi faaliyetleri ile Zonguldak'taki maden çıkarımı kalıcı göç almaya yöneliktir. Tarım ve turizm mevsimlik göçe sebep olur.

11. D İç göçler genelde işsizlik, tarımda makineleşme eğitim, sağlık hizmetlerinin yetersizliği, doğal afetler gibi nedenlerle yapılmaktadır. Kırsal kesimde konut sıkıntısı iç göç sebebi değildir.

MURAT YAYINLARI

12. B Haritada gösterilen yerlerin ortak özelliği tarımsal faaliyetlerin olması ve iklim koşullarının uygun olmasına bağlı olarak yoğun nüfuslanmış olmalarıdır.

13. A Tanımı yapılan köyaltı yerleşim birimi divandır. Batı Karadeniz'de yaygın olan divanda tarım ön plandadır.

14. A Verilen bilgiler iller ve nüfus artış hızlarıdır. Buna göre;

- Nüfus artış hızı –32,75 olan Burdur'da nüfusun azaldığına ulaşabiliriz.
- Nüfus artış hızı en fazla olan il Antalya (32,40), en az olan il Burdur (–32,75) olduğu için artış oranı farkının en fazla olduğu iller Antalya ve Burdur'dur. Bu nedenle II numaralı bilgiye ulaşamayız.
- Nüfus miktarı ile ilgili bilgi bulunmadığı için nüfusu en çok artan ilin Antalya olduğu bilgisine ulaşamayız.

15. B Kırsal yerleşme birimlerinden biri olan köy yerleşmeleri geçici değil kalıcıdır.

16. E Zonguldak, taş kömürünün varlığı nedeniyle maden bölgesi, Kocaeli sanayi faaliyetleri yoğun olduğu için sanayi bölgesi, Edirne, ayçiçeği ve çeltik tarımının yoğun yetiştirilmesi nedeni ile tarım bölgesi, Muğla, ekonomisinde deniz turizmi daha fazla yer tuttuğu için turizm bölgesi olarak anılabilir. Bingöl'de ise yer şekillerinin engebeli ve karasal iklim koşullarının etkili olmasından dolayı tarım yoğun bir şekilde yapılamaz. Bu nedenle Bingöl için tarım bölgesi ifadesi kullanılamaz.

17. D Dış göçlerin artırılmasına yönelik politika uygulanmamıştır. Nüfus artış hızının yüksek olduğu dönemlerde azaltmaya yönelik, eğitim seviyesini artırmaya yönelik birçok nüfus politikası uygulanmıştır.

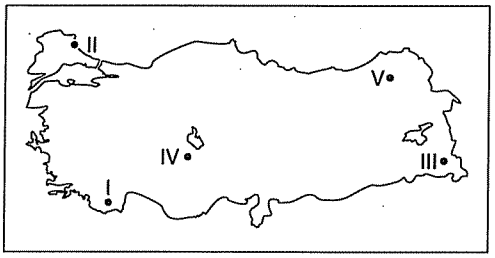
18. D Yer şekillerinin engebeli ve sade olması tarım alanlarının geniş veya dar olmasını sağlarken, yağışın az veya fazla olması su kaynaklarını yaygın oluş olmamasını belirleyerek dağınık veya toplu yerleşmelerin ortaya çıkmasında önemli derecede etkili olmuşlardır.

19. B Turizm, liman, sanayi ve ticaret fonksiyonlarının dördünün gelişme gösterdiği şehir İzmir'dir. İzmir, fonksiyonel özelliklerin çeşitlilik gösterdiği kentlerden biridir.

20. C Demografik yatırım nüfusun temel ihtiyaçlarına yönelik yatırımlardır. Sürekli aynı alana yatırım yapılması diğer alanlarda gelişmişliği olumsuz etkileyecektir.

MURAT YAYINLARI

1.

- İklim ve yerşekillerinin elverişsiz olması
- Ulaşımın zor olması
- Önemli yerleşim merkezlerine uzaklık

Yukarıda, haritada işaretli alanların hangisinin seyrek nüfuslu olma sebebi verilmiştir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2. **Dağınık kırsal yerleşmenin yaygın olduğu yerlerde aşağıdaki özelliklerden hangisi görülmez?**

A) Makineli tarım zordur.
B) Tarımsal nüfus yoğunluğu fazladır.
C) Su kaynakları fazladır.
D) Ulaşım zorlukları yaşanır.
E) Tarım alanları geniştir.

3. Bir kentin gelişmişlik düzeyini nüfusun iş kollarına dağılışı göstermektedir.

Aşağıdaki illerin hangisinde çalışan nüfus daha farklı bir sektörde yoğun olarak çalışmaktadır?

A) Zonguldak
B) Bursa
C) Kırıkkale
D) Rize
E) Batman

4. **Türkiye'de köy ve kent yerleşmelerinin ayrımında;**

I. ekonomik faaliyetlerin niteliği,
II. genç - yaşlı sayısı,
III. özel konum,
IV. nüfus miktarı,
V. tarım alanları oranı,

gibi özelliklerden hangileri esas alınmıştır?

A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve IV
D) I, IV ve V
E) II, III ve IV

5. Gaziantep'te nüfusun bölgedeki diğer illere göre daha fazla olmasında;

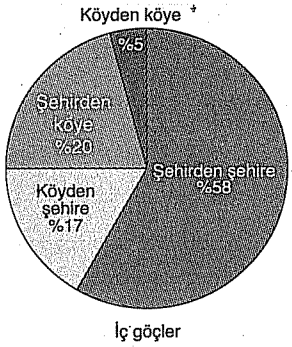
I. Ticaretin gelişmiş olması
II. Sanayinin varlığı
III. Akdeniz ikliminin görülmesi
IV. Ulaşımda önemli kavşak noktası olması

durumlarından hangileri daha fazla etkili olmuştur?

A) Yalnız I
B) Yalnız IV
C) II ve III
D) I, II ve III
E) I, II ve IV

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

6. Aşağıdaki grafikte, 2000 yılında Türkiye'de yaşanan iç göçlerin yerleşim yerlerine göre oranları verilmiştir.

Buna göre, grafikten aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

A) Türkiye'de şehirden şehire göç edenlerin sayısı, diğerlerinin toplamından fazladır.

B) Şehirden köye göç edenlerin sayısı, köyden şehire göç edenlerin sayısından fazladır.

C) Kırsal kesimden olan göçler, şehirlerden yapılan göçlerin yarısından daha azdır.

D) Türkiye'de en fazla köyden şehire göçe katılanlar vardır.

E) Köyden köye göç edenler iç göçe katılanlar içinde en küçük kesimi oluşturmaktadır.

7. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de nüfus dağılışı üzerinde daha az etkilidir?**

A) İklim

B) Sanayi

C) Bitki örtüsü

D) Yerşekilleri

E) Su kaynakları

8. **Aşağıdaki illerin hangi ikisinde yıl içinde aritmetik nüfus yoğunluklarında görülen değişme daha fazladır?**

A) Mersin - Karaman

B) Antalya - Muğla

C) İzmir - Karabük

D) Aydın - İzmit

E) Adana - Zonguldak

9. Fizyolojik nüfus yoğunluğu, toplam nüfusun ekili-dikili alanlara bölünmesi ile bulunur.

Buna göre "Türkiye'de son yıllarda fizyolojik nüfus yoğunluğu artmaktadır" **yargısını;**

I. Nüfus miktarı giderek artmıştır.

II. Tarım alanları yerleşimlerin artmasına bağlı olarak daralmıştır.

III. Tarımsal çeşitlilik sulamanın gelişmesine bağlı olarak artmıştır.

gibi gelişmelerden hangileri desteklemektedir?

A) I ve II

B) I ve III

C) II ve III

D) II ve IV

E) III ve IV

10. **Türkiye'de 1980-2016 yılları arası kadın ve erkek nüfusun yüzde olarak paylarının gösterildiği bir grafikten aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?**

A) Yıllara göre hangi cinsiyete göre nüfusun daha fazla olduğu

B) 1980-2016 yılları arasında erkek nüfusun kaç kişi arttığı

C) Yıllara göre hangi cinsiyete oransal azalış olduğu

D) Yıllar içinde cinsiyete göre nüfus oranlarının eşitlenip eşitlenmediği

E) Hangi yıllar arasında hangi cinsiyet oranın daha yüksek olduğu

MURAT YAYINLARI

11. 1990'lı yıllara kadar Türkiye'de birincil ekonomik faaliyet ürünleri daha baskın durumdayken günümüzde ikincil ve üçüncül ekonomik faaliyetler daha fazla gelişmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki değişimin ortaya çıkardığı sonuçlardan biri değildir?

A) Enerji tüketiminin artması
B) Ortalama yaşam süresinin uzaması
C) Nüfus artış hızının düşmesi
D) Kentleşme oranının artması
E) Maden ihracatının artması

12. Nüfus projeksiyonları ile; doğum, ölüm ve göç hareketlerinin ilerdeki eğilimleri ile ilgili varsayımlara dayanarak nüfusun gelecekteki durumu hakkında tahminler yapılabilir. 2045-2050 döneminde Türkiye'nin nüfus artış hızının yüzde 1,3'ten yüzde 0,2 düşmesi, ortanca yaşın 28,9'dan 40,2'ye yükselmesi, ortalama yaşam süresinin 74,6'dan 78,5'e yükselmesi beklenmektedir.

Buna göre Türkiye'nin yaş piramidindeki bu değişimi göz önüne alındığında gelecekte Türkiye'nin öncelikle hangi yaş aralığına ilişkin daha fazla sosyal ve ekonomik politikalar üretmesi gerekiyor?

A) 65 yaş ve üstü
B) 15-25 yaş aralığında
C) 25-65 yaş aralığında
D) 15-65 yaş aralığına
E) 0-14 yaş aralığına

13. I. Çalışan nüfusun yaş ortalamasının düşük olması
II. Doğurganlık oranının fazla olması
III. Erkek nüfusun kadın nüfustan fazla olması

Yukarıdakilerden hangisi Türkiye nüfusunun genç olduğunu kanıtlamaz?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

14. Aşağıdaki kentlerden hangisinde ekonomik fonksiyon çeşitliliği diğerlerine göre daha fazladır?

A) Trabzon
B) Bursa
C) Ankara
D) Antalya
E) Kocaeli

15. Türkiye nüfusu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Kırsal kesimde doğurganlık oranı yüksektir.
B) Bölgeler arası nüfus dağılışı düzensizdir.
C) Sanayide çalışan erkek sayısı kadın sayısından fazladır.
D) Nüfus artış hızında sürekli artış olmaktadır.
E) Kadın-erkek nüfus oranları birbirine yakındır.

16. Gecekondulaşma, sağlık hizmetlerinin yetersiz kalması, hava, su ve gürültü kirliliği, trafik ve sosyal sorunlar Türkiye'de kentleşme sürecinde yaşanan sorunlara örnek olarak verilebilir.

Buna göre, aşağıda verilen kentlerden hangisinde yukarıdaki sorunların yoğun olarak yaşandığı söylenemez?

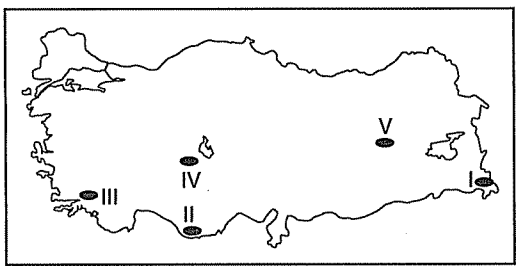
A) İstanbul B) Adana
C) Bursa D) Edirne
E) İzmir

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

17. **Aşağıda verilen kent ve fonksiyon eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?**

A) Muğla - Tarım
B) Elazığ - Madencilik
C) Kocaeli - Sanayi
D) Antalya - Turizm
E) Iğdır - Tarım

18.

Yukarıdaki haritada işaretli alanların hangisinin az nüfuslanmasının nedeni diğerlerinden farklıdır?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

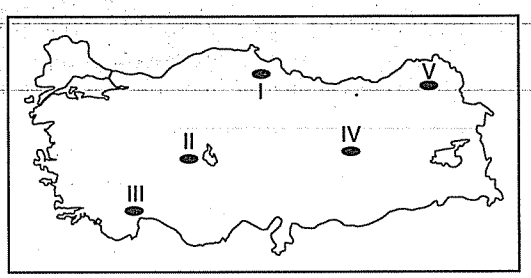
19. **Türkiye'de;**

- İşsizlik oranının fazla olması
- Dış ticaret açığının olması
- Kalkınma hızının düşük olması

gibi sorunların temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ulaşım zorlukları
B) Nüfus dağılımındaki dengesizlik
C) Yükselti ve engebenin fazla olması
D) Yer altı kaynaklarının yetersiz olması
E) Hızlı nüfus artışı

20.

Yukarıdaki haritada işaretli yörelerin iklim özellikleri düşünüldüğünde yaylacılık faaliyeti hangisinde daha uzun süre yapılması beklenir?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

21. Taşeli Platosu'nda yoğunluğunun az olmasında,

I. Karstik yapının yaygın olması
II. Tarıma elverişli arazinin az olması
III. Yaz mevsiminin kurak geçmesi
IV. Tektonik hareketlerin az olması

gibi nedenlerden hangileri daha fazla etkili olmuştur?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) III ve IV E) I, III ve IV

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

1. **C** Verilen özelliklerden hepsine sahip olan alan III numara ile gösterilen Hakkari Yöresi'dir. Hem engebenin fazla olması hem de iklim koşullarının elverişsizliği göç vermesine de sebep olmuştur.

2. **E** Dağınık yerleşmeler engebeli alanlarda görülür. Bu nedenle tarım alanları dar ve parçalıdır.

3. **D** Zonguldak, Bursa, Kırıkkale ve Batman'da nüfus daha çok sanayi sektöründe çalışmaktayken Rize'de tarım sektöründe çalışmaktadır.

4. **C** Türkiye'de kent ve köy yerleşmelerinin ayrımında ekonomik faaliyetlerin niteliği (tarım, sanayi gibi) ile nüfus miktarı (10.000 fazla ise kent) etkili olmuştur.

5. **E** Gaziantep'in ulaşımının kolay olması önemli bir ticaret ve sanayi kenti olması bölgedeki diğer illere göre daha kalabalık olmasına sebep olmuştur.

6. **D** Grafiğe bakıldığında Türkiye'de en fazla şehirden şehire göçlerin yapıldığı görülmektedir. %58'lik bir oranla şehirden şehire göçler yaşanmaktadır.

7. **C** Türkiye'de iklim, yerşekilleri su kaynakları gibi doğal faktörler tarım, sanayi gibi beşeri faktörler nüfus dağılışında belirgin etkiye sahiptir. Bitki örtüsü nüfus dağılışını az etkilemektedir.

8. **B** Antalya ve Muğla turizm nedeniyle yaz mevsiminde mevsimlik göç aldıkları için yıl içinde aritmetik nüfus yoğunlukları değişmektedir.

9. **A** Bir yerin fizyolojik nüfus yoğunluğu nüfus miktarı ve tarım alanlarına bağlı olarak artar ya da azalır. Bu nedenle nüfusun artması ya da tarım alanlarının artması ya da tarım alanlarının daralması fizyolojik nüfus yoğunluğunu artırır.

10. **B** Türkiye'de 1980-2016 yılları arası kadın ve erkek nüfusun yüzde olarak verildiği grafiğe bakarak:
    - Yıllara göre hangi cinsiyete göre nüfusun fazla olduğunu çıkarabiliriz.
    - Yıllara göre hangi cinsiyette oransal azalış olduğunu yüzdelikler verildiği için çıkarabiliriz.
    - Yıllar içinde cinsiyete göre nüfus oranlarının eşitlenip eşitlenmediğini çıkarabiliriz.
    - Hangi yıllar arasında hangi cinsiyet oranının daha yüksek olduğunu çıkarabiliriz. Yüzde olarak fazla olan nüfus oranının fazla olduğunu söyleyebiliriz.
    - 1980-2016 yılları arasında erkek nüfusun kaç kişi arttığına ulaşamayız. Çünkü bize verilen bilgiler yüzde olarak ifade edilmiştir. Nüfus sayısı ile ilgili bilgi olmadığı için erkek nüfusun kaç kişi arttığını bilemeyiz.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

11. E

- Birincil ekonomik faaliyetler: Tarım, hayvancılık, madencilik, ormancılık, balıkçılık
- İkincil ekonomik faaliyetler: Sanayi, inşaat
- Üçüncü ekonomik faaliyetler: Hizmet sektörüdür.

İkincil ve üçüncül ekonomik faaliyetlerin gelişmesi, sanayi ve hizmet sektörünün gelişmesidir. Bu durum enerji tüketimi ile kentleşmenin artmasını, ortalama yaşam süresinin uzamasını ve nüfus artış hızının düşmesini sağlar. Sanayinin gelişmesi, ham maddeye duyulan ihtiyacı artıracak bir durumdur. Bu nedenle maden ihracatı artmaz, tam tersi işlenecek maddeye duyulan gereksinim artacağı için azalır.

12. A 2045-2050 yıllarında nüfus artış hızının azalması, yaşam süresinin uzaması yaşlı nüfusun (65 yaş ve üstü) artması anlamına gelmektedir. Özellikle yaşlı nüfusun (65 yaş ve üstü) artmasıyla devletin bu yaş grubuna ilişkin barınma, sağlık ve diğer yaşamsal ihtiyaçlarını karşılamak gibi ekonomik ve sosyal politikalar üretmesi gerekiyor.

13. C 1950'li yıllardan sonra erkek nüfusun kadın nüfustan fazla olması doğumlarla ortaya çıkan bir durumdur. Genç nüfuslu olduğunun kanıtı değildir.

14. B Bursa'da tarım, sanayi, ticaret, turizm, ulaşım fonksiyonlarının hepsi birden gelişmiştir.

15. D 1927 yılından 2009 yılına kadar nüfus artış hızında dalgalanmalar olmuştur. Türkiye'nin nüfusu sürekli artmış fakat artış hızı bazı dönemlerde azalma yaşamıştır.

16. D Verilen şehirler içinde Edirne'de kentleşme sürecinde yaşanan sorunlar diğerlerine göre daha azdır. İstanbul, Adana, Bursa ve İzmir yoğun göç alan kentler olduğu için buralarda kentleşme sorunları daha fazla yaşanır.

17. A Muğla ili daha çok turizm etkinliklerinin yapıldığı bir yerdir. Engebeli yapısı nedeniyle tarıma çok fazla elverişli değildir.

18. D IV numara ile gösterilen Tuz Gölü çevresinde nüfusun az olmasının nedeni kuraklıktır. Diğer yerlerde nüfusun az olmasının en önemli nedeni ise yerşekillerinin engebeli olmasıdır.

19. E Verilenler hızlı nüfus artışı sonucu ortaya çıkan durumlardır. Nüfus artışının fazla olması işsizliğe sebep olmaktadır. Tüketimin artması ithalatı artırmakta ve dış ticaret açığı fazlalaşmaktadır.

20. C İklim koşullarından dolayı yaz mevsiminin en erken başlayıp en geç bittiği yer III ile gösterilen Antalya yöresidir. Bu yüzden yaylacılık en uzun orada yapılır.

21. A Akdeniz Bölgesi'nde yer alan Taşeli Platosu'nda tarım için elverişsiz olan karstik arazinin yaygın olması buradaki nüfus yoğunluğunun az olmasının en önemli nedenidir.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

1. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'deki tarımsal faaliyetler için <u>söylenemez</u>?**

A) Ekili-dikili alanların büyük bir kısmı tahıl tarımına ayrılmıştır.
B) Nadas uygulaması daha çok iç bölgelerde yapılmaktadır.
C) Tarımla uğraşan nüfusun azalması tarım alanlarının azalmasına bağlıdır.
D) Tarım ürünleri ihracatında meyvelerin payı daha yüksektir.
E) Sulamanın yaygınlaşmasıyla mısır, pamuk gibi ürünlerin üretim alanları genişlemiştir.

2. I. Seracılık
II. Kümes hayvancılığı
III. Fındık tarımı
IV. Tahıl tarımı
V. Zeytin tarımı

Yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk ve kar yağışlı geçen bir yörede yukarıdaki ekonomik faaliyetlerden hangilerinin yapılması <u>zordur</u>?

A) I ve V B) II ve III C) I, II ve V
D) I, III ve V E) III, IV ve V

3. I. Tahıl tarımının yaygın olması
II. Tarım alanlarının geniş olması
III. Sulamanın yetersiz olması

Yukarıdakilerden hangileri Konya'da nadasa ayrılan toprakların fazla olmasına yol açan etkenlerden biri <u>değildir</u>?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

4. Türkiye'de tütün, haşhaş, pirinç, kenevir gibi ürünlerin üretim alanları sınırlıdır.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) İhracatlarının az olması
B) Devlet kontrolünde olması
C) Tüketimlerinin az olması
D) İklim seçiciliğinin fazla olması
E) Üretimlerinin maliyetli olması

5. Nadas, tarlanın sürüldükten sonra bir yada bir kaç yıl dinlenmeye bırakılması şeklinde yapılan bir tarım yöntemidir. Türkiye'de tarım topraklarının bir kısmı her yıl nadasa bırakılır.

Aşağıdaki önlemlerden hangisinin alınması nadas uygulamasının azalmasında etkili <u>olamaz</u>?

A) Nöbetleşe ekimin yaygınlaştırılması
B) Sulama olanaklarının artırılması
C) Tohum ıslahının yapılması
D) Makine kullanımının yaygınlaştırılması
E) Gübre kullanımının artırılması

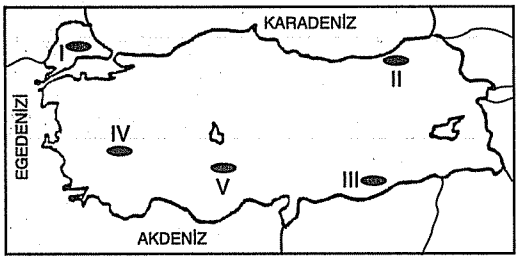
6. Bir yerdeki ekili-dikili alanların oranı daha çok yer şekillerine bağlıdır. Engebeli alanlarda ekili-dikili arazi oranı daha azdır.

Buna göre aşağıdaki illerin hangisinde ekili-dikili alan oranının diğerlerine göre <u>daha fazla</u> olması beklenir?

A) Artvin B) Muğla
C) Balıkesir D) Hakkari
E) Sivas

MURAT YAYINLARI

7. Tarımda sulama, hem tarımsal verimliliği hem de tarım ürünü çeşitliliğini artırır.

Yukarıdaki haritada işaretli alanların hangisinde sulamanın yaygınlaştırılmasıyla tarımsal verimlilikte çok fazla değişim yaşanmaz?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. **Aşağıda verilen kentlerden hangisinde şeker pancarı üretimi yapılmamaktadır?**

A) Uşak
B) Artvin
C) Konya
D) Gaziantep
E) Erzurum

9. **Türkiye'de tarımsal verimin kıyıya yakın ovalar ve deltalarda daha yüksek olmasında;**

I. Makineli tarıma uygun olmaları
II. Elverişli iklim koşulları
III. Alüvyal topraklar

faktörlerinden hangileri daha çok etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

10. **Türkiye'de seracılığın yaygınlaşmasıyla aşağıdakilerden hangisine olan talep azalacaktır?**

A) Su ürünlerine
B) Et ürünlerine
C) Konserveye
D) Süt ürünlerine
E) Yağlı tohumlara

11. Bölgelerin sınıflandırılması farklı ölçütler göz önünde bulundurularak yapılır. Bu sınıflandırmalar daha çok tarım bölgesi, turizm bölgesi, dağlık bölge, sanayi ve iklim bölgesi şeklindedir.

Buna göre ekonomik faaliyetlerin dağılışına bağlı olarak yapılan bir sınıflandırmada aşağıdakilerden hangisi diğerlerinden farklı bir bölgede yer alır?

A) Ereğli-Karabük çevresi
B) İzmir-Manisa çevresi
C) İzmit-Sakarya çevresi
D) Rize-Giresun çevresi
E) İskenderun ve çevresi

12. I. Üzüm
II. Şekerpancarı
III. Pirinç
IV. Fındık
V. Haşhaş

Türkiye'de yukarıda verilen ürünlerden hangilerinin ekim alanı diğerlerinden daha geniştir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

MURAT YAYINLARI

13. Konya ve Erzurum hayvancılık faaliyetlerinin yoğun olarak yapıldığı yerlerdir. Konya'da sağılan hayvan sayısı Erzurum'dan fazla olmasına rağmen Erzurum'da süt üretimi daha fazladır.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yetiştirilen hayvan türünün farklı olması
B) Süt sağım zamanlarının farklı olması
C) Erzurum'da mera hayvancılığının gelişmiş olması
D) Konya'da sağım işlerinin basit teknolojiyle yapılması
E) Erzurum'da tüketimin daha çok olması

14. Türkiye'deki hayvancılık faaliyeti ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Türkiye'de hayvan sayısı fazla olmasına rağmen hayvansal verim düşüktür.
B) Türkiye'de iklim ve bitki örtüsü çeşitliliği hayvan türlerini de çeşitlendirmiştir.
C) Türkiye'de çayırlar geniş alan kapladığından küçükbaş hayvancılık daha yaygındır.
D) Engebeli alanlarda tarımsal faaliyetlerde hayvan gücünden yararlanılmaktadır.
E) Büyük şehirlerin çevresinde et ve süt ihtiyacını karşılamak için besi ve ahır hayvancılığı gelişmiştir.

15. I. Yağışın az olduğu yıllarda verimin düşmesi
II. Hayvan sayısının fazla olması
III. Hayvansal veriminin yüksek olması
IV. Yem tüketiminin fazla olması
V. Hayvancılıkla uğraşan insan sayısının fazla olması

Yukarıdakilerden hangileri bir yörede ahır hayvancılığının yapıldığına kanıt olarak gösterilebilir?

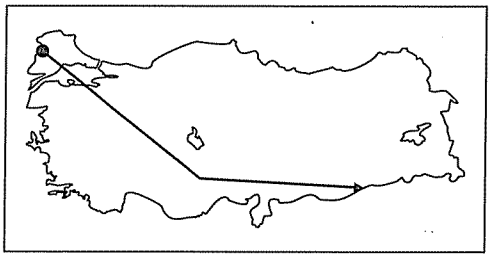
A) I ve II B) I ve III C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

16. Sıcaklığın düşmesine bağlı olarak belli bir yükseltiden sonra tarımsal faaliyetler yapılamaz. Bu sınıra tarımın yükselti sınırı denir.

Buna göre aşağıdaki yerlerden hangisinde tarımın yükselti sınırı daha yüksektir?

A) Bursa
B) Ankara
C) Afyonkarahisar
D) Malatya
E) Antalya

17.

Türkiye iklim çeşitliliğine bağlı olarak çok çeşitli tarım ürünlerinin aynı anda yetiştirildiği bir ülkedir.

Buna göre yukarıdaki ok yönünde gidildiğinde sırasıyla aşağıdaki tarım ürünlerinden hangilerinin daha çok yetiştirildiği görülür?

A) Pirinç, pamuk, buğday, mercimek
B) Pirinç, zeytin, buğday, pamuk
C) Ayçiçeği, zeytin, mısır, turunçgiller
D) Zeytin, pamuk, arpa, mercimek
E) Pirinç, ayçiçeği, zeytin, mısır

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

18.

Karadeniz	%27
Akdeniz	%22
Ege	%17
Marmara	%13
Doğu Anadolu	%11
İç Anadolu	%7
Güneydoğu Anadolu	%3

Yukarıdaki tabloda Türkiye'de ormanların coğrafi bölgelere dağılımı yüzde olarak gösterilmiştir.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Ormanların yaklaşık yarısı Karadeniz ve Akdeniz bölgelerindedir.
B) Orman yönünden en fakir bölge Güneydoğu Anadolu'dur.
C) Ormanların yaklaşık % 80'si kıyı, % 20 si iç bölgelerdedir.
D) Orman alt sınırı en düşük bölge Karadeniz'dir.
E) İç bölgelerin toplam orman oranı Karadeniz'den azdır.

19. Doğu Karadeniz kıyı kesimi için aşağıda verilen özelliklerinden hangisi diğer dördünün nedenidir?

A) Nadasa ayrılan toprakların az olması
B) Buğday ve pamuk üretiminin yapılamaması
C) Sulama ihtiyacının az olması
D) Her mevsimin yağışlı geçmesi
E) Çay ve fındık tarımının gelişmesi

MURAT YAYINLARI

20. Türkiye'de yapılan hayvancılık faaliyetleri üzerinde doğal koşulların etkisi fazladır.

Buna göre, aşağıda verilen şehir ve o şehirde yapılan hayvancılık faaliyetlerinin hangisinde doğal koşulların etkisi yoktur?

A) Kars → Büyükbaş hayvancılık
B) Trabzon → Balıkçılık
C) Bursa → İpek böcekciliği
D) Konya → Küçükbaş hayvancılık
E) Bolu → Kümes hayvancılığı

21. Türkiye'de balık tüketiminin artması ile bazı iş kollarında gelişmeler görülmüştür.

Aşağıdakilerden hangisi bu duruma bağlı olarak gelişmesi beklenen sektörlerden biri değildir?

A) Kültür balıkçılığı
B) Soğutuculu taşımacılık
C) Deniz turizmi
D) Konserve
E) Ambalajlama

MURAT YAYINLARI

22. Verimli tarım alanlarına sahip şehirlerde yaşanan plansız ve hızlı sanayileşme, yerleşme dokuları ve tarım arazileri üzerinde olumsuz etkiler yaratmıştır.

Yukarıda sözü edilen duruma aşağıda verilen şehirlerden hangisinde daha belirgin olarak rastlanmaktadır?

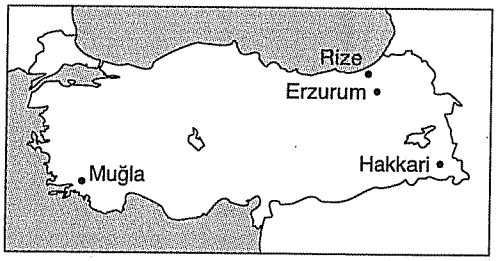
A) Bursa
B) Edirne
C) Rize
D) Şanlıurfa
E) Çanakkale

23. Türkiye'de et ve süt üretimi düşük olmasına rağmen koyun sayısı sığırdan daha fazladır.

Bu duruma yol açan etken aşağıdakilerden hangisidir?

A) Koyun üretiminin daha kolay olması
B) Koyun etinin tercih edilmesi
C) Yünlü dokuma sanayisinin gelişmiş olması
D) Doğal koşulların koyun üretimine uygun olması
E) Koyun ürünleri ihracatının fazla olması

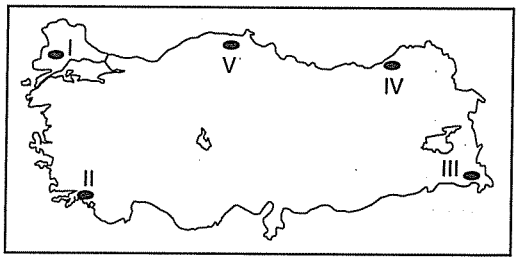
24.

Yukarıdaki haritada verilen kentleri iklim ve bitki örtüleri düşünüldüğünde aşağıdaki hayvancılık faaliyetlerinden hangisi bu kentlerin hepsinde daha fazla yapılır?

A) İpek böcekçiliği
B) Büyükbaş hayvancılık
C) Kümes hayvancılığı
D) Arıcılık
E) Küçükbaş hayvancılık

25. Bir yörede makineli tarım yapmak o yöredeki yerşekillerine bağlıdır.

Buna göre aşağıdaki haritada gösterilen yerlerin hangisinde makineli tarımın daha yaygın olarak yapılması beklenir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

26. Aşağıdakilerden hangisi doğru arazi kullanımına örnek değildir?

A) Dağlık alanlardaki bazı arazilerin maden çıkarma ve işletme amacıyla kullanılması
B) Kar kalınlığının fazla ve topoğrafik şartların uygun olduğu bazı dağlık alanların kış sporları amacıyla kullanılması
C) İç Anadolu platolarının tarım ve hayvancılık için kullanılması
D) Bursa ve Adapazarı ovalarında sanayi tesislerinin yoğun olması
E) Doğu Anadolu'da engebeli araziler üzerinde bulunan akarsulardan hidroelektrik üretimi amacıyla yararlanılması

MURAT YAYINLARI

27.

Turunçgiller	2012	2013
Portakal	1.661.111	1.781.259
Mandalina	874.832	942.226
Limon	710.211	726.283
Greyfurt	226.738	228.799
Turunç	2.132	2.592

Yukarıdaki tabloda Türkiye'de 2012-2013 yıllarındaki turunçgil üretim miktarları verilmiştir.

Grafikteki bilgilere bakılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Verilen yıllarda en fazla üretim portakalda olmuştur.
B) Ekim alanı en dar olan ürün greyfurttur.
C) Turunçgil üretiminde en fazla pay Akdeniz Bölgesi'ne aittir.
D) Verimin en fazla olduğu ürün mandalinadır.
E) Turunçgil üretimindeki artışın nedeni sulamanın gelişmesidir.

28. I. Şekerpancarı
II. Zeytin
III. Haşhaş
IV. Ayçiçeği

Türkiye'de sulama olanakları geliştirilse dahi yukarıdaki ürünlerden hangileri her bölgede yetiştirilemez?

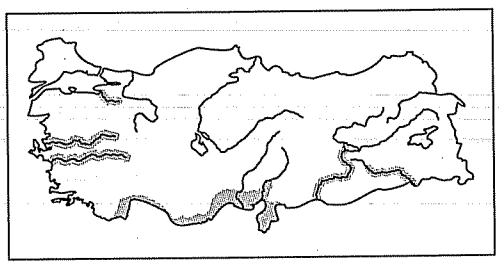
A) Yalnız II
B) Yalnız IV
C) II ve III
D) III ve IV
E) I, II ve III

29. I. Tarımda sulamaya ihtiyaç duyulması
II. Makineli tarımın yaygın olması
III. Tarımsal nüfus yoğunluklarının az olması
IV. Yılda birden fazla ürün alınması

Yukarıdakilerden hangileri Çukurova ile Bafra ovalarının ortak özelliklerindendir?

A) Yalnız II
B) Yalnız IV
C) I ve II
D) II ve III
E) III ve IV

30. Aşağıdaki haritada Türkiye'deki pamuk üretim alanlarının bir kısmı gösterilmiştir.

Üretim alanları dikkate alındığında pamuğun yetişme koşulları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Kış ılıklığı ister.
B) Sulama isteği fazladır.
C) Olgunlaşma döneminde kuraklık ister.
D) Yaz sıcaklığının yüksek olması gerekir.
E) Güneşleme isteği fazladır.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

1. C Türkiye'de tarımla uğraşan nüfusun azalması tarım dışı sektörlerin gelişmesine ve bazı yörelerde makineli tarımın yaygınlaşmasına bağlıdır. Tarım alanlarının azalması, tarımla uğraşan nüfusu etkilememiştir.

2. D Kümes hayvancılığı kapalı mekanlarda yapıldığından, tahıl tarımı da karasal iklime uyum sağladığı için verilen iklim şartlarından etkilenmez. Zeytin, fındık tarımı ve seracılığın yapılabilmesi için kış mevsiminin ılık geçmesi gerekir. Bu nedenle kışların soğuk geçmesinden olumsuz etkilenirler.

3. C Türkiye'de nadasa ayrılan toprakların fazla olmasının en önemli sebebi sulamanın yetersiz olmasıdır. Bu nedenle Konya'da nadas yaygındır. Tahıl tarımının yapılması ve tarım alanlarının genişliği nadası etkilemez.

4. B Verilen ürünler devlet kontrolünde olduğu için heryerde tarımı yapılmaz. Tütün, kalitesini korumak için haşhaş ve kenevir uyuşturucu yapımında kullanıldığı için, pirinç hastalığa sebep olduğu için devlet kontrolündedir.

5. D Tarımda makine kullanımının artırılması nadası azaltacak bir önlem değildir. Nadasın azalabilmesi için yapılması gereken en önemli çalışma sulamanın geliştirilmesidir.

6. C Ekili - dikili alan oranını belirleyen faktör yerşekilleridir. Verilen iller içinde yer şekilleri en sade olan Balıkesir'dir. Bu nedenle ekili dikili alan oranı fazladır. Yerşekillerinin engebeli olduğu Muğla, Artvin, Hakkari ve Sivas'ta ekili-dikili arazi oranı azdır.

7. B Haritada II numara ile gösterilen Doğu Karadeniz kıyıları her mevsim yeterli miktarda yağış aldığı için tarımda sulamaya ihtiyaç duyulmaz. Bu nedenle sulamanın gelişmesi Doğu Karadeniz'de verimlilikte büyük değişimler yaşatmaz.

8. B Şekerpancarı iç kesimlerde yetiştirilen bir tarım ürünüdür. Kıyılarda tarımı yapılmaz Artvin'de şekerpancarı tarımı yapılmaz.

9. E Kıyı ovalarında görülen ılıman iklim koşulları ve alüvyal topraklar tarımsal verimin yüksek olmasında etkili olmuştur. İklimin ılıman olması aynı zamanda ürün çeşitliliğini de etkilemiştir.

10. C Seracılığın gelişimiyle her mevsim taze sebze bulunabilmesi konserveye olan talebi azaltmıştır.

11. D

- Ereğli-Karabük çevresi
- İzmir-Manisa çevresi
- İzmit-Sakarya çevresi
- İskenderun ve çevresi sanayi faaliyetlerinin yoğun olmasına bağlı olarak sanayi bölgesi kabul edilebilir.
- Rize-Giresun çevresi ise tarım faaliyetlerine bağlı olarak tarım bölgesi olarak adlandırılabilir.

12. A Pirinç nem ve sıcaklık ihtiyacı fazla olduğu için, haşhaş devlet kontrolünde olduğu için, fındık iklim seçiciliği belirgin olduğu için üretim alanları dardır.
Şekerpancarı ve üzüm Türkiye'nin iklim koşullarına uyum sağlamış ürünlerdir. Bu nedenle üretim alanları geniştir.

13. A Konya'da küçükbaş, Erzurum'da büyükbaş hayvancılık yapılır. Büyükbaş hayvanların sayısı az olmasına rağmen elde edilen et ve süt miktarı daha fazladır.

14. C Türkiye'de karasal iklimin görüldüğü alanlar daha geniş olduğu için bozkırlar geniş alan kaplar. Bundan dolayı küçükbaş hayvancılık daha yaygındır. Çayırlar yaz yağışlarının görüldüğü alanlarda yaygındır. Çayırların görüldüğü alanlarda büyükbaş hayvancılık yapılmaktadır.

15. D Ahır hayvancılığında hayvansal verim yüksek, yem tüketimi fazladır. Modern yöntemlerle yapıldığı için üretimde yıldan yıla dalgalanmalar azdır.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

16. E Verilen yerler içinde yıllık sıcaklık ortalaması en yüksek olan Antalya'dır. Bu yüzden tarımın yükselti sınırının en yüksek olduğu yer Antalya'dır.

17. B Haritada okun başladığı yerden itibaren, Ergene Bölümü'nde pirinç, Güney Marmara'da zeytin, İç Anadolu'da buğday ve Güneydoğu Anadolu'da pamuk yetiştirilir.

18. D Tabloda ormanların bölgelere göre oransal dağılımı belirtilmiştir. Orman alt sınırına ait bir bilgi bulunmamaktadır. Orman alt sınırını belirleyen faktör nemlilik ve yağıştır.

19. D Doğu Karadeniz kıyı kesiminde her mevsimin yağışlı geçmesi diğer seçeneklerde verilenlerin nedenidir. Buğday ve pamuk yaz kuraklığı istediği için Doğu Karadeniz kıyılarında yetişemez. Her mevsim yağış aldığı için nadas alanları azdır. Çay ve fındık ise her mevsim yağış isteyen tarım ürünleridir.

20. E Bolu'daki kümes hayvancılığı kapalı alanlarda yapıldığı için doğal koşullara bağlı değildir. Kümes hayvancılığı, tüketimin fazla olduğu alanlarda yapılmaktadır. Bu nedenle doğal koşullara bağlı değildir.

21. C Balık tüketiminin artması, balık ihtiyacını da arttıracağı için kültür balıkçılığını ve konserveciliği geliştirecektir. Bu durum ambalajlama ve soğutuculu taşımacılığı da geliştirir. Fakat deniz turizmi balıkçılığa bağlı olarak gelişemez. Deniz turizmi, güneşli gün sayısının fazla ve elverişli kıyılarında bulunduğu yerlerde yapılmaktadır.

22. A Sanayi ve uygun yer şekilleri nedeniyle Bursa dışarıdan göç almaktadır. Bu nedenle nüfusu hızla artarken yerleşim dokusu da bozulmaktadır.

23. D Türkiye'de karasal iklimin geniş alanlarda etkili olmasına bağlı olarak bozkır bitki örtüsünün yaygınlığı koyun yetiştiriciliğini de yaygınlaştırmıştır.

24. D Rize, Erzurum, Muğla ve Hakkari illerinde yerşekillerinin çeşitliliği, farklı iklim tiplerinin görülmesine yol açmıştır. Bu durum bitki örtüsü çeşitliliğini artırmıştır. Bu nedenle bu kentlerin hepsinde arıcılık yapılmaktadır.

25. A I. Ergene Yöresi
II. Menteşe Yöresi
III. Hakkari Yöresi
IV. Rize Yöresi
V. Kastamonu Yöresi'ni
göstermektedir.

Verilen yerler içinde yer şekilleri en sade olan Ergene Yöresi'dir. Bu yüzden burada makineli tarım daha yaygındır.

26. D
- Yüksek ve engebeli alanlar hidroelektrik enerji üretimi
- Platolar, tarım ve hayvancılık
- Dağlık ve kar yağışının fazla olduğu alanlar kış turizmi için elverişlidir.
- Bursa ve Adapazarı ovaları verimli tarım alanları olmalarına rağmen, tarım dışı faaliyetlerde kullanıldıkları için yanlış arazi kullanımına örnektir.

27. A Grafikte 2012-2013 yıllarında turunçgil grubundaki ürünlerin üretim miktarları verilmiştir. Bunun dışındaki bilgiler grafikte yer almamaktadır. Grafiğe bakıldığında 2012-2013 yıllarında en fazla üretim ürünün portakal olduğu görülmektedir.

28. C Zeytin kış ılıklığı istediği, haşhaş devlet kontrolünde üretildiği için her bölgede yetiştirilemez.

29. D Çukurova'da yaz kuraklığı nedeniyle sulamaya ihtiyaç duyulurken, Bafra Ovası yaz yağışı aldığı için sulama sorunu yoktur.

Çukurova'da iklim şartlarından dolayı yılda iki kez ürün alınabilirken Bafra Ovası'nda alınamaz. Her iki ovada da makineli tarım yapılır ve tarım alanının geniş olmasından dolayı tarımsal nüfus yoğunlukları azdır.

30. A Pamuk yıllık yaz dönemi bitkisidir. Kış mevsimi ılıklığı ile hiçbir alakası yoktur. Yaz kuraklığı ve sulama olanaklarının geliştirilmesi pamuk tarımı için gereklidir.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

1. Elif - Akdeniz Kıyısı'nda

Efe - Ege Kıyısı'nda

Murat - Marmara Kıyısı'nda

Yaşayan üç arkadaştır. Elif, Efe ve Murat yaşadıkları bölgede aynı gün aynı tarım ürününün ekimini yapmışlardır. Murat, diğer arkadaşlarıyla iletişim kurduğunda, yetiştirmiş oldukları tarım ürünlerini farklı zamanlarda hasat ettiklerini öğrenmiştir.

Hasat zamanının Akdeniz kıyılarından, Marmara kıyılarına gidildikçe farklılaşması aşağıdakilerden hangisiyle açıklanır?

A) Yağış rejimi
B) Enlem
C) Dağların uzanışı
D) Yükselti
E) Denizellik

2. Türkiye'de makineli tarım yaygınlaşmasına rağmen bazı yerlerde tarımda hayvan gücünden de yararlanılmaktadır.

Bu durumun nedenini aşağıdakilerden hangisi en iyi açıklar?

A) Hayvan sayısının çok olması
B) Makinelerin pahalı olması
C) Yer şekillerinin engebeli olması
D) Hayvan gücünün daha ucuza mal olması
E) Tahıl tarımının yaygın olması

3. I. Uzunyayla Platosu

II. Büyük Menderes Ovası

III. Bafra Ovası

IV. Konya Ovası

Yukarıda verilen ova ve platolarda yetiştirilen tarım ürün çeşitliliği en az olandan en fazla olana doğru sıralaması aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

A) I, II, III ve IV
B) II, III, I ve IV
C) IV, II, III ve I
D) III, IV, II ve I
E) I, IV, III ve II

4. **Aşağıdaki platolardan hangisi doğal koşullar bakımından büyükbaş mera hayvancılığına daha uygundur?**

A) Çatalca - Kocaeli
B) Erzurum - Kars
C) Haymana
D) Şanlıurfa
E) Taşeli

5. **Türkiye'de üretimleri yapılan muz ve çay bitkilerinin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Nem ihtiyaçlarının çok olması
B) Üretimlerinin tek bölgeden sağlanması
C) İhraç ürünleri olması
D) İş gücüne ihtiyaçlarının fazla olması
E) Güneşlenme isteklerinin fazla olması

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

6. **Konya'dan; Trabzon'a gelindiğinde buğdayın yerini mısırın, Erzurum'a gelindiğinde buğdayın yerini arpanın alması sırasıyla aşağıdakilerden hangisinin değişimi ile açıklanır?**

A) Kuraklık -Yağış
B) Yağış - Sıcaklık
C) Yer şekilleri - Bitki örtüsü
D) Bitki örtüsü - Kuraklık
E) Nüfus - Kuraklık

7. I. 200 metreden daha derinlerde balık yaşayamaması
II. Çok su taşıyan akarsularla beslenmesi
III. Diğer denizlere göre daha serin olması

Yukarıdakilerden hangileri, Karadeniz'de balıkçılığın diğer denizlere göre <u>daha çok</u> gelişmesinde etkili olmuştur?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

8. Türkiye'nin bölgeleri arasında kalkınmışlık yönünden önemli farklılık vardır. Bu nedenle devlet, sanayisi ve tarımı geri kalmış bölgelere yönelik çeşitli projeler ve teşvik yasaları çıkarmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu kalkınma projelerinde uygulanan yöntemlerden biri <u>değildir</u>?

A) Yapılan barajlarla sulanabilen alanları genişletmek
B) Yatırımcılara ücretsiz arsa temin etmek
C) Hammadde ihracatını kolaylaştırmak
D) Vergilerde indirim yapmak
E) Üretim araçlarının ithalatında gümrük indirimi yapmak

9. Türkiye'de bazı tropikal ürünlerin üretimi yapılırken, bazılarının ise üretimi yapılamamaktadır.

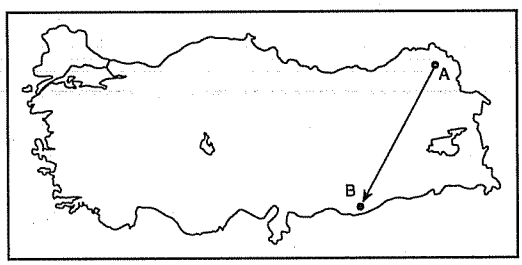
Buna göre;

I. Muz
II. Kivi
III. Turunçgiller
IV. Kahve
V. Kakao

gibi ürünlerden hangilerinin Türkiye'de üretimi <u>yapılamaz</u>?

A) I ve II
B) I ve IV
C) II ve V
D) III ve IV
E) IV ve V

10.

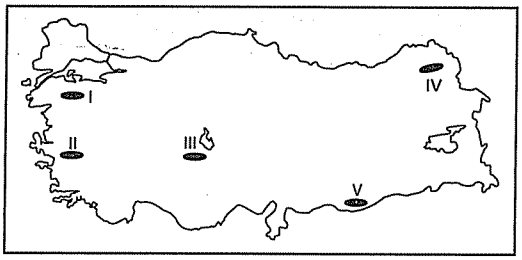

Tarımı etkileyen koşullar düşünüldüğünde A noktasından B noktasına gelindiğinde aşağıdaki durumlardan hangisi <u>görülmez</u>?

A) Tarım alanları genişler.
B) Ürünlerin olgunlaşma süresi kısalır.
C) Makineli tarım kolaylaşır.
D) Ürün çeşidi azalır.
E) Tarımsal nüfus yoğunluğu azalır.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

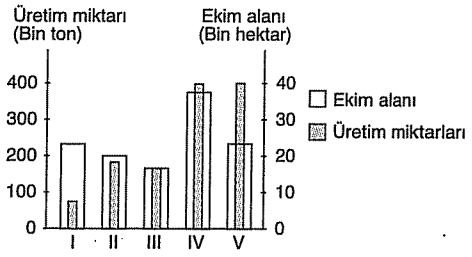
11.

Aynı cins tarım ürününün yukarıdaki haritada taralı olarak gösterilen yörelerin hangisinde daha önce olgunlaşması beklenir?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

12. Aşağıdaki grafikte bir ürünün beş bölgedeki ekim alanı ve üretim miktarları verilmiştir.

Grafiğe bakılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Ekim alanı en dar olan III. bölgedir.
B) II. ve III. bölgenin üretim miktarları birbirine yakındır.
C) Verimi en yüksek olan IV. bölgedir.
D) V. bölgenin üretimi 400 bin tondur.
E) II. bölgenin verimi I. bölgeden yüksektir.

13. Türkiye'de bazı ürünlerin yetişme alanı çeşitli nedenlerle sınırlıdır.

Aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin yetişme alanının sınırlı olmasının sebebi yanlış verilmiştir?

A) Pirinç - Sağlık açısından yaratacağı olumsuz koşulları önleme
B) Zeytin - Kaliteyi koruma
C) Haşhaş - Uyuşturucu yapımını önleme
D) Tütün - Kaliteyi koruma, üreticinin zarar görmesini önleme
E) Çay - İklim seçiciliği

14. Karadeniz tarım bölgesinin çay ve fındığı, Akdeniz tarım bölgesinin turunçgilleri, Ege tarım bölgesinin üzüm ve inciri iç ve dış pazarlarda büyük öneme sahiptir.

Yalnızca bu bilgilere dayanarak yukarıda belirtilen tarım bölgeleriyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılır?

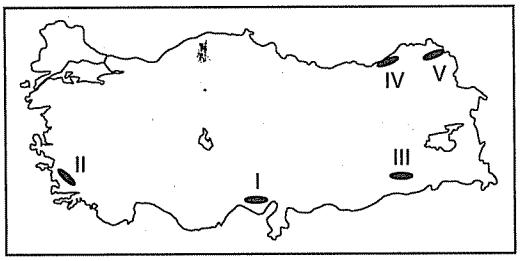
A) Tarımsal faaliyetlerin yoğun olduğu alanlarda canlı bir ticaret hayatı göze çarpar.
B) Nüfus yoğunluklarının fazla olması nedeniyle tüketim merkezleri durumundadırlar.
C) Belli bir tarım bölgesinde sadece belli tarım ürünleri üretilir ve tüketilir.
D) Nüfuslarının büyük bir kısmı tarımla uğraşmaktadır.
E) Sadece dış ticarete yönelik tarım ürünleri yetiştirilir.

MURAT YAYINLARI

15. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye hayvancılığının sorunlarından biri değildir?

A) Et ve süt verimlerinin düşük olması
B) Erken hayvan kesimleri
C) Hayvan soyu ıslahının yetersiz oluşu
D) Meraların tahrip olması
E) Hayvan çeşidinin az olması

16.

Yaz kuraklığı istemeyen bir bitkinin, haritada numaralarla gösterilmiş yerlerin hangilerinde yetişmesi daha kolaydır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

17. Aşağıdaki tabloda Türkiye'de bir yörede kesilen beş hayvan türü ve bunlardan elde edilen et miktarı gösterilmiştir.

Hayvan türü	Kesilen hayvan (adet)	Et üretimi (kg)
I	500	700
II	300	1500
III	250	120
IV	120	120
V	15	10

Bu hayvan türlerinden hangisi sığıra aittir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

18. Türkiye, aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin üretiminde dünyanın önde gelen ülkelerinden biri değildir?

A) Zeytin
B) Fındık
C) Kayısı
D) Pirinç
E) Antep fıstığı

19. Hayvan sayısının fazla olduğu Türkiye'de hayvancılıktan elde edilen verim düşüktür.

Bu olumsuzluğun ortadan kalkması için aşağıdaki tedbirlerden hangisinin alınmasına gerek yoktur?

A) Hayvan soylarının ıslah edilmesi
B) Erken hayvan kesimlerinin önlenmesi
C) Besi ve ahır hayvancılığının geliştirilmesi
D) Meraların genişletilmesi
E) Düşük faizli kredi olanaklarının artırılması

20. Tahıllar ilkbahar yağışı ve yaz kuraklığı ister.

Aşağıdakilerden hangisinin tahıl grubunda yeralmasına rağmen iklim isteğinin diğerlerine göre farklı olduğu söylenebilir?

A) Buğday B) Arpa
C) Çavdar D) Yulaf
E) Mısır

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

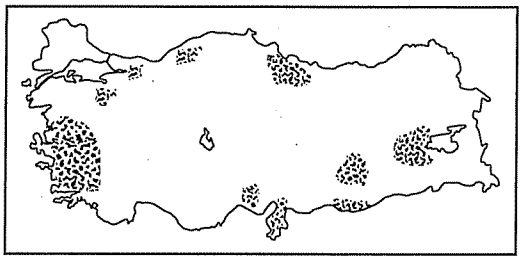
21. Türkiye'de sulama olanaklarının gelişmesi, aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin ekim alanını genişletmez?

A) Mısır
B) Pirinç
C) Pamuk
D) Sebze
E) Fasulye

22. Türkiye'de makineli tarımın yaygınlaştığı bir yörede aşağıdakilerden hangisi gözlenmez?

A) Tarımsal nüfus yoğunluğu azalır.
B) Üretim artar.
C) Mevsimlik işçi göçü alır.
D) Hasat süresi kısalır.
E) Verim artar.

23. Aşağıdaki haritada Türkiye'nin tütün üretim alanları gösterilmiştir.

Bu haritaya bakılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

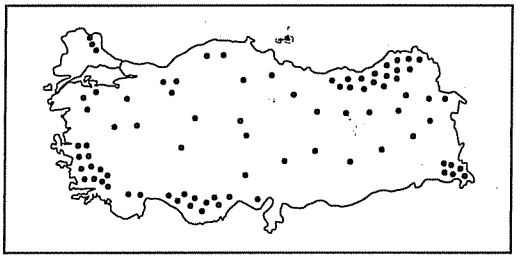
A) Bütün kıyı bölgelerinde tütün üretimi yapılmaktadır.
B) Üretimi Ege kıyılarında daha geniş alanlarda yapılmaktadır.
C) Karadeniz, Akdeniz ve karasal iklim şartlarında tütün yetiştirilebilmektedir.
D) Yükseltisi fazla olan alanlarda üretimi yapılamamaktadır.
E) Kuzeydoğu Anadolu'da üretimi yapılmamaktadır.

24. Türkiye'de besi ve ahır hayvancılığı daha çok büyük şehirlerin çevrelerinde gelişmiştir.

Bu durumun en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Talebin fazla olması
B) Yer şekillerinin sade olması
C) Ulaşım imkanlarının gelişmiş olması
D) Yem bitkileri üretiminin fazla olması
E) İklimin uygun olması

25. Aşağıdaki haritada arıcılığın Türkiye'deki dağılışı verilmiştir.

Bu dağılışta;

I. Nüfus yoğunluğu,
II. Bitki örtüsü,
III. Toprak özelliği,
IV. İklim koşulları,
V. Tüketim miktarları

özelliklerinden hangileri daha fazla etkili olmuştur?

A) Yalnız II
B) Yalnız III
C) II ve IV
D) III ve V
E) IV ve V

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

26. Türkiye'de yaz mevsiminin sıcak ve kurak geçtiği bir yörenin tarımsal açıdan ülke ekonomisine katkısını artırmak için aşağıdaki önlemlerden hangisinin alınması daha doğru olur?

A) Yaz kuraklığı isteyen ürünleri yaygınlaştırmak.
B) Hayvancılığı geliştirmek.
C) Tarımsal ürün çeşitliliğini azaltmak.
D) Toprakları nadasa bırakmak.
E) Sulama olanaklarını geliştirmek.

27. GAP'ın Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin yetişme alanını çok fazla etkilemesi beklenmez?

A) Pamuk
B) Kırmızı mercimek
C) Buğday
D) Zeytin
E) Sebze

28. Aşağıdakilerden hangisi modern (intansif) tarımın yapıldığı yerlerde görülebilen özelliklerden biri değildir?

A) Tarımda sulama ihtiyacı yoktur.
B) Daha çok sanayi bitkileri üretilir.
C) Birim alandan alınan verim yüksektir.
D) Nadas uygulaması azdır.
E) Üretimde dalgalanmalar azdır.

29. Türkiye'de tarımın en önemli sorunlarından biri yanlış arazi kullanımıdır. Bu durum verimin azalmasına sebep olmaktadır.

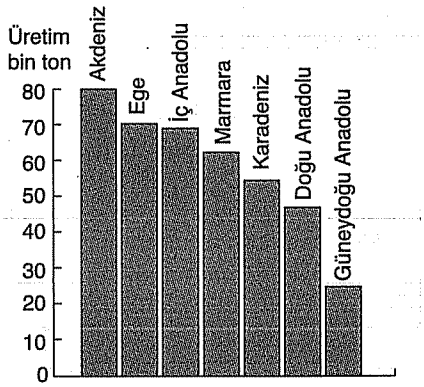
Buna göre;

I. Ürün toplandıktan sonra anız yakımı
II. Tarlaların eğime paralel sürülmesi
III. Sulama sorununun yaşandığı yerlerde nöbetleşe ekim yapılması

gibi durumlardan hangileri tarım topraklarını olumsuz etkiler?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

30. Aşağıda bir tarım ürününün herhangi bir yıla ait üretim miktarlarının bölgelere göre dağılım oranı verilmiştir.

Grafikteki bilgilere göre bu tarım ürünü ile ilgili olarak, aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Belli bir tarım bölgesi yoktur.
B) Farklı iklim özelliklerinde yetiştirilebilmektedir.
C) Kıyı bölgelerindeki üretim miktarlarının toplamı iç bölgelerden fazladır.
D) Bölgelerin üretim miktarları, tarım alanlarının genişliğiyle orantılıdır.
E) En çok Akdeniz Bölgesi'nde üretilir.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

1. B Üç arkadaş kıyı bölgelerde yaşıyorlar. Türkiye'de enleme bağlı olarak kıyı boyunca güneyden kuzeye gidildiğinde sıcaklık azalır ve aynı tür tarım ürününün olgunlaşma süresi uzar. Bu nedenle hasat zamanı değişir.

2. C Engebenin arttığı arazilerde makine kullanımı zorlaşır. Türkiye'de tarım arazilerinin bir kısmı engebelidir. Örneğin Doğu Karadeniz'de engebe fazla ve makine kullanımı zordur.

3. E İklimin karasal olduğu Uzunyayla Platosu ve Konya Platosu ürün çeşitliliğinin az olduğu yerlerdir. Büyük Menderes Ovası'nda görülen ılıman iklim koşulları ürün çeşitliliğini artırmıştır. Doğru sıralama I, IV, III, II şeklindedir.

4. B Yükseltisi fazla olan ve yaz yağışları alan yerlerde çayırlar yaygındır. Buralarda da büyükbaş hayvancılık gelişir.

Verilen platolar içinde Erzurum - Kars Platosu çayırların varlığına bağlı olarak büyükbaş hayvancılığa en uygun platodur.

5. B Muz sadece Akdeniz, çay sadece Karadeniz Bölgesi'nde yetiştirilir. Bu ürünler iklim seçiciliği fazla olan ürünlerdir. Bu nedenle ortak özellikleri üretimlerinin tek bölgeden sağlanmalarıdır.

6. B Konya'dan Trabzon'a gelindiğinde buğdayın yerini mısırın alma nedeni yağış, Erzurum'a gelindiğinde buğdayın yerini arpanın alma nedeni ise sıcaklıktır.

7. E Karadeniz'e dökülen akarsu sayısının fazla olması plankton, suyun serin olmasıda oksijen miktarını artırdığı için diğer denizlere göre balıkçılık daha fazla gelişmiştir.

8. C Türkiye'de bölgelerin mevcut doğal kaynaklarını en iyi şekilde değerlendirmek, bölgeler arasındaki ekonomik dengesizlikleri gidermek için bölgesel kalkınma projeleri uygulanmaktadır. Bu projelerden bazılarında tarımda sulama sorununu gidermek için baraj yapımı amaçlanmıştır. Yatırımcıya ücretsiz arsa temin etmek, vergi indirimi uygulamak, ithalatta gümrük indirimi ile yatırımcılar devlet tarafından ekonomik olarak desteklenmektedir. Bu projelerde ham madde ihracatını kolaylaştırmak gibi bir amaç yoktur. Tam tersine ham maddenin ülke içerisinde sanayide kullanılıp, ekonomik olarak daha fazla yararlanılması amaçlanır.

9. E Tropikal ürünlerden muz, kivi ve turunçgiller Türkiye'de yetiştirilirken, kahve ve kakao gibi ürünler yetişmez.

10. D A noktası Erzurum-Kars, B noktası Orta Fırat Bölümü'ndedir.

Orta Fırat Bölümü'nde iklim koşullarının Erzurum-Kars Bölümü'ne göre daha elverişli olması nedeniyle ürün çeşidi azalmaz, artar.

11. E Verilen yerler içinde en erken ısınan yer V. ile gösterilen Harran Ovası'dır. Bu yüzden en erken olgunlaşma V. yörede gerçekleşir.

12. C IV. bölgenin alanı ile üretim miktarı birbirine yakındır. V. bölgenin alanı küçük üretimi fazla olduğu için verimi en fazla olan bölgedir.

13. B Zeytin üretiminin sınırlı olmasının nedeni iklim koşullarıdır. Akdeniz ikliminin görüldüğü alanlarda yetiştirilir.

14. A Türkiye'de bazı bölgelerde tarımı yoğun olarak yapılan ürünler vardır. Örneğin incirin en fazla yetiştirildiği bölge Ege'dir. Tarımsal faaliyetlerin yoğun olması bu alanlarda ticareti de canlandıran bir durumdur.

MURAT YAYINLARI

15. E Hayvan çeşidinin azlığı hayvancılığın sorunlarından biri değildir. Türkiye'de genel olarak hayvan çeşidi fazladır.

16. E IV numara ile gösterilen Doğu Karadeniz kıyıları ile V numara ile gösterilen Erzurum-Kars Yöresi'nde yaz mevsimi kurak geçmez. Diğer yerlerde yaz kuraklığı yaşanır.

17. B Sığır büyükbaş hayvan olduğu için et üretimi fazladır. Türkiye'de büyükbaş hayvan sayısı, küçük baş hayvan sayısından az olmasına rağmen verim büyükbaş hayvancılıkta daha fazladır.

18. D Türkiye, fındık, kayısı üretiminde dünyada birinci sıradadır. Zeytin ve antep fıstığı üretiminde de dünyanın önde gelen ülkelerindendir. Türkiye'de pirinç üretimi ihtiyacı karşılamaz. Pirinç, ithal edilen tarım ürünlerinden biridir.

19. D Meraların genişletilmesi hayvancılıktan alınacak verimi yükseltmez. Diğer seçeneklerde belirtilen durumlar verimin artmasında önemli rol oynamaktadır.

20. E Mısır tahıl grubunda yeralır ancak yağışın fazla olduğu ve sulama şartlarının geliştiği her iklimde yetiştirilebilir. Buğday yaz kuraklığı isterken mısır yaz yağışları görülen yerlerde de yetiştirilebilir.

21. B Pirinç üretimi sıtma hastalığına yol açtığı için devlet kontrolündedir. Sulama gelişse de izin verilmezse tarımı yapılamaz.

22. C Makineli tarımın yaygınlaştığı alanlarda insan gücüne ihtiyaç azalır. Bu nedenle mevsimlik işçi göçü yaşanmaz.

23. D Harita incelendiğinde ortalama yükseltisi fazla olan Muş ve Bitlis'te tütün üretiminin yapıldığı görülmektedir.

24. A Büyük şehirlerde tüketim fazlalılığı nedeniyle besi ve ahır hayvancılığı gelişmiştir. Nüfusun fazla olduğu alanlarda talep artmakta bu durum besi ve ahır hayvancılığının gelişmesine sebep olmaktadır.

25. C Arıcılık faaliyetleri iklim ve bitki örtüsünün elverişli olduğu alanlarda yapılır. Bitki örtüsü çeşitliliği arıcılığı etkileyen en önemli faktördür.

26. E Yaz mevsiminin kurak geçtiği alanlarda sulama olanakları artırılırsa, tarımsal verimde artış olur. Bu alanlarda tarımın en önemli problemi sulamadır. Bu nedenle sulamanın geliştirilmesi öncelikli amaçlardan biri olmalıdır.

27. D GAP, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde daha çok tarımda sulama sorununun çözülmesine yönelik yapılan bir çalışmadır. Sulamanın gelişmesi tarım ürünleri çeşitliliğini artırmıştır. Kırmızı mercimek ve buğday üretim alanları daralmıştır. Yerine daha yüksek gelir getiren ürünler ekilmiştir. Pamuk ve sebze üretiminde artış görülmüştür. Zeytin ise kış ılıklığı isteyen bir tarım ürünüdür. Akdeniz iklim etkilerinin görüldüğü Gaziantep çevresinde daha çok yetiştirilir. Bu nedenle Güneydoğu Anadolu'da zeytinin ekim alanı GAP'tan etkilenmemiştir.

28. A Modern (intansif) tarım yönteminin geliştiği alanlarda da tarımda sulamaya ihtiyaç duyulur. Yarı kurak iklim özelliklerinin yaşanması sulama ihtiyacını artırır.

29. D Tarlanın eğime paralel sürülmesi verimli toprakların kaybını artırdığı için anız yakımı ise topraktaki nem dengesini bozduğu için verimi azaltır. Nöbetleşe ekim, nadasın alternatifidir. Verimi azaltmaz.

30. D Grafiğe göre yüz ölçümü geniş olan Doğu Anadolu Bölgesi'nde üretim miktarı düşükken, yüz ölçümü küçük olan Akdeniz ve Ege bölgelerinde üretim fazladır. Bu nedenle üretim miktarlarıyla, tarım alanlarının genişliği orantılı değildir.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

1. **Besi hayvancılığı yapmak için İzmir'i seçen bir yatırımcı öncelikle aşağıdaki faktörlerden hangisini dikkate almıştır?**

A) Sermaye birikimini
B) Ulaşım koşullarını
C) Hammaddeye yakınlığı
D) Kalifiye işgücünü
E) Dağıtım ve pazarlamayı

2. Türkiye'de iklim çeşitliliğinin fazla olması tarımı olumlu etkileyen faktörlerden biridir.

Aşağıda verilenlerden hangisi iklimin tarım üzerindeki etkisine örnek gösterilemez?

A) Rize'de pamuk tarımının yapılamaması
B) Adapazarı'nda fındık tarımının yapılması
C) Akdeniz kıyılarında şekerpancarı tarımının yapılmaması
D) Anamur'da muz tarımının yapılması
E) Gaziantep'te zeytin yetiştirilmesi

3. "Konya Ovası'nda tarımla uğraşan bir çiftçiyim. Küçükbaş hayvancılık ve tahıl tarımı başlıca ekonomik etkinliklerimizdendir. Yaşadığım yer ve çevresi Türkiye'nin tahıl üretiminde önemli bir yöredir. Her ne kadar gübre ve kaliteli tohum kullanıp düz bir ovada, rahat bir şekilde makineli tarım yapsak da üretim miktarında yıldan yıla dalgalanmalar görülür." **Diyen bir çiftçinin tarım faaliyetiyle ilgili sorunu aşağıdakilerden hangisi ile çözülür?**

A) Geniş pazarlama imkânları sağlanarak.
B) Sulama imkânları geliştirilerek.
C) Ürettiği ürün ile ilgili sanayi tesisleri kurularak.
D) Gübre ve tohum fiyatlarında destekleme yapılarak.
E) Tarımda makine kullanımını artırmak için mazot fiyatlarını indirerek

4. **Türkiye'de sırasıyla sayı olarak en fazla olan ve en çok süt üretilen hayvanlar aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?**

A) Koyun - İnek
B) Kıl keçisi - Koyun
C) İnek - Koyun
D) Tiftik keçisi - Kıl keçisi
E) Koyun - Tiftik keçisi

5. **Aşağıda verilen ekonomik faaliyetlerden hangi ikisinin aynı iklim koşullarında yapılması zordur?**

A) Çay tarımı - Büyükbaş mera hayvancılığı
B) Küçükbaş mera hayvancılığı - Tahıl tarımı
C) İncir tarımı - Zeytin tarımı
D) Üzüm tarımı - Şekerpancarı tarımı
E) Pamuk tarımı - Fındık tarımı

6.

Tarım Alanları	2012	2013
Sebze bahçesi	827	808
Nadas	4.286	4.147
Meyve bahçesi	1.937	1.968
Zeytin bahçesi	814	826
Ekilen alan	15.464	15.618

Yukarıdaki tabloda Türkiye'deki tarım alanlarının kullanımı ile ilgili 2012-2013 yıllarına ait bazı bilgiler verilmiştir.

Yalnızca grafiğe bakarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

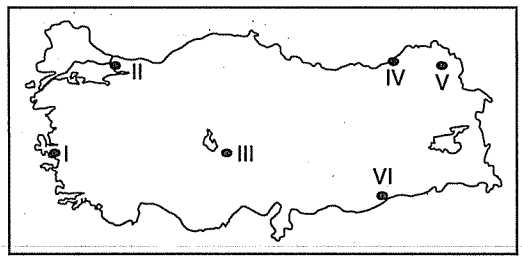
A) Verilen alanlar içerisinde en fazla alan meyve bahçesine aittir.
B) 2012'den 2013'e gelindiğinde yağış miktarının artması nadas alanlarının azalmasına neden olmuştur.
C) Sebze bahçelerinde görülen azalmanın nedeni tercih edilmemesidir.
D) 2013'e gelindiğinde tüm tarım alanlarında artış yaşanmıştır.
E) En büyük artış miktarı ekilen alanlarda görülmüştür.

MURAT YAYINLARI

7. **Türkiye'de tarımda birim alandan alınan verimin düşük olmasının nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?**

A) Gübreleme yetersizliği
B) Sulama yetersizliği
C) Erozyonun kuvvetli olması
D) Tohum ıslahının yetersizliği
E) Tarım topraklarının azlığı

8.

Yukarıdaki haritada işaretli yerlerin hangisinde küçükbaş mera hayvancılığı daha yaygın olarak yapılır?

A) I ve II B) II ve IV C) III ve VI
D) IV ve V E) V ve VI

9. **Türkiye'de buğday tarımı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Yaz yağışları alan yerlerde tarımı yapılamaz.
B) Ekim alanı en geniş üründür.
C) Üretimde yıllık dalgalanmalar azdır.
D) Bazı kıyı ovalarında ilk ürün olarak yetiştirilir.
E) İklim koşullarına bağımlılığı fazladır.

10. Tarımsal üretimde, doğal çevre koşullarına bağımlılığı en aza indiren ve tarımsal verimi artırmak için ihtiyaç duyulan ilaçlama, sulama, gübreleme, makine kullanımı gibi uygulamaların yaygın olduğu tarım yöntemine modern tarım denir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi modern tarımın sonuçlarından biri değildir?

A) Üretimde dalgalanmalar azalır.
B) Tarımsal verimlilik artar.
C) Tarım arazileri daha iyi değerlendirilir.
D) Tarımsal faaliyetlerde insan gücüne duyulan ihtiyaç artar.
E) Tarımdan elde edilen gelir artar.

11. **Aşağıdaki ürünlerden hangisinin yoğun olarak yetiştirildiği bir yörede küçükbaş hayvancılık gelişme göstermemiştir?**

A) Buğday
B) Pamuk
C) Çay
D) Şekerpancarı
E) Zeytin

12. Türkiye'de insanların birçok ekonomik ve beşeri faaliyet yürütmesinde en fazla etkili olan unsurlardan biri doğal koşullardır.

Aşağıda verilenlerden hangisinde insan faaliyetleri üzerinde doğal koşulların etkisi daha azdır?

A) Kars'ta ısınma giderinin Mersin'den fazla olmasında
B) Erzurum-Kars Yöresi'nde büyükbaş hayvancılık yapılmasında
C) İstanbul-İzmit arasında sanayinin gelişmiş olmasında
D) Teke Platosu'nda nüfusun seyrek olmasında
E) İç Anadolu'da nadas uygulamasının yaygın olmasında

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

13. Türkiye'deki hayvancılık faaliyeti ile ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Kümes hayvancılığı büyük kentlerin çevresinde gelişmiştir.

B) Türkiye, koyun sayısı ve bal üretimi bakımından dünyanın önde elen ülkelerinden biridir.

C) Tüm kıyılar, yer şekilleri ve iklim özellikleri bakımından küçükbaş hayvancılığa elverişlidir.

D) Besi ve ahır hayvancılığı büyük tüketim merkezlerinin çevresinde gelişmiştir.

E) Küçükbaş hayvan sayısı büyükbaş hayvan sayısından daha fazladır.

14. Yer şekilleri özelliği tarımda makine kullanımını etkiler.

Aşağıdaki kentlerden hangisinde yerşekillerine bağlı olarak makine kullanımının daha az olması beklenir?

A) Gümüşhane

B) Gaziantep

C) Niğde

D) Mardin

E) Ardahan

15. Türkiye'nin bölge ve yöreleri arasındaki gelişmişlik farkı, başta göç almak üzere birçok soruna yol açmaktadır. Bu farklılığın kaldırılabilmesi ya da azaltılabilmesi için çeşitli bölgesel kalkınma projeleri geliştirilmektedir.

Aşağıdaki bölgesel kalkınma projelerinden hangisi içerik olarak diğerlerinden farklı bir yapıya sahiptir?

A) Doğu Anadolu Projesi

B) Güneydoğu Anadolu Projesi

C) Doğu Karadeniz Projesi

D) Zonguldak - Bartın - Karabük Projesi

E) Yeşilırmak Havzası Gelişim Projesi

16. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye tarımının sorunlarından biri değildir?

A) Erozyonla toprak kaybının gerçekleşmesi

B) Tarım yapılabilecek arazilerin yerleşime açılması

C) Sanayi atıklarının toprakları kirletmesi

D) Tarım arazilerinin bir çoğunun tektonik kökenli olması

E) Tarım arazilerinin karayolu ulaşım ağı ile tahrip edilmesi

17. Türkiye'de mısır, turunçgil, soya fasulyesi ve muzun en çok üretildiği bölge için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Seracılık gelişmiştir.

B) Nadasa ayrılan alanlar geniştir.

C) Tarımda sulama zorunludur.

D) Kış ılıklığı isteyen ürünler yetiştirilir.

E) Bitkisel yağ sanayisi gelişmiştir.

18. Türkiye'de yetiştirilen aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisi kış mevsiminde yaşanan düşük sıcaklıklara daha fazla dayanıklıdır?

A) Turunçgiller B) Fındık C) Çay

D) Zeytin E) Üzüm

19. Türkiye'de bir yörede;

Ekili - dikili alanlar fazla,

Sulama koşulları yetersiz

ise bu yöre ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Nadas alanları dardır.

B) Ürün çeşitliliği fazladır.

C) Tahıl ekim alanları geniştir.

D) Tarımsal verim yüksektir.

E) Makineli tarım zordur.

MURAT YAYINLARI

20. Aşağıdaki yörelerden hangisinde tarımsal faaliyetlerin zorluğu hayvancılığın temel geçim kaynağı olmasına yol açmıştır?

A) Ergene
B) Erzurum - Kars
C) Menteşe
D) Mersin
E) Çukurova

21. Bir meteoroloji bülteninden aktarılan habere göre; önümüzdeki günlerde tüm yurt, don olayının yaşanmasına neden olacak yeni bir soğuk hava dalgasının etkisine girecektir. Bu nedenle çiftçilerin dikkatli olması gerekmektedir.

Bu habere göre, aşağıdaki kentlerden hangisindeki çiftçilerin diğer yerlere göre daha fazla önlem alması gerekir?

A) Adana B) Edirne C) Malatya
D) Konya E) Erzincan

22. Türkiye'de yaz kuraklığının yaşandığı ve sulamanın yetersiz olduğu yerlerde topraklar nadasa bırakılır. Buna göre;

I. Malatya Ovası
II. Çukurova,
III. Konya Ovası
IV. Bafra Ovası,
V. Adapazarı Ovası

gibi yörelerin hangilerinde nadas uygulamasına daha az rastlanılır?

A) I ve II B) I ve III C) III ve IV
D) I, II ve V E) II, IV ve V

23.
- Üzüm
- Mısır
- Tütün
- Pamuk

Yukarıda verilen tarım ürünlerinin hepsinin yetiştirildiği ova aşağıdakilerden hangisidir?

A) Çarşamba B) Konya C) Gediz
D) Ergene E) Erzincan

24. Aşağıda verilen kentlerden hangileri küçükbaş hayvancılık için uygun koşullara sahip değildir?

A) Ankara B) Uşak C) Artvin
D) Malatya E) Mardin

25. Aşağıda Türkiye'de yetiştirilen sanayi bitkilerine ait bazı bilgiler verilmiştir.

Verilen bu bilgilerden hangisi yanlıştır?

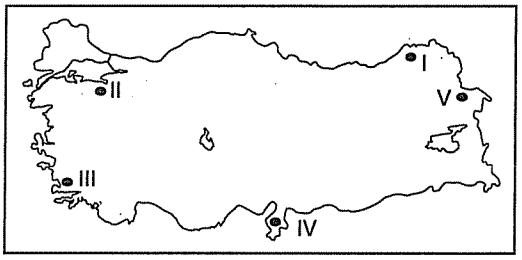
A) Tütün, her bölgede yetiştirilmektedir.
B) Pamuk, yaz kuraklığı isteyen bir tarım ürünüdür.
C) Şekerpancarı yüksek gelir getirmediği için kıyı bölgelerde tercih edilmez.
D) Çay, yetişme alanı en dar olan tarım ürünlerindendir.
E) Haşhaş, üretimi devlet kontrolündedir.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

26. **Türkiye'de aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisine olan iç talep tamamen ithalat yoluyla karşılanmaktadır?**

A) Pirinç B) Soya C) Mısır
D) Muz E) Kahve

27.

Yukarıdaki haritada işaretli alanlardan hangisinde zeytin tarımı yapılamaz?

A) I B) II C) III D) IV E) V

28. **Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye ekonomisinde tarımın önemli olduğunun kanıtlarından biridir?**

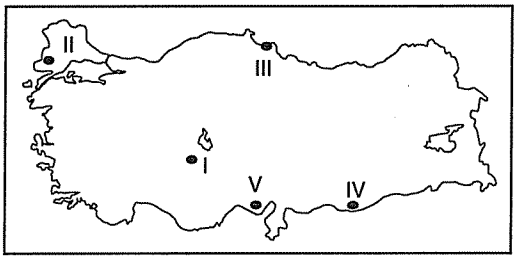
A) Modern tarımın yaygınlaşması
B) Gübre kullanımının artması
C) Birçok sanayi koluna hammadde sağlaması
D) Tarım ürünü çeşitliliğinin artması
E) Tarımsal verimin artması

29. I. Besi hayvancılığının gerilemesi
II. Erozyonun artması
III. Tarım alanlarının daralması
IV. Hayvancılıktan alınan gelirin azalması

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'de meraların aşırı otlatılması sonucu ortaya çıkan durumlardır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

30.

En fazla 500 metre yüksekliğe kadar yetiştirilebilen bir tarım ürünü yukarıdaki haritada işaretli alanlardan hangisinde yetiştirilemez?

A) I B) II C) III D) IV E) V

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

1. E Besi hayvancılığı genellikle tüketimin fazla olmasından dolayı şehirlerin çevresinde yapılmaktadır. Bu nedenle İzmir'i seçen bir kişi öncelikli olarak tüketimin fazla olmasından dolayı dağıtım ve pazarlamayı dikkate almıştır. Çünkü besi hayvancılığı iklim ve yer şekillerinden çok fazla etkilenmemektedir.

2. C Pamuk, fındık, muz, zeytin iklim seçen tarım ürünleridir. Pamuk yaz kuraklığı ister. Fındık, Karadeniz ikliminde yetişir. Zeytin, Akdeniz ikliminin tarım ürünüdür. Muz, kış sıcaklığının yüksek olduğu Anamur çevresinde yetişir. Akdeniz kıyılarında şeker pancarı yetiştirilmemesinin nedeni tercih edilmemesidir. Genelde daha yüksek gelir getiren tarım ürünleri yetiştirilir.

3. B Tarımda üretim miktarında yıldan yıla dalgalanmaların görülmesi iklim koşullarına bağlılığın fazla olmasından kaynaklanmaktadır. Sulama koşullarının gelişmesiyle iklime olan bağlılık azalacağı için üretimde yıldan yıla dalgalanmalar azalacaktır.

4. A Türkiye'de sayıca en fazla koyun bulunurken, en fazla süt verimi inekten elde edilir.

5. E Pamuk tarımı yaz kuraklığı isteyen alanlarda, fındık tarımı ise yaz yağışı olan yerlerde yapılır. Bu nedenle ikisi bir arada yetiştirilemez.

6. E Grafik incelendiğinde 2013 yılına gelindiğinde en büyük artışın ekilen alanlarda olduğu görülmektedir. 154 bin ha. lık artış yaşanmıştır.

7. E Türkiye tarım topraklarının fazla olduğu bir ülkedir. Bu nedenle birim alandan alınan verimin düşük olma nedeni tarım alanlarının azlığı olamaz. Ayrıca tarım alanlarının genişliği verimi artıran bir faktör değildir.

8. C III. İç Anadolu Bölgesi, VI. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'dir. Her ikisinde de karasal iklim özelliklerine bağlı olarak bozkırlar yer aldığı için küçükbaş mera hayvancılığı diğerlerine göre daha yaygındır.

9. C Buğday tarımında ilkbahar yağışları çok önemlidir. Yağışların yetersiz ve kararsız olduğu dönemlerde verim düşer ve böylece üretimde yıllara göre dalgalanmalar görülür.

10. D Modern tarım yöntemlerinin uygulanması ile insan gücüne duyulan ihtiyaç azalır. Çünkü makineleşme yaygınlaşacaktır. Bu durumda insan gücüne ihtiyacı azaltır.

11. C Çay tarımının yapıldığı alanlarda geniş çayırlar bulunduğu için daha çok büyükbaş hayvancılık yapılır. Ayrıca küçükbaş hayvancılık bozkırların görüldüğü karasal iklimde daha yaygındır.

12. C Kars'ta hem karasallık hem de yükseltinin fazla olması kışların sert geçmesine neden olmuştur.

- Erzurum-Kars yöresinde çayırların varlığı büyükbaş mera hayvancılığının yapılmasında etkili olmuştur.
- Teke Platosu'nda karstik araziler geniş yer kaplar. Karstik araziler suda kolay çözülebildiği için yüzeyde fazla su tutmaz. Bu durum Teke Platosu'nda tarım yapılmasını zorlaştırır. Bu nedenle nüfus seyrektir.
- İç Anadolu'da nadas uygulamasının yaygın olmasında sulama sorunu etkili olmuştur.
- İstanbul-İzmir arasında sanayinin gelişmiş olmasında nüfusun fazla olması, buna bağlı olarak tüketimin fazla olması, ulaşım koşullarının gelişmişliği ve çeşitliliği etkili olmuştur. Bu durumun ortaya çıkmasında doğal faktörlerden çok beşeri faktörler etkili olmuştur.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

13. C Küçükbaş hayvancılık daha çok karasal iklim ile bozkır bitki örtüsüne bağlı olarak yapılan bir faaliyettir. Ayrıca Akdeniz'de de engebeli arazi ve maki bitki örtüsüne bağlı olarak kıl keçisi yetiştirilir.

Karadeniz kıyılarında görülen iklim, bitki örtüsü ve yer şekilleri küçükbaş hayvancılığa uygun değildir. Bu nedenle C seçeneğine belirtilen tüm kıyılar küçükbaş hayvancılığa elverişlidir ifadesi doğru değildir. Buralar da özellikle Doğu Karadeniz'de büyükbaş hayvancılık yapılmaktadır.

14. A Tarımda makine kullanımını sınırlandıran faktör engebedir. Verilen kentler içerisinde en engebeli yer Gümüşhane olduğu için burada makine kullanımı azdır. Diğer kentlerde yerşekillerinin daha sade bir yapı göstermesinden dolayı makine kullanımı daha yaygındır.

15. D GAP, DAP, DOKAP ve Yeşilırmak Havzası gelişim projesinde daha çok tarım ve hayvancılık ön plandadır. Zonguldak - Bartın - Karabük projesi ise maden ve maden sanayisine dayanmaktadır.

16. D Tarım arazilerinin tektonik kökenli olması, yer şekilleri oluşum süreci ile ilgilidir. Bu durum tarımsal açıdan bir sorun oluşturmamaktadır.

17. B Mısır, turunçgil, soya fasulyesi ve muzun en çok yetiştirildiği bölge Akdeniz'dir. Akdeniz Bölgesi'nde tarım alanlarında nadas uygulaması azdır. Genel olarak sulama olanakları geliştiği için nadas alanları çok geniş değildir.

18. E Turunçgil, fındık, çay ve zeytin kış ılıklığı isteyen ürünlerdir. Üzüm diğer ürünlere göre kış mevsiminde yaşanan düşük sıcaklıklara daha dayanıklıdır.

19. C Sulama olanaklarının kısıtlı olduğu yörelerde daha çok doğal koşullara bağlı olarak tarım yapılmaktadır. Bu nedenle tahıl tarımı bu alanlarda daha yaygın yapılır.

20. B Yer şekilleri ve iklim koşullarından dolayı Erzurum - Kars Yöresi'nde tarımsal faaliyetler kısıtlıdır. Bu nedenle temel geçim kaynağı hayvancılıktır. Büyükbaş mera hayvancılığı yapılmaktadır.

21. A Adana, Akdeniz ikliminin görüldüğü bir ildir. Bu iklimde kışlar ılık geçmektedir. Don olayları az görülür. Adana'da kış ılıklığı isteyen tarım ürünleri yetiştirilir. Bu nedenle don olayları en çok Akdeniz kıyılarında yetiştirilen tarım ürünlerini etkiler Daha fazla önlem alması gerekenler Adana'daki çiftçilerdir.

22. E Bafra ve Adapazarı ovalarında yaz kuraklığı çok belirgin değildir. Çukurova'da sulama koşulları çok iyidir. Bu yüzden bu ovalarda nadas uygulaması yaygın değildir.

23. C Üzüm, mısır, tütün ve pamuk gibi tarım ürünlerinin hepsi Gediz Ovası'nda yetiştirilir.

24. C Küçükbaş hayvancılık bozkır bitki örtüsünün görüldüğü yerlerde yapılmaktadır. Artvin'de bozkırlar görülmediği için küçükbaş hayvancılık yapılmaz.

25. A Tütün devlet kontrolünde üretimi yapılan bir tarım ürünüdür. Bunun sebebi kaliteyi korumaktır. En fazla ürün üretimi Ege Bölgesi'nde yapılmaktadır. İç Anadolu Bölgesi'nde tütün üretimi yapılmamaktadır.

26. E Türkiye'de kahve tarımı yapılamadığı için tüketimin tamamı ithalat yoluyla karşılanır. Pirinç, soya, mısır ve muz tarımı Türkiye'de yapılmaktadır.

27. E II, III ve IV numaralı alanlarda Akdeniz ikliminе bağlı olarak, I numaralı alan (Çoruh Vadisi) mikroklima özelliğine bağlı olarak zeytin tarımı yapılan yerlerdir. V ile gösterilen yer Iğdır Ovası'dır. Iğdır Ovası'nda kış mevsimi soğuk geçtiği için zeytin tarımı yapılamaz.

28. C Tarımsal hammaddeler birçok sanayi kolunda (konserve, unlu gıda, yağ gibi) kullanılır. Bu durum tarımın ekonomideki yerinin önemini göstermektedir.

29. D Meraların aşırı otlatılması sonucunda toprağın boş kalması erozyon artırır, otlak sıkıntısının yaşanması hayvancılığı olumsuz yönde etkileyeceği için hayvanlardan elde edilen gelir de azalır.

30. A II → Ergene Ovası

III → Bafra Ovası

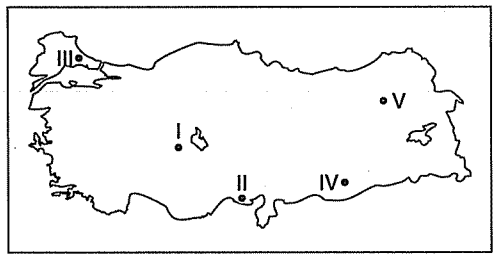
IV → Harran Ovası

V → Çukurova yükseltileri

500 m'nin altında, I → Konya Ovası yükseltisi 500 m'nin üstündedir. Bu nedenle ürün Konya Ovası'nda yetiştirilemez.

MURAT YAYINLARI

1.

Yukarıdaki haritada numaralarla gösterilen bölgelerin hangisinde yapılan tarım faaliyetine ait yanlış bir bilgi verilmiştir?

A) I numaralı bölgede şekerpancarı ve tahıl üretimi yapılmaktadır.

B) II numaralı bölgede yılda birden fazla tarım ürünü yetiştirilmektedir.

C) III numaralı bölgede yetiştirilen tarım ürünlerinin büyük bir bölümü ihraç edilmektedir.

D) IV numaralı bölgede güneyden esen sıcak rüzgarlar tarım ürünlerinin olgunlaşma süresini kısaltır.

E) V numaralı bölgede tarımı sınırlandıran en önemli etkenlerden biri iklimdir.

2. Tahrip edilen ormanın hiçbir müdahale yapılmadan kendiliğinden yetişmesine ormanın kendini yenilemesi denir. Karadeniz kıyıları dışında diğer yerlerde ormanın kendini yenilemesi zordur.

Buna göre ormanların kendini yenilemesinde etkili olan en önemli faktör aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yükselti

B) Yağış

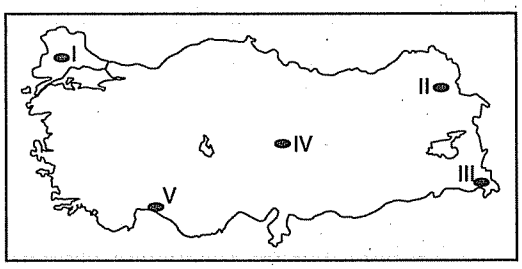
C) Toprak

D) Sıcaklık

E) Enlem

MURAT YAYINLARI

3. Kış sıcaklık değerlerinin sıfırın altına düşmesi tarımda olumsuzluklara yol açmaktadır.

Böyle bir durumda yukarıdaki haritada işaretli yerlerden hangisinde tarımsal üretimde olumsuzluklar daha çok yaşanır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4. **Aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisi yaz kuraklığının etkili olduğu yerlerde yetiştirilemez?**

A) Pamuk

B) Fındık

C) Mercimek

D) Buğday

E) İncir

MURAT YAYINLARI

5. Üç tarafı denizlerle çevrili olan Türkiye'de balıkçılık istenilen düzeyde değildir.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun nedenleri arasında sayılmaz?

A) Kıyı balıkçılığının yapılması

B) Modern balıkçılık faaliyetinin yapılmaması

C) Denizlerin kirletilmesi

D) Avlanma yasağının uygulanması

E) Denizlerimizin balık yönünden zengin olmaması

6. I. Toprağın yıkanmış olması

II. Kış aylarında sıcaklık ortalamasının 0 °C'nin altına düşmemesi

III. Yaz sıcaklığı ve kuraklığının fazla olması

IV. Sulama koşullarının gelişmiş olması

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'de çay tarımının yapıldığı alanların ortak özelliklerinden değildir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

7. I. Denize göre konum

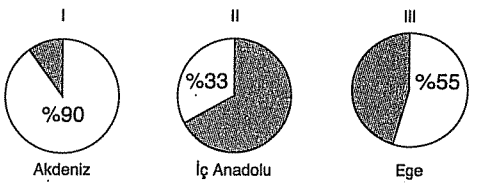
II. Tarım alanlarının oranı

III. Yağış rejimi

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'de tarım ürünleri çeşitliliğinin fazla olmasında etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

8. Aşağıda Türkiye'deki bazı tarım ürünlerinin bazı bölgelerdeki üretim oranları verilmiştir.

Buna göre, bu tarım ürünleri aşağıdakilerden hangisidir?

	I	II	III
A)	Turunçgil	Şekerpancarı	Pamuk
B)	Yerfıstığı	Buğday	Turunçgil
C)	Pamuk	Arpa	Üzüm
D)	Turunçgil	Buğday	Tütün
E)	Muz	Patates	Haşhaş

9. I. Kastamonu - Sinop gibi illerde makineli tarımın zor olmasında

II. Harran, Ceylanpınar gibi ovalarda sulamanın zorunlu olmasında

III. Konya, Aksaray gibi illerde tarım alanlarının geniş olmasında

IV. Çukurova'da yılda birden fazla ürün alınabilmesinde

Yukarıda verilen tarımsal özelliklerden hangileri üzerinde yer şekillerinin etkisi yoktur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

10. I. Üretimi daha çok akarsu vadi tabanları ile deltalarda yapılmaktadır. İhracatta yeri olmayan, üretimi az, tüketimi fazla olan bir üründür.

II. Kıyı ovalarında da yetiştirilebilme özelliğine sahipken daha çok iç bölgelerde üretimi yapılan sanayi bitkisidir.

III. Kış soğuklarından olumsuz etkilendiği için üretiminin büyük bir kısmı Akdeniz Bölgesi'nden sağlanan ihraç ürünlerinden birisidir.

IV. Sulama ile son yıllarda üretim alanı genişleyen dokuma sanayisinin hammaddesidir. Üretimin büyük bir kısmı Güneydoğu Anadolu ve kıyı ovalarından sağlanan üründür.

Bu bilgilerde aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisine yer verilmemiştir?

A) Turunçgil
B) Mısır
C) Pirinç
D) Pamuk
E) Şekerpancarı

MURAT YAYINLARI

11. Türkiye'de hakim bitki örtüsünün bozkır olduğu bir yörede aşağıdaki ürünlerden hangisinin yetişmesi <u>zordur</u>?

A) Şekerpancarı
B) Arpa
C) Ayçiçeği
D) Zeytin
E) Üzüm

12. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de pamuk tarımının yapıldığı yerlerin ortak bir özelliğidir?

A) Dokuma sanayisinin geliştiği yerlerdir.
B) Yağış miktarları azdır.
C) Sulanabilen tarım alanlarıdır.
D) Kış sıcaklık ortalamaları yüksektir.
E) Yükseltileri azdır.

13. Toprak ve iklim özellikleri göz önüne alındığında Konya Ovası'nda yetiştirilen bir tarım ürününün aşağıdaki ovaların hangisinde de kolaylıkla yetiştirilmesi beklenir?

A) Bafra
B) Düzce
C) Erzurum
D) Ergene
E) Adapazarı

14. Türkiye'de yetiştirilen hayvan türlerinin dağılışı bölgelere göre farklılık gösterir.

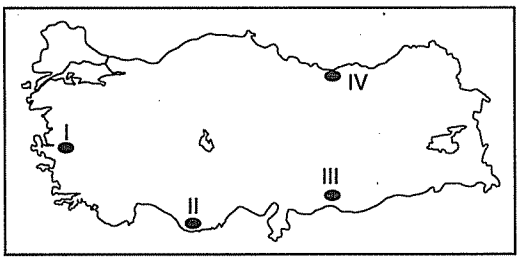
Buna göre hayvan türlerinin coğrafi dağılışı üzerinde etkili olan <u>temel faktör</u> aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yer şekilleri
B) Bitki örtüsü
C) İklim özellikleri
D) Nüfus dağılışı
E) Bölgelerin yüz ölçümleri

15. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de tarımda makineleşmenin yaygınlaşmasıyla ortaya çıkan sonuçlardan biri <u>değildir</u>?

A) İş gücü fazlalığının ortaya çıkması
B) Tarımsal verimin artması
C) Köyden kente göçün artması
D) Ürünlerin daha kısa sürede olgunlaşması
E) Meraların bir kısmının tarlaya dönüştürülmesi

16.

Yukarıdaki haritada numaralandırılmış yörelerde <u>en çok</u> yetiştirilen ürünler aşağıdakilerin hangisinde birlikte verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	İncir	Turunçgil	Buğday	Çay
B)	Turunçgil	Mısır	Antep fıstığı	Tütün
C)	Zeytin	Pamuk	Tütün	Mısır
D)	Tütün	Muz	Pamuk	Fındık
E)	Üzüm	Zeytin	Tütün	Pirinç

17. I. Kış yağışlarının fazla olması
II. Yaz sıcaklık değerlerinin yüksek olması
III. Güneşli gün sayısının fazla olması
IV. Kış sıcaklık değerlerinin yüksek olması

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'de seracılığın yaygın olduğu yörelerin ortak özelliklerindendir?

A) Yalnız II B) Yalnız IV C) I ve II
D) II ve IV E) III ve IV

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

18. Rıfkı her mevsimin yağışlı, kışların ılık geçtiği bir bölgede geçimini tarımla uğraşarak sağlamaktadır.

Buna göre Rıfkı aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisini yetiştirirse geçimini daha kolay sağlayabilir?

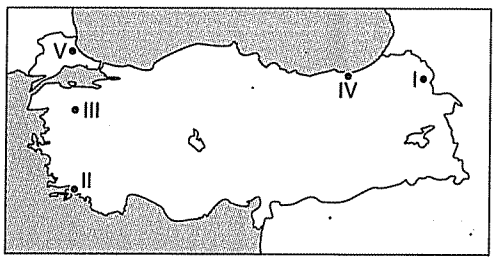
A) Pamuk B) Buğday C) Susam
D) Fındık E) Çavdar

19. Erzurum-Kars platosu verimli çernezyom topraklarının yaygın olduğu alanlardır. Topraklar verimli olmasına rağmen tarım çok fazla gelişmemiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi, Erzurum-Kars platosunda tarım yerine daha çok hayvancılık faaliyetlerinin yapılmasının temel nedenidir?

A) İkliminin tarıma elverişsiz olması
B) Toprakların parçalı olması
C) Uzun boylu otların fazla olması
D) Tarım ürünleri çeşidinin az olması
E) Hayvancılığın devlet tarafından desteklenmesi

20.

Haritada bazı yerler ve bu yerlerde yaygın olarak yapılan hayvancılık faaliyetleri verilmiştir. Buna göre aşağıda verilen eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

A) I → Büyükbaş hayvancılık
B) II → Arıcılık
C) III → Kümes hayvancılığı
D) IV → Balıkçılık
E) V → Küçükbaş hayvancılık

21. Türkiye'nin tarımsal özellikleriyle ilgili aşağıda verilen yargılardan hangisi doğrudur?

A) Kıyı kesimlerinde tarımsal ürün çeşitliliği, iç kesimlerden daha azdır.
B) Üretim alanı en geniş olan meyveler incir ve Antep fıstığıdır.
C) Ekili arazilerde en büyük pay tahıllara aittir.
D) Seracılığın dağılışını belirleyen etmen nüfus yoğunluğudur.
E) Tarımda sulamaya en çok ihtiyaç duyulan bölge İç Anadolu'dur.

22. Düşük sıcaklığa dayanıklı olan bitkiler yüksek kesimlerde de yetiştirilebilir.

Buna göre, aşağıdaki ürün çiftlerinden hangileri bu duruma örnek olarak gösterilir?

A) Muz-Turunçgil
B) Arpa-Çavdar
C) Üzüm-Tütün
D) Buğday-Pamuk
E) Zeytin-İncir

23. Karadeniz kıyılarında yetiştirilen tarım ürünlerinden hangisinin üretim alanı diğerlerinden daha geniştir?

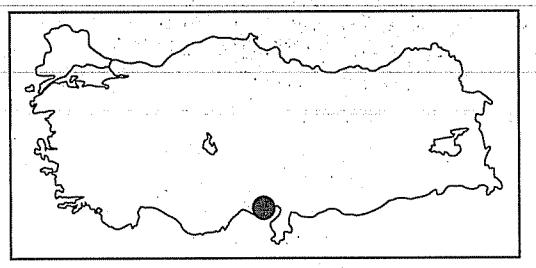
A) Turunçgil B) Çay C) Keten
D) Mısır E) Kivi

24. Coğrafi özellikleri göz önüne alındığında, aşağıdaki yörelerin hangisinin kırsal kesiminde arıcılık, balıkçılık, büyükbaş hayvancılık ve ormancılık daha yaygın olarak yapılır?

A) Rize B) Menteşe C) Biga
D) Taşeli E) Gelibolu

MURAT YAYINLARI

25.

Yukarıdaki Türkiye haritasında taranarak gösterilen bölgede yapılan tarımsal faaliyetlerle ilgili olarak;

I. Birim alanda alınan verim yüksektir.

II. Kuru tarım yöntemleri uygulanır.

III. Nadasa ayrılan alanlar fazladır.

IV. Yılda birden fazla ürün alınabilir.

yargılarından hangileri söylenemez?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III

D) II ve IV E) III ve IV

26. Aşağıdakilerden hangisi Artvin ve Hakkari şehirlerinin tarım ve hayvancılık bakımından benzer olmayan özelliğidir?

A) Tarım alanlarının dar olması

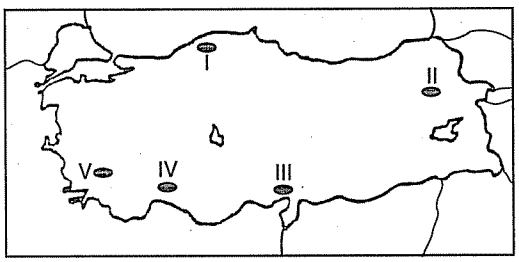
B) Kış ılıklığı isteyen ürünlerin yetiştirilmesi

C) Büyükbaş hayvancılık yapılması

D) Tarımsal nüfus yoğunluklarının fazla olması

E) Makineli tarımın zor olması

27.

Yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanların hangisinde ormancılık önemli geçim kaynağıdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

28. Marmara kıyıları ve Boğazlar, Karadeniz kıyılarından sonra balıkçılıkta ikinci sıradadır.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tüketimin fazla olması

B) Balık sanayisinin gelişmiş olması

C) İhracatın fazla olması

D) Balık sayısı ve çeşidinin fazla olması

E) Ulaşım koşullarının gelişmiş olması

29. Türkiye'de zengin bitki örtüsüne bağlı olarak arıcılık potansiyeli yüksektir. Ancak bal hasat dönemleri bölgeden bölgeye farklılık göstermektedir.

Buna göre farklı yörelerde bal hasadının farklı zamanlara rastlaması bölgelerin hangi özellikleriyle ilgilidir?

A) Toprak özelliklerinin farklı olması

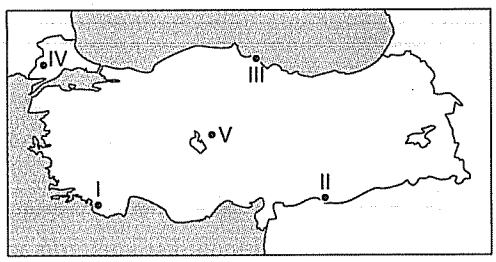
B) Bitkilerin çiçek açma dönemlerinin farklı olması

C) Pazarlama koşullarının farklı olması

D) Arıcılıkla uğraşan insan sayısının az olmasına

E) Nüfus yoğunluğunun farklı olması

30.

- Kış yağışı
- Yaz kuraklığı
- Kireçli toprak

İsteyen bir tarım ürünü yukarıdaki haritada işaretli alanlardan hangisinde yetiştirilebilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

MURAT YAYINLARI

1. C III numaralı yer olan Trakya çevresinde yoğun olarak yetiştirilen ayçiçeği ile pirinç tüketimi karşılamadığı için dışarıdan da alınmaktadır. Bu nedenle ihraç edilmezler.

2. B Ormanların kendini yenileyebilmesi için yağışın fazla olması gerekir. Her mevsim yeterli miktarda yağış alması Doğu Karadeniz Bölümü'nde ağaçların yetişmesini kolaylaştırır.

3. E Akdeniz Bölgesi'nde turunçgil, muz, zeytin gibi kış ılıklığı isteyen ürünler yetiştirilmekte ve seracılık yapılmaktadır. Bu nedenle kış mevsiminin düşük sıcaklıkları, tarımsal üretimde en çok Akdeniz Bölgesi'ni olumsuz etkiler.

4. B Fındık her mevsimi yağışlı geçen ılıman iklimde yetiştirilir. Yaz kuraklığı yaşanan bir yörede fındık tarımı yapılamaz.

5. D Avlanma yasağı balıkçılığın gelişmesi için alınması gereken bir önlemdir. Balıkların yumurtlama döneminde av yasağının uygulanması balık sayısını artırır.

6. E Çay bitkisi bol yağış, tuz ve kireç içermeyen yıkanmış toprak ve kış ılıklığı istemektedir. Bol yağış istediğinden dolayı Karadeniz kıyılarında yetişir. Bu nedenle sulamanın gelişmiş olması ve yaz kuraklığı çay tarımının yapıldığı alanların ortak özelliği değildir.

7. D Denize göre konum ve yağışın mevsimlere göre dağılışı tarım ürünleri çeşitliliğini artırır. Tarım alanları oranının ürün çeşitliliği üzerinde etkisi yoktur. Ürün çeşitliliğinde iklimin önemli bir etkisi vardır.

8. D Turunçgilin % 90'ını Akdeniz, buğdayın %33'ünü İç Anadolu, tütünün %55'ini Ege Bölgesi karşılar.

9. D Harran ve Ceylanpınar ovalarında tarımda sulamanın zorunlu olması yaz kuraklığından kaynaklanmaktadır. Çukurova'da görülen ılıman iklim özellikleri yılda birden fazla ürün alınmasını sağlar.

10. B I numaralı ürün pirinç
II numaralı ürün şeker pancarı
III numaralı ürün turunçgil
IV numaralı ürün pamuktur.
Verilenler içinde mısır bitkisine ait bilgi yoktur.

11. D Bozkır bitki örtüsünün yaygın olduğu yerlerde karasal iklim görüldüğü için, kış ılıklığı isteyen zeytin yetiştirilemez. Zeytin, Akdeniz iklim koşullarında yetiştirilebilen bir tarım ürünüdür.

12. C Pamuk yaz sıcaklığı ve kuraklığı belirgin ama aynı zamanda sulama olanaklarının geliştiği yerlerde yetiştirilir.
- Pamuk tarımının yapıldığı her yerde dokuma sanayisi gelişmemiştir. Örnek; Iğdır'da pamuk yeiştirmesine rağmen pamuklu dokuma sanayisi bulunmaz.
- Yine Adana, Antalya gibi pamuğun yetiştiği yerlerde yağış fazla iken Iğdır, Malatya gibi kentlerde yağış azdır.
- Pamuğun yetiştirildiği yerlerden Adana'da kış sıcaklık ortalaması yine pamuğun yetiştirildiği Iğdır'dan daha yüksektir.
- Pamuğun yetiştirildiği ovalar farklı yükseltilerde olabilir. Örneğin; Çukurova, Altınbaşak ve Iğdır ovaları

13. D Konya Ovası'nda karasal iklim özellikleri görülür. Aynı iklim özelliklerinin görüldüğü Ergene Ovası'nda benzer ürünler yetiştirilebilir.

14. C Ülkemizde hayvancılık önemli bir uğraştır. Yetiştirilen hayvan çeşitleri özellikle bitki örtüsüne göre değişkenlik gösterir. Bitki örtüsünü belirleyen temel faktör de iklim koşullarıdır.

15. D Ürünlerin daha kısa sürede olgunlaşması makineleşmeye bağlı değildir. İklim koşullarıyla ilgilidir. İklimin elverişli olduğu yerlerde tarım ürünleri daha çabuk olgunlaşır.

MURAT YAYINLARI

16. D I numara → Kıyı Ege'de tütün
II numara → Akdeniz'de (Anamur) muz
III numara → Güneydoğu Anadolu'da pamuk
IV numara → Doğu Karadeniz'de fındık tarımı yoğun olarak yapılır.

17. E Seracılık, güneşli gün sayısının fazla ve kış sıcaklık değerlerinin yüksek olduğu alanlarda yapılabilir.

18. D Pamuk, buğday, susam ve çavdar olgunlaşma döneminde kuraklık isteyen ürünlerdir. Bu nedenle her mevsim yağışlı bir yerde yetiştirilemez.
Fındık Karadeniz ikliminin tarım ürünüdür. Her mevsim yağış ve ılıman kış koşulları ister. Bu iklimin görüldüğü yerlerde daha kolay yetiştirilir.

19. A Erzurum-Kars Platosu'nda sert karasal iklim görülmektedir. Bu durum tarımı sınırlandıran en önemli faktördür. Bu platoda çayırların varlığına bağlı olarak büyükbaş mera hayvancılığı yapılmaktadır.

20. E
- I numara ile gösterilen Erzurum-Kars Bölümü'nde çayırların varlığına bağlı olarak büyükbaş hayvancılık yapılır.
- II numaralı alan Menteşe Yöresi'nde bitki örtüsü çeşitliliğinin fazla olmasına bağlı olarak arıcılık yapar.
- III numaralı olan Balıkesir ve çevresinin büyük kentlere yakınlığı nedeniyle kümes hayvancılığı yapılmaktadır.
- IV numaralı alan Doğu Karadeniz'de balıkçılık yaygın olarak yapılmaktadır.
- V numaralı alan Yıldız Dağları Bölümü'nde iklim ve yerşekillerinden dolayı büyükbaş hayvancılık yapılmaktadır.

21. C Kıyı kesimlerde tarım ürünü çeşitliliği iç kesimlerden daha fazladır. Kıyılarda yaşanan ılıman iklim ürün çeşitliliğini artırmıştır. Üretim alanı en geniş olan meyveler üzüm ve elmadır. Seracılığın dağılışını belirleyen iklim koşullarıdır. Tarımda sulamaya en çok ihtiyaç duyulan bölge Güneydoğu Anadolu'dur. Tahıllar, genel olarak karasal iklim koşullarına uyum sağladığı için ekili arazilerde en büyük paya sahiptir.

22. B Arpa ve çavdar soğuğa karşı daha dayanıklığı olduğu için yüksek yerlerde de tarımları yapılabilmektedir.

23. D Mısır, hem sulanabilen yerlerde hem de her mevsim yağışlı alanlarda yetiştiği için üretim alanı turunçgil, çay, keten ve kiviye göre daha geniştir.

24. A Rize yöresinde arıcılık, balıkçılık, büyükbaş hayvancılık ve ormancılık gibi ekonomik faaliyetler yaygın olarak yapılır. Bitki örtüsü çeşitliliği arıcılığı, çayırların varlığı büyükbaş hayvancılığı olumlu etkilemiştir.

25. C Haritada işaretli alan Çukurova'dır. Burada sulu tarım yöntemi yaygındır ve bu nedenle nadasa bırakılan alan neredeyse yok gibidir. İklim koşullarının elverişliliği ve sulama olanaklarının gelişmişliğine bağlı olarak yılda birden fazla ürün alınabilir.

26. B Artvin'in bir kısmında kış ılıklığı isteyen ürünler yetiştirilirken, Hakkari'de yetiştirilemez.

27. A Haritada I. ile işaretli Batı Karadeniz'in özellikle kıyı şehirlerinde ormancılık önemli bir geçim kaynağıdır. Karadeniz ikliminde yağış rejiminin düzenli olması ormanların fazla olmasına sebep olmuştur.

28. D Boğazlar, balıkların doğal göç yolları olduğu için balık sayısı ve çeşidinin fazla olduğu yerlerdir.

29. B Türkiye'de bitki örtüsü çeşitliliğine bağlı olarak arıcılık birçok bölgede yapılmaktadır. Fakat yerşekillerinin çeşitliliğine bağlı olarak sıcaklık ve yağış koşulları değiştiği için bitkilerin çiçek açma dönemleri de farklılık göstermektedir. Bu durum farklı yörelerde bal hasadının farklı zamanlarda olmasına neden olmaktadır.

30. A Akdeniz ikliminin yazı kurak kışı ise yağışlıdır. Kireçli toprakların en fazla görüldüğü yerler karstik araziye bağlı olarak Akdeniz Bölgesinin Antalya Bölümüdür. Bu yüzden yaz kuraklığı, kış yağışı ve kireçli toprak isteyen ürün I numara ile gösterilen yerlerde yetiştirilebilir.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

1. I. ..... , makilerin yaygın olduğu
II. ..... , bozkırların yaygın olduğu
III. ..... , çiçekli bitkilerin yaygın olduğu
IV. ..... , uzun boylu ot topluluklarının yaygın olduğu yerlerde yetiştirilir.

Yukarıda boş bırakılan yerlere aşağıdaki hayvan türlerinden hangilerinin yazılması gerekir?

	I	II	III	IV
A)	Kıl keçisi	Koyun	Arı	İnek
B)	İnek	Koyun	Arı	Kıl keçisi
C)	Tiftik keçisi	İnek	Koyun	Arı
D)	Kıl keçisi	Arı	İnek	Koyun
E)	Tiftik keçisi	Koyun	Arı	İnek

2. **Arazi ve iklim özellikleri dikkate alındığında Konya ve çevresinde tarımsal faaliyetlerin önündeki en önemli sorun aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Engebenin az olması
B) Platoların geniş yer kaplaması
C) Sulama sıkıntısının fazla olması
D) Bozkır alanlarının fazla olması
E) Tarımla uğraşanların az olması

3. Kış mevsiminin ılık geçtiği yerlerde genelde seracılık yapılabilir.

Doğu Karadeniz kıyılarında kışlar ılık geçmesine rağmen seracılığın yapılamaması aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

A) Ulaşım zorluklarına
B) Güneşli gün sayısının az olmasına
C) Tarım alanlarının az olmasına
D) Makineli tarımın zorluğuna
E) Getirisi yüksek olan ürünlerin yetiştirilmesine

4. I. Seracılık
II. Çay tarımı
III. Nadas uygulaması
IV. Büyükbaş mera hayvancılığı
V. Pamuk tarımı

Her mevsim düzenli ve yeterli miktarda yağışın düştüğü Rize Yöresi'nde yukarıdakilerden hangilerinin daha çok yapıldığı gözlenir?

A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

5. Ergene Ovası Türkiye'nin önemli tarım alanlarından biridir.

Doğal koşullar dikkate alındığında bu ovada aşağıdaki tarımsal faaliyetlerden hangisinin yapılması zordur?

A) Pirinç tarımı
B) Ayçiçeği tarımı
C) Buğday tarımı
D) Seracılık
E) Bağcılık

6. **Aşağıdaki şehirlerin hangisinin ekonomisinde hayvancılık ilk sırada yer alır?**

A) Ardahan
B) Tokat
C) Antalya
D) Aydın
E) Eskişehir

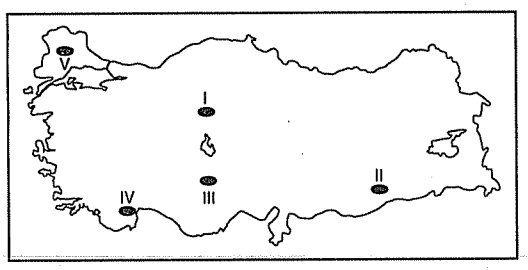
MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

7. Türkiye'de tarımda son yıllarda sulama olanaklarında önemli gelişmeler yaşanmış ve bu durum bir çok alanda ürün çeşitliliğini artırmıştır.

Bu gelişmeler göz önüne alındığında aşağıdaki ovaların hangisinde ürün çeşidi diğer ovalara göre daha çok artmıştır?

A) Erzincan
B) Konya
C) Altınbaşak
D) Eskişehir
E) Iğdır

8.

Aşağıdaki haritada numaralandırılmış yerlerin hangisinin ekonomisinde tahıl tarımı önemli yer tutmaz?

A) I B) II C) III D) IV E) V

9. I. Üretimin yaklaşık %80'i Kıyı Ege'den karşılanır.

II. Ilıman iklim koşullarında yetişir.

III. Hasadında insan gücüne ihtiyaç duyulur.

IV. Türkiye'nin önemli ihraç ürünlerinden biridir.

Yukarıda özellikleri verilen tarım ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Turunçgil
B) Tütün
C) Zeytin
D) İncir
E) Üzüm

10. Erzurum-Kars Yöresi'nde zeytinin, Doğu Karadeniz'in kıyı kesiminde buğdayın yetişmesini engelleyen faktörler sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde bir arada verilmiştir?

A) Yaz yağışları - Arazi engebeliği
B) Don olayları - Yaz yağışları
C) Arazi engebeliliği - Kış ılıklığı
D) Yaz kuraklığı - Kış yağışları
E) Don olayları - İş gücü azlığı

11. Besi ve ahır hayvancılığı, hayvanlardan sağlanan verimin yüksek olmasını amaçlayan bir yöntemdir.

Aşağıdakilerden hangisi bu hayvancılık yönteminin İstanbul çevresinde gelişme göstermesinin nedenlerinden biri olamaz?

A) Nüfus miktarının fazla olması
B) İklim ve yer şekillerinin uygun olması
C) Sanayinin gelişmiş olması
D) Kentleşmenin yüksek olması
E) Tüketimin fazla olması

12. Türkiye'nin tarım topraklarında sulama sorunu çözüldüğünde aşağıda belirtilen sonuçlardan hangisinin gerçekleşeceği söylenemez?

A) Tarım ürünü çeşitliliğinin artması
B) Tahıl üretim alanlarının artması
C) Nadas uygulamasının azalması
D) Köyden kente göçün azalması
E) Zirai üretimde doğal koşullara olan bağımlılığın azalması

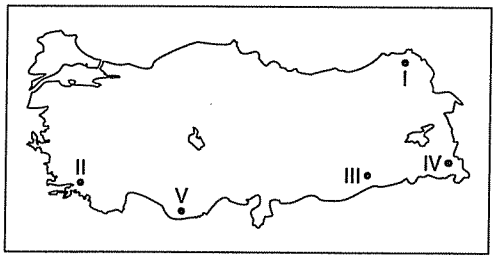
MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

13. Antalya ve İzmir illerinin kıyı kesiminde yetiştirilen ürünlerden bir çoğu aynıdır. Bu tarım ürünleri Antalya'da dar bir kıyı şeridinde kalırken İzmir'de 100-150 km içerilerde de yetiştirilebilmektedir.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisiyle <u>en iyi</u> açıklanır?

A) İzmir'de makineli tarımın yaygınlığıyla
B) Antalya'da tarımla uğraşan insan sayısının az olmasıyla
C) Toprak özelliklerinin farklı olmasıyla
D) Sulama imkanlarının farklı olmasıyla
E) Dağların kıyıya uzanış doğrultularının farklı olmasıyla

14.

Yukarıdaki haritada numaralandırılan alanların hangisinde yoğun olarak yapılan hayvancılık faaliyeti <u>yanlış</u> verilmiştir?

A) I. Büyükbaş
B) II. Tiftik keçisi
C) III. Koyun
D) IV. Arıcılık
E) V. Kıl keçisi

15. Büyükbaş mera hayvancılığı Erzurum - Kars Yöresi'nde yaygın olarak yapılmaktadır.

Yörenin coğrafi özellikleri göz önüne alındığında aşağıda verilenlerden hangisinin görülmesi <u>beklenemez</u>?

A) Yaz yağışları görülür.
B) Çayırlar yaygındır.
C) Yaylacılık faaliyetleri yapılır.
D) Sebze tarımı yaygındır.
E) Yazlar serin geçer.

16. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de ormanlardan dolaylı yararlanma yollarından biridir?

A) Mobilya üretiminde
B) Kereste üretiminde
C) Yakacak olarak kullanma
D) Yan ürünlerinden faydalanma
E) Erozyonu önleme

17. Türkiye'de 1990'lı yıllara göre yetiştirilen hayvan sayısı günümüzde az olmasına rağmen et ve süt üretiminde artış dikkat çekmektedir.

Üretimdeki bu artışın ortaya çıkmasında aşağıdakilerden hangisi <u>daha fazla</u> etkili olmuştur?

A) Hayvancılıkta iklim ve bitki örtüsüne olan bağımlılığın azalmasıyla
B) Hayvancılıkta istihdam edilenlerin sayısının artmasıyla
C) Mera alanlarının genişletilmesiyle
D) Hayvansal ürünlerin ithalatının artmasıyla
E) Yağışlardaki artışın otlakların verimini artırmasıyla

MURAT YAYINLARI

18. Altınbaşak Ovası'nda son yıllarda tahıl alanları azalırken, sebze yetiştirilen alanlar artmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun nedenlerinden biri olamaz?

A) Sulama olanaklarının artması
B) Gübre kullanımının yaygınlaşması
C) İklim koşullarına uygun tohumların kullanılmaya başlanması
D) Kazancının tahıla göre yüksek olması
E) Nüfusun artması

19. **Aşağıdakilerden hangisi hayvancılıkta verimi artıracak faktörlerden biri değildir?**

A) Hayvan soylarını ıslah etmek
B) Hayvan sayısını artırmak
C) Dönüşümlü otlatma yapmak
D) Kaliteli yemler kullanmak
E) Erken hayvan kesimlerini önlemek

20. Adana'da iklim, toprak ve sulama olanakları sayesinde tarımsal çeşitlilik ve verim fazladır.

Buna göre, aşağıdaki kentlerin hangisinde benzer bir durum görülmez?

A) Mersin
B) İzmir
C) Karaman
D) Aydın
E) Antakya

21. Aşağıda tabloda Türkiye'de 2011 yılında sağılan farklı iki hayvan ırkına ait toplam süt üretimi verilmiştir.

Hayvan adı	Sağılan hayvan sayısı (baş)	Süt (ton)
Sığır (kültür)	1.868.274	7.329.644
Sığır (yerli)	930.155	1.221.560

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yerli ırklardaki süt verimini artırmak için alınacak terbirlerden biri değildir?

A) Kaliteli yem üretimini artırmak
B) Hayvan soylarının ıslah edilmesi
C) Veterinerlik hizmetlerini yaygınlaştırmak
D) Erken hayvan kesimini önlemek
E) Mera alanlarını genişletmek

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

1. A
- Makilerin yaygın olduğu yerde, kıl keçisi
- Bozkırların yaygın olduğu yerde, koyun
- Çiçekli bitkilerin yaygın olduğu yerde, arı
- Uzun boylu ot topluluklarının yaygın olduğu yerde, inek yetiştiriciliği yaygındır.

2. C Konya ve çevresi Türkiye'nin en az yağış alan yerleri olduğu için tarımda sulama sıkıntısı fazla yaşanmaktadır.

3. B Seracılıkta kış ılıklığı ile güneşli gün sayısının fazla olması maliyetin azalmasına yol açar. Karadeniz'de güneşli gün az olduğu için seracılık yaygın değildir.

4. C Çay tarımı için yağış miktarının fazla ve yağış rejiminin düzenli olması, büyükbaş hayvancılık için uzun boylu çayırların bulunması gerekir. Rize'de yağış rejiminin düzenli olması çay tarımını, yaz yağışlarına bağlı oluşan çayırlarda büyükbaş mera hayvancılığını etkilemiştir.

5. D Ergene Ovası'nda kışlar soğuk geçtiği için seracılığa uygun değildir. Seracılık, kış mevsiminin ılıman geçtiği ve güneşli gün sayısının fazla olduğu Akdeniz kıyılarında yaygındır.

6. A Ardahan'ın ekonomisinde büyükbaş mera hayvancılığı ilk sırada yer alır. Yaz yağışları görüldüğü için çayırlar vardır. Buna bağlı olarak büyükbaş mera hayvancılığı yapılır.

7. C Altınbaşak Ovası'nda GAP'la beraber sulama olanakları gelişmiş ve sulama ile birlikte son yıllarda ürün çeşidi ve miktarında önemli artışlar olmuştur.

8. D Haritada IV ile işaretli Antalya ve çevresinde diğer ekonomik faaliyetlerden dolayı tahıl tarımı önemli bir yer tutmaz. Türkiye'de tahıl tarımı genelde iç kesimlerde yapılmaktadır. Kıyılarda yüksek gelir getirisi olan ürünler tercih edilmektedir.

9. D Özellikleri verilen tarım ürünü incirdir. İncir ılıman iklim isteyen bir tarım ürünüdür. En çok yetiştirildiği bölge Ege Bölgesi'dir.

10. B Erzurum-Kars Yöresi'nde zeytinin yetiştirilmemesi kış sıcaklık ortalamalarının çok düşük olmasından kaynaklanır. Zeytin kış ılıklığı isteyen bir tarım ürünüdür. Doğu Karadeniz kıyılarında buğdayın yetiştirilememesi yaz yağışlarının görülmesi ile ilgilidir.

11. B İstanbul ve çevresinde besi ve ahır hayvancılığının gelişmiş olması tüketimin fazla, sanayinin gelişmiş ve kentleşmenin yüksek olması ile ilgilidir. Besi hayvancılığının dağılımını belirleyen faktör tüketimin fazla olmasıdır. Bu nedenle nüfusun fazla olduğu yerlerde gelişmiştir.

12. B Türkiye'de sulama sorununun çözülmesiyle:
- Tarım ürünleri çeşitliliği artacaktır.
- Nadas uygulaması azalacaktır. Çünkü nadas sulamanın gelişmediği alanlarda yaygın olan bir durumdur.
- Köyden kente göçün azalmasına etkili olacaktır.
- Zirai üretimde doğal koşullara olan bağımlılığı azaltacaktır.
- Tahıl üretim alanlarının artmasını etkilemez. Genel olarak tahıllar karasal iklim koşullarında yetiştirilen tarım ürünleridir. Ayrıca sulamanın gelişmesi daha çok geliri yüksek tarım ürünlerinin yetiştirilmesini artıracağı için tahıl üretim alanları artar diyemeyiz.

13. E İzmir'de aynı tarım ürünün Antalya'ya göre daha fazla iç kesimlerde yetiştirilebilmesi dağların kıyıya dik uzanması ile ilgilidir. Dağların kıyıya dik uzanması denizel etkinin iç kesimlere sokulabilmesi olanak sağlamıştır.

MURAT YAYINLARI

14. B

- I numaralı alanda çayırların varlığına bağlı olarak büyükbaş mera hayvancılığı yapılmaktadır.
- III numaralı alanda bozkır bitki örtüsüne bağlı olarak koyun yetiştirilmektedir.
- IV numaralı alanda bitki örtüsü çeşitliliğine bağlı olarak arıcılık yapılmaktadır.
- V numaralı alanda engebeli arazi ve maki bitki örtüsüne bağlı olarak kıl keçisi yetiştirilmektedir.

Tiftik keçisinin beslendiği yerler İç Anadolu Bölgesi (Ankara çevresi) ve Siirt çevresidir. II numaralı alanda tiftik keçisi yetiştiriliciği değil daha çok arıcılık yapılmaktadır.

15. D Erzurum-Kars Yöresi'nde yaz mevsiminin kısa sürmesi ve kış mevsiminde don olayının çok yaşanması sebze tarımını engellemiştir.

16. E Erozyon, toprağın su ve rüzgar tarafından süpürülmesidir. Bitki örtüsünün cılız olduğu yerlerde erozyon daha fazla yaşanır. Bitki örtüsü toprağı tutan bu nedenle erozyonu azaltan bir durumdur. Bu da ormanların dolaylı yararları arasındadır.

17. A Türkiye'de yapılan hayvancılık yöntemlerinin gelişmesi ile beraber et ve süt üretiminde artış görülmüştür. Besi ve ahır hayvancılığının yaygınlaşması iklime olan bağımlılığı azaltmıştır. Modern yöntemlerle yapılan bu hayvancılık yönteminde et ve süt verimi fazladır.

18. E Altınbaşak Ovası'nda son yıllarda sebze tarımının yaygınlaşması sulamanın artması, gübre kullanımının yaygınlaşmasını, tohum ıslahının yapılması ve getirisinin yüksek olmasına bağlıdır. Modern tarım yöntemlerinin gelişmesi daha yüksek gelir getiren ürünlerin yetiştirilmesine olanak sağlamıştır. Ürün çeşitliliğinin artmasında nüfusun etkisi yoktur.

19. B Hayvan sayısını artırmak verimi etkilemez. Büyükbaş hayvan sayısı, küçükbaş hayvan sayısından fazla olmasına rağmen verim büyükbaş hayvanlarda daha fazladır.

20. C Mersin, İzmir, Aydın ve Antakya'da iklim, toprak ve sulama olanakları Adana'ya benzer. Karaman'da bu benzerlik azdır. Karaman'da karasal iklim görülür ve bu iklime uygun tarım ürünleri yetiştirilir.

21. E Türkiye'de meralar geniş yer tutmasına rağmen yapılan hayvancılık yöntemlerinin geleneksel olmasından dolayı süt verimi düşüktür. Mera alanlarının genişletilmesi birim hayvandan alınan süt miktarını yani verimi artırmaz. Yerli ırk sığırlardan elde edilen süt verimini artırmak için A, B, C ve D seçeneklerinde verilenlerin uygulanması gerekmektedir.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

1. **Türkiye'de madencilikle ilgili aşağıda verilen özelliklerden hangisi yanlıştır?**

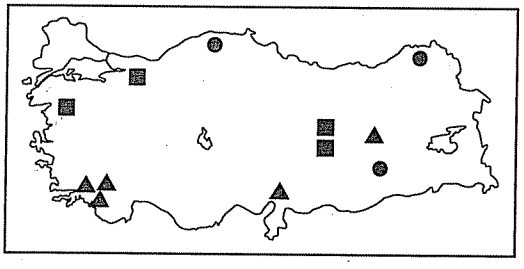
A) Maden çeşitliliği fazladır.
B) Maden ithalatı ihracatından fazladır.
C) Maden işleyen sanayi kuruluşlarının tamamı hammaddeye yakın kurulmuştur.
D) Çıkarım alanı en yaygın olan madenlerden biri linyittir.
E) Maden çeşitliliğinin en fazla olduğu bölüm Yukarı Fırat'tır.

2. I. Akarsu
II. Linyit
III. Jeotermal
IV. Rüzgar

Yukarıda verilen kaynakların hangilerinden sağlanan enerji miktarı iklim koşullarına bağlı olarak yıldan yıla değişim gösterir?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

3.

Yukarıdaki Türkiye haritasında işaretli alanlarda çıkartılan madenler aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	●	■	▲
A)	Taşkömürü	Krom	Demir
B)	Demir	Linyit	Bakır
C)	Bakır	Demir	Krom
D)	Bakır	Bor	Demir
E)	Krom	Bor	Linyit

4. Türkiye birçok madenin hem ihracatını hem de ithalatını yapmaktadır.

Aşağıdaki madenlerden hangisinin Türkiye'nin ithalat ve ihracatında yeri yoktur?

A) Uranyum
B) Krom
C) Boksit
D) Kurşun-Çinko
E) Kükürt

5. **Aşağıda verilen enerji kaynaklarından hangisinin Türkiye'de potansiyeli fazla, fakat elektrik üretimindeki payı düşüktür?**

A) Taşkömürü
B) Jeotermal
C) Doğalgaz
D) Petrol
E) Linyit

6. **Türkiye'de bazı yıllarda ortaya çıkan enerji açığını giderebilmek için alınabilecek en etkili çevreci ve ekonomik önlem aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Elektrik kesintileri yapmak
B) Petrol ve doğal gaz ithalatını artırmak
C) Linyit kömürünü ısınmadan çok enerji üretiminde kullanmak
D) Hidroelektrik potansiyelini daha iyi değerlendirmek
E) Elektrik ithal etmek

MURAT YAYINLARI

7. Aşağıda elektrik üretilen santraller ve üretimde kullanılan enerji kaynakları verilmiştir.

Buna göre, aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlış verilmiştir?

A) Hamitabat - Doğal gaz
B) Oymapınar - Akarsu
C) Ambarlı - Petrol
D) Sarayköy - Jeotermal
E) Çatalağzı - Taş kömürü

8. I. Demir - Divriği
II. Krom - Guleman
III. Linyit - Küre
IV. Bakır - Soma
V. Bor - Emet

Yukarıda Türkiye'de çıkartılan bazı madenler ile çıkartıldığı yerler eşleştirilmiştir.

Bu eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve V
D) III ve IV E) III ve V

9. I. Alaçatı
II. Hamitabat
III. Germencik
IV. Çayırhan

Yukarıda verilen santrallerden hangilerinde yenilenebilir enerji kaynakları kullanılmaktadır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

10. Denizli, Kütahya, Aydın ve Afyonkarahisar, jeotermal enerji potansiyeli fazla olan illerdir.

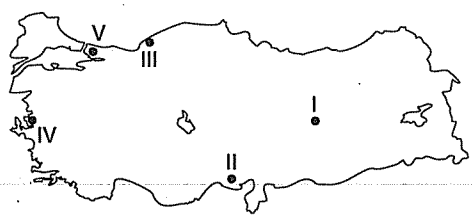
Bu durum illerin hangi özelliğinden kaynaklanmaktadır?

A) Deniz kenarında olmasından
B) Yükseltisinin az olmasından
C) Jeolojik yapısının uygun olmasından
D) Linyit yataklarının fazla olmasından
E) Yer şekillerinin sade olmasından

11. Türkiye'de aşağıdaki kentlerden hangisinde diğerlerine göre farklı bir maden çıkarılmaktadır?

A) Akseki
B) Murgul
C) Küre
D) Maden
E) Ergani

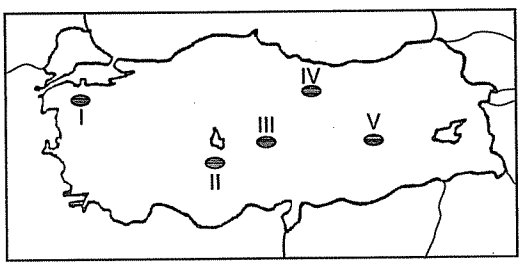
12. Sanayi kuruluşlarının gelişmesinde ve dağılışında etkili olan faktörlerden biri enerji kaynaklarıdır.

Buna göre, haritadaki numaralı yerlerden hangisinde bulunan sanayi kuruluşlarının yerinin belirlenmesinde enerji kaynağına yakınlık etkili olmuştur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

13.

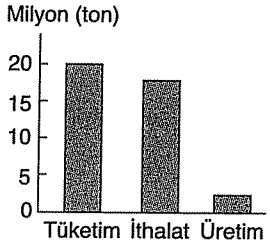

Yer şekilleri düşünüldüğünde yukarıda işaretlenmiş alanlardan hangisinin hidroelektrik enerji potansiyeli daha yüksektir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

14. Aşağıdaki grafik 2012 yılında Türkiye'deki ham petrol üretimini, tüketimini ve ithalatını göstermektedir.

Sadece grafikteki bilgilere dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Petrolde yıllık tüketim 20 milyon tona yakındır.
B) Petrol üretimi tüketimi karşılayamamaktadır.
C) İthal edilen petrolün büyük bir kısmı enerji kaynağı olarak kullanılmaktadır.
D) Petrol tüketimi üretimin yaklaşık 6 katıdır.
E) Tüketimin büyük bir kısmı ithalat yoluyla karşılanmaktadır.

15. I. Linyit
II. Asfaltit
III. Bakır
IV. Doğalgaz
V. Toryum

Türkiye'de yukarıda verilen kaynaklardan hangilerinden elektrik üretimi yapılmamaktadır?

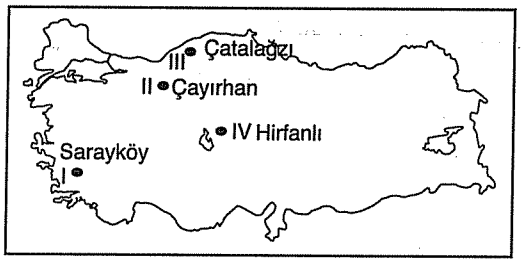
A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

16. Aşağıda verilen maden-işlendiği yer eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

A) Krom - Elazığ
B) Bakır - Murgul
C) Demir - Hasan Çelebi
D) Bor - Kırka
E) Kurşun - Çinko - Keban

MURAT YAYINLARI

17.

Yukarıdaki haritada verilen enerji santrallerinden hangileri hava kirliliğine neden olmaz?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

18. Türkiye enerji üretiminde dışa bağımlılığı azaltmak için;
I. su gücü
II. doğal gaz
III. petrol
IV. rüzgar gücü
gibi enerji kaynaklarından hangilerine ağırlık vermelidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve IV E) II ve III

19. Türkiye'de bazı kentler, yeraltı zenginliğine bağlı olarak gelişmiş ve büyüme göstermiştir.

Buna göre aşağıdaki kentlerin hangisi bu genellemeye uymaz?

A) Çan B) Turgutlu C) Yatağan
D) Soma E) Afşin-Elbistan

20. Bazı enerji kaynakları yenilenebilir oldukları için uzun sürede avantajlı iken, bazılarında bu durum görülmemektedir.
I. Linyit
II. Akarsu
III. Jeotermal
IV. Taş kömürü
V. Doğal gaz
Yukarıdaki enerji kaynaklarından hangilerine yapılacak yatırım Türkiye için daha uzun süreli avantaj sağlayacaktır?

A) I ve II B) I ve V C) II ve III
D) II ve IV E) IV ve V

1. **C** Maden işleyen sanayi tesislerinin, bir kısmı hammaddeye yakın kurulmuştur. Örneğin Antalya'da krom çıkarılmadığı halde ferrokrom tesisi bulunmaktadır. Samsun'da bakır çıkarılmadığı halde bakır sanayisi bulunmaktadır.

2. **B** Akarsu ve rüzgar iklim koşullarından etkilendiği için, üretimlerinde yıllara göre dalgalanmalar meydana gelir.

3. **C** ● Bakır ■ Demir ▲ Krom'dur.

4. **A** Uranyum Türkiye'de (Yozgat-Sorgun) bulunur. Ancak dış alım ve dış satımda yeri yoktur.

5. **B** Jeotermal, yeraltındaki sıcak suyun buharından elde edilen enerjidir. Türkiye'nin kırıklı yapısı sebebiyle jeotermal enerji potansiyeli yüksektir. Fakat jeotermal enerjinin elektrik üretimindeki payı düşüktür.

6. **D** Türkiye, yer şekillerinin etkisiyle akarsuların hızlı akması sonucu hidroelektrik potansiyeli çok yüksek bir ülkedir. Fakat bu potansiyelin hepsi değerlendirilmemektedir. Hidroelektrik enerji üretiminin artırılması enerji açığını giderebilmek için alınabilecek önemli bir yöntem olacaktır.

7. **C** Ambarlı termik santrali doğalgaz ile çalışır. İstanbul'da bulunmaktadır.

8. **D** Kastamonu Küre'de bakır, Manisa Soma'da linyit çıkartılmaktadır.

9. **B** Alaçatı - rüzgar santrali

   Germencik - jeotermal santraldir ve yenilebilir enerji kaynağı ile çalışmaktadır.

   Hamitabat, doğal gaz, Çayırhan, linyitle çalışmaktadır. Bu santraller yenilenemeyen enerji kaynağı ile çalışmaktadır.

10. **C** Jeotermal enerji, kırıklı yapının fazla olduğu Denizli, Aydın ve Çayırhan gibi illerde yaygındır. Bu da jeolojik yapıyla ilgilidir.

11. **A** Murgul (Artvin), Küre (Kastamonu), Maden (Elazığ) ve Ergani'de (Diyarbakır) bakır çıkarılmaktadır. Akseki'de boksit çıkarılır.

12. **C** III numaralı yer Zonguldak ve Karabük çevresini göstermektedir. Özellikle Ereğli ve Karabükte'ki demir-çelik fabrikalarının buradaki kuruluş nedeni buralarda çıkartılan taşkömürünün enerji kaynağı olarak kullanılmasıdır.

13. **E** Ortalama yükseltisi fazla olan V nolu alanda akarsuların akış hızı da fazla olduğu için hidroelektrik enerji potansiyeli yüksektir.

14. **C** Grafikte ithal edilen petrolün hangi alanlarda kullanıldığına dair bilgi bulunmamaktadır. Ham petrolün üretim, tüketim ve ithalatı ile ilgili bilgiler yer almaktadır. Petrolün hangi alanda kullanıldığına dair yorum yapamayız.

15. **D** Linyit, asfaltit ve doğalgazdan elektrik üretimi yapılır. Bakırdan elektrik üretilmez. Toryum nükleer santrallerde kullanılır fakat Türkiye'de henüz nükleer santral bulunmamaktadır.

16. **C** Demir, Hasan Çelebi'de (Malatya) çıkarılmaktadır. İşlendiği yerler ise; Ereğli, Karabük, İzmir, İskenderun, Kırıkkale ve Sivas'tır.

17. **B** Sarayköy-Jeotermal, Hirfanlı-Hidroelektrik santrali olduğu için çevre kirliliğine neden olmazlar. Çatalağzı, taşkömürü, Çayırhan ise linyitle çalışan termik santrallerdir.

18. **D** Türkiye'de su gücü (hidroelektrik) ve rüzgar gücü potansiyeli fazladır. Bu nedenle, bu enerji kaynaklarının kullanımı dışarıya olan bağımlılığı azaltacaktır. Doğalgaz ve petrol, Türkiye'nin ithalatında önemli bir yer tutmaktadır.

19. **B** Manisa-Turgutlu'nun geçim kaynağı daha çok tarıma dayanır. Çan (Çanakkale), Yatağan (Muğla), Soma (Manisa) ve Afşin Elbistan (Kahramanmaraş) linyit rezervinin bulunduğu alanlardır.

20. **C** Linyit, taş kömürü ve doğal gaz tükenebilir, akarsu ve jeotermal ise kendini yenileyebilen kaynaklardır. Türkiye su gücü ve jeotermal kaynaklar yönünden zengindir.

MURAT YAYINLARI MURAT YAYINLARI

1.
- Üçüncü jeolojik dönemde oluşmuştur.
- Termik santrallerde yaygın kullanılır.
- Manisa, Muğla, Kütahya'da bulunur.
- Türkiye'de çıkarım alanı geniştir.

Yukarıda bazı özellikleri verilen enerji kaynağı aşağıdaki santrallerin hangisinde kullanılmaktadır?

A) Ambarlı B) Çayırhan
C) Çatalağzı D) Sarayköy
E) Ovaakça

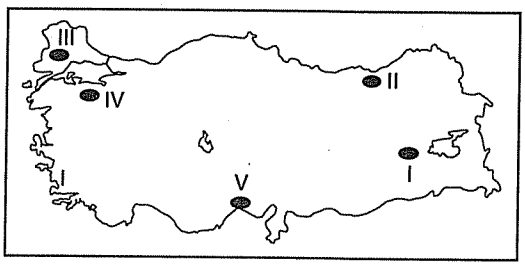
2. Madenlerin işlenerek kullanılabilir hale getirildiği endüstri koluna metalurji denir.

I. Mermer
II. Demir
III. Boksit
IV. Lületaşı

Yukarıdaki yeraltı kaynaklarından hangileri metalurji endüstrisinde hammadde olarak kullanılmaz?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve IV
D) III ve IV E) II ve III

3. Enerji santrallerinin hammaddeye yakın yere kurulması üretim maliyetini düşürür.

Buna göre haritada numaralandırılan alanlardan hangisinde kurulması planlanan doğal gazla çalışan termik santralin maliyetinin daha düşük olması beklenir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Türkiye'de geniş alanlarda çıkarımları yapılan madenler aşağıdakilerin hangisinde bir arada verilmiştir?

A) Taş kömürü - Civa - Demir
B) Krom - Linyit - Mermer
C) Bakır - Civa - Kükürt
D) Bor - Çinko - Taşkömürü
E) Kükürt - Demir - Kurşun

5. Aşağıdaki tabloda Türkiye'deki elektrik üretiminin 2017 yılına ait enerji kaynaklarına göre yüzdelik dağılımı verilmiştir.

Doğalgaz	%37
Kömür	%33
Hidrolik	%20
Rüzgâr	%6
Jeotermal	%2

Tablodaki verilere bakılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Enerji üretiminde en fazla kullanılan kaynak doğalgazdır.
B) Sudan elde edilen enerji rüzgâr ve jeotermalin toplamından fazladır.
C) Enerji üretimi, tüketimi karşılayamamaktadır.
D) Kömürden elde edilen enerji, doğalgazdan azdır.
E) Yenilenebilir enerji üretiminin payı azdır.

6. I. Jeotermal
II. Petrol
III. Doğal gaz
IV. Hidroelektrik
V. Linyit

Yukarıdaki enerji kaynaklarından hangileri ile çalışacak santraller hammadde kaynağının uzağına kurulabilir?

A) I ve III B) I ve IV C) II ve IV
D) II, III ve V E) III, IV ve V

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

7. I. Paslanmaz çelik yapımında kullanılır. Elazığ, Fethiye, Köyceğiz, Dalaman önemli çıkarım alanlarıdır. İhraç edilen bir madendir.

II. Başkalaşım taşıdır. İnşaat sektöründe kullanılır. Ege ve Marmara'da çıkarım alanları yaygındır.

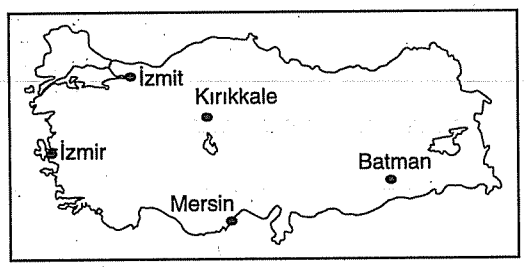
III. Çıkarım alanı en yaygın olan madenlerden birisidir. Büyük bir bölümü termik santrallerde kullanılır.

IV. Elektrik-elektronik sanayisinde kullanılır. En zengin yataklar Karadeniz Bölgesi'ndedir.

Yukarıda belirtilen özellikler aşağıdaki madenlerle eşleştirildiğinde hangisi bu eşleştirmenin dışında kalır?

A) Demir B) Linyit C) Krom
D) Bakır E) Mermer

8. Aşağıdaki haritada petrol arıtma tesisleri gösterilmiştir.

Bu tesislerin kurulum yerlerinin belirlenmesinde;

I. hammaddeye yakınlık,

II. ulaşım koşulları,

III. iklim koşulları,

IV. iş gücü sağlamada kolaylık

gibi faktörlerden hangileri <u>etkili</u> olmuştur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

9. **Aşağıda verilen termik santrallerden hangisinde kullanılan hammaddenin dış ticaret açığının artmasındaki etkisi <u>daha fazladır</u>?**

A) Afşin - Elbistan B) Çayırhan
C) Soma D) Yatağan
E) Ovaakça

10. I. Türkiye genç yapılı bir ülke olduğu için taşkömürü yatakları azdır.

II. En fazla elektrik üretimi doğalgazdan sağlanmaktadır.

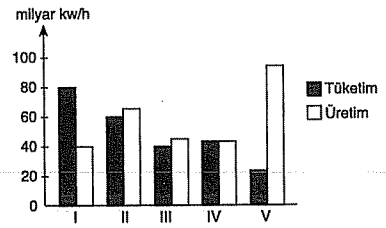
III. Jeotermal enerji potansiyeli en yüksek olan bölge Marmara'dır.

IV. Güneş enerjisinden elektrik üretimi yapılmamaktadır.

Yukarıdaki enerji kaynakları ile ilgili verilen bilgilerden hangileri doğrudur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

11. Aşağıda Türkiye'deki beş bölgenin herhangi bir yıla ait yıllık enerji üretim ve tüketim miktarları verilmiştir.

Grafiğe bakılarak aşağıdaki yargılardan hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) IV. bölgenin üretim ve tüketim miktarları aynıdır.
B) En gelişmiş bölge V. bölgedir.
C) II. bölgenin tüketimi III. bölgenin üretiminden fazladır.
D) I. bölge enerji tüketimi en fazla olan bölgedir.
E) Bölgelerin toplam tüketim miktarı 250 milyar kilowatt/saati geçmemiştir.

12. "Bizim ilçemizde insanların bir kısmı geçimini bakır madeninden sağlar. Bakır cevheri Samsun Bakır İşleme tesislerinde işlenir. İlçemizde bakır çıkarımı gelecekte de önemli bir geçim kaynağı olacaktır."

Yukarıda sözü edilen madenin çıkarıldığı yer aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ereğli B) Seydişehir C) Küre
D) Dalaman E) Merzifon

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

13. Enerji verimliliği, binalarda yaşam standardı ve hizmet kalitesinin endüstriyel işletmelerde ise üretim kalitesi ve miktarının düşüşüne yol açmadan, birim veya ürün miktarı başına enerji tüketiminin azaltılmasıdır. Yapılan çalışmalarla 2025 yılına kadar, 2011 yılına göre en az %20 oranında enerji yoğunluğunun azaltılması planlanmaktadır.

Aşağıda belirtilen durumlardan hangisi enerji verimliliği konusunda yapılacak çalışmalardan biri olamaz?

A) Enerji verimliliği bilinci oluşturmak.
B) Enerji tasarrufu odaklarını ve miktarını tespit etmek
C) Potansiyeli yüksek olan enerji kaynaklarından elde edilen üretimi durdurmak
D) Enerji yönetimi ile ilgili faaliyetleri yerine getirmek
E) Endüstriyel işletmelerde enerji yönetim sistemi kurulmasını sağlamak

14.

	(B. ton) Taşkömürü	(1065 m^3) Doğalgaz	(B. ton) Petrol
İthalat	26.633	45.269	36.189
İhracat	6	6.82	4.404

Yukarıdaki tabloda 2013 yılında bazı enerji kaynaklarının ithalat ve ihracat miktarları verilmiştir.

Buna göre, tablodaki bilgiler dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) En fazla ithalat doğalgazda gerçekleştirilmiştir.
B) İthal edilen petrolün büyük bir kısmı İzmir'deki rafineri de işlenmektedir.
C) Taşkömürünün büyük bir kısmı demir-çelik sanayisinde kullanılmaktadır.
D) Doğalgaz ithalatının büyük bir bölümü Rusya Federasyonu'ndan gerçekleştirilmektedir.
E) Elde edilen enerjinin yarısı sanayi sektöründe kullanılmaktadır.

15. Özlem: Benim yaşadığım kentte en önemli geçim kaynağı madenciliktir. Çıkarılan maden yine bu ilçedeki alüminyum fabrikasında izlenir.

Bülent: Benim yaşadığım kentte maden sanayisi bulunmaktadır. Bu sanayide işlenen maden aynı bölgede bulunan başka bir yerden temin edilmektedir.

Önder: Benim yaşadığım kentte 3. jeolojik dönemde oluşan bir maden ve bu madenin kullanıldığı termik santral bulunmaktadır.

Özgül: Benim yaşadığım kent, maden çeşitliliğinin en fazla olduğu kenttir. Krom, bakır, kurşun, çinko gibi çok çeşitli madenler bulunur.

Yukarıda belirtilen kentler aşağıdaki illerle eşleştirildiğinde hangi kent bu eşleştirmenin dışında kalır?

A) Yatağan
B) Samsun
C) Seydişehir
D) Elazığ
E) Uşak

16.
- Kullanım alanı geniştir.
- Tuz bileşiği halinde bulunur.
- Hafif ve kimyasal etkilere dayanıklıdır.
- Dünya rezervinin yarıdan fazlası Türkiye'de bulunur.

Yukarıda bazı özellikleri verilen maden aşağıdaki yerlerden hangisinde çıkarılmaz?

A) Susurluk
B) Emet
C) Bigadiç
D) Mustafa Kemal Paşa
E) Çeltek

17. Aşağıda Türkiye'deki çeşitli enerji kaynakları ile bu enerji kaynakların potansiyellerinin yüksek olduğu iller eşleştirilmiştir.

Buna göre aşağıda verilen eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

Enerji	İl
A) Güneş	Şanlıurfa
B) Sıcak su	Aydın
C) Linyit	Kütahya
D) Su gücü	Tekirdağ
E) Rüzgar	İzmir

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

18. Türkiye'de enerji üretimi yapmak isteyen girişimcilerden

1. girişimci: 'Potansiyeli yüksek olan ve üretim teknolojisin kolay ve ucuz temin edebileceğim bir enerji tesisi kurmak istiyorum'

2. girişimci: 'Tükenebilir kaynaklardan çevreyi daha az kirleten ve taşınması kolay bir enerji tesisi kurmak istiyorum'

3. girişimci: 'Türkiye'nin jeolojik yapısını araştırdım, iklimden etkilenmeyen, temiz ve tükenmeyen bir enerji kaynağıyla çalışan enerji tesisi kurmak istiyorum' demişlerdir.

Yukarıdaki girişimcilere en uygun enerji kaynakları aşağıdakilerden hangileridir?

	1. Girişimci	2. Girişimci	3. Girişimci
A)	Hidroelektrik	Doğalgaz	Jeotermal
B)	Jeotermal	Petrol	Hidroelektrik
C)	Güneş	Rüzgar	Doğalgaz
D)	Hidroelektrik	Doğalgaz	Linyit
E)	Rüzgâr	Taşkömürü	Jeotermal

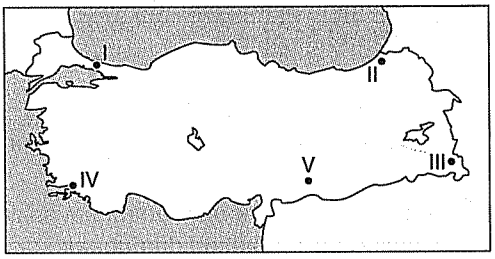
19. **Aşağıdaki maden-çıkartıldığı yer ve işletildiği yer eşleştirmelerinden hangisi doğru olarak verilmiştir?**

A) Demir ⇒ Hekimhan ⇒ Ergani
B) Krom ⇒ Fethiye ⇒ Antalya
C) Bakır ⇒ Murgul ⇒ Küre
D) Kurşun-Çinko ⇒ Akdağmadeni ⇒ Sivas
E) Boksit ⇒ Seydişehir ⇒ Eskişehir

20. **Termik santrallerin çevresinde;**

- Baca gazları ormanlara ve tarım ürünlerine zarar vermektedir.
- Atık suları toprağa ve denize boşaltılır.
- Yaydığı cıva, sinir sistemini, gelişmeyi, öğrenme yeteneğini olumsuz yönde etkilemektedir.

Buna göre bu olumsuzlukların;

Türkiye haritasında taralı alanların hangisinde görülme olasılığı daha fazladır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

MURAT YAYINLARI

1. B

- Özellikleri verilen enerji kaynağı linyittir.
- Ambarlı ve Ovaakça, doğalgazla
- Çatalağzı, taşkömürü ile çalışmaktadır.
- Sarayköy, jeotermal santraldir.
- Ankara Çayırhan'da linyitle çalışan termik santral vardır.

2. B Demir ve boksit işlenerek, hammadde olarak kullanılan madenlerdir. Bu nedenle metalurji sanayisinin hammaddesidir.

Fakat mermer ve lületaşı sanayide işlenmekten çok şekil verilerek kullanılan madenlerdir. Lületaşı süs eşyası yapımında kullanılmaktadır.

3. C III ile gösterilen yörede (Hamitabat) doğal gaz çıkarıldığı için bu alanda kurulacak santralin maliyeti daha düşük olur.

4. B Krom, linyit ve mermer Türkiye'de çıkarım alanları geniş olan madenlerdir.

5. C Tabloda enerji tüketimi ile ilgili bilgi bulunmamaktadır. Bu nedenle üretimin tüketimi karşılayamadığı hakkında bir yorum yapamayız.

6. D Jeotermal ve hidroelektrik enerji kaynakları bulundukları yerlerde kurulmak zorunda iken petrol, doğal gaz ve linyit ham maddesinden uzağa kurulabilir.

7. A Paragrafta demir madeni ile ilgili bilgi verilmemiştir.

I numaralı maden-krom

II numaralı maden-mermer

III numaralı maden-linyit

IV numaralı maden-bakırdır.

8. A Batman dışındaki petrol rafinerileri hammaddeden uzağa kurulmuştur. Buralarda petrol rafinerilerinin kurulmasında ulaşım kolaylığı etkili olmuştur. Batman'da kurulmasında hammaddeye yakınlık etkili olmuştur.

9. E Afşin-Elbistan, Çayırhan, Soma ve Yatağan termik santralleri linyitle çalışırken, Ovaakça doğal gaz ile çalışmaktadır. Doğalgaz ithal edilen bir enerji kaynağıdır. Bu nedenle dış ticaret açığını artırır.

10. A Verilen bilgiler içinde I ve II numaralı ifadeler doğrudur. Jeotermal enerji potansiyeli en yüksek bölge Ege'dir. Mersin, Konya ve Denizli de güneş enerji santralleri bulunur.

11. B Enerji tüketimi fazla olan bölgeler gelişmiştir. Türkiye'de enerji tüketimi en fazla sanayi sektöründedir. Bölgelerin gelişmişliği hakkında bilgi veren enerji üretimi değil tüketimidir. V. bölgede üretimin fazla olması geliştiğini göstermez.

MURAT YAYINLARI

12. C Paragrafta sözü edilen ilçe Küre (Kastamonu)'dir. Kastamonu Küre'de çıkarılan bakır Samsun Bakır Tesisleri'nde işlenir.

13. C Türkiye'de potansiyeli yüksek olan enerji kaynaklarının kullanımının artması doğalgaza olan talebi azaltacaktır. Doğalgaz ithalatı Türkiye'nin dış ticaret açığının en önemli nedenlerinden biridir. Güneş, su ve rüzgar gibi kaynakların kullanımının artırılması gerekmektedir.

14. A Grafikte taşkömürü, doğalgaz ve petrolün 2013 yılında ihracat ve ithalat miktarları verilmiştir. Bu grafikten en çok ithalatın doğalgazda gerçekleştiğini çıkarabiliriz. Bu kaynakların hangi ülkelerden alındığına ve nerelerde kullanıldığına dair bir bilgiye ulaşamayız.

15. E Özlem → Seydişehir

Bülent → Samsun

Önder → Yatağan

Özgül → Elazığ'a ait bilgiler verilmiştir.

Uşak'a ait bilgi bulunmamaktadır.

16. E Özellikleri verilen maden bor mineralidir. Susurluk, Emet, Bigadiç ve Mustafa Kemal Paşa'da bor rezervi bulunmaktadır. Çeltek'te ise bor bulunmamakta linyit yatakları bulunmaktadır.

17. D Şanlıurfa, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yer alır. Bu bölge Türkiye'de güneşli gün sayısının en fazla olduğu bölgedir.

Aydın, Ege Bölgesi'nde yer alır. Bu bölgede kırıklı yapı nedeniyle sıcak su kaynakları yaygındır.

Kütahya, Ege Bölgesi'nde yer alır. Linyit çıkarımının ve linyitle çalışan termik santralin en fazla bulunduğu bölge Ege Bölgesi'dir.

Rüzgar santrallerinin en fazla bulunduğu bölge Ege'dir.

Edirne, Marmara Bölgesi'ndedir. Marmara Bölgesi ortalama yükseltisi en az ve yer şekilleri en sade olan bölgedir. Bu nedenle su gücü (hidroelektrik enerji) potansiyeli azdır.

18. A Türkiye'de;

- Potansiyeli yüksek olan enerji kaynağı hidroelektriktir. Bu durumun nedeni yüksek ve engebeli bir ülke olmasıdır.
- Doğalgaz tükenebilir enerji kaynakları içinde çevre kirliliğine daha az yol açmaktadır.
- Kırıklı yapının varlığına bağlı olarak sıcak su kaynakları yaygındır. Bu nedenle jeotermal enerji potansiyeli yüksektir. Ayrıca jeotermal enerji iklimden etkilenmez.

19. B Demir madeni Hekimhan'da çıkarılır ancak Ergani'de işlenmez. Bakır Küre'de çıkarılıp, Murgul'da işlenmektedir. Kurşun - Çinko Akdağmadeni'nde çıkarılır, Sivas'ta değil Kayseri'de işlenir. Boksit Akseki'de çıkarılır, Seydişehir'de işlenir. Doğru eşleştirilen seçenek "B" seçeneğidir. Krom Fethiye'de çıkarılıp Antalya'da işlenir,

20. D I numaralı alan - Ambarlı'da (İstanbul) doğalgazla çalışan termik santral vardır.

II ve V numaralı alanlar ise hidroelektrik santrallerin bulunduğu yerlerdir.

IV numaralı ile gösterilen yer Muğla - Yatağan termik santralidir. Linyitle çalışmaktadır. Bu nedenle daha fazla çevre kirliliği yaratmaktadır.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

1. I. Sürdürülebilir gelişimi sağlamak,

II. Bölgeler arası gelişmişlik farkını ortadan kaldırmak,

III. Nüfusun ülke içinde dengeli dağılımını sağlamak,

IV. Hammadde ithalatını artırmak

Yukarıdakilerden hangileri bölgesel kalkınma projelerinin amaçlarından değildir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2. Türkiye'de başlıca şişe-cam fabrikaları İstanbul, İzmir, Sinop, Mersin ve Kırklareli'nde bulunmaktadır.

Fabrikaların bu dağılışında aşağıdakilerden hangisi daha çok etkili olmuştur?

A) Hammaddeye yakınlık
B) Limanlara yakınlık
C) Ulaşım imkanları
D) Tüketim merkezlerine yakınlık
E) Enerji kaynaklarına yakınlık

3. **Türkiye kara yolu ulaşımı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Kara yolu ulaşımı genel olarak dağların uzanışına paralellik gösterir.
B) Engebeli arazi yapısına bağlı olarak yol yapım maliyetleri bir çok yerde yüksektir.
C) Ülke sınırları içinde yük ve yolcu taşımacılığında en çok kullanılan ulaşım türüdür.
D) Sınır komşularının hepsine kara yolu bağlantısı yoktur.
E) Kar, sis, heyelan, çığ gibi doğal olaylar ulaşımda sorun çıkarmaktadır.

4. **Türkiye'de bulunan aşağıdaki alanlardan hangisi hem doğal hem de tarihi turizm merkezi olarak kabul edilir?**

A) Efes Antik Kenti
B) Ürgüp - Göreme
C) Çatalhöyük
D) Ani Harabeleri
E) Truva Harabeleri

5. **İzmir, Türkiye'nin büyük limanlarından biridir. İzmir Limanı'nın önem kazanmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?**

A) Hinterlandının geniş olması
B) Bölgede dağların kıyıya dik uzanması
C) Doğal bir liman olması
D) Bölgede dış ticarette önem taşıyan ürünlerin yetiştirilmesi
E) Ulaşım imkanlarının gelişmiş olması

6. **Aşağıda verilen özelliklerden hangisinin Türkiye ekonomisi üzerinde olumsuz etkisi daha fazladır?**

A) Yerşekillerinin engebeliliği
B) Boğazların varlığı
C) Üç tarafının denizlerle çevrili olması
D) İklim çeşitliliği
E) İş gücü potansiyelinin fazlalığı

MURAT YAYINLARI

7.
- Toprağa dayalı sanayi kollarından Türkiye'de en yaygın olarak görülenidir.
- Genellikle iç kesimlerde yetiştirilen bir tarım ürününe dayalı sanayi koludur, çevresinde besi hayvancılığı gelişmiştir.
- Hammaddesi hem tarım ürünü hem hayvancılık olabilen bir sanayi koludur.
- Hammaddesi fosfat ve kükürt gibi madenler olan sanayi koludur

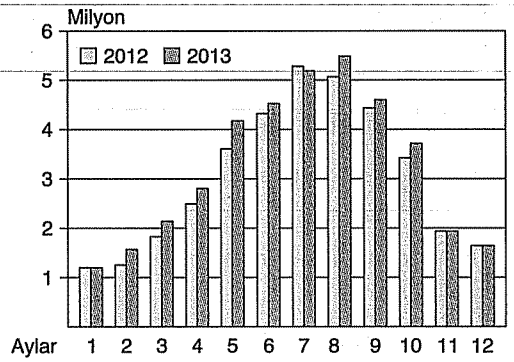
Aşağıda yer alan sanayi kollarından hangisine ait özellik yukarıda belirtilmemiştir?

A) Şeker sanayi
B) Deri sanayi
C) Çimento sanayi
D) Dokuma sanayi
E) Gübre sanayi

8. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin sanayileşmiş bir ülke olarak ifade edilmesi için olması gereken özelliklerden biri değildir?**

A) İhracatında hammaddelerin büyük bir paya sahip olması
B) Çalışan nüfusun % 30'a yakınının sanayide istihdam edilmesi
C) İhracat gelirlerinin ithalat giderlerinden yüksek olması
D) Çalışma çağındaki nüfus içinde işsizlik oranının düşük olması
E) Gelişmiş teknoloji kullanımının yaygınlaşması

9.

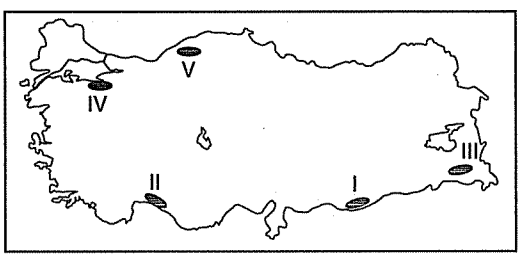
Yukarıdaki grafikte 2012 - 2013 yıllarında Türkiye'ye gelen ziyaretçilerin aylara göre dağılımı gösterilmiştir.

Bu grafiğe bakılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) 2013 yılında bir önceki yıla göre gelen ziyaretçi sayısı her ay artış göstermiştir.
B) Her iki yılda da en fazla ziyaretçi yaz mevsiminde gelmiştir.
C) Kasım ayında gelen ziyaretçi sayısı her iki yılda da birbirine yakındır.
D) En fazla artış miktarı Mayıs ayında gerçekleşmiştir.
E) Yaz mevsiminde gelen ziyaretçi sayısı 14 milyonu geçmiştir.

10. Karstik arazilerde mağara, kırıkların fazla olduğu yerlerde kaplıca turizmi gelişir.

Buna göre, haritada mağara ve kaplıca turizminin geliştiği yerler aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	Mağara turizmi	Kaplıca turizmi
A)	III	V
B)	I	IV
C)	II	V
D)	II	IV
E)	V	I

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

11. **Aşağıdaki sanayi kollarından hangisinin hammaddesi daha çok ithalat yoluyla karşılanır?**

A) Şeker
B) Sigara
C) Bitkisel yağ
D) Yünlü dokuma
E) Unlu mamuller

12. Türkiye'de iç ticaret hacmi giderek artmaktadır.

Bu durum

I. Ulaşımın gelişmesi
II. Sanayi kuruluşları çeşidinin artması
III. İletişim teknolojisinin gelişmesi
IV. Dış alımın dış satımdan fazla olması
V. Sanayi kuruluşlarının sayısının artması

Yukarıdakilerden hangileriyle açıklanamaz?

A) Yalnız I B) Yalnız IV C) I ve II
D) II ve III E) III ve V

13. I. Bitki örtüsü
II. İklim özellikleri
III. Ulaşım koşulları
IV. Hammaddeye yakınlık

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'de sanayi kuruluşlarının dağılımında daha belirleyici olmuştur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

MURAT YAYINLARI

14. • İzmir
• İzmit
• Mersin

Yukarıda verilen şehirlerin;

I. Demiryolu bağlantıları olan önemli liman kentleri olması
II. Petro-kimya sanayisinin bulunması
III. Tarımsal gelirlerin fazla olması

gibi özelliklerinden hangileri ortaktır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

15. **Üretim teknolojilerinin düşük, hammaddelerin bol ve yaygın olmasına bağlı olarak Türkiye'de en çok gelişen sanayi kolları aşağıdakilerden hangileridir?**

A) Metalurji - İlaç
B) Petro - kimya - Demir-Çelik
C) Şeker - Metalurji
D) Otomotiv - Şişe - Cam
E) Besin - Dokuma

MURAT YAYINLARI

16. I. Bir çoğunun yapay liman olması
II. Dağların kıyıya paralel uzanması
III. Hinterlandlarının dar olması
IV. Nüfus yoğunluklarının az olması

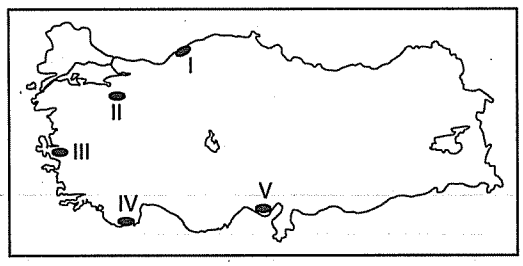
Yukarıdakilerden hangileri Karadeniz limanlarının az gelişmesinde daha fazla etkili olmuştur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

17. I. Sigara
II. Dokuma
III. Kozmetik
IV. Metalurji

Yukarıdaki sanayi kollarının hangilerinde hem hayvansal hem de bitkisel hammadde kullanılır?

A) Yalnız II B) Yalnız IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

18.

Yukarıdaki haritada işaretli yerlerin hangisinde sanayileşmeye bağlı çevre kirliliği daha azdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

19. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'deki demiryolu ulaşımının özelliklerinden biri değildir?**

A) Demiryolu ulaşımı bir çok yerde yer şekillerinin uzanış doğrultusuna göre gelişmiştir.
B) Bütün limanların demiryolu bağlantısı vardır.
C) Kuzey - güney yönünde daha seyrektir.
D) Demir yolu ile daha çok madenler, tahıllar, canlı hayvan taşınır.
E) Taşıma maliyeti kara yolundan daha ucuzdur.

20. I. Dokuma
II. Kağıt
III. Demirçelik
IV. Lastik

Yukarıdaki sanayi kollarından hangilerinin hammaddesi iklim koşullarından etkilenmez?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

21. **Giresun'dan fındık yükleyen bir tüccarın bu ürünleri aşağıdaki şehirlerden hangisine götürmesi doğru pazar tercihi olarak açıklanamaz?**

A) Sivas B) Bayburt C) Düzce
D) Yozgat E) Eskişehir

22. **Türkiye'nin 2003 - 2013 yılları arasındaki ihracat gelirleri ve ithalat giderlerinin gösterildiği grafiğe bakılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?**

A) 2012 yılında dış ticaret açığının olup olmadığına
B) İhracatın ithalatı karşılama oranının en fazla olduğu yıla
C) İhracat gelirlerinin en fazla olduğu yıla
D) En çok ithalat yapılan ülkeye
E) 2013 yılının dış ticaret hacmine

23. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin ekonomik etkinliklerine ait bir özellik değildir?**

A) Dış ticaretinde ilk sırada Avrupa ülkeleri yer alır.
B) En yaygın sanayi kolu dokumadır.
C) En yaygın yetiştirilen tarım ürünü buğday, en çok beslenen hayvan ise koyundur.
D) Elektrik enerjisinin büyük bir kısmı doğalgazdan elde edilir.
E) Dış alımında en büyük paya sanayi ürünleri sahiptir.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

24. I. Bolu
II. Zonguldak
III. Bursa
IV. Denizli
V. Tekirdağ

Yukarıda verilen merkezlerden hangilerinin Türkiye'de turizm gelirlerine katkısı diğerlerine göre daha azdır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

25. Uşak, Niğde, Kayseri ve Isparta halı ve kilim dokumacılığının geliştiği merkezlerdir.

Buna göre, bu illerde aşağıdaki durumlardan hangisi dokumacılığın gelişmesinde daha etkili olmuştur?

A) Pamuk tarımının yaygın olması
B) Büyükbaş hayvancılığın yaygın olması
C) Tarım alanlarının geniş olması
D) Yer şekillerinin engebeli olması
E) Küçükbaş hayvancılığın yaygın olması

26. I. Bayburt
II. İstanbul
III. Kayseri

Yukarıda verilen şehirlerin etki alanına göre doğru sıralaması hangi seçenekte verilmiştir?

	Küresel	Bölgesel	Yöresel
A)	Bayburt	İstanbul	Kayseri
B)	Kayseri	Bayburt	İstanbul
C)	İstanbul	Kayseri	Bayburt
D)	İstanbul	Bayburt	Kayseri
E)	Kayseri	İstanbul	Bayburt

27. I. Trabzon
II. Samsun
III. Mersin
IV. Ereğli
V. Marmaris

Yukarıdaki limanlardan hangilerinin gelişmesinde daha çok metalurji sanayisi etkili olmuştur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) II ve V E) III ve V

28. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de dış ticareti geliştirmek için alınabilecek önlemlerden biri değildir?

A) Serbest bölge sayısını artırmak.
B) Yeni pazarlar bulmak.
C) Rekabet gücü yüksek üretim yapmak.
D) Tarım ürünleri ihracatını artırmak.
E) Tanıtım ve reklama önem vermek.

29. Türkiye'de sanayileşmenin yoğun olduğu bir alanda aşağıdakilerden hangisinde artış beklenmez?

A) Enerji tüketimi
B) Hammadde ihracatı
C) Nüfus yoğunluğu
D) Çevre kirliliği
E) Çarpık kentleşme

30. Aşağıdakilerden hangisi Adana ve Kırıkkale kentlerinin benzer özelliklerinden biri değildir?

A) Petrol boru hatlarının bulunması
B) Yaz kuraklığının yaşanması
C) Sanayi faaliyetlerinin gelişmiş olması
D) Mevsimlik göç almaları
E) Demiryolu ulaşımlarının bulunması

MURAT YAYINLARI

1. E Bölgesel Kalkınma Projeleri kapsadığı illerin var olan potansiyellerini en iyi şekilde değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Nüfus dağılımını dengelemek ve hammadde ithalatını artırmak sosyal kalkınma projelerinin amaçları arasında yer almaz.

2. A Şişecam sanayisinin hammaddesi kumdur. Hammaddenin denizden kolay sağlanması açısından şişe-cam fabrikaları deniz kenarına yakın yerlerde kurulmuştur.

3. D Sınır komşularının hepsine karayolu bağlantısı vardır.

4. B Efes Antik kenti, Çatalhöyük, Ani Harabeleri ve Truva Harabeleri tarihi turizm merkezidir. Ürgüp-Göreme hem doğal oluşumuyla, hem de tarihi alanlarıyla önemli turizm merkezidir.

5. C İzmir Limanı'nın gelişmesinde dağların kıyıya dik uzanmasına bağlı olarak hinterlandın geniş olması, iç kesimlerle ulaşımın kolay olması etkili olmuştur. Ayrıca bölgede ihracata yönelik ürünlerin yetiştirilmesi limanın işlerliğini artırmıştır. Doğal liman olması limanın gelişmesinde etkili değildir. Sinop, doğal liman olmasına rağmen az gelişen bir limandır.

6. A Engebeli yer şekilleri, ulaşımı zorlaştıran, tarım alanlarını daraltan, kara-demiryolu yapımını zorlaştıran bir durum olduğu için ekonomide olumsuz etkisi daha fazladır.

7. B Toprağa dayalı sanayi kollarından Türkiye'de en yaygın olan - Çimento sanayi

- Genellikle iç kesimlerde yetiştirilen bir tarım ürününe dayalı sanayi koludur, çevresinde besi hayvancılığı gelişmiştir. - Şeker sanayi
- Hammaddesi hem tarım ürünü hem hayvancılık olabilen bir sanayi kolu - Dokuma Sanayi
- Hammaddesi fosfat ve kükürt gibi madenler olan sanayi kolu - Gübre sanayi'dir.

Deri sanayisi ile ilgili bir bilgi bulunmamaktadır.

8. A Geri kalmış ve gelişmekte olan ülkelerin ihracatında hammaddeler önemli yer tutar. Gelişmiş ülkeler daha çok mamul madde ihraç eder.

9. A Grafik incelendiğinde 2013 yılının her ayında artış yaşanmadığı görülmektedir. Temmuz, Kasım ve Aralık aylarında 2012 yılına göre azalma yaşanmıştır.

10. D Haritada işaretli II. yöre (Antalya) karstik arazi olduğu için mağara, IV. yöre (Bursa) kırıklı yapıda olduğu için kaplıca turizmi gelişmiştir.

11. C Bitkisel yağ üretiminde kullanılan ay çiçeği, mısır, soya ithal edilen tarım ürünleridir.

12. B Dış alımın dış satımdan fazla olması dış ticaretle ilgilidir. İç ticareti etkilemez. Aynı zamanda dış ticaret açığını artırır.

13. E Sanayi kuruluşlarının dağılımında ulaşım koşulları ve hammaddeye yakınlık belirleyici olmuştur.

14. C İzmir, İzmit ve Mersin şehirlerinin ortak özelliklerine baktığımızda;

- Demiryolu bulunduğunu, işlek limanların olduğunu ve petro-kimya sanayilerinin (rafineri) bulunduğunu görürüz.
- İzmir ve Mersin'de verimli tarım alanlarının bulunmasına bağlı olarak tarımsal gelir yüksektir. Fakat İzmit'in ekonomisinde sanayi ve ticaret daha fazla yer tutmaktadır. Tarımsal gelirlerin fazla olması bu üç il için söylenecek ortak bir özellik değildir.

15. E Besin ve dokuma sanayilerinin hem üretim teknolojileri düşük, hem de hammaddeleri boldur. Hammaddeleri daha çok tarım ve hayvancılığa dayanır.

16. C Karadeniz'de dağların kıyıya paralel uzanması limanların hinterlandının dar olmasına ve kıyı ile iç kesimler arasında ulaşımın zor olmasına neden olmuştur. Bu nedenle cevap II ve III numaradır.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

17. C Sigarada sadece tarımsal hammadde kullanılır.

Metalurji maden işleme sanayisi olduğu için tarım ve hayvansal hammadde kullanılmaz.

Dokuma ve kozmetikte hem bitkisel hem de hayvansal hammadde kullanılır.

18. D IV ile gösterilen yer Teke Platosu'dur. Burada sanayi gelişmediği için çevre kirliliği daha azdır.

19. B Sinop, Trabzon, Antalya, Çanakkale gibi bazı limanların demiryolu bağlantısı yoktur.

20. E Dokuma sanayinin hammaddesi tarım ve hayvancılık, kağıt sanayisinin hammaddesi orman, lastik sanayinin hammaddesi petrol, demir-çelik sanayinin hammaddesi demirdir. Petrol ve demir yer altı kaynağıdır. İklim koşullarından etkilenmez.

21. C Düzce'de fındık yetiştirildiği için Giresun'dan gelen fındığın pazarlanması zordur.

22. D Grafikte ihracat gelirleri ve ithalat giderleri verildiği için, dış ticaret açığına, ihracat gelirinin en fazla ya da ithalat giderinin en fazla olduğu yıllara ulaşabiliriz. İthalat yapılan ülkeler verilmediği için en çok ithalat yapılan ülkeye ulaşamayız.

23. B Dokuma sanayisi Türkiye'de en fazla gelişen sanayi kollarından biri olmasına rağmen en yaygın sanayi kolu değildir. Türkiye'de en yaygın görülen sanayi kolu Çimento ve unlu mamuller sanayisidir.

Türkiye'nin dış ticaretinde ilk sırada Almanya, Rusya, İtalya, Fransa gibi Avrupa ülkeleri yer alır.

Türkiye'de bozkır bitki örtüsünün daha yaygın olmasından dolayı en fazla yetiştirilen hayvan koyundur.

Doğalgazın büyük bir kısmı ithal edilmesine rağmen Türkiye'deki elektrik üretiminin yaklaşık yarısı doğalgazdan elde edilmektedir.

Türkiye'nin ithal ettiği mallarda sanayi ürünleri ilk sırada yer alır.

24. C Antalya, deniz turizmi, kongre turizmi

Bursa, kaplıca, kış ve tarihi turizmle

Denizli, Pamukkale travertenleri ile ülke turizmine katkı sağlamaktadır.

Zonguldak ve Tekirdağ'ın turizme olan katkıları daha azdır.

25. E El dokuması halı ve kilimin hammaddesi yündür. Bu da küçükbaş hayvanlardan sağlanır. Verilen illerde küçükbaş hayvancılığın gelişmesi dokumacılığı da geliştirmiştir.

26. C İstanbul'un coğrafi konumu sebebiyle etki alanı küreseldir. Kayseri, bulunduğu bölge içerisinde, sanayisinin gelişmesine de bağlı olarak önemli bir merkezdir. Etki alanı bölgeseldir. Bayburt'ta ise sanayi ve ticaret faaliyetlerinin az gelişmiş olması etki alanının yöresel olmasına sebep olmuştur.

27. C Samsun Limanı'nın gelişmesinde bakır tesisleri, Ereğli'de ise Demir-Çelik sanayisi etkili olmuştur.

28. D Tarım ürünleri ihracatını artırmak, dış ticaretin gelişmesinde fazla etkili olmaz. Sanayi ürünlerinin payının artması gereklidir.

29. B Sanayinin geliştiği yerlerde çevre kirliliği artar. Enerji tüketimi fazlalaşır. Göç alan yerler olduğu için nüfus yoğunluğu ve çarpık kentleşme artış gösterir. Sanayinin gelişmesi hammadde ihtiyacını artırdığı için ihracatı azalır.

30. D Kerkük-Yumurtalık boru hattı Adana'dan, Yumurtalık-Kırıkkale hattı ise Kırıkkale'den geçmektedir. Kırıkkale karasal, Adana Akdeniz iklimine bağlı olduğundan iki kentte de yaz kuraklığı yaşanmaktadır. Kırıkkale'de makine - kimya, barut, Adana'da ise dokuma, giyim, yağ vb. sanayi kuruluşları bulunmaktadır. Ancak yalnızca Adana tarıma bağlı mevsimlik işçi sebebiyle göç almaktadır.

MURAT YAYINLARI

1. Aşağıda Türkiye'de yürütülen ekonomik faaliyetlerden bazıları verilmiştir.

Bunlardan hangisinin geliştirilmesi dış ticaret açığının kapanmasına daha çok yardımcı olur?

A) Balıkçılık B) Turizm C) Tarım
D) Ulaşım E) Hayvancılık

2. Demiryolu bağlantısı olan limanlar genelde daha fazla gelişirler.

Doğu Karadeniz kıyısındaki limanlarda demiryolu bağlantısı olmamasına rağmen Trabzon Limanı'nın daha fazla gelişmesi aşağıdakilerden hangisine bağlanır?

A) Trabzon'un nüfusunun çok olmasına
B) Sanayinin gelişmiş olmasına
C) Doğal bir liman olmasına
D) Geçitlerle iç bölgelere bağlanmasına
E) Yörede çay, fındık ve mısırın yetiştirilmesine

3. **Aşağıda verilen yerlerden hangisinde bir iç ticaretin daha az geliştiği söylenebilir?**

A) Nüfusun fazla olduğu yerler
B) Turizmin geliştiği yerler
C) Geniş tarım alanlarına sahip olan yerler
D) Sanayi merkezlerinin yoğunlaştığı yerler
E) Ulaşım olanaklarının geliştiği yerler

4. **Aşağıda verilen sanayi kuruluşlarından hangisi hammaddesini bulunduğu bölgenin dışından sağlar?**

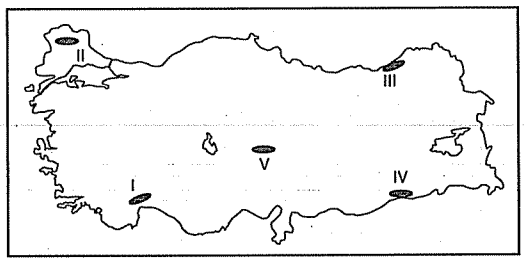
A) Balıkesir'deki konserve fabrikası
B) Erzurum'daki süt işleme fabrikası
C) Tokat'daki sigara fabrikası
D) Kayseri'de pamuklu dokuma fabrikası
E) Gaziantep'deki zeytinyağı fabrikası

5. İller arasındaki gelişmişlik seviyesinin büyük ölçüde farklılık göstermesi çeşitli problemlere neden olur. Bunun için Türkiye'nin gelişmemiş yörelerinde yapılacak yatırımları özendirmek ve dengeli kalkınmayı sağlamak için teşvik uygulamaları yapılmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi teşvik uygulamaları arasında yer almaz?

A) KDV iadesi
B) Faiz desteği
C) Vergi indirimi
D) Hammadde desteği
E) Yatırım yeri tahsisi

6.

Yukarıdaki haritada işaretli yerlerin hangisinde turizm çeşitliliği daha fazladır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

7. **Türkiye'de sanayi kuruluşlarının coğrafi dağılışı dikkate alındığında aşağıda yapılan yorumlardan hangisi yanlış olur?**

A) Marmara, sanayi tesislerinin en fazla olduğu bölgedir.
B) Tarıma dayalı sanayi kollarının çoğu hammaddeye yakın kurulmuştur.
C) Ulaşımın zorlaştığı yerlerde sanayi tesisleri azalır.
D) Enerji üretiminin fazla olduğu yerlerde sanayi kuruluşları fazladır.
E) Besin sanayisi en yaygın sanayi kollarından biridir.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

8. • Ulaşım zordur.
• Karstik şekiller yaygındır.
• Sanayi fazla gelişmemiştir.
• Turizm gelirleri yüksektir.

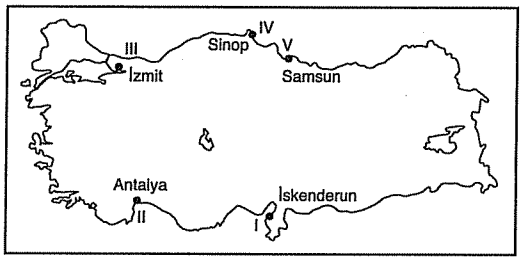
Yukarıdaki özelliklerin hepsinin bir arada görüldüğü il aşağıdakilerden hangisidir?

A) Balıkesir B) Nevşehir
C) Çanakkale D) Isparta
E) Antalya

9. **Aşağıdakilerden hangisi organize sanayi bölgelerinin kurulmasının amaçlarından biri değildir?**

A) Ulaşım koşullarını geliştirmek
B) Sanayinin planlı bir biçimde gelişimini sağlamak
C) Çevre sorunlarını en aza indirmek
D) Üretimde verimliliği arttırmak
E) Hizmet sektörünün gelişimini hızlandırmak

10.

Yukarıdaki haritada gösterilen limanlardan hangilerinin hinterlandı diğerlerinden daha dardır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

11. Ürgüp-Göreme çevresinde etkili olan turizm faaliyetleri

I. Antalya - Alanya
II. Manisa - Kula
III. Karabük - Safranbolu
IV. Ağrı - Doğubeyazıt
V. Mersin - Tarsus

Yukarıda verilen yerlerden hangisinde de aynı nedene bağlı olarak görülebilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Tarımsal üretimin fazla olduğu yerlerde tarıma dayalı sanayi kolları gelişmiştir.

Aşağıdaki illerin hangisinde tarıma dayalı sanayi kollarının yaygın olması beklenmez?

A) Bursa B) Eskişehir C) Konya
D) Zonguldak E) İzmir

13. **Türkiye'nin yerşekilleri özellikleri düşünüldüğünde; ulaşım sektörüyle ilgili aşağıda verilen karşılaştırmalardan hangisi doğru değildir?**

A) Ege Bölümü'ndeki limanların hinterlantı Batı Karadeniz limanlarının hinterlandına göre daha geniştir.
B) Antalya Bölümü'nde kara yollarının yapım maliyeti Orta Fırat Bölümü'nden daha yüksektir.
C) Doğu Karadeniz Bölümü'nde dağların uzanışı kıyı ve iç kesimler arasındaki ulaşımı zorlaştırmıştır.
D) Yukarı Sakarya Bölümü'nde karayolu ve demiryolu yapım maliyeti Yukarı Murat Bölümü'ne göre daha fazladır.
E) Erzurum-Kars Bölümü'nde demiryolu ulaşımı yapılırken Hakkari Bölümü'nde yapılmamaktadır.

14. **Aşağıda verilen madenlerden hangisi Türkiye'nin ihraç ettiği ürünler arasında yer alır?**

A) Doğalgaz B) Manganez
C) Taş kömür D) Krom
E) Fosfat

15. **Aşağıdaki şehirlerden hangisi tarımsal hammadde üretiminin fazla olmasından dolayı önemli bir ticaret merkezidir?**

A) Erzurum B) Kocaeli C) Adana
D) Trabzon E) Zonguldak

MURAT YAYINLARI

16. I. Dağların doğu-batı yönlü uzanması
II. Sermayenin yetersiz olması
III. Yükselti ve eğimin fazla olması
IV. İç bölgelerde kışların sert geçmesi

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'de ulaşımı etkileyen doğal faktörler içinde yer almaz?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve IV E) III ve IV

17. Türkiye'de yük ve yolcu taşımacılığının % 80 ni karayoluyla yapılmaktadır.

Karayolunun, diğer ulaşım araçlarına göre daha fazla tercih edilmesinin en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yük ve yolcu taşıma kapasitesinin daha yüksek olması
B) Daha ucuz olması
C) Yol yapım giderlerinin daha düşük olması
D) Karayoluyla her yere ulaşılabilmesi
E) Otoban ağının gelişmiş olması

18. Türkiye'de bazı şehirler turizm faaliyetleri ile tanınırlar.

Aşağıda şehir ve turizm çeşidi eşleştirmelerinden hangisi yanlış verilmiştir?

A) Afyonkarahisar - Kaplıca turizmi
B) Antalya - Deniz turizmi
C) Bursa - Kayak turizmi
D) Nevşehir - Dağ turizmi
E) Konya - İnanç turizmi

19. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de sanayinin gelişmesine bağlı olarak ortaya çıkan durumlardan biri değildir?**

A) Petrol ithalatı artmıştır.
B) Aktif nüfusun yaklaşık yarısı sanayide istihdam edilmektedir.
C) Kişi başına enerji tüketimi artmıştır.
D) İhracatta sanayi ürünlerinin payının artmasıyla birlikte ihracat geliri artmaktadır.
E) Tarımda çalışanların oranı genelde azalmaktadır.

20. **Aşağıda verilen ürünlerden hangisi Türkiye'nin ithal ettiği tarım ürünlerinden biridir?**

A) Tütün B) Mısır C) Zeytin
D) Kayısı E) Fındık

21. **Aşağıda verilen doğal turizm alanlarından hangisi farklı bir dış kuvvet tarafından oluşturulmuştur?**

A) Ihlara Vadisi
B) Pamukkale Travertenleri
C) Karain Mağarası
D) Damlataş Sütunu
E) Cennet Obruğu

22. • İstanbul
• Bursa
• İzmir

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki illerin ekonomilerine ait ortak bir özellik değildir?

A) Ticaret bakımından gelişmiş olmaları
B) Turizm gelirlerinin yüksek olması
C) Tarımsal üretimlerinin fazla olması
D) Sanayilerinin gelişmiş olması
E) Ulaşım olanaklarının gelişmiş olması

23. **Aşağıdaki şehirlerden hangisi inanç turizmi açısından diğerlerine göre daha az gelişmiştir?**

A) İzmir B) Nevşehir C) Aydın
D) Trabzon E) Hatay

24. **Aşağıdaki sanayi kollarından hangisinin gelişimi ile Türkiye'de ulaşım araçları da gelişmiş ve çeşitlenmiştir?**

A) Çimento sanayi
B) Demir-çelik sanayi
C) Orman ürünleri sanayi
D) Mobilya sanayi
E) Tuğla ve kiremit sanayi

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

25. Bir limanın gelişmesinde, hinterlandın geniş olması iç kesimlerle bağlantısının kolay olması önemlidir. Hinterlandında sanayi kuruluşlarının varlığı, tarımsal üretimin yapılması limanın gelişmesini etkilemektedir.

Buna göre aşağıda verilen liman kentlerinden hangisi bu özelliklere bağlı olarak daha fazla gelişme göstermiştir?

A) Sinop
B) Mersin
C) Zonguldak
D) Antalya
E) Trabzon

26. **Aşağıda verilen illerin ulaşım yolları ve özellikleri düşünüldüğünde hangileri arasında yapılan taşımacılık faaliyetleri daha fazla çeşitlilik gösterir?**

A) Van - Trabzon
B) Erzurum - Muğla
C) Antalya - Sinop
D) Samsun - Mersin
E) Muğla - Sinop

27. Türkiye üzerinden yapılan transit ticaret çok gelişmiştir.

Bu duruma yol açan en önemli etken aşağıdakilerden hangisidir?

A) Maden yatakları
B) İklim koşulları
C) Özel konumu
D) Yer şekilleri
E) Matematik konumu

28. Türkiye'de hayvancılığın yapıldığı bir çok yerde bu duruma bağlı sanayi kolları gelişmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu duruma ters bir örnektir?

A) Siirt - Yünlü dokuma
B) Kula - Halıcılık
C) Uşak- Dericilik
D) Konya - Şeker
E) Bursa - İpekli dokuma

29. Yakın zamana kadar Türkiye ile diğer ülkeler arasında yapılan ithalat ve ihracatta sanayi ürünleri, tarım ürünleri ile madenler ön planda iken günümüzde hizmet sektörü de ticarette büyük önem kazanmıştır.

Yukarıda açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin yaptığı bir hizmet ticaretidir?

A) Türkiye'nin hububat ihracatı
B) Türkiye'nin çimento ihracatı
C) Türkiye'nin doğalgaz ithalatı
D) Türkiye'nin bilgisayar yazılımı ithalatı
E) Türkiye'nin otomobil ithalatı

30. Türkiye'de tarihi eserler, iklim koşulları ve yer şekilleri gibi birçok faktör turizmin gelişmesinde etkili olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de hem yerşekillerinin hem de iklimin birlikte turizm üzerindeki etkisine örnek gösterilebilir?

A) Deniz turizminin Ege kıyılarında daha fazla gelişmesi
B) İstanbul'da yıl boyunca turizm faaliyetlerinin sürmesi
C) Antalya - Burdur çevresinde mağara turizminin gelişmesi
D) Bursa-Yalova çevresinde termal turizmin gelişmiş olması
E) Karadeniz kıyılarında deniz turizm sezonunun kısa sürmesi

MURAT YAYINLARI

1. **B** Turizm gelirlerinin artması dış ticaret açığının kapanmasında önemlidir. Türkiye doğal güzellikleri, tarihi değerleriyle turizme potansiyelinin yüksek olduğu bir ülkedir.

2. **D** Zigana ve Kop geçitleri Trabzon Limanı'nın iç kesimlerle olan bağlantısını sağlamaktadır. Bu sayede İran Transit ticaretinde önemli bir liman haline gelmiştir.

3. **C** Tarımsal üretimin yoğun olduğu yerlerde iç ticaret gelişir. Tarım alanlarının geniş olduğu yerlerde eğer tarımsal üretim yeterli değilse ticaret gelişemez. Tarım alanlarının genişliği aynı zamanda verimi de artırmaz.

4. **D** Kayseri'deki pamuklu dokuma fabrikasının hammaddesi Akdeniz Bölgesi'nden sağlanır. Bu ilde pamuklu dokuma sanayisi pazarlama koşullarına bağlı olarak kurulmuştur.

5. **D** İller arasındaki gelişmişlik seviyelerindeki farklılığı azaltmak, yatırımları özendirmek ve dengeli kalkınmayı sağlamak için devlet özellikle ekonomik alanda çeşitli teşvik ve yardımlarda bulunur. KDV iadesi, Faiz desteği, vergi indirimi ve yatırım yeri tahsisi bunlara örnektir. Ama hammadde desteği yapılan teşvik uygulamalarından biri değildir.

6. **A** I nolu yerde (Antalya); deniz, doğa, spor ve tarihi turizm faaliyetleri gelişmiştir.

7. **D** Enerji üretimi fazla olan yerlerde sanayi kuruluşları fazladır diye bir genelleme yapılamaz. Doğu Anadolu hidroelektrik ve termik elektrik üretimi fazla ama sanayi kuruluşları az olan bir bölgedir. Sanayileşen bölgelerde enerji tüketimi fazladır.

8. **E** Verilen özelliklerin hepsinin görüldüğü il Antalya'dır. Engebeli yapısı sebebiyle ulaşım zordur. İlde demir yolu bağlantısı bulunmamaktadır. Ayrıca deniz turizmi, kongre turizmi, karstik oluşumlara bağlı olarak doğal turizm açısından önemli bir ildir.

9. **E** Organize Sanayi Bölgelerinin amaç ve hedeflerinden bazıları
   - Birbirini tamamlayıcı ve birbirinin yan ürününü teşvik eden sanayilerin bir arada ve bir program dahilinde üretim yapmalarıyla, üretimde verimliliğin ve kâr artışının sağlanması,
   - Sanayinin az gelişmiş bölgelerde yaygınlaştırılması,
   - Bölgelerin devlet gözetiminde, kendi organlarınca yönetiminin sağlanması olarak belirlenmiştir. Hizmet sektörünü geliştirmek organize sanayi bölgelerinin amaçlarından biri değildir.

10. **C** Sinop ve Antalya limanlarının hinterlandları gerisindeki dağların etkisiyle dardır. Ayrıca bu illerde dağların uzanışı demir yolu ulaşımının olmamasına da sebep olmuştur.

11. **B** Ürgüp-Göreme dolaylarında peribacalarına bağlı olarak turizm faaliyeti yapılmaktadır. Manisa-Kula çevresinde de volkanik arazinin sel suları tarafından aşındırılmasıyla peribacalarına benzer şekiller oluşmuştur.

12. **D** Zonguldak çevresinde tarımsal faaliyetler diğer şehirlerdeki kadar yoğun değildir. Bu yüzden tarıma dayalı sanayi fazla yoktur. Maden sanayisi bu ilde gelişme göstermiştir.

13. **D** İç Anadolu'nun kuzeybatısı olan Yukarı Sakarya Bölümü'nde yer şekilleri Doğu Anadolu Bölgesi'nin Yukarı Fırat Bölümü'ne göre daha sadedir. Bu nedenle Yukarı Sakarya Bölümü'nde yol yapım maliyet daha azdır.

14. **D** Taşkömürü, manganez, fosfat ve doğalgaz, Türkiye'nin ithal ettiği madenlerdir. Krom ihraç edilmektedir.

15. **C** Adana; sebze, meyve, mısır, yer fıstığı, soya fasulyesi, turunçgil, buğday gibi ürünlerin yetiştirildiği ayrıca seracılığın yapıldığı önemli bir üretim merkezidir.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

16. A Sermaye yetersizliği ulaşımı etkileyen beşeri faktörlerdendir. Yerşekilleri ve iklim ise ulaşımı etkileyen doğal faktörlerdir.

17. D Türkiye'nin bütün şehirleri karayolu ile birbirine bağlıdır. Bu da karayolunun tercih edilmesinin en önemli nedenlerinden birisidir. Türkiye'de demir yolu her ilde bulunmamaktadır.

18. D Nevşehir'de turizmin gelişmesi peribacaları ve tarihi zenginliğine bağlıdır. Dağ turizmi gelişmemiştir.

19. B Sanayinin gelişmesi, enerji tüketimini artırır. Tarımda çalışan nüfus oranını azaltır. Hammadde ihtiyacını artırır bu da ithal edilmesine neden olur. 2017 TÜİK verilerine göre çalışan nüfusun %26'sı sanayide çalışmaktadır.

20. B Tütün, kayısı, fındık ve zeytin Türkiye'nin ihraç ettiği tarım ürünleridir. Mısır ise son yıllarda yoğun olarak ithal edilmeye başlanan bir tarım ürünüdür.

21. A Ihlara Vadisi akarsu aşındırması ile oluşturmuştur. Mağara, traverten, sütun ve obruklar karstik arazide oluşan şekillerdir.

22. C İstanbul'da tarımsal üretim fazla değildir. Diğer özellikler üç il içinde benzerdir. Bursa ve İzmir tarımsal üretim bakımından önemli kentlerdir.

23. C İzmir'de - Meryem Ana Evi

Trabzon'da - Sümela Manastırı

Hatay'da - St. Pierre Kilisesi

Nevşehir'de - Hacı Bektaşi Veli Türbesi inanç turizmi merkezleridir.

Aydın'da daha çok deniz ve tarih turizmi gelişmiştir.

24. B Demir-çelik sanayinin gelişimi ile özellikle demir, deniz ve kara yollarında önemli gelişmeler olmuştur.

25. B Mersin limanı, demir yolu bağlantısı bulunan bir yerdir. Mersin'de sanayi kuruluşlarının varlığı tarımsal üretim yapılan alanlara yakınlığı limanın gelişmesinde önemli rol oynamıştır.

26. D Samsun ve Mersin kentleri arasında demir yolu, deniz yolu ve karayolu bağlantıları olduğu için diğer illere göre taşımacılık daha fazla çeşitlilik göstermektedir.

27. C Türkiye'nin Asya ile Avrupa arasında yer alması yani özel konumu transit ticareti geliştirmiştir.

28. D Şeker pancarının küspesi hayvan yemi olarak kullanılmaktadır. Bu nedenle şeker fabrikalarının olduğu yerlerde besi hayvancılığı gelişir.

29. D Türkiye'nin hububat ihracatı: Tarım ürünleri ihracatıdır.

Türkiye'nin çimento ihracatı: Sanayi ürünleri ihracatıdır.

Türkiye'nin doğal gaz ithalatı: Enerji kaynağı ithalatıdır.

Türkiye'nin otomobil ithalatı: Sanayi ürünleri ithalatıdır.

Türkiye'nin bilgisayar yazılımı ithalatı: Hizmet ticaretidir. Hizmet, ekonomide fiziksel özelliğe sahip malın tersine, elle tutulamayan insan ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik olarak üretilen eğitim, turizm, haberleşme, danışmanlık gibi faaliyetlerdir.

30. A Kültürel turizm iklimden etkilenmediği için İstanbul'da turizm faaliyetleri yıl boyunca devam etmektedir. Mağara ve termal turizm ise yalnızca yerin yapısı ile ilgilidir, iklimden etkilenmez. Karadeniz'de deniz turizminin kısa sürmesi güneşli gün sayısının az olmasından kaynaklanır. Ancak Kıyı Ege'de hem güneşli gün sayısının fazla olması yani iklimin hem de dağların denize dik uzanmasına bağlı olarak gelişmiş plajların yani özel konumun etkisine bağlı olarak deniz turizmi gelişmiştir.

MURAT YAYINLARI

1. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'deki serbest bölgelerin öncelikli amaçlarından biri değildir?

A) Üreticiye yerli ürünlerin tanıtımını yapmak
B) İthalat ve ihracatı kolaylaştırmak
C) Ülkeye gelecek malların denetimini kolaylaştırmak
D) Ülkeye teknoloji ve sermayenin girmesine kolaylık sağlamak
E) İhracata yönelik yatırım ve üretimi teşvik etmek

2. Ulaşım yollarına uzaklık ve coğrafi konumu ticaret şehirlerinin gelişmesinde olumlu ya da olumsuz etki yapmaktadır.

Buna göre;

I. Sinop
II. Çanakkale
III. Kayseri
IV. Gaziantep

gibi şehirlerden hangilerinde ulaşım ile coğrafi konum özellikleri ticari faaliyetlerde avantaj sağlamaktadır?

A) Yalnız I B) Yalnız IV C) I ve II
D) II ve III E) III ve IV

3. Aşağıdakilerin hangisi Afyonkarahisar ve Yalova kentlerinde diğerlerine göre daha fazla yapılan ortak turizm etkinliğidir?

A) Termal turizm
B) Kış turizmi
C) Akarsu turizmi
D) Mağara turizmi
E) İnanç turizmi

4. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de sanayi'nin gelişmesiyle ortaya çıkacak durumlardan biri değildir?

A) Yaşam kalitesinin yükselmesi
B) Nitelikli işgücünün öneminin artması
C) Dış ticaret açığının azalması
D) Sermaye birikiminin artması
E) Dış ticaret hacminin daralması

5. Türkiye'de deniz ticaret filosunun geliştirilmesinin ekonomik kalkınmada aşağıdakilerden hangisine katkı sağlaması beklenemez?

A) Dış ticaret açığının kapanmasına
B) Limanların gelişmesine
C) Turizmin gelişmesine
D) Dış ticaretin canlanmasına
E) Yeni pazarların bulunmasına

6. Türkiye'de çok fazla gelişme göstermeyen demiryolları daha çok doğu - batı yönlü uzanmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun temel nedenidir?

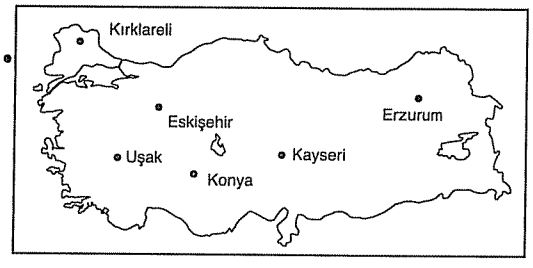
A) Demir yollarının karayollarına paralellik göstermesi
B) Dağların doğu - batı yönlü uzanması
C) Nüfusun doğu - batı doğrultuda yoğun olması
D) Yükseltinin batıdan doğuya doğru artması
E) Kuzey ve güney yönlerde yerleşmelerin az olması

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

7. **Türkiye'de aşağıdaki sanayi kollarından hangisinin hammaddesi büyük ölçüde dışalımla karşılanır?**

A) Kağıt B) Şeker
C) Dokuma D) Petro-kimya
E) Çimento

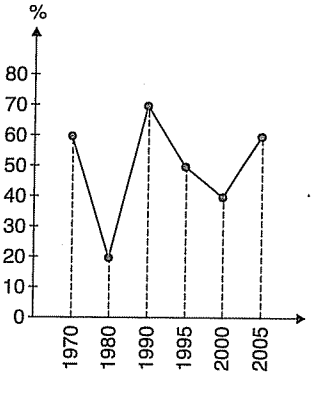
8.

Yukarıdaki haritada gösterilen merkezlerin tümünde bulunan ortak sanayi kolu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Pamuklu dokuma B) Şeker
C) Kağıt D) Maden
E) Sigara

9.

Grafikte 1970 ve 2005 yılları arasında ihracatın ithalatı karşılama oranı verilmiştir.

Bu grafiğe bakarak aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Dış ticaret açığının en fazla olduğu yıl 1980 yılıdır.
B) 1980-1990 yılları arasında dış ticaret açığı sürekli artmıştır.
C) İhracatın ithalatı karşılama oranının en yüksek olduğu yıl 2005 yılıdır.
D) İthalatın büyük bir kısmını tarım ürünleri oluşturur.
E) 2005 yılında yeni pazarlar bulunmuştur.

10. **Türkiye'de turizmin geliştiği bir yöre için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Nüfus miktarı yıl içinde değişir.
B) Hizmet sektörü gelişir.
C) İş olanakları artar.
D) Sanayi yatırımları artar.
E) Ticaret canlanır.

11. I. Turizm gelirlerinin artırılması
II. Dış satım için yeni pazarların bulunması
III. İhracatta rekabet gücü yüksek ürünlerin sunulması

Yukarıda verilen önlemlerden hangilerinin alınması Türkiye'nin dış ticaret açığının kapanmasına yardımcı olur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

12. Aşağıda bazı şehirler ve o şehirlerde kurulu sanayi tesisleri verilmiştir.

Bu sanayi kollarından hangisinin kuruluşunda hammaddeye yakınlık söz konusu değildir?

A) Antalya - Ferro-krom
B) Balıkesir - Konserve
C) İzmir - Sigara
D) Denizli - Pamuklu dokuma
E) Edirne - Bitkisel yağ

13. Yabancı turist grubu seyahatleri sırasında güvenilirliği daha fazla olduğu için demir yolu ulaşımını seçmişlerdir. Bu turist grubu seçtikleri ulaşım çeşidi nedeniyle

I. Antalya
II. Erzurum
III. Mersin
IV. Diyarbakır
V. Konya

Yukarıdaki kentlerin hangisine gidemezler?

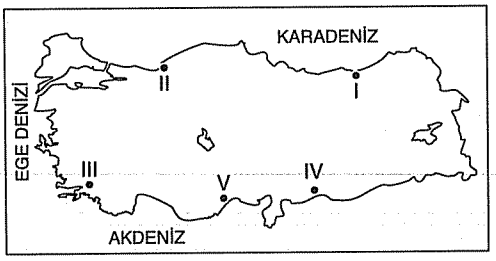
A) Antalya B) Erzurum C) Mersin
D) Diyarbakır E) Konya

MURAT YAYINLARI

14. Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye'de ulaşım ve taşımacılık sektörünün uluslararası boyutta olduğunun göstergesi değildir?

A) Enerji nakil hatlarının bulunması
B) İstanbul ve Çanakkale gibi önemli su yollarına sahip olması
C) Asya ile Avrupa kıtaları arasında transit ticareti sağlayan yolların bulunması
D) İran'ın ticaret amacıyla Trabzon Limanı'nı kullanması
E) Ankara-Eskişehir, Ankara-Konya arasında hızlı trenlerle yolcu taşınması

15.

Yukarıdaki haritada gösterilen numaralı alanların hangisinde orman endüstrisi gelişmemiştir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

16. I. Enerji tüketiminin fazla olması
II. Ulaşımın kolay olması
III. Maden çeşidinin fazla olması
IV. İklimin ılıman olması

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'de sanayinin geliştiği yerlerin ortak özelliklerindendir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

17. Türkiye'deki endüstrinin dağılışıyla ilgili aşağıda verilen neden-sonuç ilişkilerinden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

A) Yer altı zenginlikleri ve enerji kaynakları fazla olmasına rağmen Doğu Anadolu'da endüstri kuruluşları azdır.
B) Ham maddeden dolayı Karadeniz'de kâğıt ve çay endüstri kuruluşları fazladır.
C) Boksit yatakları bakımından zengin olduğu için Seydişehir'de alüminyum endüstrisi gelişmiştir.
D) Kömür yataklarına yakın olduğu için Ereğli ve Karabük'te demir-çelik endüstrisi kurulmuştur.
E) Artvin-Murgul'da bakır işleyen endüstri tesisinin kurulum sebebi hammaddeye yakınlıktır.

18. Türkiye'de iç ticaretin gelişmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?

A) Ulaşım ağının gelişmiş olmasının
B) Bölgelere göre enerji üretiminin farklılık göstermesinin
C) Sanayi tesislerinin dengeli dağılmamasının
D) Bölgelerin iklim şartlarına göre tarım ürünlerinin çeşitlilik göstermesinin
E) Nüfusun fazla olması ve dengesiz dağılımının

19.

	2009	2010
Demiryolu	80.092	84.173
Karayolu	212.464	226.913
Havayolu	41.226	50.575

Yukarıda bazı yıllara ait Türkiye'deki ulaşım sistemleriyle taşınan yolcu sayıları verilmiştir.

Buna göre tablodaki verilerden yararlanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) En çok kullanılan ulaşım biçimi karayoludur.
B) Verilen yıllar arasında yolcu sayısındaki en çok artış havayolundadır.
C) Yolcu taşımada demiryolu karayolundan sonra ikinci sıradadır.
D) 2009 yılında en az yolcu havayolu ile taşınmıştır.
E) Havayolu ulaşımı, kara ve demiryolu kadar tercih edilmemektedir.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

20. Bursa'da sanayinin Çanakkale'den daha fazla geliştiğinin en önemli kanıtı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Nüfusu yoğunluğunun daha fazla olması
B) Enerji üretiminin daha fazla olması
C) Ulaşımın daha gelişmiş olması
D) Yeraltı kaynaklarının daha fazla olması
E) Enerji tüketiminin daha fazla olması

21. Ekonomik özelliklerine göre bölgeler; tarım, sanayi, maden, ticaret ve turizm bölgeleri olarak nitelendirilirler.

Buna göre, aşağıda verilenlerden hangisi bu özelliklerin birden fazlasını bulunduran karma bölge olarak nitelendirilebilir?

A) Antalya - Muğla çevresi
B) Zonguldak - Karabük çevresi
C) Rize - Trabzon çevresi
D) Konya - Aksaray çevresi
E) Adana - Mersin çevresi

22. İran'dan yük taşıyan bir araç, Trabzon limanına en kısa yoldan ulaşmak için aşağıdaki geçitlerin hangisinden geçmek zorundadır?

A) Kop B) Sertavul C) Belen
D) Çubuk E) Gülek

23. Üç tarafı denizlerle çevrili olan Türkiye'de liman sayısı fazladır.

Aşağıda verilen, limanlarla ilgili bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) En büyük ithalat limanı İstanbul'dur.
B) Antalya, Akdeniz kıyısının en gelişmiş ticaret limanıdır.
C) İzmir Limanı'nın hinterlandı geniştir.
D) Mersin Limanı'nın iç kesimlerle kara ve demiryolu bağlantısı vardır.
E) Karadeniz kıyılarının en gelişmiş limanı Samsun'dur.

24. Aşağıda verilen kent ve kış turizm merkezi eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

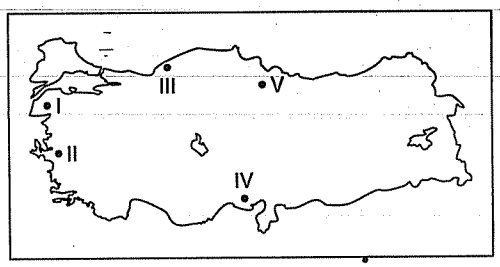
A) Davraz - Isparta
B) Palandöken - Elazığ
C) Uludağ - Bursa
D) Kartalkaya - Bolu
E) Erciyes - Kayseri

25. Karabük ve Ereğli'de demir - çelik fabrikalarının kurulması endüstri tesislerinin kuruluş yeri ile aşağıdakilerden hangisi arasındaki ilişkiye örnek gösterilir?

A) Hammaddeye yakınlık
B) Tüketim alanlarına yakınlık
C) Su kaynaklarına yakınlık
D) Enerji kaynağına yakınlık
E) İşgücü kaynağına yakınlık

MURAT YAYINLARI

26.

Yukarıdaki harita üzerinde işaretli noktalardan hangisinde demiryolu ulaşımı gelişmemiştir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

27. Konya, Karaman ve Eskişehir gibi illerde makarna, bisküvi, un fabrikalarının yaygın olmasında aşağıdakilerden hangisinin daha fazla etkili olduğu söylenebilir?

A) Nüfusun fazla olmasının
B) Tahıl üretiminin fazla olmasının
C) Ulaşımın kolay olmasının
D) Tarım alanlarının geniş olmasının
E) Talebin fazla olmasının

28. Hızlı sanayileşme ve kentleşmenin olduğu yerlerde çevre kirliliğinde artış görülmektedir.

Buna göre aşağıda verilen kentlerden hangisinde görülen çevre kirliliğinin daha az olması beklenir?

A) Kocaeli B) İzmir C) Denizli
D) Kırşehir E) Kırıkkale

29. UNESCO tüm ulusların sahip olduğu tarihi, kültürel ve doğal mirası dünya çapında koruyabilmek için Dünya Mirası Listesi hazırlamıştır.

Aşağıda verilen tarihi yerlerden hangisi UNESCO tarafından koruma altına alınan yerlerden biri değildir?

A) Adıyaman-Nemrut Dağı
B) Çorum-Hattuşaş
C) Edirne-Selimiye Cami
D) Konya-Çatalhöyük
E) Trabzon-Sümela Manastırı

30. Türkiye'de bazı sanayi kuruluşlarının yer seçiminde iklim dolaylı olarak etkili olmuştur.

Buna göre aşağıda verilen sanayi kuruluşlarının hangisinin yer seçiminde iklimin dolaylı etkisinden söz edilebilir?

A) Çimento fabrikalar
B) Gübre fabrikaları
C) Zeytinyağı fabrikaları
D) Otomotiv sanayisi
E) Mobilya fabrikaları

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

1. **A** Üreticiye yerli ürünlerin tanıtımını yapmak daha çok yurt içi fuarların amacıdır. Diğer seçeneklerde verilen durumların hepsi serbest bölgelerin kuruluş amaçları içerisinde yer alır.

2. **E** Kayseri ve Gaziantep illerinde yerşekillerinin sade olması, kavşak noktasında bulunmaları, kara ve demir yolu bağlantılarının bulunmaları ulaşımı geliştirmiştir. Ulaşımın gelişmiş olması, ticaretin de canlanmasına yol açmıştır.

3. **A** Sıcak su kaynaklarının varlığına bağlı olarak Afyonkarahisar ve Yalova'da ortak yapılan turizm etkinliği termal turizmdir.

4. **E** Dış ticaret hacmi, ithalat ve ihracatın toplamıdır. Sanayinin gelişmesiyle dış ticaret canlanır ve bu durum dış ticaret hacminin büyümesine sebep olur.

5. **C** Deniz ticaret filosunun gelişmesi turizmi etkilemez. Deniz ticaret filosunun gelişmesiyle beraber ticaret canlanır ve deniz yolu taşımacılığı önem kazanır.

6. **B** Türkiye'de dağların doğu-batı yönlü uzanması, doğal oluklarında büyük bir kısmında doğu-batı yönlü olmasına neden olmuştur. Demiryollarının büyük bir kısmı da bu oluklardan geçirilmiştir.

7. **D** Petro-kimya sanayisinin hammaddesi petrol daha çok dışalımla karşılanır.

8. **B** Haritada gösterilen merkezlerin tümünde kurulu olan sanayi şeker sanayisidir.

9. **A** İthalatın fazla ihracatın az olması dış ticaret açığına sebep olmaktadır. Grafiğe bakıldığında ihracatın ithalatı karşılama oranı en düşük 1980 yılındadır. Bu nedenle dış ticaret açığı en fazla 1980 yılında görülür.

10. **D** Turizmin geliştiği yörelerde sanayi yatırımları fazla artış göstermez. Mevsimlik nüfus değişimi yaşanır. Aynı zamanda ticaret canlanır.

11. **E** Verilenlerin hepsi dış ticaret açığının kapanmasına yardımcı olur. Rekabet gücü yüksek ürünlerin sunulması, yeni pazarlar bulunması ihracatı canlandırır.

12. **A** Antalya'da kurulu olan ferro-krom tesislerinin hammaddesi; Fethiye, Köyceğiz, Dalaman yöresinden gelmektedir. Antalya'da liman varlığı nedeniyle ferro-krom sanayisi bulunmaktadır.

13. **A** Antalya çevresi engebeli olduğu için Antalya'da demiryolu ulaşımı yoktur.

14. **E** Hızlı trenler ülke içinde yolcu taşımacılığında kullanıldığı için uluslararası taşımacılığı etkilemez.

15. **D** I. numaralı alanda kâğıt ve kereste fabrikaları (Giresun)

II. numaralı alanda kâğıt ve kereste fabrikası (Zonguldak-Çaycuma)

III. numaralı alanda kâğıt fabrikası (Muğla - Dalaman)

V. numaralı alanda kâğıt fabrikası (Mersin-Taşuçu) bulunmaktadır.

IV. numaralı alan olan Gaziantep ve çevresinde orman endüstrisi gelişmemiştir.

16. **A** Türkiye'de enerji tüketiminin en fazla olduğu sektör sanayidir. Türkiye'de sanayinin geliştiği yerlerde enerji tüketimi fazla ve ulaşım kolaydır. Ulaşımın kolay olması, dağıtımı kolaylaştırır.

MURAT YAYINLARI

17. A B, C, D ve E seçenekleri incelendiğinde sanayi kuruluşlarının hangi nedenlerle kuruldukları görülmektedir.

Hammaddenin fazla olması nedeniyle Karadeniz'de kâğıt ve çay endüstrisi.

Boksit yataklarının varlığı nedeniyle Seydişehir'de alüminyum endüstrisi, kömür yataklarının varlığı nedeniyle Ereğli ve Karabük'te demir-çelik endüstrisi,

Artvin-Murgul'da bakır yataklarının varlığı nedeniyle bakır tesisleri kurulmuştur.

Fakat A seçeneği neden-sonuç ilişkisi değil bir durum bildirmektedir. Doğu Anadolu'da yeraltı zenginlikleri ve enerji kaynakları fazladır. Fakat sanayi kuruluşları azdır. Engebenin fazla, ulaşımın zor olması bu durumun nedenleri arasındadır.

18. B Bölgelerin enerji üretimlerinin farklılık göstermesi ticaretin gelişmesinde etkili değildir. Nüfusun fazla olması, ulaşımın gelişmesi gibi faktörler iç ticareti canlandırır.

19. B Grafikte 2009 ve 2010'da Türkiye'de bazı ulaşım sistemlerinde taşınan yolcu sayıları verilmiştir. Bu grafiğe bakarak;

- en çok kullanılan ulaşım biçimini,
- en çok tercih edilen ulaşım sistemini,
- en az yolcu taşınan ulaşım sistemini bulabiliriz.

Verilen yıllarda en çok artış görülen ulaşım sistemi havayolu değil, karayoludur. Çünkü verilen yıllar arasında havayolunda 9349 kişi artış görülürken, karayolunda 14449 kişi artış görülmüştür.

20. E Sanayinin geliştiği yerlerde enerji tüketimi fazla olur. Bu nedenle Bursa'da enerji tüketiminin daha fazla olması sanayinin daha fazla geliştiğini kantılar.

21. E Antalya - Muğla çevresi → Turizm bölgesi

Zonguldak - Karabük çevresi → Maden-sanayi bölgesi

Rize - Trabzon çevresi → Tarım bölgesi

Konya - Aksaray çevresi → Tarım bölgesi

Adana - Mersin çevresi → Tarım - sanayi - ticaret - turizm bölgesi olarak nitelendirilebilir.

22. A Sertavul, Belen, Çubuk, Gülek geçitleri Akdeniz Bölgesi'nde yer alır. Kop geçidi ise Bayburt'u Erzurum'a bağlar. Trabzon limanının gelişmesinde etkili olan geçitlerinden biridir. Bunun dışında Zigana Geçidi de bu limanın gelişmesinde önemlidir.

23. B Akdeniz kıyısının en gelişmiş ticaret limanları İskenderun ve Mersin'dir. Antalya Limanı özellikle turizm bakımından önem taşımaktadır.

24. B Palandöken Erzurum il sınırları içerisindedir.

25. D Karabük ve Ereğli'de demir-çelik fabrikasının kurulmasının nedeni bu yöredeki taş kömürü yataklarının varlığı yani enerji kaynaklarına yakınlıktır.

26. A I numaralı alan Çanakkale'de demiryolu ulaşımı bulunmamaktadır.

II numara ile gösterilen, İzmir'de

III numara ile gösterilen Zonguldak'ta

IV numara ile gösterilen Adana'da

V numara ile gösterilen Samsun'da demiryolu vardır.

27. B Makarna, bisküvi, un gibi sanayi kollarının hammaddesi buğday olduğu için bu fabrikalar daha çok tahıl üretim merkezlerine yakın kurulmuştur.

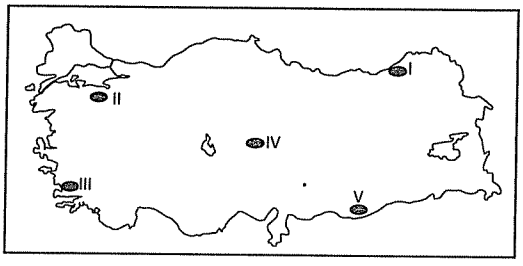
28. D Kocaeli, İzmir, Denizli ve Kırıkkale'de sanayi kuruluşlarının fazla olması çevre kirliliğini artırır. Kırşehir'de ise sanayi kuruluşları daha azdır. Bu nedenle çevre kirliliği de diğer şehirlere göre daha az yaşanır.

29. E Trabzon - Sümela Manastırı UNESCO dünya mirası listesinde yer almamaktadır. Türkiye'de 17 adet alan miras listesine girmiştir.

30. C Zeytinyağı fabrikaları zeytin üretimi yapılan yerlere kurulmuştur. Zeytin iklim seçen Akdeniz ikliminde yetişen bir tarım ürünü olduğu için zeytinyağı fabrikalarının yer seçiminde de iklimin dolaylı etkisi olmuştur

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

1.

Yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlarda gelişme gösteren turizm etkinliklerinden hangisi yanlış eşleştirilmiştir?

A) I - Yayla
B) II - Kış
C) III - Deniz
D) IV - Doğa
E) V - Kaplıca

2. **Aşağıdaki şehirlerden hangisinin ticari etki alanı diğerlerine göre daha dardır?**

A) Erzincan
B) Kayseri
C) Bursa
D) Zonguldak
E) Adana

3. **Karadeniz'in en gelişmiş limanlarından biri olan Trabzon limanının doğal liman özelliği taşıyan Sinop limanına göre daha fazla gelişmesi aşağıdakilerden hangisiyle açıklanır?**

A) Demir yolu ile bağlantısının olmamasıyla
B) Transit taşımacılıkta kullanılmasıyla
C) Balıkçılığın daha az yapılmasıyla
D) Nüfusun daha az olmasıyla
E) Türkiye'nin en kuzeyinde yer almasıyla

4. **Aşağıdaki sanayi tesislerinden hangisinin kurulum yeri tercihi diğerlerinden farklı bir nedene bağlıdır?**

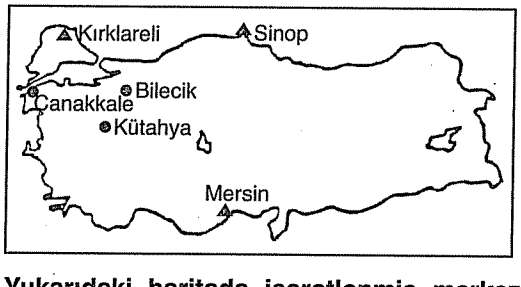
A) İzmir - Petrol arıtma
B) Denizli - Pamuklu dokuma
C) Edremit - Zeytinyağı
D) Afyonkarahisar - Et ve süt ürünleri
E) Manisa - Sigara

5.
- Adıyaman
- Trabzon
- İzmir
- Kars

Kentlerini gezen bir turist kafilesinin aşağıda verilen yerlerden hangisini görmesi beklenmez?

A) Nemrut Heykelleri
B) Meryem Ana Evi
C) Ani Harabeleri
D) Hasankeyf
E) Sümela Manastırı

6.

Yukarıdaki haritada işaretlenmiş merkezlerde gelişen sanayi kolu aşağıdakilerden hangisidir?

●	▲
A) Seramik	Şişe-cam
B) Petrokimya	Otomotiv
C) Bitkisel yağ	Halı-kilim
D) Seramik	Sigara
E) Şişecam	Şeker

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

7. Türkiye'de, ulaşım üzerinde yer şekillerinin etkisini azaltmak için birçok yerde köprü ve tünel yapımına gerek duyulur.

Buna göre, aşağıda verilen yörelerin yer şekilleri dikkate alındığında hangileri arasında yapılacak olan karayolu üzerinde köprü ve tünel yapımına daha az ihtiyaç duyulur?

A) Artvin - Kars
B) Ankara - Zonguldak
C) Şanlıurfa - Mardin
D) Antalya - Konya
E) Adana - Niğde

8. **Aşağıda verilen su kaynaklarının hangisinin bulunduğu yerde sağlık turizmi daha fazla gelişebilir?**

A) Vadi kaynağı
B) Karstik kaynak
C) Artezyen kaynağı
D) Yamaç kaynağı
E) Fay kaynağı

9. Türkiye'nin yer şekilleri özelliği ulaşım üzerinde oldukça etkilidir.

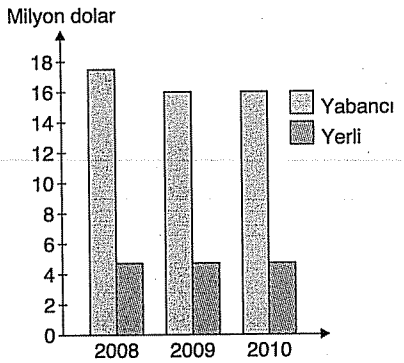
Aşağıdakilerden hangisi bu duruma örnek teşkil etmez?

A) Ulaşım daha çok doğu-batı yönlü gelişmiştir.
B) Kıyı Ege'den iç kesimlere doğru ulaşım kolaydır.
C) Yol yapım giderleri yüksektir.
D) Toroslarda ulaşım bir çok yerde geçitlerden sağlanır.
E) Fay hatları ulaşımı olumsuz yönde etkilemektedir.

10. **Türkiye'de demir-çelik sanayisi alanında yatırım yapmak isteyen bir girişimci 'Benim için öncelik hammaddedir' diyor ise fabrikayı nereye kurması daha doğru olur?**

A) Sivas B) Samsun C) Karabük
D) Batman E) Zonguldak

11.

Yukarıdaki grafikte 2008 - 2010 yılları arasında Türkiye'deki turizm gelirleri gösterilmiştir.

Bu grafikten yararlanarak aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılır?

A) Verilen yıllarda yabancı turistlerden elde edilen gelir yerli turistten elde edilen gelirden daha fazladır.
B) Yerli turistten elde edilen gelir sürekli artmıştır.
C) Yabancı turistten elde edilen gelir sürekli azalmıştır.
D) Tüm yıllarda yerli turistten elde edilen gelirlerin toplamı 2008 yılındaki yabancı turistten elde edilen gelirden daha fazladır.
E) En çok gelir yabancı turistten 2008 yılında yerli turistten ise 2009 yılından elde edilmiştir.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

12. Türkiye'de son yıllarda özellikle Akdeniz Bölgesi'nde gelişen turizm faaliyetlerinden biri de mağara turizmidir.

Mağara turizminin daha çok Akdeniz Bölgesi'nde gelişmesinin en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Reklam ve tanıtımların yapılması
B) Ulaşım ağının gelişmiş olması
C) Mağaraların şehir merkezine yakın olması
D) Karstik arazinin yaygın olması
E) Kırıklı yapının yaygın olması

13. **Aşağıda verilen turistik yer ve bulunduğu şehir eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?**

A) Truva Antik Kenti → Çanakkale
B) Pamukkale Travertenleri → Denizli
C) Peribacaları → Nevşehir
D) Sümela Manastırı → Trabzon
E) Efes Antik Kenti → Muğla

14.
- Maliyet ve kalite bakımından gelişmiş ülkelerle rekabet edebilecek seviyededir.
- Sanayisi en çok Bursa - İzmir - Denizli - Gaziantep ve Adana'da gelişmiştir.
- En fazla iş gücünün istihdam edildiği sanayi kollarından biridir.

Yukarıda özellikleri verilen sanayi kolunun hammaddesi, aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisidir?

A) Pamuk B) Zeytin C) Buğday
D) Şekerpancarı E) Tütün

15. **Türkiye'de şeker, kereste, çay ve unlu mamuller fabrikaları hangi bakımdan birbirlerine benzerlik gösterirler?**

A) Her bölgede bulunması
B) Hammaddelerine yakın kurulması
C) Hammaddelerinin tarım ürünleri olması
D) Aynı iklim bölgelerinde bulunması
E) Kuruldukları yerlerde demiryolu bağlantılarının olması

16. Sanayi, genel olarak hammaddenin işlenmesini ve çeşitli hammaddelerin bir araya getirilerek yeni ürünler oluşturulmasını ifade eder. Bu nedenle hammadde kaynakları ile sanayi kuruluşları arasında son derece sıkı bir ilişki mevcuttur.

Aşağıda verilen endüstri kuruluşlarından hangisi diğerlerinden farklı bir nedene bağlı olarak gelişmiştir?

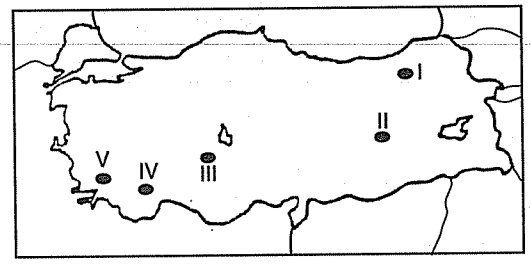
A) Denizli'de dokuma endüstri
B) Ankara'da makarna endüstrisi
C) Kayseri'de mobilya endüstrisi
D) Muğla'da kâğıt endüstrisi
E) Konya'da şeker endüstrisi

17. **Karadeniz kıyılarında yapay limanların çok olması ve çoğunun hinterlandlarının darlığı aşağıdakilerden hangisine bağlanır?**

A) Dağların uzanış doğrultusuna
B) Liman kapasitelerinin düşüklüğüne
C) Nüfuslarının az olmasına
D) Sanayinin gelişmemiş olmasına
E) Karadeniz'in işlek bir deniz olmamasına

MURAT YAYINLARI

18.

Yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanların hangisi hem tarım olanakları hem de ulaşım bakımından diğerlerinden daha çok gelişmiştir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

19. Türkiye'nin ihracat ve ithalat değerleri incelendiğinde dış ticaret açığının olduğu görülmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun nedenlerinden biri değildir?

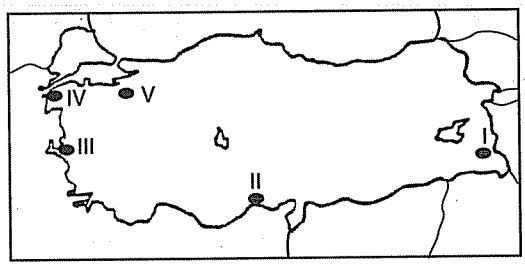
A) Doğalgaz ithalatının fazla olması
B) Yeni pazarlar bulunması
C) Rekabet gücü yüksek sanayi üretiminin yetersiz olması
D) Ülke içi tüketimin fazla olması
E) Tanıtım yetersizliği

20. I. Rize
II. Antalya
III. Artvin
IV. Edirne
V. Gaziantep

Yukarıdaki şehirlerin doğal koşulları düşünüldüğünde hangilerinin yayla turizmine elverişli olduğu söylenemez?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

21. Konserve imalatı yapan bir yatırımcı, yeni fabrikasını bu iş için gerekli olan sebzeyi ucuza temin edeceği yere kurmak istemektedir.

Buna göre, bu yatırımcının fabrikayı haritada numaralarla gösterilen yerlerden hangisine kurması maliyetin yükselmesine neden olur?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

22. Aşağıdakilerden hangisi sanayileşmiş yöre özelliği göstermez?

A) İzmir - Manisa Yöresi
B) Bursa - Balıkesir Yöresi
C) Adana - Mersin Yöresi
D) Muğla - Antalya Yöresi
E) İstanbul - İzmit Yöresi

MURAT YAYINLARI

1. E V ile gösterilen yörede kaplıca turizmi fazla gelişme göstermemiştir. Kaplıca turizmi kırık hatlarla paralellik gösterir. En çok geliştiği bölge Ege'dir.

2. A Kayseri, Bursa, Zonguldak ve Adana Türkiye'yi etkileyen ticaret şehirleri iken Erzincan yöresel ticaret merkezi olarak nitelendirilir.

3. B Trabzon Zigana (Kalkanlı) ve Kop geçitleri aracılığıyla İran-transit taşımacılığında kullanırken Sinop'un bu amaç doğrultusunda kullanılmaması gelişmemesinde etkili olmuştur.

4. A Denizli, Edremit, Afyonkarahisar ve Manisa'daki fabrikalar hammaddeye yakın kurulmuşken, İzmir'deki petrol arıtma tesisi hammaddeden uzağa kurulmuştur. Kurulum nedeni ulaşım kolaylığıdır.

5. D

- Nemrut Heykelleri - Adıyaman
- Sümela Manastırı - Trabzon
- Meryem Ana Evi - İzmir
- Ani Harabeleri - Kars il sınırları içerisindedir. Hasankeyf, Batman'da yer alır.

6. A Bilecik, Kütahya ve Çanakkale'de seramik sanayisi, Mersin, Sinop ve Kırklareli'nde cam sanayisi gelişmiştir.

7. C Yer şekillerinin sade olduğu alanlarda (Şanlıurfa-Mardin arası) köprü ve tünel yapımına fazla ihtiyaç duyulmaz. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yerşekilerinin sade olması Şanlıurfa - Mardin arasında yapılacak karayolunda köprü ve tünel yapımını azaltacaktır.

8. E Fay kaynaklarının suyu yıl boyunca sıcak ya da ılık olduğu için ayrıca içlerinde bol miktarda mineral bulundurduğu için sağlık turizmine elverişlidir.

9. E Fay hatları ulaşım üzerinde olumsuz etki yaratmaz. Türkiye'de ulaşımı etkileyen en önemli faktör yer şekilleridir. Engebenin fazla olması ulaşımı zorlaştıran, yol yapım maliyetini artıran bir durumdur.

10. A Hammaddeye öncelik tanıyan birinin demir-çelik fabrikasını demir maddeninin çıkarıldığı yere kurması gerekir. Türkiye'de demir çıkarılan yerlerden biri Sivas'tır (Divriği). Bu nedenle doğru cevap A seçeneğinidir. Samsun, Karabük, Batman ve Zonguldak illerinde demir çıkarılmamaktadır.

11. A Grafiğe baktığımızda yabancı turistlerden elde edilen gelir 16 ile 8 milyon dolar arasındayken yerli turistten elde edilen gelir 4 ile 6 milyon dolar arasındadır. Verilen tüm yıllarda yabancı turistlerden elde edilen gelir her zaman yerli turistten fazla olmuştur.

12. D Akdeniz Bölgesi'nde yaygın bulunan karstik araziler üzerinde oluşan mağaralar son yıllarda turizm açısından önemli alanlardır.

13. E Efes Antik Kenti İzmir'in ilçesi olan Selçuk'ta yer alır. Tarihi turizm merkezidir.

MURAT YAYINLARI

14. A Türkiye'de en fazla gelişmiş sanayi kollarından biri dokumadır. Üretim teknolojisinin gelişmesi, ham maddenin fazla olması ve nitelikli iş gücünden dolayı kaliteli ve ucuz dokuma ürünleri üretilir. Bu da rekabet gücünü artırmıştır. Ülkemizde hem ham maddenin hem de tüketici nüfusun bulunmasından dolayı Bursa, İzmir, Denizli, Gaziantep ve Adana'da pamuklu dokuma sanayisi gelişmiştir. Pamuklu dokuma sanayisinin gelişmesi ve yaygın olması bu alanda istihdamı artırmıştır. Bu nedenle öncüllerde özellikleri verilen sanayi kolunun ham maddesi pamuktur.

15. B Türkiye'de şeker, çay, kereste ve unlu mamuller sanayilerinin ortak özelliği hammaddelerine yakın kurulmalarıdır. Şeker, çay ve unlu mamuller sanayilerinin hammaddesi tarım ürünü olduğu için çabuk bozulma ihtimali vardır. Kereste sanayisinde ise hammaddesi ağır olduğu için yakın kurulmuştur.

16. C Kayseri'de mobilya sanayisinin gelişmesinde hammadde etkili olmamıştır. Çünkü mobilya sanayisinde hammadde olarak kullanılan orman ürünleri bakımından fakir bir kenttir. Hammadde yetersizliğinin nedenleri de iklime bağlı olarak bozkır bitki örtüsünün görülmesidir.

- Denizli'de Dokuma,
- Ankara'da Makarna,
- Muğla'da Kâğıt,
- Konya'da da Şeker endüstrisinin gelişmesinin nedeni hammaddeye yakınlıktır.

17. A Karadeniz kıyılarında doğal limanların az olması ve limanların ard bölgelerinin dar olmasının nedeni dağların kıyı çizgisine paralel uzanmasıdır. Dağların kıyı çizgisine paralel uzanması limanların hinterlandını daraltmıştır.

18. C Haritada III ile işaretli olan Konya ve çevresinde hem tarım alanları geniş hem de yerşekillerinin sade olması nedeniyle ulaşım daha çok gelişmiştir.

19. B Türkiye'nin yeni pazar alanları bulması dış ticaret açığını azaltmada önemli bir etken olacaktır. Bu nedenle dış ticaret açığının nedeni değil, açığı kapatmada bir önlem olarak kabul edilir.

20. E Edirne ve Gaziantep kentlerinde yerşekilleri genel sadedir. Bu nedenle yayla turizmi için bu kentler elverişli değildir.

21. A Harita'da I ile gösterilen yöre (Hakkari) iklim ve yer şekillerinin elverişsizliği nedeniyle sebze tarımına uygun değildir. Bu yüzden burada konserve fabrikası kurma maliyeti yüksek olur.

22. D Muğla-Antalya yöresinde daha çok turizmle anılır. Bu yörede sanayi diğer yörelere göre daha az gelişmiştir.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

1.
- Tarım alanları küçüktür.
- Ulaşım zordur.
- Dağınık yerleşme görülür.
- Makineli tarım yapılamaz.

Yukarıda Rize, Artvin ve Trabzon'a ait verilen özellikler aşağıda verilen durumlardan hangisinin sonucunda ortaya çıkmıştır?

A) Bitki örtüsünün
B) Yüz ölçümünün
C) Yer şekillerinin
D) Toprak türünün
E) İkliminin

2. **Karadeniz kıyılarında yapılan aşağıdaki ekonomik faaliyetlerden hangisinden elde edilen gelirin toplam gelirdeki payı daha düşüktür?**

A) Çay tarımı
B) Kömür üretimi
C) Orman ürünleri
D) Deniz turizmi
E) Fındık tarımı

3. **Karadeniz, Akdeniz, Marmara ve Ege kıyılarında yetiştirilen aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin tarımının iç bölgelerde de yapıldığı söylenebilir?**

A) Fındık B) Mısır C) Zeytin
D) Turunçgil E) Muz

4. **Aşağıdakilerden hangisi ekonomik bölgelerin sınırlarının belirlenmesinde kullanılan kriterlerden biri değildir?**

A) Sanayi B) Maden C) Toprak
D) Hayvancılık E) Ulaşım

5. I. Nadasa ayrılan alanlar fazladır.
II. Yılda birden fazla ürün alınır.
III. Makineli tarım zordur.
IV. Endüstri ürünlerinin üretimi fazladır.

Buna göre, I, II, III ve IV numaralı tarım faaliyetlerinin yaygın olduğu bölgeler aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	İç Anadolu	Karadeniz	Akdeniz	Ege
B)	Ege	Akdeniz	İç Anadolu	Karadeniz
C)	Akdeniz	Ege	Karadeniz	İç Anadolu
D)	İç Anadolu	Akdeniz	Karadeniz	Ege
E)	Karadeniz	Ege	İç Anadolu	Akdeniz

6. **Hakkari, Erzurum ve Bingöl gibi şehirlerin coğrafi koşulları göz önüne alındığında aşağıdaki ekonomik faaliyetlerden hangisinin yürütülmesi daha zordur?**

A) Enerji üretiminin
B) Büyükbaş hayvancılığın
C) Kış turizminin
D) Tahıl tarımının
E) Turfanda sebzeciliğin

7. **Akdeniz kıyılarında görülen iklimin aşağıdaki ekonomik faaliyetlerin hangisi üzerinde etkisi daha azdır?**

A) Mağara turizminin gelişmesinde
B) Turunçgil tarımının yapılmasında
C) Yılda birden fazla ürün alınmasında
D) Seracılığın gelişmesinde
E) Deniz turizminin uzun sürmesinde

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

8. • Yükseltisi fazla
• Yazlar serin ve yağışlı
• Bitki örtüsü çayır

Türkiye'de yukarıdaki özelliklerin görüldüğü bir yörede aşağıdaki ekonomik faaliyetlerden hangisinin daha çok gelişmesi beklenir?

A) Tahıl tarımının
B) Seracılığın
C) Küçükbaş hayvancılığının
D) Turizmin
E) Büyükbaş mera hayvancılığının

9. I. Maden çeşidi
II. Tarım ürünü çeşidi
III. Ulaşım çeşidi
IV. Hayvan çeşidi
V. Mera alanı

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'de iklim çeşitliliğinin fazla olmasına bağlı olarak artmıştır?

A) I ve II B) I ve V C) II ve III
D) II ve IV E) IV ve V

10. Ankara - Eskişehir çevresinin gelişmesinde;

I. maden yatakları,
II. sanayinin gelişmiş olması,
III. ulaşım olanakları,
IV. makineli tarımın yaygın olması,
V. tarım topraklarının geniş olması

gibi özelliklerden hangileri daha etkili olmuştur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

MURAT YAYINLARI

11. Doğu Karadeniz kıyıları Türkiye'de güneşli gün sayısının en az olduğu yerdir.

Bu durum aşağıda verilen ekonomik özelliklerinden hangisi üzerinde etkili olmamıştır?

A) Deniz turizminin kısa sürmesinde
B) Seracılığın gelişmemesinde
C) Güneş enerjisi potansiyelinin düşük olmasında
D) Sanayinin az gelişmesinde
E) Buğday tarımının yapılamamasında

12. Türkiye'nin bütün kıyı bölgelerinin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yıllık yağış miktarının az olması
B) Dağların kıyıya paralel olması
C) Tarımsal nüfus yoğunluğunun fazla olması
D) Yıllık sıcaklık farklarının az olması
E) Yetiştirilen ürünlerin aynı olması

MURAT YAYINLARI

13. Birkaç ekonomik özelliğin birarada bulunduğu bölgeler karma bölgeler olarak adlandırılır.

Buna göre aşağıdaki bölgelerden hangisinde ticaret, turizm ve tarım özellikleri birarada bulunur?

A) İzmir - Manisa çevresi
B) Sinop - Kastamonu çevresi
C) Ardahan - Kars çevresi
D) Sivas - Erzincan çevresi
E) Isparta - Burdur çevresi

14. I. Bayburt
II. Siirt
III. Konya
IV. Şanlıurfa
V. Kastamonu

Tarımsal verimlilik sadece tarım alanlarının genişliğine bağlı olsaydı yukarıdaki şehirlerin hangisinde tarımsal verimlilik en fazla olurdu?

A) I ve III B) I ve V C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

15. Türkiye'de ulaşım olanaklarının geliştiği, önemli yol güzergahlarında bulunan kentlerde canlı bir ticaret olduğu gözlemlenmiştir.

Aşağıda verilen kentlerden hangisi bu duruma örnektir?

A) Eskişehir
B) Kırklareli
C) Antalya
D) Muğla
E) Çanakkale

16. I. Falez
II. Bozkır bitki örtüsü
III. Dağınık yerleşme
IV. Dalmaçya kıyı
V. Körfez

Akdeniz'in kıyı kesimi boyunca gözlem yapan bir araştırmacının yukarıdakilerden hangilerine rastlaması beklenmez?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve V

17. I. Tarım alanları oranı
II. Ulaşım olanakları
III. Yağış rejimi
IV. Doğal bitki örtüsü

Yukarıdakilerden hangileri Adana ve Muğla şehirlerinin benzer özellikleridir?

A) Yalnız II B) Yalnız IV C) I ve IV
D) II ve III E) III ve IV

18. **Aşağıda verilen turistik yerlerden hangisi kıyıda yeralan bir ilde bulunmamaktadır?**

A) Sümela Manastırı
B) Aspendos
C) Kralkaya Mezarları
D) Cennet-Cehennem Obrukları
E) Bergama

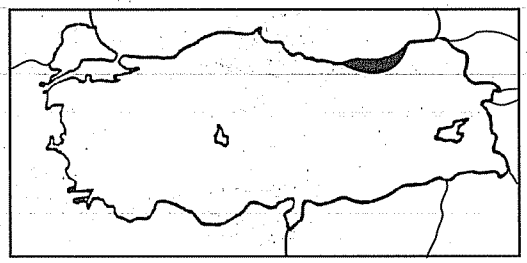
19. Türkiye'de bazı illerde demiryolu ve hava alanı bulunmamaktadır.

Buna göre, aşağıda verilen illerden hangisi ile İzmir arasında demir, kara, deniz ve hava yolu ulaşımının hepsini birden kullanma imkanı vardır?

A) Samsun B) Muğla C) Rize
D) Trabzon E) Antalya

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

20.

Yukarıdaki haritada taranarak gösterilen alanda hangi doğal afet daha fazla yaşanmaktadır?

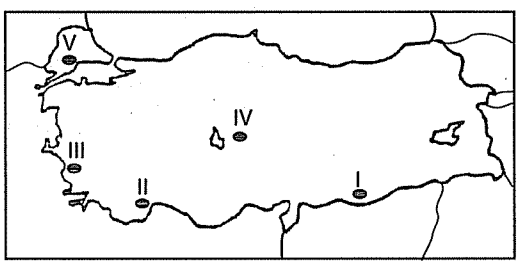
A) Çığ B) Deprem C) Heyelan
D) Erozyon E) Orman yangını

21. I. Edremit Körfezi çevresi
II. Yıldız Dağları kıyıları
III. İstanbul Boğazı çevresi
IV. Gemlik Körfezi çevresi
V. Bafra Ovası çevresi

Yukarıdakilerden hangileri zeytin tarımının yapıldığı alanlar içinde yer alır?

A) I ve III B) I ve IV C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

22.
- Yaz sıcaklık değerleri en yüksektir.
- Güneşli gün sayısı en fazladır.
- Tarımda sulama ihtiyacı en fazladır.

Yukarıdaki haritada numaralandırılmış yerlerden hangisi verilen özelliklerin tümüne sahiptir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

23. Aşağıda verilen illerden hangisinde çıkarılan maden aynı ilde işlenmemektedir?

A) Sivas - Demir
B) Muğla - Krom
C) Elazığ - Bakır
D) Seydişehir - Boksit
E) Kırka - Bor

24. Aşağıdakilerden hangisi Adana, Ankara ve Uşak şehirlerinin ortak özelliğidir?

A) Nüfus yoğunluklarının Türkiye ortalamasının üstünde olması
B) Sanayi bitkileri üretiminin fazla olması
C) Yaz mevsiminin kurak geçmesi
D) Turizm gelirlerinin yüksek olması
E) Yıllık sıcaklık farkının az olması

25. Aşağıdakilerden hangisi Samsun ve Rize illerinin ortak özelliklerinden biridir?

A) Tarım arazileri oranı
B) Yağış rejimi
C) Sanayileşme düzeyleri
D) Ulaşım imkanları
E) Yerleşme özellikleri

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

26. I. Kocaeli çevresi

II. Diyarbakır çevresi

III. Zonguldak çevresi

IV. Antalya çevresi

V. İzmir çevresi

Yukarıdaki alanlardan hangileri Türkiye'nin önemli sanayi üretim bölgeleri arasında yer almaz?

A) I ve II B) II ve IV

C) III ve IV D) III ve V

E) IV ve V

27. **Bursa-Balıkesir çevresi için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Zeytin yetiştirilmektedir.

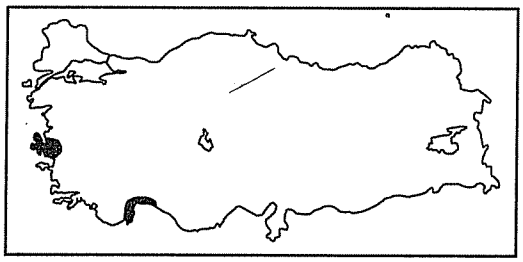
B) Tektonik göller bulunur.

C) Hidroelektrik potansiyeli yüksektir.

D) Bor rezervi fazladır.

E) Geniş tarım alanlarına sahiptir.

28.

Yukarıdaki haritada taranarak gösterilen yörelerin benzer özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Doğal bitki örtüleri

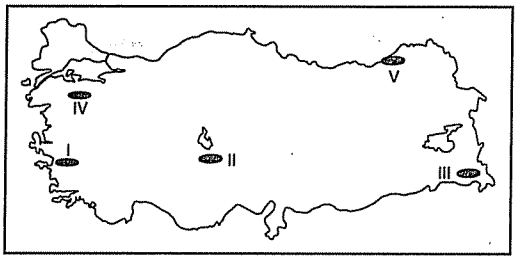
B) Ulaşım olanakları

C) Tarımsal nüfus yoğunlukları

D) Yer şekilleri

E) Yıllık yağış miktarları

29.

Yukarıdaki haritada gösterilen yerlerden hangisi su kaynakları bakımından zengin bölgeler içinde sayılamaz?

A) I B) II C) III

D) IV E) V

30. • Aydın'da dokuma,

• Zonguldak'ta orman ürünleri,

• Konya'da şeker,

• Kars'da et ve süt ürünleri

• Balıkesir'de konserve

sanayilerinin kurulup gelişmesinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ulaşım koşulları

B) Tarım alanları oranı

C) Tüketim merkezlerine yakınlık

D) Enerji kaynaklarına yakınlık

E) Hammaddeye yakınlık

MURAT YAYINLARI

1. **C** Rize, Artvin ve Trabzon çevresinde tarım alanlarının küçük, ulaşımın zor, dağınık yerleşmelerin varlığı ve makineli tarımın az olması yerşekillerinin engebeli olması ile ilgilidir.

2. **D** Karadeniz kıyılarında, yaz mevsiminin yağışlı geçmesi, kıta sahanlığının dar olması ve kumsalların fazla bulunmaması deniz turizminin gelişmesini engellemiştir.

3. **B** Fındık, zeytin, turunçgil ve incir iklim seçiciliği fazla olan ürünler olduğu için iç kesimlerde yetiştirilmeleri zordur. Mısır ise hem kıyılarda hem de iç kesimlerde yetiştirilebilir. Sulama olanaklarının gelişmesi mısır üretimini artırır.

4. **C** Toprak doğal bölgelerin sınırlarının belirlenmesinde kullanılan kriterdir. Sanayi, maden ulaşım gibi faaliyetler, ekonomik sınırlarda kullanılır.

5. **D**
I. İç Anadolu Bölgesi
II. Akdeniz Bölgesi
III. Karadeniz Bölgesi
IV. Ege Bölgesi'ne ait özellikleri belirtmektedir.

6. **E** Hakkari, Erzurum ve Bingöl gibi şehirlerde olumsuz iklim koşullarından dolayı turfanda sebzecilik yapılamaz. Tufanda sebzecilik ılıman iklim görülen yerlerde yapılır.

7. **A** Akdeniz kıyılarında mağara turizminin gelişme nedeni iklim özellikleri değil karstik arazilerin varlığıdır.

8. **E** Büyükbaş mera hayvancılığı yaz yağışları ile birlikte oluşan uzun boylu çayırların bulunduğu yüksek yerlerde gelişir.

9. **D** Türkiye'de iklim çeşitliliğine bağlı olarak tarım ürünleri ile hayvan çeşitleri artmıştır.

10. **C** Ankara-Eskişehir çevresinin gelişmesinde sanayi ve ulaşım olanakları etkili olmuştur. Kavşak noktasında olmaları ulaşımı geliştirmiştir.

11. **D** Doğu Karadeniz kıyılarında deniz turizminin fazla gelişememesinde güneşlenme süresinin kısa olmasının etkisi olmuştur. Sanayinin gelişememesi yer şekillerinin engebeli olmasının sonucudur. Ulaşımın zor olmasıda sanayiyi etkilemiştir.

12. **D** Bütün kıyı bölgelerinde denizel iklim özellikleri nedeniyle yıllık sıcaklık farkları azdır.Denizellik, aşırı ısınma ve aşırı soğumayı önlediği için sıcaklık farkını azaltır.

13. **A** İzmir-Manisa çevresi tarım sanayi, ticaret özelliklerini bir arada bulunduran karma yapılı bölgedir. İzmir çevresinde turizm etkinlikleri de gelişmiştir.

14. **D** III ve IV'de verilen Konya ve Şanlıurfa kentlerinde, ovaların varlığı nedeniyle tarım alanları diğer şehirlere göre daha fazla yer kaplamaktadır. Bu nedenle tarım alanlarının genişliğine bağlı olarak tarımsal verimliliğin en fazla olduğu yerler bu kentlerdir.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

15. A Eskişehir, kavşak noktası durumunda olduğu için ticaret gelişmiştir. Geçiş güzargahında olması iç ticaretin canlanmasında önemli bir etkendir.

16. C Akdeniz kıyılarında görülen iklim Akdeniz iklimidir. Bu nedenle maki bitki örtüsü görülür. Dağınık yerleşmeler su kaynaklarının bol ve yerşekillerinin engebeli olduğu Doğu Karadeniz kıyılarında görülür.

17. E Adana ve Muğla şehirlerinin yalnızca iklim benzer olduğu için yağış rejimleri ve doğal bitki örtüsü aynıdır. İki ilde de Akdeniz iklimi görülür. Maki bitki örtüsü vardır.

18. C

- Sümela Manastırı - Trabzon
- Aspendos - Antalya
- Cennet - Cehennem Obrukları - Mersin
- Bergama - İzmir'e bağlıdır.

Kralkaya Mezarları Amasya iline bağlıdır. Amasya'nın denize kıyısı yoktur.

19. A Rize, Trabzon, Antalya, Muğla'da demiryolu bulunmamaktadır. Samsun'dan demiryolu, havayolu, kara yolu ve deniz yolu ile İzmir'e ulaşım sağlanabilir.

20. C Haritada işaretli yer de (Doğu Karadeniz) engebe ve yağışın fazla olması nedeniyle heyelan olayı daha fazla yaşanır.

21. B Edremit ve Gemlik körfezleri Türkiye'de zeytin tarımının en fazla yapıldığı yerlerdir.

22. A Haritada I ile işaretli Güneydoğuda, yaz sıcaklık değerleri çok yüksek buna bağlı olarak da tarımda sulama ihtiyacı fazladır. Ayrıca Türkiye'de güneşli gün sayısı en fazla olan yer Güneydoğu Anadolu'dur.

23. B Krom, Muğla'da çıkarılır. İşlendiği yerler ise Antalya ve Elazığ'dır.

24. C Adana'da Akdeniz ikliminden dolayı, Ankara ve Uşak şehirlerinde ise karasal ikliminden dolayı yaz mevsimi kurak geçmektedir.

25. B Samsun ve Rize'de Karadeniz iklimi görüldüğü için yağış rejimleri benzerdir. Karadeniz ikliminde yağış rejimi düzenlidir.

26. B Diyarbakır ve Antalya çevreleri sanayi üretim bölgeleri içinde bulunmamaktadır. Kocaeli, Zonguldak ve İzmir, Türkiye'nin önemli sanayi merkezleridir.

27. C Bursa-Balıkesir çevresinde ortalama yükselti az olduğu için bölgedeki akarsuların hidroelektrik potansiyelleri düşüktür.

28. A Haritada İzmir ve Antalya çevresi taranarak gösterilmiştir. Bu iki yörenin iklimleri benzer olduğu için doğal bitki örtüleri de benzerdir. Maki bitki örtüsü hakimdir.

29. B Haritada taralı II. nolu alan (Konya çevresi) su kaynakları bakımından oldukça fakirdir. Türkiye'nin en az yağış alan yerlerinden biridir.

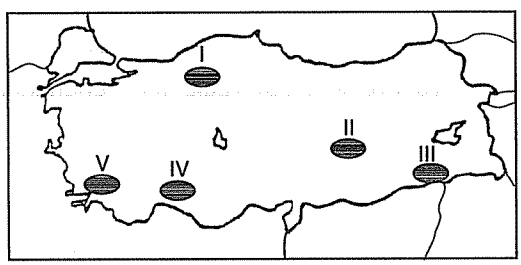
30. E Aydın'da dokuma, Zonguldak'ta orman ürünleri, Konya'da şeker Kars'ta et ve süt ürünleri, Balıkesir'de konserve sanayinin gelişmesi hammaddeye yakınlıkla ilgilidir. Örneğin Balıkesir'de sebze üretimi, konserve sanayisi için hammadde teminini kolaylaştırmıştır.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

1. **Menteşe Yöresi'nde nüfusun seyrek olmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Maden çeşitliliğinin az olması
B) Yer şekillerinin engebeli olması
C) İklimin sert olması
D) Turizmin yeterince gelişmemesi
E) Yağışların çok olması

2.

Yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanların hangisinde demir, bakır, krom, linyit ve kurşun-çinko gibi madenlerin hepsi bulunmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

3. I. Yeterli yağış olmasına rağmen engebeli yapısı nedeniyle az nüfuslanmış yöre özelliği gösterir.

II. Yaz yağışları nedeniyle çayırların geniş yer tuttuğu büyükbaş hayvancılığın yapıldığı yöredir.

III. Demir-çelik, ormancılık, balıkçılık gibi faaliyetlerin bir arada yapıldığı karma yapılı yöredir.

IV. Yer şekillerinin sade olması nedeniyle tarım alanlarının geniş, ulaşımın kolay, makineli tarımın yaygın olduğu ovalık yöredir.

Yukarıda bazı yörelerin özellikleri verilmiştir.

Buna göre aşağıdaki yörelerden hangisine ait bir özellik yukarıda verilmemiştir?

A) Zonguldak - Ereğli çevresi
B) Konya çevresi
C) Muğla çevresi
D) Sivas çevresi
E) Erzurum çevresi

4. **Aşağıdaki şehirlerden hangisinin iki denize birden kıyısı vardır?**

A) Bursa
B) Adapazarı
C) Edirne
D) Kırklareli
E) Balıkesir

MURAT YAYINLARI

5. I. Kıyı uzunluğunun fazla olması

II. Buharlaşmanın fazla olması

III. Kıyıların girintili - çıkıntılı olması

IV. Alanının daha geniş olması

Yukarıdakilerden hangileri Ege kıyılarında deniz tuzluluk oranının Karadeniz kıyılarından daha fazla olmasının nedenidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız IV

D) I ve IV E) II ve III

6. • Tuz Gölü çevresi

• Teke Yarımadası

• Hakkari Yöresi

• Taşeli Platosu

• Menteşe Yöresi

Yukarıda verilen yerlerin ortak özellikleri hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

A) Yağış miktarlarının az olması

B) Engebenin az olması

C) Nüfus yoğunluklarının az olması

D) Demir yolunun bulunması

E) Karstik arazinin geniş yer kaplaması

MURAT YAYINLARI

7. I. Konya-Karaman Yöresi'nde kerpiç evlerin yaygın olması

II. Erzurum-Kars Platosu'nda büyükbaş hayvancılığın gelişmesi

III. Akdeniz ve Ege kıyılarında makiliklerin yaygın olması

IV. Ergene Havzası'nda hidroelektrik potansiyelin düşük olması

Yukarıdakilerden hangileri doğal unsurların insan yaşamına etkisine örnek gösterilebilir?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III

D) II ve IV E) III ve IV

8. **Aşağıda verilen alanlardan hangisinde kentsel nüfus oranı diğerlerine göre daha fazladır?**

A) Kırklareli çevresi

B) Ardahan çevresi

C) Kocaeli çevresi

D) Bayburt çevresi

E) Hakkari çevresi

MURAT YAYINLARI

9. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'deki maden bölgeleri arasında yer almaz?**

A) Kütahya çevresi

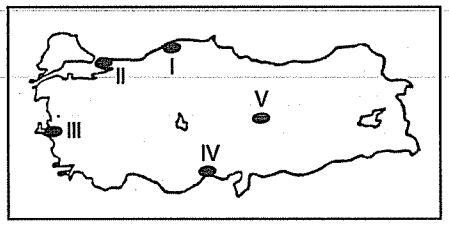
B) Elazığ çevresi

C) Zonguldak çevresi

D) Hatay çevresi

E) Muğla çevresi

10.

Yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisi Türkiye'nin sanayileşmiş bölgeleri arasında yer almaz?

A) I B) II C) III D) IV E) V

11. I. Deprem bölgesi

II. Kurak bölge

III. Sık nüfuslu bölge

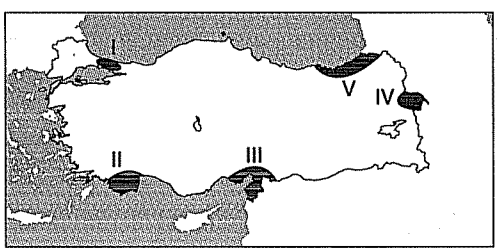
IV. Düzlük bölge

Yukarıda belirtilen bölge sınıflandırmalarından hangileri Konya, Iğdır ve Şanlıurfa için ortak özellik olarak kabul edilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III

D) II ve IV E) III ve IV

12.

Haritadaki taralı yörelerin hangisinde hem tarım, hem sanayi, hem de dış ticaret faaliyetleri daha yoğun olarak yapılmaktadır?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II

D) III ve IV E) IV ve V

13. Bölge sınırları belirlenirken fiziki özelliklerin yanında o bölgenin nüfus, yerleşme, ekonomik faaliyet ve diğer beşeri özellikleri de göz önünde bulundurulur.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi yoğun nüfuslu bölgeler arasında yer almaz?

A) Göller Yöresi

B) Çukurova Yöresi

C) Trabzon-Rize Yöresi

D) Ankara-Eskişehir Yöresi

E) İzmir Yöresi

14. Doğal bitki örtüsüne göre bölge sınıflandırması yapılırsa, aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de görülmez?

A) Tundra bölgesi

B) Maki bölgesi

C) Bozkır bölgesi

D) Çayır bölgesi

E) Orman bölgesi

15. İzmir ile Mersin'in aynı bölge grubu içinde yer aldığını söyleyen bir kişi, aşağıdaki harita türlerinden hangisine bakarak bu yargıya varmıştır?

A) Türkiye idari bölünüş haritası

B) Türkiye iklim tipleri haritası

C) Türkiye topografya haritası

D) Türkiye maden haritası

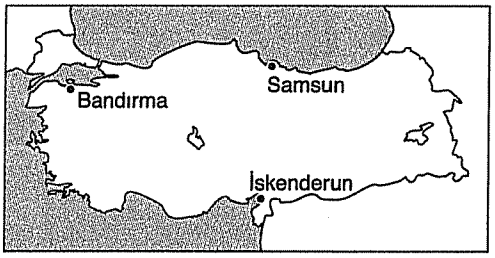
E) Türkiye turizm haritası

MURAT YAYINLARI

16. **Aşağıdakilerden hangisi göç veren illerden biri <u>değildir</u>?**

A) Artvin B) Ardahan
C) Balıkesir D) Sinop
E) Hakkari

17.

Aşağıdakilerden hangisi haritada verilen limanların ortak özelliklerinden biridir?

A) Yakın çevrelerinde petrol rafinelerinin bulunması
B) Demir-çelik fabrikalarının bulunması
C) Demiryolu ulaşım ağının olması
D) Doğal liman olmaları
E) Çevrelerinde zengin maden rezervlerinin bulunması

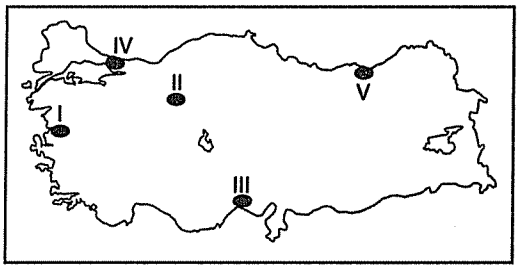
18. **Aşağıdakilerden hangisi modern tarımın yoğun yapıldığı bölgelere ait bir özellik <u>değildir</u>?**

A) Tarımsal nüfus yoğunlukları fazladır.
B) Tarımsal gelir fazladır.
C) Tarımsal verim yüksektir.
D) Makineleşme yaygındır.
E) Nadas uygulaması azdır.

19. **Aşağıdakilerden hangisi tarım bölgesi olarak nitelendirilebilir?**

A) Zonguldak ve çevresi
B) Hakkari ve çevresi
C) Muğla ve çevresi
D) Tokat ve çevresi
E) Kocaeli ve çevresi

20.

Yukarıdaki haritada işaretli yerlerden hangisi sanayi ve ticaretin gelişmesine bağlı olarak nüfuslanmış bölgelerden biri <u>değildir</u>?

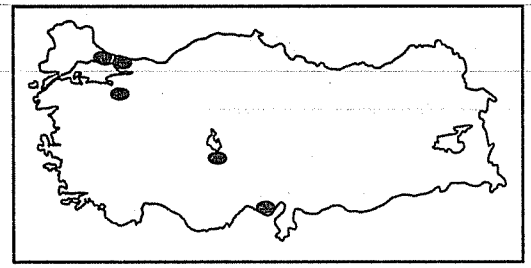
A) I B) II C) III D) IV E) V

21. **Aşağıda turistik değerlere sahip yörelerden hangisinde turizme bağlı olarak yıl içinde nüfus değişimi diğerlerine göre <u>daha fazladır</u>?**

A) Aydın-Muğla B) Afyon-Denizli
C) Kayseri-Konya D) Balıkesir-Bursa
E) Bolu-Düzce

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

22.

Yukarıdaki harita üzerinde taranarak gösterilen alanlarda değişik ölçütlere göre coğrafi bölgeler oluşturulmak istenmiştir.

Buna göre;

I. yağışlı bölge II. düzlük bölge

III. sanayi bölgesi IV. turizm bölgesi

sınıflandırmalarından hangilerinin bütün alanlar için geçerli bölge olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve IV

D) II ve III E) III ve IV

23. Hasankeyf tarihi şehri hangi bölgesel kalkınma proje kapsamında yapılacak baraj sularının altında kalacaktır?

A) ZBK

B) DAP

C) DOKAP

D) YHGP

E) GAP

24. Aşağıdakilerden hangisi Göller Yöresi'ne ait bir özellik değildir?

A) Karasal iklim görülür.

B) Gül ve anason üretimi önemlidir.

C) Karstik şekiller yaygındır.

D) Temel geçim kaynağı turizmdir.

E) Halıcılık gelişmiştir.

25. Gelir düzeyine göre oluşturulan bölgelerde aşağıdakilerden hangisi yüksek gelirli bölgeler arasında gösterilmez?

A) Bursa - İzmir - Adana

B) İstanbul - Ankara - Gaziantep

C) Eskişehir - Kayseri - İzmir

D) Sinop - Kırklareli - Kırşehir

E) Antalya - Samsun - Mersin

26. Türkiye, aşağıdaki ülkelerin hangisinden doğalgaz, petrol veya petrol ürünleri satın almaz?

A) İran

B) Yunanistan

C) Irak

D) Rusya

E) Cezayir

27. Doğu Karadeniz Projesi (DOKAP)'ın amaçlarından biri de proje kapsamındaki illerde turizm potansiyelini artırmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi DOKAP ile geliştirilecek alternatif turizm etkinliklerinden biri olamaz?

A) Deniz turizmi B) Yayla turizmi

C) Kış turizmi D) Akarsu turizmi

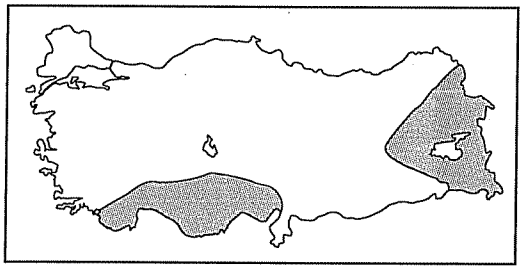
E) Doğa turizmi

MURAT YAYINLARI

28. **Aşağıdakilerden hangisi Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) ile ilgili yanlış bir yargıdır?**

A) Kuru tarım alanları daralmıştır.
B) Türkiye'deki tek bölgesel kalkınma projesidir.
C) Sanayi, enerji, tarım, sulama gibi birçok alanı kapsamaktadır.
D) Bölge dışına göçün azalmasını sağlamıştır.
E) Bölgede tarım ürünü çeşitliliğini artırmıştır.

29.

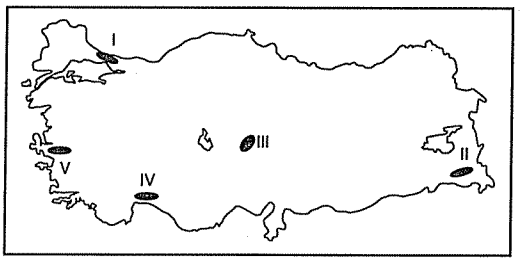
Yukarıdaki Türkiye haritasında taranarak gösterilen bölgelerdeki akarsular için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Rejimleri düzensizdir.
B) Dar ve derin vadiler içinde akarlar.
C) Denge profiline ulaşamamışlardır.
D) Hidroelektrik potansiyelleri yüksektir.
E) Doğu-batı yönlü akarlar

30. **Aşağıdakilerden hangisi Rize ve Antalya kentlerinin ortak özelliklerinden biri değildir?**

A) Demiryolu bulunmamaktadır.
B) Kışlar ılıman geçmektedir.
C) Turunçgil tarımı yapılmaktadır.
D) Yağış rejimi düzenlidir.
E) Yerşekilleri engebelidir.

31.

Yukarıdaki haritada gösterilen numaralı yörelerin hangisi turizm bölgesi olarak nitelendirilemez?

A I B) II C) III D) IV E) V

32. Karadeniz Bölgesinde Batı ve Doğu Karadeniz kıyıları nüfusun yoğun olduğu yerlerdir.

Doğu ve Batı Karadeniz bölümlerinde nüfus yoğunluğunun fazla olmasının en önemli nedenleri aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	Doğu Karadeniz	Batı Karadeniz
A)	Balıkçılık	Ticaret
B)	Tarım	Sanayi
C)	Turizm	Balıkçılık
D)	Sanayi	Turizm
E)	Balıkçılık	Sanayi

MURAT YAYINLARI

1. **B** Menteşe Yöresi'nin engebeli olması, ulaşımı zorlaştırmış, sanayi faaliyetlerini olumsuz etkilemiştir. Bu nedenle nüfus seyrektir.

2. **B** Haritada işaretli II nolu alanda (Elazığ ve Malatya çevresi) demir, bakır, krom, linyit ve kurşun-çinko madenlerinin hepsi çıkartılır. Türkiye'de maden çeşitliliğinin en fazla olduğu alandır.

3. **D** I numara ile ifade edilen; Muğla çevresi,
II numara ile ifade edilen; Erzurum çevresi,
III numara ile ifade edilen; Zonguldak-Ereğli çevresi,
IV numara ile ifade edilen; Konya çevresi-edir.
Sivas ve çevresi ile ilgili özellik belirtilmemiştir.

4. **E** Balıkesir'in hem Marmara Denizi'ne hem de Ege Denizi'ne kıyısı vardır.

5. **B** Ege Denizi'nde enlemden dolayı buharlaşmanın fazla olması tuzluluk oranının Karadeniz'den fazla olmasının nedenidir.

6. **C** Teke Yarımadası Hakkari Yöresi, Taşeli Platosu ve Menteşe Yöresi yerşekillerinden dolayı Tuz Gölü çevresi ise iklim özelliklerinden dolayı nüfus yoğunluğunun az olduğu alanlardır.

7. **B**
I. Konyta - Karaman Yöresi'nde kerpiç evlerin yaygın olması iklimle ilgili bir durumdur. Yarı kurak iklim yaşandığı için bitki örtüsü azdır. Doğal unsurların insan yaşamına etkisine örnektir.
II. Erzurum - Kars Platosu'nda yaz yağışlarına bağlı olarak çayırlar görülmektedir. Bu nedenle büyükbaş hayvancılık gelişmiştir. Doğal unsurların insan yaşamına etkisine örnektir.
III. Akdeniz ve Ege kıyılarında Akdeniz iklimi görüldüğü için makiler vardır.
IV. Ergene Havzası'nda ortalama yükselti az olduğu için hidroelektrik potansiyel düşüktür.

8. **C** Kocaeli çevresi sanayi faaliyetlerine bağlı olarak göç almaktadır. Bu durum kentsel nüfus oranını artırır.

9. **D** Hatay çevresi daha çok tarım bölgeleri arasında yer alır.
Kütahya'da linyit, bor
Elazığ'da kurşun-çinko, krom, bakır
Muğla'da krom - mermer
Zonguldak'ta taş kömürü yatakları bulunur.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

10. E

I. Zonguldak çevresi

II. İstanbul-Kocaeli çevresi

III. İzmir çevresi

IV. Adana çevresi sanayi bölgeleri içinde yer alır.

V. Sivas çevresi sanayi bölgesi olarak adlandırılamaz. Ulaşım olanaklarının elverişsizliği sanayi faaliyetlerini olumsuz etkilemiştir.

11. D Konya, Iğdır ve Şanlıurfa'nın ortak özelliklerinden biri yerşekillerinin sade olmasıdır. Bu nedenle düzlük bölge olarak isimlendirilebilir. Ayrıca yağış miktarları az ve yaz kuraklığı yaşanan iller oldukları için kurak bölge sınıflandırması da yapılabilir.

12. B III. numaralı alan Çukurova ve İskenderun çevresini göstermektedir. Çukurova verimli toprakları ve iklimin elverişliliği nedeniyle yoğun tarımsal etkinliklerin yapıldığı bir yerdir. Ayrıca Adana ve İskenderun'da sanayi faaliyetleri de gelişmiştir. İskenderun limanı da ithalat ve ihracatta kullanılmaktadır.

13. A Göller yöresi sık nüfuslu bölgeler arasında gösterilemez. Yerşekilleri engebeli ve karstik yapıdadır. Yoğun nüfuslu yöre olarak nitelendirilemez.

14. A Tundra, kutup altı bölgelerinde görülen yılın büyük bir kısmında donmuş topraklarda bulunan yosun türü bitkilerdir. Türkiye'de görülmez.

15. B İzmir ile Mersin'de Akdeniz iklimi görüldüğü için aynı iklim bölgesi içinde yer alırlar.

16. C Balıkesir, sanayi ve tarım faaliyetlerinin yoğun olmasından dolayı göç alan bölgeler içinde yer alır.

17. C Samsun, Bandırma ve İskenderun limanlarının ortak özelliği demiryolu ulaşımının bulunmasıdır.

- Demir-çelik fabrikası İskenderun'da vardır.
- Bandırma ve İskenderun doğal, Samsun yapay limandır.
- İskenderun çevresinde Mersin'de Petrol rafinerisi Bandırma çevresinde İzmit'te petrol rafinerisi vardır. Fakat Samsun çevresinde rafineri bulunmamaktadır. Zengin maden rezervlerine yakın olan yer Bandırma'dır. Çevresinde bor madeni bulunmaktadır.

18. A Tarımsal nüfus yoğunluğu, uygulanan tarım yönteminden değil, tarım alanları ve tarımda çalışanların sayısı ile ilgilidir. Tarım alanlarının az olduğu engebeli alanlarda tarımsal nüfus yoğunluğu fazladır.

19. D Zonguldak ve çevresi → Maden-Sanayi

Hakkari ve çevresi → Dağlık

Muğla ve çevresi → Turizm

Kocaeli çevresi → Sanayi

bölgesidir.

Tokat ve çevresi ise tarım bölgesi olarak nitelendirilebilir. Bu alanda bulunan ovalar tarım için elverişli alanlardır.

20. E Haritada V numara ile gösterilen Doğu Karadeniz kıyılarında nüfusun yoğun olması sanayi ve ticaret ile ilgili değildir. Nüfusun kıyılarda toplanmasında ılıman iklim koşulları ve balıkçılık faaliyeti etkilidir.

21. A Türkiye'de deniz turuzminin en fazla yapıldığı bölge Ege Bölgesi'dir. Ege Bölgesi'nde yer alan Aydın ve Muğla özellikle deniz turizminin yoğun olarak yapıldığı alanlar olduğu için mevsimlik nüfus değişimi diğer illere göre daha fazladır.

MURAT YAYINLARI

22. B Haritada taralı alanlar Çatalca-Kocaeli Platosu, Bursa çevresi Konya çevresi ve Çukurova yer şekillerinin sade olmasına bağlı olarak düzlük bölge olarak nitelendirilebilir.

23. E Hasankeyf (Batman), GAP kapsamında inşaatı devam eden Ilısu Barajı'nın göl alanı içinde kalacaktır.

24. D Göller Yöresi'nin (Burdur-Isparta çevresi) temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. Yörede karasal iklim görülür ve buna bağlı olarak bozkır bitki örtüsü hakimdir. Gül üretimi ve halıcılık Isparta'da yapılan önemli faaliyetlerdir.

25. D Gelir düzeyine göre yapılan sınıflandırmada, sanayinin yoğun olduğu iller yüksek gelirli iller olarak kabul edilir. Turizmin geliştiği Antalya'da da gelir düzeyi yüksektir. Sinop, Kırıklareli ve Kırşehir Türkiye'nin gelişmemiş ya da gelişmekte olan şehirleri olduğu için gelir düzeyleri diğerlerine göre düşüktür. Verilen bu illerde sanayi kuruluşları azdır ve buna bağlı olarak gelir düzeyleri daha düşüktür.

26. B Türkiye;
- İran ve Rusya'dan doğalgaz,
- Irak'tan petrol,
- Cezayir'den sıvılaştırılmış doğalgaz almaktadır.

Yunanistan Türkiye'nin doğalgaz, petrol ve petrol ürünleri satın aldığı ülkeler arasında yer almaz.

27. A Doğu Karadeniz kıyılarında derinliğin fazla, kumsalların ve güneşlenme süresinin az olması nedeniyle deniz turizmi fazla geliştirilemez.

28. B Türkiye'de GAP dışında KOP, DAP, DOKAP gibi bölgesel kalkınma projeleri de vardır. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde GAP'la beraber sulama olanakları gelişmiş, tarım ürünleri çeşitliliği artmıştır.

29. E Haritada taralı alanlardan biri Akdeniz Bölgesi'ni diğeri Doğu Anadolu Bölgesi'ni göstermektedir. Bu bölgelerdeki akarsular engebeye bağlı olarak hızlı akmaktadır. Bu durum hidroelektrik enerji potansiyellerini artırmaktadır. Denge profiline uzak olan bu akarsuların rejimleri de düzensizdir. Fakat Akdeniz Bölgesi'nde akarsular daha çok kuzey-güney yönünde akmaktadır.

30. D Rize'de yağış rejimi düzenli fakat Antalya'da yağış rejimi düzensizdir.

31. B Haritada II ile işaretli alan Hakkari çevresi turizm bölgeleri arasında yer almaz.

I - İstanbul

V - İzmir

III - Nevşehir

IV - Antalya'da turizm faaliyetleri gelişmiştir.

32. E Doğu Karadeniz'de tarım alanlarının az olması ve sanayinin gelişmemesi nedeniyle insanlar kıyıda balıkçılıkla uğraşırlar. Batı Karadeniz bölümünde taşkömürünün çıkarılması ve bundan dolayı demir-çelik sanayinin bulunması bu bölümde nüfusun fazla olmasına neden olmuştur.

MURAT YAYINLARI
MURAT YAYINLARI

NOTUNU AL!

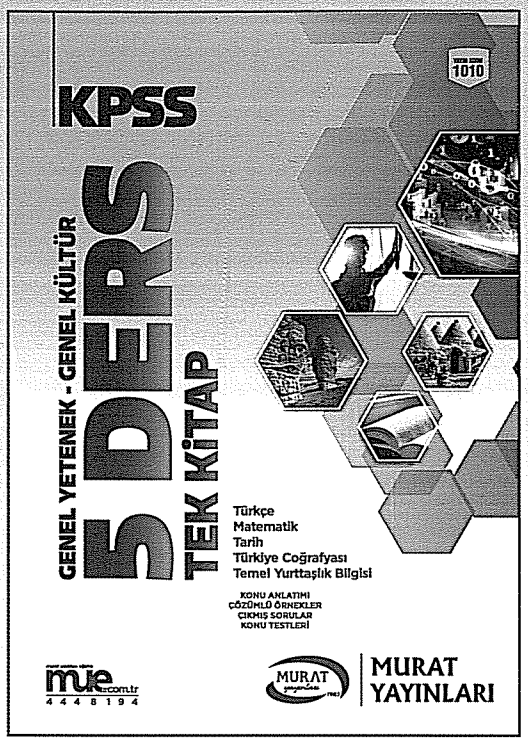
NOTUNU AL!

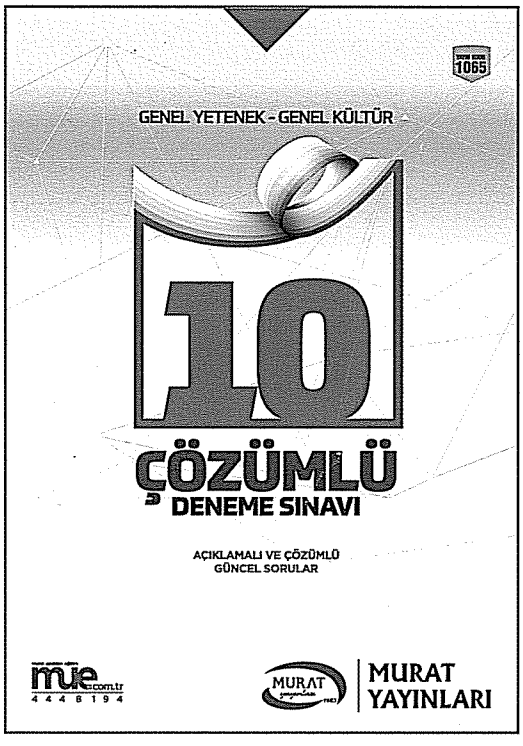
NOTUNU AL!

NOTUNU AL!

REF: 0191

murat uzaktan eğitim
mue.com.tr
4 4 4 8 1 9 4

Öneri ve bilgi için; 0312 231 31 21
www.muratyayinlari.com
facebook.com/murategitim
dizgi@muratyayinlari.com

ISBN 994466654-1
9 789944 666541
Sertifika No: 16103